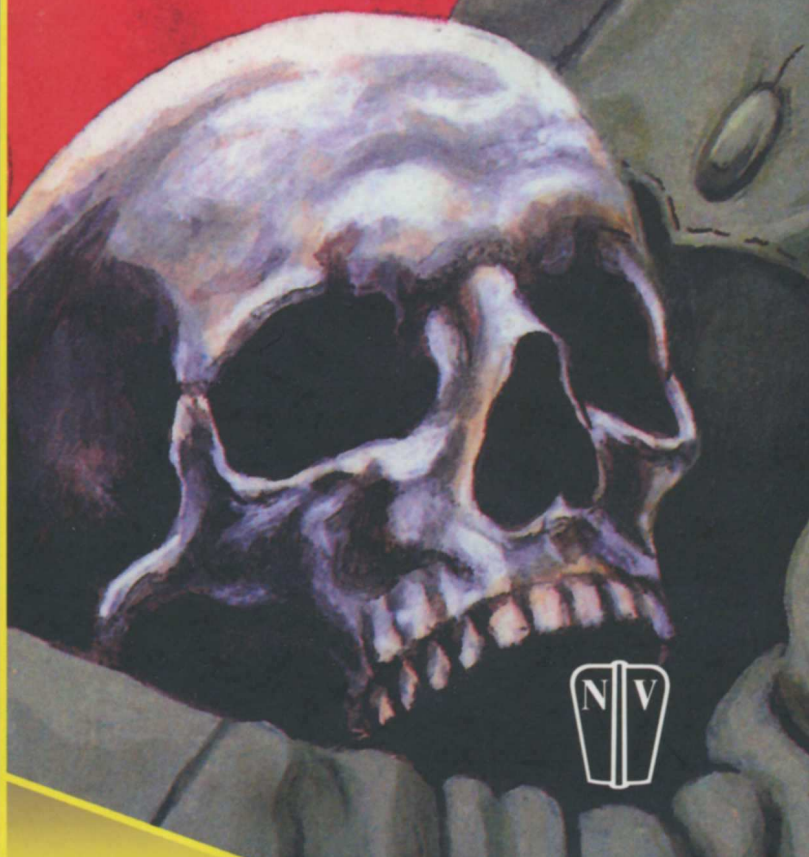

POSLEDNÍ REPUBLIKA

viktor suvorov

Proč Sovětský
svaz prohrál druhou
světovou
válku

DÍL I.

Kniha slavného „skandalisty“ druhé světové války podává čtenáři vysvětlení, že Sovětský svaz druhou světovou válku nevyhrál, nýbrž naopak prohrál – a čtivou formou popisuje, co má tímto paradoxním a na první pohled zcela absurdním výrokem na mysli. Jako náповěda nám může sloužit názor, vyslovený Suvorovem už v jiných česky vydaných knihách, že totiž SSSR chystal útok na Německo, ale že Hitler Stalina o pár dní předešel... Tento názor Suvorov v nové knize Poslední republika rozvíjí a konkretizuje.

ISBN 978-80-206-0912-0

9 788020 609120

Viktor Suvorov

Poslední republika

*Proč Sovětský svaz prohrál druhou
světovou válku*

DÍL I.

POSLEDNÍ REPUBLIKA

viktor suvorov

**Proč Sovětský
svaz prohrál druhou
světovou
válku**

DÍL I.

*Tuto knihu věnuji Věře Spiridonovně Gorevalové, převazové sestře
3329. polní evakuační nemocnice Prvního Baltského frontu.*

**Copyright © by Viktor Suvorov
Translation © 2008 by Bruno Solařík
Cover & layout © 2008 by Jiří Pánek
Czech edition © 2008 by Naše vojsko, s. r. o.
All rights reserved**

ISBN 978-80-206-0912-0

KAPITOLA PRVNÍ

Proč Stalin nevykonal přehlídku vítězství

Všichni se shodli na tom, že i když válka v Evropě skončila, kapitalistické obklíčení zůstalo.

Maršál letectva Alexandr Pokryškin, trojnásobný hrdina Sovětského svazu. (Sovjetskij vojn / Sovětský voják 9/1985, s. 32)

1

Je 24. června roku 1945. Rudé náměstí.

Orchestr tvoří tisíc tři sta trumpet a sto bubnů. Hlomoz a hřmot.

Největší vojenská přehlídka v dějinách lidstva.

V závěrečné etapě války disponovala Rudá armáda deseti činnými fronty. Každý front byl skupinou armád. Některé fronty byly poměrně nevelké – čítaly jen čtyři až pět armád. Byly však i gigantické fronty, jako například 1. Běloruský, který čítal dvanáct armád včetně jedné letecké a dvou gardových tankových armád.

Na onu přehlídku pak vyslal každý z deseti frontů jeden úhrnný pluk. Každý z těchto pluků sestával z tisíce nejlepších vojáků, poddůstojníků a důstojníků. Celkem to tedy činilo deset úhrnných pluků.

V čele každého úhrnného pluku stál osobně velitel frontu společně se všemi veliteli armád daného frontu. Za nimi se řadili praporečníci se zástavami pluků, brigád, divizí a armádních sborů, které se v bojích nejvíc vyznamenaly.

Za deseti pluky pochodoval úhrnný pluk Wojska Polskiego, pluky reprezentující sovětské válečné námořnictvo, lidový komisariát obrany, dva až tři prapory za každou z vojenských akademií, dále byla zastoupena vojenská učiliště jednotek NKVD, suvorovci a nachimovci, tanky, dělostřelectvo, gardové minomety, motorizovaná pěchota, jízda, ženijní vojska, spojovací jednotky a parašutisté.

Ohlušující pochod povznesl mysl diváků až ke hvězdám. Vtom však všechno ustalo a náměstí se ponořilo do hrobového, zneklidňujícího ticha. Svíravé, mučivé čekání. Náhle vpadlo do ticha burácení bubnů. Na Rudé náměstí vpochoval zvláštní prapor s fašistickými

standartami. U Leninova mauzolea učinil prapor energický obrat doprava – a dvě stě fašistických standart letělo na mokrou žulu.

To byl okamžik apoteózy vítězství. Dovršil se obrovský triumf sovětského lidu v největší ze všech válek. Na tento okamžik čekaly stovky milionů lidí. Čekaly na něj jako na nejšťastnější chvíli svého života, po které už bude možné v klidu a bez lítosti zemřít. Desítky milionů lidí zahynuly a onoho velkého okamžiku se nedočkaly. Věřily však, že k němu dojde, musí dojít. K tomuto okamžiku dovedl obrovskou zemi Stalin. Dovedl ji k němu přes porážky a katastrofy, přes chyby a omyly, přes nesčíslné oběti a ztráty. Stalin dovedl zemi od porážek k oslnivým vítězstvím. K jejich vyvrcholení došlo ve chvíli, kdy nad Říšským sněmem v Berlíně zavlál rudý prapor. Ten pak byl odvezen na moskevské ústřední letiště a uvítán zde čestnou stráží. A tento vítězný rudý prapor vlaje právě teď nad náměstím.

A podrážky ruských vojenských bot šlapou po mokrému hedvábí fašistických zástav.

To byl okamžik, kdy vojáci plakali a nestyděli se za slzy. Plakali vojáci, kteří prošli porážkami u Brestu a Smolenska, u Vjazmy a Charkova, vojáci, kteří zažili Stalingrad a opět Charkov, Orel a Kursk, potřeť Charkov, Sevastopol a Novorossijsk, vojáci, kteří pamatovali krvavý Děmjanský kotel a hlad blokády, kteří prošli Minsk, Vilnius, Rigu, Tallin, Kijev, Varšavu, Vídeň, Königsberg, Bukurešť a Budapešť – a nakonec stanuli v Berlíně. Byla to chvíle štěstí, kterou člověk zažije jednou za život, pokud ji zažije vůbec.

Dalo by se předpokládat, že v takovém okamžiku musí být tisíce lidí na náměstí, miliony v moskevských ulicích a desítky milionů v celé zemi i za jejími hranicemi ovládnuty jediným pocitem – pocitem úlevy, radosti a štěstí. Bylo zřejmé, že válkou utýraná pěchota, ohluchlí dělostřelci, tankisté, vzpomínající, jak seskakovali ze stroje s hořícími šaty, piloti, kteří zůstali naživu snad zázrakem, stejně jako miliony jejich spoluobčanů přece nemohou prožívat jiné pocity než šťastný triumf. Ale tak to nebylo. Panoval zde totiž ještě jeden, poněkud nezřetelný pocit hlubokého zklamání. Così zkrátka ten pocit slávy rozmazávalo a činilo jej neúplným. Nad náměstím, nad Moskvou i nad celou zemí visel jakýsi nezachytitelný pocit nechápající hořkosti.

Nad oslavujícím davem, nad přísnými útvary pochodujících jednotek, nad mauzoleem i nad kremelskými hvězdami stála jako hrůzný přízrak nikým nevyslovená otázka: proč nevykonává Přehlídku vítězství nejvyšší velitel?

Nikdo tu otázku nevyslovil nahlas, každý ji zatajil v duchu. Ano, právě tato nevyslovená otázka kazila triumf vítězů zvláštní nahořklou příchutí.

2

Vojáci pochodující po náměstí tu otázku vyslovit nemohli: disciplína zavazuje vojáka k tomu, aby žádné nevyžádané dotazy nepokládal. Ani obyvatelé Moskvy se nemohli ptát: soudruh Stalin vtiskl sovětskému lidu jasné vědomí, že kvůli zbytečným otázkám se může člověk dostat do velmi nehostinných končin. Sovětský lid svého velkého vůdce plně pochopil a zbytečné otázky nepokládal. Jenže od té doby už uplynulo přes půl století a soudruh Stalin už dávno není mezi námi. Za zbytečné otázky už ostatně nikoho na nehostinná místa neposílají. Proč tedy nezodpověděli zmíněnou otázku naši oficiální dějepisci? Proč ji vlastně kremelští historikové ani nepoložili?

Proč k této otázce neupoutali naši pozornost? Proč tu otázku obcházejí cudným mlčením?

Snad není lehké tu otázku zodpovědět. Ale kdo brání tomu, aby byla položena?

Tohle je přece úžasná historická hádanka: probíhá Přehlídka vítězství, ale nejvyšší velitel, maršál Sovětského svazu Josef Stalin, se jí účastní v roli pouhého diváka a pozorovatele. A namísto nejvyššího velitele vykonává přehlídku jeho náměstek, maršál Sovětského svazu G. K. Žukov. Co se to stalo? Jak tomu máme rozumět?

Nejvyšší velitel a Vítězství – to jsou přece čisté, svaté a nedělitelné pojmy. Jsou nedělitelné zrovna tak jako nevěsta od ženicha.

Nebo jako imperátor od trůnu. Právě v takové situaci prostě žádný náměstek nestačí.

Co kdyby například požádal ženich třeba svého nejlepšího přítele: Tady je má nevěsta, odved' ji k oltáři a já se toho zúčastním jako divák. Co kdyby král či císař oznámil svému rádci: Tady máš korunu, žezlo a říši. Sedni si místo mě na trůn, já si sednu tady vedle.

Ovšem to, co se dne 24. června 1945 odehrálo na Rudém náměstí, to nebyla žádná svatba ani trůnní sál. To byla přehlídka vítězství v nejkrvavější ze všech válek v dějinách lidstva. Oslavné vítězství v nejstrašnější válce. Něco takového se stane jednou za celou historii. Vykonat takovou přehlídku vítězství je přece pro nejvyššího velitele nejen právem, ale přímo povinností.

Obraťme pozornost na Hitlera. Na ohromujících srazích fašistů v Norimberku se před nekonečnými kolonami členů SA a SS vyjímal vůdce. Je to vůbec představitelné, aby se tam namísto Hitlera objevil někdo jiný, zatímco vůdce si stoupne stranou? To bylo naprosto nemožné a po pravdě řečeno je to prostě nepředstavitelné. A přitom tehdy v tom Norimberku neměli v zásadě co slavit, zatímco zde se jednalo o ohromující VÍTĚZSTVÍ! Bylo tehdy zcela logické, že z každého z činných frontů vystoupil na přehlídce jeden pluk. Deset frontů – deset pluků. V čele každého pluku je pak osobně přítomen samotný velitel frontu. Celé přehlídce pak velí... náměstek nejvyššího velitele, maršál Sovětského svazu G. K. Žukov, který pak SÁM přehlídku vykonává.

Jistě, v závěrečné etapě války byl Žukov nejen náměstkem nejvyššího velitele a prvním náměstkem lidového komisaře obrany, ale také velitelem jednoho z frontů – Prvního Běloruského. Pokud jde o ten front, tam je samozřejmě všechno v pořádku: Žukov musel reprezentovat svou vyšší hodnost, tedy hodnost náměstka nejvyššího velitele; kolonu Prvního Běloruského frontu mohl vést jeho zástupce. Takovou náhradu v osobě zástupce lze v čele přehlídkového pluku jednoznačně a bez potíží akceptovat, protože tato nezávazná výjimka nikterak nenarušovala celkový systém.

V rámci onoho systému by to tedy mělo fungovat všeobecně.

Ale chyba lávky: Stalin přehlídku nevykonával. Místo Stalina ji vykonával Žukov.

V takovém případě bylo ovšem nezbytné vyplnit mezeru a jmenovat namísto Žukova jiného velitele, který by přehlídce velel. Stalin rozhodl, že přehlídce bude velet K. K. Rokossovskij.

Rokossovskij byl výtečným maršálem – proti tomu nelze namítnout nic. Jenže tento maršál byl jen jedním z velitelů frontů, takže ostatní velitelé se museli cítit trapně, ať už šlo například o Koněva,

Malinovského či Vasiljevského. Kdyby byl ovšem místo Rokossovského jmenován velitelem přehlídky Koněv, bylo by to zase nepříjemné pro Rokossovského.

Stručně řečeno: Při přehlídce byla porušena veškerá logika. Ale proč vlastně?

3

Veškerá světová vědecká literatura mi poskytla pouhá dvě vysvětlení.

Přesněji řečeno – dva neúspěšné pokusy o vysvětlení. První „vysvětlení“ zní: Stalin neuměl jezdit na koni. Velmi přesvědčivé vysvětlení.

Hitler přece taky nejezdil na koni. Přehlídky miloval, ale s koňského hřbetu je nevykonával. Měl pro ten účel k dispozici mercedes.

Hitler ostatně sám uznával, že kdyby se objevil před jednotkami na koni, dostal by se prostě do dosti choulostivé situace (Henry Picker: Hitlerovy rozhovory u kulatého stolu, záznam ze 4. července 1942).

Aby se takové choulostivé situaci vyhnul, zrušil Hitler starou tradici a zavedl novou. Vlastně tím jen ilustroval zásadní dějinný přelom 20. století, kdy lidé po tisícileté zkušenosti válčení na koních přesedli na stroje. I přehlídky vojsk tedy zcela logicky přestaly být vykonávány v sedlech bílých hřebců a místo toho se začalo projíždět před nastoupenými jednotkami v automobilu.

Představte si mimochodem, jak se takový Churchill projíždí na bujném koni.

Viděl jsem tisíce metrů filmových dokumentů, ale ani de Gaulla jsem tam nikde nespátl sedět na koni.

Roosevelt byl ke všemu ochrnutý, takže zcela pochopitelně objížděl jednotky ve vojenském džípu. Totéž ovšem činil de Gaulle a rovněž Churchill využíval k tomuto účelu podobného dopravního prostředku.

V Rusku se, pravda, uchovala tradice vykonávat přehlídku v sedle. Pokud jde o Přehlídku vítězství, bylo rozhodnuto, že velitel přehlídky pojede na vraníkovi a přijímat (vykonávat) ji bude jezdec na běloušovi. Bylo by však naprosto legitimní, kdyby tehdy bylo došlo k opuště-

ní dané tradice. Přesněji řečeno – klidně by bylo možné založit zde tradici novou, a to s velice hrdým odůvodněním:

Do války jsme vstoupili na koních a završili jsme ji na strojích.

Bylo přitom rozhodně s čím se pochlubit. Stalin mohl vjet na Rudé náměstí nikoli v sedle, nýbrž na palubě tanku IS-2. Ostatně, iniciály IS znamenaly „Josif Stalin”. Tento tank neměl na celém světě srovnatelnou obdobu. Při cvičných střelbách dokázal svým protipancérovým nábojem prorazit čelní pancíř Panthera ze vzdálenosti patnácti set metrů, přičemž z přebytku energie ještě prorazil transmissi a pancéřovou stěnou vnitřního prostoru až do motoru, načež s neubývající silou urval i zadní pancíř celého trupu podél svarových švů a odhodil jej několik metrů stranou. Přitom to byl tank stejné váhové kategorie, do jaké patřil Panther (IS-2 vážil 46 tun a Panther 45 tun). Jenže náboj Panthera nedokázal na tutéž vzdálenost poškodit ani čelní pancíř tanku IS-2. Nedokázal to dokonce ani náboj tanku Tiger (vážícího 56 tun), ba ani tanku Tiger II (vážil 67 tun). IS-2 je přitom všechny dokázal z této velké vzdálenosti úplně zničit. Proč by se tedy nemohl Stalin objevit na Přehlídce vítězství na takovém tanku? To by byl symbol: Josef Stalin na nejlepším tanku na světě jménem „Josif Stalin”!

Kromě IS-2 měla už tehdy Rudá armáda ve své výzbroji krasavce jménem IS-3. Spojencům byl představen při přehlídce v Berlíně. Tank

IS-3 se stal na dlouhá léta vzorem pro množství zahraničních nápodob.

Nebyl to jen nejsilnější tank své doby, ale dokonce i z estetického hlediska neměl daleko k dokonalosti: ladností tvarů se s ním nedá srovnat žádný tank na světě ani po půlstoletí. To by tedy bylo něco, přijet na Rudé náměstí na něčem takovém! Básníci a novináři by jistě našli ty nejlepší metafory, kterými by takovou událost zvěčnili...

Nu, nakonec by se dalo vyjet na přehlídku i v ukořistěném mercedesu. To se přece na celém světě dělalo odedávna: Ukořistil jsem nepříteli v boji krásného koně – a ten teď poslouchá mě! Všichni dívejte! – V tomto případě by se jednalo o kořist vyrvanou samotnému Hitlerovi. To by bylo na co se dívat!

I takový Stalinův akt by byl jistě vhodně symbolicky osvětlen a opěvován všemi veršotepci, kteří by to dostali za úkol. Mimocho-dem, nebylo by také nic těžkého objednat vhodnou limuzínu od sovět-

ských konstruktérů. Uveďme si jen například, že pro konferenci v Postupimi bylo nezbytné sestavit kulatý stůl neobvyklých rozměrů. Nejlepší konstruktéři ten stůl okamžitě narýsovali, ruští stolaři vyrobili součásti, vyhladili je, vysušili a vyleštili, nalakovali, znovu vysušili – a za necelých čtyřiaadvacet hodin od objednávky už letěl stůl rovnou do Postupimi. – Pokud jde o limuzínu, taky by to nebylo nic neřešitelného. Vždyť by byla pro soudruha Stalina.

Nakonec by se nic nestalo, kdyby Stalin vyjel na Rudé náměstí v obyčejném vojenském gaziku. Bylo by to prosté a skromné jako Stalinův vojenský plášť. Byla by to právě taková střízlivá skromnost, jakou byl Stalin typický – a jaká mu nakonec slušela.

A nejen Stalinovi.

Ale kdeže. Soudruh Stalin se neobjevil ani na tanku, ani v džípu, ani v limuzíně. Místo něho vklusal na Rudé náměstí maršál Sovětského svazu G. K. Žukov na bílém hřebci jménem Kumir.

4

A zde je to druhé „vysvětlení”: Lid miloval Žukova, ale tak moc ho miloval, že soudruh Stalin se vzdal svého čestného práva v jeho prospěch.

Tato verze má ještě variaci: Žukov byl veliký vojevůdce, ale tak moc veliký, že Stalin uznal jeho převahu nad sebou samým a...

Jakýsi Karem Raš to na stránkách časopisu „Vojenno-istoričeskij žurnál” vyjádřil následovně: „...Avšak Stalin vycítil jeho primární životní sílu a přenechal mu Přehlídku roku 1945” (8/1989, str. 7).

To je ovšem také velmi pádné vysvětlení.

Jistě, také u soudruha Frunzeho vycítil soudruh Stalin primární životní sílu. A hned nařídil, aby soudruha Frunzeho podřízli.

Přebytkem primární životní síly se vyznačoval také soudruh Tuchačevskij. Jak to s Tuchačevským dopadlo, je myslím obecně známo.

Zato v soudruhu Trockém ona primární životní míza přímo vřela.

Tak co? Přenechat mu vlastní místo? Inu kdeže: soudruh Trockij dostal cepínem do lebky.

Za války Stalin Žukova potřeboval. Ale po válce? K čemu?

A pokud jde o tu lásku lidu, to je úplně mimo mísu. Náš lid přece miluje toho, koho mu milovat přikážou. Například takový soudruh Be-

rija byl naším lidem rovněž hluboce milován. Kdo by se odvážil tvrdit, že jsme snad Lavrentije Pavloviče nemilovali? Před ním ovšem náš lid až horečně a zoufale miloval soudruha Ježova. A Kirova jakbysmet. Tuchačevského ovšem lid miloval hned dvakrát.

Nejdřív ho miloval z nařízení. Pak soudruha Tuchačevského odkrouhli a nařídili přestat ho milovat. A lidé hned přestali. Později ovšem přišlo nové nařízení milovat ho znovu. A tak ho milují. A nikomu dnes nevysvětlíš, že Tuchačevskij byl katan a vrah, který navíc chápal otázky strategie dosti nedostatečně – přesněji řečeno, nechápal je vůbec. Stačilo by přitom přechíst si dva díly sebraných spisů tohoto génia a hned by bylo jasno. Jenomže kdo by četl knihy, že?

Milují ho i bez čtení. Řekněte někomu, že Tuchačevskij byl dobrodruh a zbabělec a že jeho „geniální“ díla stačila nanejvýš coby pomůcky při politických školeních a k ničemu jinému je použít nešlo a nelze a že jeho návrhy na přezbrojení armády nebyly než čistým blábolem. Zkuste to říct – a uškrtní vás, protože... oni ho milují.

My zkrátka milujeme na povel a síla oné lásky je ústředně regulována: ruka moci může sílu lidové lásky kdykoli přiživit nebo utlumit ze dne na den.

Nevím, jak lid miloval soudruha Žukova. Rok po oné přehlídce ovšem Stalin poslal tohoto miláčka lidu velet provinčnímu okruhu do Oděsy a pak ještě dál – na Ural, a držel tam milého soudruha, aniž měl v úmyslu ho odtud propustit. Dokud měl Stalin moc v rukou, seděl pak Žukov v uralském vyhnanství jako cvrček za pecí.

A lid ani nenapadlo, aby kvůli tomu povstal. Důvodem, proč Žukov upadl v nemilost, byla právě Stalinova neochota dělit se se svými nejbližšími válečnými pomocníky o slávu. Velitel vojenského letectva, nejvyšší maršál letectva A. A. Novikov, skončil z téhož důvodu přímo v mučírně. Lidový komisař válečného loďstva N. G. Kuzněcov stanul před nespravedlivým „čestným soudem“, byl odsouzen a degradován na nižší hodnost. Na nižší funkci byl převelen velitel artilerie Rudé armády, nejvyšší maršál dělostřelectva N. N. Voronov, a spolu s ním další a další. Občas nepadaly s ramen generálů jen jejich epolety, ale i hlavy... Po válce šli pod sekeru S. A. Chudjakov, G. I. Kulik, V. N. Gordov, F. T. Rybalčenko a jiní.

Samotného Žukova sundali s formulací: „... ztratil veškerou skromnost... připisoval si vypracování a provedení všech hlavních operací, včetně těch operací, ke kterým neměl žádný vztah”. Podepsal to pak samotný Stalin (rozkaz Ministra ozbrojených sil SSSR č. 009 z 9. června 1946. Vojenno-istoričeskij žurnál, 5/1993, str. 27).

Tím však nebyla věc zdaleka ukončena. Soudruh Stalin mířil dál.

Zde je vyprávění generálplukovníka K. S. Tělegina, který prošel skoro celou válku spolu s Žukovem: „Byl jsem zatčen bez předložení rozkazu a dopraven do Moskvy, do vnitřní věznice MGB. Tady ze mě servali moje oblečení, hodinky aj., oblékli mě do otrhaného, páchnoucího vojenského mundúru, vytrhali mi zlaté korunky spolu se zuby... Uráželi mě a ponižovali mě, vyšetřovatelé i vedení MGB ode mě požadovali důkazy o „spiknutí”, které měl vést G. K. Žukov, I. A. Serov a já, a naznačili, že oni jsou zatčeni taky... vytrhali ze mě kusy masa (doklady toho mám na svém těle) ... mlátili mi hlavou o zeď... sedět jsem nemohl, půl roku jsem dokázal jen klečet na kolenou u zdi, když jsem se o ni opřel hlavou... Dokonce jsem zapomněl, že mám rodinu, zapomněl jsem jména dětí i ženy...” Atd.

Tyto výpovědi spatřily nedávno světlo světa a nejednou byly vydány, například v časopisu „Ogoňok”. Nejsou to, mimochodem, vzpomínky, nýbrž výpovědi před prokurátorem po Stalinově smrti a po propuštění z žaláře. Je to dokument. Nejde zde však o Tělegina a další generály, nýbrž o Žukova, který byl k takovému zacházení velmi blízko. Žukova prostě zachránila solidarita jiných maršálů, kteří byli poučeni ze zkušenosti předchůdců a chápali: Dnes Tělegin, zítra Žukov – a kdo potom...?

Takže varianta s „primární životní silou” nevleze dokonce ani do vrat lefortovské věznice.

Pokud se pak jedná o lidovou lásku – s ní to vůbec nesedí. Frontoví vojáci měli na Žukova jiný názor. Nemám na mysli ty frontové vojáky, kteří získali řády za činnost v závěrových oddílech, nýbrž invalidy, kteří po válce živořili na ostrově Valaam. Tyto bezruké a beznohé vojáky drželi v ústraní, aby svým odporným vzhledem neposkvňili nádražní haly hlavního města. Právě tihle frontoví vojáci měli o Žukovovi své vlastní povědomí: jakmile se objevil Žukov, znamenalo to

útok, při kterém zůstane naživu jen ten, komu to utrhne ruce a nohy. A ostatní padnou.

I kdyby však lid Žukova opravdu zaníceně miloval, nemohl by mu Stalin postupovat své místo, nýbrž by se postaral, aby Žukov v posledních dnech bitvy o Berlín padl hrdinskou smrtí, rozdrčený zdí padajícího domu – nebo by „se zastřelil” jako Ordžonikidze.

Z vyčerpání. Nebo mohl Žukov jednoduše zmizet, jako zmizel miláček lidu Nikolaj Ivanovič Ježov poté, co završil svou misi. Tenkrát nikoho nenapadlo zeptat se: Kde je Ježov? Kde je, náš miláček všelidový? Není – a hotovo. Nikdo ani nevzdechl.

Vzpomeňme si: Stalin byl žárlivý. Lidem, kteří byli populární, se stávaly všelijaké nepříjemnosti. Jedni se ocitli pod koly automobilu, na jiné spadla se střechy cihla a třetí se nešťastnou náhodou propadli do sklepa – zrovna na Lubjance.

To vysvětlení o všelidové lásce je podivné. Ruský car Petr Alexejevič porazil u Poltavy svého úhlavního nepřítele Karla XII. a uspořádal pak slavnostní přehlídku jednotek. Jestlipak si lze představit, jak Petr pronáší slova: „Poslyš, Alexíčku Menšíkové, tak tě vojáci milují, ale tak, a ta primární síla, co v tobě hraje – jeď na přehlídku a vykonej ji místo mě, potěš se tou nádherou, a já si stoupnu tamhle dozadu.”

Mohlo se něco takového stát?

To se stát nemohlo. NEMOHLO.

A ještě jeden argument proti lidové lásce: samotný Žukov sloužil celý život v armádě a měl hluboce vžitou vojenskou etiku: například službukonající voják nemůže podávat hlášení zástupci velitele roty, pokud vedle něho stojí sám velitel. NEMŮŽE. Proto také samotný Žukov nijak neaspiroval na velkou čest vykonat přehlídku vítězství. Proto také samotný Žukov řekl Stalinovi do očí, že velet přehlídce musí Stalin jakožto vrchní velitel – že je to nejen jeho právo, ale i povinnost, jejímuž vyplnění se Stalin nemůže vyhýbat.

Ostatně i všechen lid považoval za vítěze Stalina. Nikoli Žukova. O tom není pochyb.

5

Snad tedy Stalin neměl rád slávu a pocty?

Úplně naopak. Měl je rád dokonce velmi. A vítězné medaile byly raženy se Salinovým profilem: Žukova na nich kupodivu nikdo neražil.

Jedním slovem, obě „vysvětlení“ nevysvětlují nic. Proto jsem musel hledat třetí. Můžete a nemusíte se mnou souhlasit. Svůj názor však vyslovím.

Přehlídka vítězství byla pro Stalina přehlídkou Pyrrhova vítězství, jež je rovno porážce. Už jsme si zvykli oslavovat takzvaný „Den vítězství“, ale vzpomeňme si přece, že za Stalina takový svátek neexistoval. První máj – to ano. Ten jsme slavili. První máj byl dnem přehlídky sil světového proletariátu, den prověrky připravenosti na světovou revoluci. První máj byl dnem svátečním, v tento den lid nepracoval, v tento den hřměly na Rudém náměstí vojenské přehlídky a manifestanti ohlušovali náměstí a ulice nadšenými výkřiky. Zrovna jako v Hitlerově Německu: Hitler byl socialista – takový jako Lenin a Stalin – takže první máj oslavoval, a německý národ se za Hitlera valil na demonstrace s týmiž rudými prapory jako náš lid.

Pikantní detail: nejslavnostnějšími svátky v Sovětském svazu byly 7. a 8. listopadu – a v Hitlerově Německu zase 8. a 9. listopadu. Základní fašistické svátky měli tentýž kořen a jejich původ je přímo spjat s výročími naší takzvané „Velké říjnové socialistické revoluce“. Ale o tom později.

Nyní mluvmе o tom, že za Stalina nebyl určen žádný „Den vítězství“. První výročí porážky Německa – 9. května 1945 – bylo všedním dnem. I všechna další výročí. Pokud vyšlo na neděli, pak se v ten den nepracovalo, ale pokud ne, tak se hezky zařezávalo.

Nebylo co slavit.

Hned po Stalinově smrti roku 1953 byl První máj oslavován, jak se sluší a patří, s rachotem tankových kolon a s nadšenými výkřiky – ale 9. května byl opět všední den. Bez tanků, bez rachotu, bez orchestrů a manifestací. Stalinovy spolubojovníky, soudruhy Molotova, Malenkova, Beriju, Kaganoviče a Bulganina ani nenapadlo něco v ten den slavit.

Pak přišel 9. květen 1955: Deset let! Stalin není, naživu jsou však legendární maršálové: Žukov, Koněv, Rokossovskij, Vasiljevskij, Malinovskij... A kdyby jen naživu: vždyť stále stojí na bojových pozici-

cích! To by se mělo oslavit! Co takhle vyvalit na náměstí tanky a zata-
rasit nebe letadly... Ale chyba lávky.

Neoslavovalo se nic. Nepřítele nikdo žádnými tanky nezastrašoval.
Ani jubilejní medaile se nerazily. I patnácté výročí proběhlo skromně.
Bez oslav.

Až teprve poté, co byl na podzim 1964 odstaven od moci náš dra-
hý Nikita Sergejevič Chruščov, poslední mohykán ze Stalinova polit-
byra, tehdy bylo rozhodnuto ustanovit „Den vítězství” coby státní svá-
tek. Teprve od této chvíle se stal 9. květen volným dnem.

Bylo to zavedeno za Brežněva. Leonid Iljič měl velkou slabost pro
řády, hodnosti, tituly a oslavy. Stalin měl jednu hvězdičku Hrdiny So-
větského svazu. Dostal ji za válku, a stejně ji nenosil. Brežněv jich
však sám sobě pověsil čtyřikrát víc. A to všechno v době míru. Brež-
něv si přisvojil maršálskou hodnost a v rozporu se statutem se dekoro-
val nejvyšším vojenským řádem „Vítězství”. Právě tento jemně řečeno
nestydatý člověk potřeboval vítězství a oslavy. Právě on zavedl „Den
vítězství” coby státní svátek a volný den. Zavedl jej až poté, co byli
všichni členové Stalinova politbyra a téměř všichni maršálové váleč-
ného období buď na onom světě, nebo mimo hodnosti a funkce.

Dokud ovšem žil Stalin, dokud byli u moci jeho spolubojovníci
a jeho maršálové, nebylo o žádném svátku vítězství ani řeči.

V roce 1945 byla „přehlídka vítězství” jednou provedena – a tím je
věc vyřízena.

6

Ale i ta přehlídka roku 1945 byla neobyčejná. Nebo spíš podivná.
Těch podivností bylo přitom víc.

Je to samozřejmě náhoda, ale zdálo se, jako by proti „přehlídce ví-
tězství” roku 1945 povstalo samo nebe. Toho dne zuřil pro Moskvu
zcela nebývalý lijavec. Přehlídka se jakžtakž vykonala, ale manifesta-
ce pracujících musela být zrušena. Prohlédl jsem si meteorologické
záznamy pro všechny dny, kdy se na Rudém náměstí konaly vojenské
přehlídky. Zjistil jsem, že k takové průtrži mračen jako dne 24. června
1945 nedošlo nikdy. Ani nic, co by se jí byť jen vzdáleně podobalo, se
nestalo. Armádní generál A. S. Stučenko vzpomíná ve svých pamě-
tech, že mu byla speciálně pro přehlídku ušita uniforma a ta byla zcela

zničena: zrezavěly knoflíky, nabobtnalo zlaté obšití, a nebylo tudíž co ukázat potomkům (Zavidnaja naša sud'ba / Náš záviděnýhodný osud. Moskva 1968, str. 265).

A nebyl to přece pouze armádní generál Stučenko, komu se zničila uniforma. Všechny ateliéry a oděvní továrny Moskvy a okolí byly mobilizovány pro splnění odpovědného vládního úkolu: všechny ty četné tisíce účastníků přehlídky obléci do nových, speciálně pro tuto příležitost zavedených uniforem. Všechny tedy oblékli. A všechno se zničilo. Není co vystavit v muzeích.

Nebyl to však vůbec onen děšť, co pokazilo oslavu, a nebylo to vůbec špatné počasí, co způsobilo, že slavnostní pochod zněl Stalinovi jako pochod pohřební. Bylo to něco jiného, co Stalina nutilo, aby se choval tak, jak se chovají všichni diktátoři po drtivé porážce.

Stalinova dcera Světlana Josefovna dosvědčuje, že Stalin měl po válce nejednou „v úmyslu odejít na odpočinek“. Samozřejmě to byla jen slova. Až do posledních dnů svého života lpěl Stalin na moci, „proces s lékaři“ byl jen vzdáleným duněním oné velké bitvy, která hřměla pod kremelskými hvězdami na konci roku 1952. Stalin bojoval až do konce. Vždyť nakonec i jeho poslední gesto na smrtelném loži bylo podle svědectví zmíněné Světlany Josefovny „výhrůžné“.

I při posledním nádechu Stalin hrozil svým spolubojovníkům. Proč ale tedy v tom případě prohlašoval už roku 1945, že si přeje „odejít na odpočinek“? Vzdát se moci? Dobrovolně? Někomu ji vydat?

Něco takového se u nás nestávalo. To není našim vůdcům vůbec podobné. A už vůbec ne soudruhu Stalinovi. „Chystal se odejít na odpočinek“, a přitom připravoval hrdelní materiály na Žukova, Beriju, Serova, Molotova a Vorošilova...

Jak to převést na společného jmenovatele? Své nejbližší spolubojovníky obviňuje ze spiknutí a špionáže, připravuje nové rozdrčení špiček a zároveň prohlašuje, že si přeje vzdát se moci?

Nuže, svůj odchod do výslužby sami nabízejí ti, kdo utrpěli porážku. Prohlašují to nikoli proto, aby opravdu odešli, ale proto, aby zůstali. Vyslovují přání odejít, aby je jejich blízcí prosili, že odcházet nemají. Přesně tak se maličký chlapec hystericky fackuje a sám o sobě říká, že je špatný. Aby mu oponovali.

Admirál loďstva Sovětského svazu N. G. Kuzněcov svědčí, že Stalin se choval právě tak – a právě těsně po přehlídce (Vojenno-istoričeskij žurnál 7/1993, str. 54). Admirál vypravuje, že v malé místnosti u kremelské zdi se scházeli jen ti, kdo byli připuštěni do nejtěsnějšího kruhu: členové politbyra a maršálové. A právě tam vyslovil Stalin „svůj záměr odejít”. Pochopitelně začali soudruha Stalina všichni uprošovat, aby neodcházel.

Aby Stalina uspokojili, byl za dva dny, 26. června, podepsán výnos o zavedení nejvyšší vojenské hodnosti – generalissimus Sovětského svazu, a 27. června byla tato hodnost udělena Stalinovi. Zároveň mu byl udělen titul hrdiny Sovětského svazu a k tomu dostal druhý řád „Vítězství”.

Jenže soudruh Stalin se ke všem těmto hodnostem a vyznamenáním choval podivně.

7

Před válkou dostal Stalin Zlatou hvězdu hrdiny socialistické práce. Tuto Zlatou hvězdu nosil.

Během války, roku 1943 – po stalingradském přelomu – dostal vrchní velitel soudruh Stalin vojenskou hodnost maršála Sovětského svazu. Roku 1944 po vítězném završení běloruské útočné operace dostal Stalin nejvyšší vojenský řád „Vítězství” (bylo zač).

A nyní, po „přehlídce vítězství”, se nejvyšší vůdcové státu rozhodují udělit mu hodnost generalissima Sovětského svazu, titul hrdiny Sovětského svazu a vyznamenat ho druhým řádem „Vítězství”.

A teď to začalo být podivné. Stalin přijal hodnost generalissima, ale když se občas objevil ve vojenské uniformě, nosil lampasy maršála Sovětského svazu a odmítl nosit zvlášť pro něho vymyšlené lampasy generalissima.

Stalin demonstrativně nosil Zlatou hvězdu hrdiny socialistické práce, ale Zlatou hvězdu hrdiny Sovětského svazu nejenže nenosil – on ji odmítl přijmout. Rovněž odmítl přijmout druhý řád „Vítězství”. Předválečná vyznamenání nosil. Někdy nosil i ta, jež mu byla udělena během války. Ale to, co získal za velké vítězství, nenosil.

Ústřední orgán ministerstva obrany Ruské federace „Rudá hvězda”: „S přijetím druhého řádu „Vítězství” souhlasil až 28. dubna

1950. N. M. Šverník udělil téhož dne Stalinovi také Zlatou hvězdu hrdiny a dva Leninovy řády, které také musely dlouho čekat, než přišel jejich čas” (27. října 1994).

V této větě je záhodno obrátit pozornost na slovo „souhlasil”.

Vítězná Stalinova vyznamenání tedy čekala na svého majitele téměř pět let.

V prosinci roku 1949 oslavovalo „celé pokrokové lidstvo” Stalinovy sedmdesátiny. To bylo rachotu a hlaholu! To bylo oslav a projevů. Kolik set milionů dílů Stalinových prací ve všech světových jazycích se rozlétlo po světě. Dodnes je Stalin, pokud jde o počet výtisků jeho děl, zaznamenán v Guinnessově knize rekordů. Zatím ho nikdo nepřekonal. Soudruh Stalin měl pocty rád.

A kolik bylo dárků! Ach, těch bylo. Uskutečnila se výstava a ta se jmenovala „Dary Stalinovi”. V celých lidských dějinách nebylo nic přepychovějšího než tato výstava. Pozdravy i dary soudruh Stalin přijal. Ale vítězná vyznamenání nepřijal.

S jejich přijetím souhlasil až po té sedmdesátce.

Souhlasil. Ale jestlipak je nosil?

V „Sovětské vojenské encyklopedii” existuje portrét Stalina se všemi řády. To je však obecný předpis: každý důstojník musí mít fotografický portrét se všemi vyznamenáními. Tento portrét je uschován u kádrových orgánů ozbrojených sil. Při udělení nové vojenské hodnosti a při získání nových vyznamenání se fotografuje znovu.

Stalin pravidla respektoval. Vykonal i vojenskou přísahu jako každý rudoarmějec a podepsal k tomu patřičný dokument. A tento dokument byl, jak se patří, uschován u kádrových orgánů. Společně s ostatními formalitami byl tedy pořízen i ten fotografický portrét.

Neexistují však žádná svědectví o tom, že by se Stalin objevoval se všemi řády na veřejnosti.

I na plakátech byl zobrazován jen s tou jednou hvězdičkou – za práci. Doporučuji prohlédnout si plakáty hlavního dvorního portrétisty V. Ivanova „Dosáhneme blahobytu” (1949), „Josef Vissarionovič Stalin” (1952) a jiné.

Poslední oficiální fotografie Stalina (Ogonjok 8/1953): přes celou obálku – soudruh Stalin s jednou hvězdičkou, za práci.

Stručné shrnutí: „přehlídku vítězství“ nevykonal, vítězná vyznamenání si nepřije a nenosí, svátek vítězství neoslavuje, bývá sklíčený, je náladový, mluví o výslužbě, ale neodchází...

A to všechno proto, že soudruh Stalin neměl co oslavovat a neměl důvod k veselí. Druhá světová válka byla prohraná. Stalin to věděl.

A všichni jeho nejbližší spolubojovníci to věděli a chápali rovněž.

Vlastně všichni komunisté byli v situaci, kdy není důvod tancovat a smát se.

Abychom tomu porozuměli, musíme se vrátit do časů zrodu komunistické diktatury, do časů vytvoření Svazu sovětských socialistických republik. Musíme si připomenout přímo ten okamžik, kdy bylo rozhodnuto udělat Leninovu hlavu velikou.

Velmi velikou...

KAPITOLA DRUHÁ

K čemu potřebují světovou revoluci?

Všechna naše naděje spočívá v tom, že naše revoluce roznítí revoluci evropskou. Nerozdrtí-li evropské národy imperialismus, pak budeme rozdraceni myo tom není pochyb. Bud' vyvolá ruská revoluce smršť boje na Západě, nebo kapitalisté všech zemí udusí revoluci naši.

Lev Trockij, projev na II. sjezdu Sovětů, 26. října 1917

1

Marx měl zato, že komunistická revoluce musí být světová.

Pro Marxe to bylo natolik zřetelné, že se ani nesnažil tuto myšlenku čímkoli podložit. Bylo to jasné i bez podkladu.

Lenin se rovněž domníval, že komunistická revoluce musí být světová.

Prostě z principu nebudu z Lenina ani citovat – vždyť všechny Leninovy práce jsou prodchnuty jednou myšlenkou: „Zvítězí buď jedno, nebo druhé”.

To je právě ten vzácný případ, kdy měl Lenin pravdu. Buď se komunisté zmocní celého světa, nebo se komunistická moc všude zhroutí.

To se také stalo. Nedokázali se zmocnit celého světa. Proto se jejich moc zhroutila.

Trockij stál na týchž základech. Na jedné planetě nemůže komunismus existovat společně s normální lidskou společností.

2

Řekněme si rovnou, že nebudeme vést spor ohledně termínů. Název se dá vymyslet kdovíjaký: fašistický socialismus, komunistický fašismus, marxismus-hitlerismus, hitlerismus-leninismus, trockismus-stalinismus... Ted' ovšem mluvíme o podstatě. A podstata spočívá v tom, že stát má pouze dvě funkce:

- a) ochránit své občany;
- b) zařídit život tak, aby lidé ochotně a dobře pracovali.

Všechny ostatní problémy řeší lidé sami. Jen se jim nesmí nikdo vměšovat do života, jenom se jim nesmí nařizovat, co, jak a kdy dělat. Ve státě jsou miliony, desítky a třeba i stovky milionů lidí.

Každý má hlavu – tak ať každá ta hlava pracuje.

Začne-li se stát vměšovat do života lidí, do jejich činnosti, nevzejde z toho nic dobrého. Začne-li stát vydávat lidem nařízení, co a jak dělat, pracují-li lidé pod klackem, pak takový stát dlouho nevydrží.

Bude rozkraden a zajde na úbytě.

Vměšování státu (byť i se sebelepšími úmysly) do hospodářské činnosti svých občanů má všude a vždy stejné následky – obyvatelstvo chudne a utíká.

V teorii to zní nádherně. Všechno bude patřit celé společnosti, všemu lidu! Ve skutečnosti však v případě, když hmotné statky nepatří nikomu konkrétně, patří tedy státu – to je také nádherné. Jenže co je to stát? Jak ho prohmátat? Stát, to jsou státní struktury a orgány, jinými slovy jsou to představitelé lidu, nebo – stručněji řečeno – je to byrokracie.

Kdyby řekli socialisté otevřeně: Zavedeme totální byrokratizacii kdo by je pak podpořil? Proto používají přitažlivých termínů: znárodnění, zspolečensštění (socializace), státní kontrola atd. Jenže použití hezkých slov nemění podstatu věci: stát, tj. byrokracie, není schopen efektivně řídit hospodářství. Byrokrat nemá zájem riskovat, hospodařit, zavádět něco nového. Socialistická společnost rychle chudne a nejrozumnější občané utíkají tam, kde nad nimi nebude trčet byrokrat, tam, kde je možné pracovat samostatně, kde není nutno podřizovat se paragrafům instrukcí.

Zákon bez výjimek: ZE SOCIALISMU LIDÉ UTÍKAJÍ.

Z jakéhokoli.

Čím víc znárodnění, tím víc je zapotřebí úředníků pro řízení zspolečensštěného hospodářství, tím hůře pracuje ekonomika, tím chudší je země, tím více lidí hlasuje nohama.

Sovětský socialismus se nikomu nelíbil a člověk ze Západu pohrdavě říkával: u vás není socialismus, ale totalitarismus, u vás vládne byrokracie.

Správně. Odejme-li se však kupříkladu Američanům půda, obchody a továrny, lodě a železnice – a dá-li se to všechno ke společenské-

mu užítí, kdo pak bude všechno to hospodářství řídit? Odpověď je jediná: společenské vlastnictví je vlastnictvím státním, tj. ovládaným státními strukturami, tj. byrokracií. Gigantické hospodářství vyžaduje gigantickou armádu byrokratů, aby je mohli řídit.

A tvrdí-li někdo, že americká byrokracie dokáže řídit hospodářství lépe, než to činila byrokracie ruská, netřeba se s ním o tom hádat.

Zkusme to – a uvidíme.

3

A nyní provedeme experiment. Prováděl jsem jej už mnohokrát.

Zastavte na ulici nějakého člověka, pokud možno cizince z té nejbohatší demokratické země, a omračte ho otázkou: Vy osobně jste hlavou nejbohatšího, nejrozvinutějšího státu, včera jste předal do společenského vlastnictví všechno, co se nachází ve vaší zemi – a nazítří začali lidé z vaší země utíkat... Co budete dělat?

Jsou jen dvě možné odpovědi:

a) okamžitě se vzdám byrokracie, tj. socialismu;

b) přijmu všechna opatření, abych běžence zastavil.

Je docela zajímavé, že první odpověď uslyšíte jen velmi vzácně.

Také je na světě velice málo lidí, kteří vám položí protiotázku:

A proč utíkají? Málokdo se snaží najít příčinu masového odchodu.

Mnohem častěji reaguje váš neznámý společník na narážku „utíkají“ rozhodně a ostře: „Zastavit!“ To je chvíle pro položení druhé otázky: Jak zastavit? Nato vám vyloží celou soustavu prostředků:

– zajistit všechny hranice strážemi,

– víc psů,

– vrtulníků,

– zaminovat hranice,

– osvětlovat je projektory,

– nainstalovat elektrickou signalizaci,

– postavit podél hranic zeď.

Odpovězte, že všechny tyto prostředky jsou využity, ale nepomáhají.

Některý diskutér vám možná odpoví: Ale vem je čert, tak ať si běží.

S tím však rozhodně nemůžeme souhlasit. Ti, kdo utíkají, přece nejsou ti nejhlopější. Od Lenina utekl veškerý výkvět velké ruské kultury, vědy a státního zřízení: geniální šachisté a tvůrci prvních vrtníků na světě, generálové a diplomaté, bankéři a obchodníci, baletní mistři světových jmen a divadelní umělci, spisovatelé, malíři, sochaři, inženýři, architekti, důstojníci, právníci... Dokonce i ti, kdo opěvovali společenské vlastnictví a proklínali město žlutého ďábla a mrakodrapovou Ameriku, všemožní umělci typu Gorkého a Majakovského – utekli taky. Pěli hymny na dělnicko-rolnickou moc – ale drželi se od ní vpovzdálí. Neboť nádheru, jak nás učili, lze spatřit pouze z dálky.

Po zespolečenštění proud běženců nikdy v žádné zemi neslábně, nýbrž sílí. V létě 1961 vzrůstal počet obyvatel jen v jedné polovině jen jednoho města – mám na mysli Západní Berlín – o jednoho člověka za minutu. A ve východním Berlíně se počet obyvatel v souladu s tím každou minutu o jednoho člověka snižoval. Nezbylo tedy než vztyčit osmý div světa – Berlínskou zeď, a zastřelit všechny, kdo se snažili zeď překonat.

Problém byl o to obtížnější, že pohraničníci jsou taky lidi. I pohraničníci utíkali přes ostnatý drát. Tehdy nezbylo než nainstalovat elektrickou ochranu, přístupy k hranicím pokrýt minovými poli a zátarasy, jež nelze prolomit ani tankem, ani buldozerem... Ale lidé utíkali dál.

V Berlíně se nachází nejzajímavější muzeum na světě – muzeum Berlínské zdi, muzeum úteků přes zeď. Pane bože! To je muzeum geniálních vynálezů. Co jenom lidé nevymysleli, aby utekli ze společnosti, v níž se jim stát vměšoval do života. Je to muzeum riskování životem. Je to muzeum naděje a víry, že člověk utéct dokáže!

A lidé utíkali. Utíkali ze všech socialistických zemí. Maximální množství republik v rámci Sovětského svazu bylo šestnáct. Poté už jich bylo méně – patnáct. Obyvatelstvo jedné z republik –

Karelofinské – se ve své většině nenápadně přesunulo do sousedního Finska.

Chytali je, lovili, strašili, ale země zůstala, zatímco obyvatelstva na celou republiku se už jaksi nedostávalo.

Vzpomeňme, jak proběhl pád komunismu konkrétně ve Východním Německu, Polsku, v Československu. Maďarsko otevřelo hranice

s Rakouskem – a u statisíců lidí v sousedních komunistických státech se náhle probudila cestovatelská vášně. V létě roku 1989 byly všechny silnice východní Evropy ucpány turisty, kteří cestovali jedním směrem bez úmyslu se vrátit. Ekonomický život byl v několika zemích najednou paralyzován. Lidé popadli, co se dalo unést a uháněli k tomu úseku hranic, kde se otevřela malá skulinka. A celý svět byl svědkem efektu nafukovacího balonu: do obrovského rudého balonu s objemnými boky píchli špendlíkem. A balon praskl.

Takže dovolit lidem, ať si volně odcházejí – to komunisté nemohli. Ten, kdo to nakonec připustil, se stal bezděčným hrobařem Velké ideje. A idea praskla jako mýdlová bublina.

V praxi je zespolečenštění hospodářství vždy doprovázeno masovým odchodem lidí. A bojovníci za lidové štěstí musí svatosvatě chránit to, co pojmenoval soudruh Stalin termínem „hranice na zámku”.

Ale ani „hranice na zámku” nedokázala ten nápor zadržet. A mocenské orgány musely podniknout něco serióznějšího a radikálnějšího. Zeptejte se ostatně kohokoliv na ulici, co je zapotřebí udělat, pokud lidé utíkají po celých milionech.

A váš společník navrhuje nová a nová opatření:

– vyslat do sousedních zemí tajné agenty, aby běžence odchyťovali a vraceli zpět;

– zabíjet běžence, aby si to ostatní rozmysleli;

– vyhledávat mezi obyvateli potenciální zrádce;

– brát rukojmí – ty jsi utekl, a my postřílíme tvé příbuzné;

– důmyslně vysvětlit obyvatelstvu, že za hranicemi se žije špatně, že tam bijí černochoy.

A najde se ještě mnoho dalších odpovědí.

Vy však oponujte: To je málo. Tím běžence nezastavíte.

V té chvíli pak navrhne ten nejchytřejší z vašich spolubesedníků vnější řešení vnitřních problémů: ZARÍDIT TO TAK, ABY NEBYLO KAM UTÍKAT.

4

Říkají nám, že Rusko nebylo na socialismus připraveno, že socialismus lze zavést jen v bohaté, rozvinuté, kulturní zemi. Čistá pravda. Ale proč vlastně? Ekonomickou svobodu, svobodné podnikání lze za-

vést kdekoli – v Singapuru, v Jižní Koreji, na Tchaj-wanu, a výsledek je vždy stejný: ohromující růst vědy, kultury, průmyslu, zemědělství a blahobytu obyvatelstva. Socialismus však může být zaveden pouze v bohatých, kulturních zemích. Ale proč? Prostě proto, že byrokracie není schopna nic vytvořit sama, už před jejím příchodem musí někdo práci nahromadit hmotné statky, pozvednout kulturu, vědu, průmysl a zemědělství, vždyť teprve na kýmsi vytvořeném bohatství rozkvétá socialismus. Ne nadlouho. Byrokraté zbídačí jakoukoli, třeba sebebohatší zemi. A dokonce velmi rychle. Říkají, že v Rusku nebyl vůbec žádný socialismus, nýbrž cosi strašného.

Správně. Zapamatujme si pravidlo: v jakékoliv teorii je socialismus nádherný. Říkají nám, že v Rusku nebyl socialismus, ale státní kapitalismus.

To říkají sami socialisté. Jejich záměry jsou pochopitelné: nechte nás to ještě jednou vyzkoušet – tentokrát už zavedeme opravdový socialismus.

Prorokuji: jakékoli vměšování státu, tj. byrokracie, do ekonomiky ústí do korupce, rozkrádání, úplatkářství, vyčerpání přírodních zdrojů, soustředění moci do rukou několika lidí, otevřeného banditismu, ekonomické a kulturní stagnace, prohnití a zhroucení.

A lidé budou z takové společnosti utíkat.

Nechť to nevyzní jako urážka Británie, která mi poskytla azyl: britský stát se snaží organizovat vše co nejlépe, a proto ztrácí Británie každoročně tisíc vědců nejvyšších kvalit. Tomuto jevu se říká únik mozků. A to po třech denně. Mnoho desetiletí po sobě. Tito vědci se už do Británie nikdy nevrátí. V okamžiku, kdy čtete tyto řádky, sedí tři další na letišti Heathrow, terminál číslo čtyři – tedy směr Kalifornie. Kalifornské podnebí, to není nic pro bělocha. V Kalifornii řadí bandy lupičů. V Kalifornii může kdykoli přijít zemětřesení. A také přichází. Hynou lidé i hodnoty. A kdoví, co se stane v příští vteřině. Ale lidé tam utíkají.

Socialismus v Británii je poměrně měkoučký. Jakmile se však úředníci pokusí z lepších pohnutek zlepšit náš život a zorganizovat jej, proud odcházejících osob okamžitě zesílí a stát bude muset – už z pudu sebezáchovy – chytat své vědce po letištích se psy a užívat vůči vlastním občanům všechny prostředky, které jsme vyjmenovali výše.

Ale to jen mimochodem.

5

Říkají, že ruští, čínští, němečtí, kubánští a všichni další komunisté nesprávně pochopili Marxe.

To je možné.

Jestliže se však miliardy lidí snažily organizovat život podle Marxe a nikomu se nikdy nic nepovedlo, pak je načase pokládat to snad i za Marxovu chybu: měl přece předvídat vedlejší efekty. Jestliže geniální vědec vymyslel lék, který nikomu nepomohl a na nějž namísto toho zahynuly desítky milionů lidí, takového vědce přinejmenším nelze považovat za geniálního. Samozřejmě lze prohlásit, že hloupí pacienti nesprávně pochopili geniální recept. I zde však lze geniálního učitele pokárat. Měl přece povinnost napsat instrukce tak, aby nebylo možné je pochopit zcela opačně.

Na světě jsou tisíce marxistických profesorů, ale ani jeden z nich se nesnažil být jen teoreticky vybudovat model společnosti podle Marxových receptů.

Otevřeme Manifest komunistické strany, napsaný Marxem a Engelsem, a podívejme se, jaký má být opravdový komunismus.

Zde jsou některá doporučení:

1. Zcela zrušit soukromé vlastnictví.
2. Zlikvidovat rodinu, zavést „oficiální otevřené vlastnictví žen”.
3. Všechny děti vzít na společenskou výchovu. (V rezoluci ženevského kongresu Internacionály rozvíjí Marx tuto myšlenku: „Každé dítě, počínaje od devíti let, musí být produktivním pracujícím...”.)
4. „Zřídít průmyslové armády, zejména pro zemědělství.”

Marx s Engelsem zapomněli říct, kdo bude vojákem práce a kdo kaprálem práce, dále kdo bude v takové armádě důstojníkem a kdo bude polním maršálem práce.

Pokusme se představit si stovky milionů a celé miliardy lidí, kteří NIC nemají: ani půdu, ani dům, ani ženu, ani děti. Dříve konaly stamiliony lidí každodenně miliardy rozhodnutí o tom, co mají dělat, kdy orat, kdy sít, co vyrábět, co nakupovat, co prodávat. Odebere-li se však lidem všechno, znamená to, že jsou zbaveni práva a možnosti

rozhodovat. Kdo bude vlastně konat miliardy každodenních rozhodnutí, kdo tím vším bude disponovat?

Marxova odpověď je jednoznačná: stát, „centralizace kreditu v rukou státu prostřednictvím národní banky se státním kapitálem a s výlučným monopolem“, „centralizace veškeré dopravy v rukou státu“, „zvýšení počtu státních továren“ atd.

Odebereme-li rolníkovi kus země a nedovolíme mu, aby s ním nakládal tak, jak to považuje za nutné, musíme tedy zavést funkci byrokrata, který bude vydávat rozkazy jménem státu. Ihned vzniká otázka: a co když rolník odmítne podřídit se byrokratovi? Co když se bude řídit nikoli instrukcemi státu, nýbrž vlastní zkušeností? V takovém případě bude stát nucen použít násilí, neboť kdyby každému dovolil, aby se řídil vlastní zkušeností a aby sám konal rozhodnutí, kdo pak bude potřebovat Marxovy pracovní armády?

Říkají, že Marx s Engelsem chtěli zničit třídy a vykořisťování. To říkají ti, kdo sami onen Manifest nečetli a znají ho jen z vyprávění. Marxův záměr však byl jiný: jasná pyramida s rozdělením společnosti na nižší, střední a vyšší (s množstvím mezistupňů), soustředění všech statků a veškeré moci na špici a proměna chudých v poslušné a pokorné vykonavatele.

V zásadě jsou Marxovy sny uskutečnitelné. Všechno, o čem snili Marx s Engelsem, bylo uskutečněno v Buchenwaldu, v Dachau, v Sachsenhausenu. Vždyť tam byly tytéž pracovní armády, kde neměli lidé rodinu ani soukromé vlastnictví a kde se z dětí stali produktivní pracující.

Marxovy sny byly izolovány za mřížemi a nerozšířily se za vrata Osvětlení.

V jakékoli zemi, v jakémkoli velkoměstě se nacházejí skutečná ohniska marxismu – společenství lidí, kterým stát zcela zdarma zajišťuje bydlení, vytápění, lékařskou pomoc, stravu, oděv a garantuje zaměstnanost. Lidé v těchto společenstvích jsou si sice formálně, ale přece jen rovni: mají stejnou stravu, stejný oděv, stejné životní podmínky.

Kde se lze s touto idylou setkat? Ve věznicích.

Ve věznici je všechno zařízeno podle Marx: je zde zrušeno soukromé vlastnictví, lidé mají zajištěno vše nezbytné pro život a mají

také zajištěnou práci. Věznice a koncentrační tábor – to je ideál, o nějž usiluje každý marxistický stát.

Nezbytnost teroru chápal Marx s Engelsem zcela jasně: kdo by žil dobrovolně v jejich komunistickém ráji? Proto nacházíme u Marxe výzvy nejen k diktatuře, nýbrž k „energické diktatuře” (Neue Rheinische Zeitung, 14. září 1848), a v Engelsově Katechismu nalezneme přiznání prostého faktu: pro všechny není dost věznic. Proto Engels doporučoval zřídit pro nepřátele režimu „zvláštní střežená místa”.

Ve dvacátém století byl tento pojem vyjádřen kratším a srozumitelnějším termínem: koncentráky.

Čím více půdy, továren a dopravy lidem odebíráme, tím víc byrokratů potřebujeme, aby to všechno řídili. Marx a Engels navrhli, aby lidu bylo odebráno VŠECHNO, tj. navrhli *totální byrokratizaci*, i když věci nenazvali pravými jmény.

Marxismus je v podstatě totalitami kontrola ekonomiky státem, tj. státní byrokracií. Rusko skutečně nebylo připraveno na to, aby žilo podle Marxova učení. Ale ukažte mi tu zemi, která je připravená žít na základě doporučení oněch vousatých vydřiduchů.

Pokud by se Marx pokusil vybudovat komunismus například v Německu, bylo by nutné prolít celé řeky krve. Pokud by byla jen německým rolníkům odejmuta půda, obchodníkům jejich obchody a řemeslníkům dílny, kolik nespokojených pak bude nutno vyhladit?

Pokud by byly rodičům odebrány děti, mužům odňaty ženy a vydány ke společenskému užívání, i zde se setkáme s odporem. K potlačení odporu by Marx potřeboval miliony vojáků za účelem vedení války proti vlastnímu národu, pak tajnou policii, veřejné demonstrační popravy a jiné slasti. Pokud by byl schopen potlačit tento odpor, pak by Němci začali utíkat do sousedních zemí. Marx ostatně masovou emigraci předvídal a navrhoval proti nespokojeným a běžencům tvrdá opatření. V konečném důsledku by Marx musel zahájit revoluční válku proti sousedním zemím, aby tyto země netvořily lákadlo pro jeho poddané. Avšak zavedením komunismu v Rakousku, Francii či Švýcarsku se problém vyřešit nedá: Němci, Rakušané, Francouzi a Švýcaři budou utíkat dál – do Británie, Itálie, Španělska, a Marx bude muset pokračovat ve válce ve světovém měřítku.

On sám to chápal, a právě proto předpokládal, že komunismus může existovat jedině na celém světě.

Pro obyvatelstvo jakékoliv komunistické země je sousední normální země příkladem ke srovnání. A takové srovnání nevychází vždy ve prospěch komunismu. Lidé v Severní Koreji hledí na své sousedy v Jižní Koreji a činí určité závěry. Sama existence Jižní Koreje je nebezpečná pro existenci komunismu v Severní Koreji – lidé kvůli tomu přestávají věřit komunistům. Dva takové systémy proto vedle sebe dlouho existovat nemohou. Právě proto byla dlouhodobá koexistence dvou Němecek nemožná. Lidé utíkali z Východního Německa, země ztrácela svůj intelektuální potenciál a už kvůli sebezáchově musela buď jednoho dne (spolu se svými spojenci) zavést komunismus v Západní Evropě, nebo padnout.

Ovšem proměna sousední země v zemi komunistickou problémy neřeší. Severní, komunistický Vietnam rozšířil komunismus i do Jižního Vietnamu, ale lidé utíkali ještě dál...

Proto tedy vidí Marx s Engelsem jedině globální, jedině celosvětové východisko: nahnat veškeré obyvatelstvo Země do jediné pracovní armády, všechny podřídit jedné vládě, aby nikde neexistovala lákavá hranice. Proto používají v každé ze svých knih slovo stát pouze v jednotném čísle a zdůrazňují, že jde o jednotný světový stát, že je to zamýšleno pro všechny národy, navždy, jako završení lidského vývoje, nad něž už nelze vymyslet nic lepšího. Marx považoval za nezbytné rozšířit svou myšlenku na všechny lidi, jak na existující, tak i na všechna nadcházející pokolení.

Světová revoluce je jediná možná varianta existence čistého marxismu. Marx s Engelsem nic jiného nepřipouštěli ani teoreticky.

Světová revoluce mohla vzniknout jedině v důsledku světové války. Marx s Engelsem světovou válku předpovídali, o světové válce snili...

6

Stalin rovněž chápal, že dlouhodobá existence komunistického režimu (buť ne v čistě marxistické, nýbrž jen ve velice mírné, tj. stalin-ské verzi) vedle normálních států není možná. „Existence Sovětské republiky spolu s imperialistickými státy je dlouhodobě nemyslitelná.”

To říkal Lenin. A mnohokrát opakoval: „Dokud existuje kapitalismus i socialismus, nemohou spolu žít v míru: buď jedno, nebo druhé nakonec zvítězí; buď se budou zpívat panychidy za Sovětskou republiku, nebo za světový kapitalismus.” Tyto Leninovy výroky citoval Stalin nejčastěji ze všech.

V zájmu utajení podstaty svého systému předkládali komunisté celou věc tak, že Sovětský svaz je jakože prostě Ruská říše. Podobnost se vnucovala na první pohled: tytéž hranice, ustavené Kateřinou II., stejní sousedé, s nimiž mělo Rusko odvěké konflikty.

Byl však také rozdíl mezi Sovětským svazem a všemi říšemi, včetně říše ruské.

A totiž rozdíl následující:

Teoreticky se mohl Čingischán zastavit na jakékoli hranici a dál nepokračovat. Zastavit se mohl Alexandr Makedonský, Attila, Bonaparte. Jakákoliv říše – britská, španělská, francouzská, ruská – se mohla zastavit na určitých hranicích a dále se nerozšiřovat.

Sovětský svaz se zastavit nemohl.

Sovětský svaz se musel rozšiřovat až na konec světa, protože nemohl existovat společně s normálními státy. Záchrana komunismu spočívala jediné v jeho rozšíření po celém světě, ve zničení normálního života v ostatních zemích, aby neměl sovětský lid žádnou zemi, o níž by mohl snít, aby neexistovala země, do níž by mohl utíkat, a aby v zahraničí neexistoval jiný život než u nás. Bylo nutno zavést komunismus všude, aby lidé po několika generacích zapomněli, že je možná jakákoli jiná forma existence.

Proto tedy byla druhá světová válka pro Sovětský svaz dychtivě očekávaná, nezbytná a nevyhnutelná. Stalin zamýšlel druhou světovou válku jako etapu v boji za rozšíření komunismu po celém světě.

Rozšíření do celého světa nebylo Stalinovým vrtochem ani územní expanzí Ruského impéria, to nebyla ideologie, nýbrž krutý boj o život. Tak bojuje o život kukaččino podstrčené ptáče, když se vyklube z vejce v cizím hnízdě. Ono prostě musí vyházet z hnízda zákonné obyvatelé a zahubit je, aby samo mohlo přežít. Lenin neustále zdůrazňoval: rozšíření je nezbytné pro sebezáchovu komunismu. Nebudeme-li se rozšiřovat, zahyneme. Proto Lenin po uchopení moci v jedné zemi

ustavil Kominternu – štáb světové revoluce – mocnou špionážně-podvratnou organizaci, která rozhodila své sítě po celém světě.

Vítězství ve druhé světové válce v Leninově a Stalinově chápání – to je zábor minimálně celého Německa, Francie, Itálie, Španělska a jejich kolonií. Takového vítězství dosaženo nebylo. A začal rozklad, který přivedl sovětský komunismus k nevyhnutelnému zhroucení.

Avšak ve dvacátých letech 20. století byli komunisté plni nadějí.

Nutno říci, že nadějí zcela podložených...

Proto hovořili hned v první hodině po uchopení moci o nové světové válce a o světové revoluci.

Právě proto nařídil Stalin udělat Leninovu hlavu velkou...

KAPITOLA TŘETÍ

Pokus první

Stiskni světu na hrdle prsty proletariátu.

Vladimír Majakovskij

1

11. listopadu roku 1918 skončila první světová válka. 13. listopadu roztrhala sovětská vláda brest-litevský mír a vydala Rudé armádě rozkaz k útoku. Stačí otevřít protokoly jakéhoholiv z nesčíslných zasedání a sjezdů oněch dní, abychom se ujistili, že tématem jednání byla tehdy jediná otázka: otázka světové revoluce.

Cílem sovětského útoku byl komunismus v Evropě.

Několik dnů poté vstoupila Rudá armáda na území pobaltských států. 29. listopadu byla utvořena komunistická vláda v Estonsku a 14. prosince v Lotyšsku. O něco později i v Litvě. 17. prosince byl v Rize vydán manifest: nejbližším cílem útoku je Německo. Hlavním cílem je rozpoutání nové světové války.

Nemusíme však ani číst ony výzvy a manifesty, sjezdová rozhodnutí a rezoluce. Vždyť mohutné volání po světové válce prostupovalo v těch dnech veškerým životem rozvzteklé rudé Rusi. Volání po nové světové válce křičelo z první stránky nového slabikáře, z milionů plakátů, kterými byly dočista vytapetovány domy a ulice, toto volání znělo na každém dělnickém shromáždění, na každém mítinku rudoarmějců, z každé tribuny, z každé pouliční svítilny a samozřejmě také ze stránek básnických sbírek: světový požár rozdmýcháme!

Naši básníci šli dál. Někteří z nich nevnímali roku 1918 druhou světovou válku jako toužebnou, radostnou, nevyhnutelnou a blízkou budoucnost, nýbrž jako přítomnost: viz píseň „Na bodáky” na slova P. Oreškina a hudbu I. Švédova:

Poslední a rozhodná bitva
Vzplála nyní v aréně světa.
Na bodácích v poplachu, v ohni
My jsme Zeměkouli převrhli.

Je zajímavé, že listujeme-li dnes zažloutlými sborníky sovětských písní, můžeme v tomtéž oddílu narazit o pár stránek dál na píseň A. Žarova a S. Tulikova „Jsme za mír!“:

Celé země lid
Na poplach ať hřmí:
Budem chránit mír!
Jako jeden muž
Řeknem: Nedáme
Válce vzplanout zas!

Každý sborník sovětských písní obsahuje de facto povinně píseň P. Grigorjeva a S. Pokrasa „Rudá armáda je nejsilnější ze všech“:

Rozdmýcháváme požár světový...

Ale hned vedle najdeme píseň „Na obranu míru“ od I. Frenkela a V. Bělého:

Zas boháči požár zapalují,
Světu smrtelný úder chystají...

Tyto písně tvořili a zpívali titíž lidé. Rozdmýchávali jsme válku a s hněvem jsme zápasili proti jakýmsi paličským boháčům.

Adolf Hitler byl jednou z nejstrašlivějších osobností světových dějin. Jenže sovětsí vůdcové se snažili zahájit druhou světovou válku *ještě předtím*, než se Adolf Hitler pod číslem 007 přihlásil do Německé dělnické strany.

2

Roku 1918 Rudá armáda až do Německa nedorazila a zažehnout druhou světovou válku se nám nepodařilo. Roku 1919 vznikly v řadě německých měst komunistické vlády. Nyní však neměl Lenin na Německo ani pomyšlení. Roku 1919, stejně jako v předchozím roce 1918, bojoval totiž Lenin proti národům bývalého ruského impéria.

Soudruh Lenin však hleděl vpřed. Stejně jako soudruh Trockij.

Dne 5. srpna 1919 píše Trockij své proslulé memorandum: „Cesta na Paříž a Londýn vede přes města Afghánistánu, Pandžábu a Bengálska...” Trockij navrhuje „přípravu vojenského úderu proti Indii, na pomoc indické revoluci”. K tomu bude podle jeho názoru nezbytné vytvořit na Uralu nebo v Turkestánu „politický a vojenský štáb asijské revoluce a revoluční akademii”, zformovat zvláštní jízdní armádní sbor o síle 30 000 až 40 000 jezdců a „vrhnout jej na Indii” na pomoc „tamním revolucionářům”. Trockij snil o tom, že „rudé koně si budou omývat kopyta” ve vodách Indického oceánu.

Ani tehdy se však nepodařilo zahájit druhou světovou válku. Národy bývalého ruského impéria bojovaly proti komunistům se zbraní v ruce a onoho roku 1919 jim tudíž nedovolily zažehnout žádnou „tamní revoluci”.

Roku 1920 připravili komunisté nový pokus o zahájení druhé světové války, a to průlomem přes Polsko do Německa. Tentokrát bylo cílem „napojit rudé koně vodou z Visly a Rýna”. Citujme zde z rozkazu jednotkám Západního frontu č. 1423 z 2. července 1920:

„...Na Západě se rozhoduje o osudu světové revoluce. Přes mrtvolu bílého Polska vede cesta ke světovému požáru. Na bodácích přinese štěstí a mír pracujícímu lidstvu. Na západ!...” Podepsáni: Tučačevskij, Smigla, Unšlicht, Švarc.

Naši vojevůdci, básníci a komisaři hovořili stejným jazykem: na bodáky – a ke světovému požáru. A v tomtéž duchu se nesly všechny rozkazy té doby. Zde je úryvek z rozkazu č. 1847 z 20. srpna 1920:

„Západní front je frontou světové revoluce.” Tytéž podpisy.

A jen málokdo si uvědomuje, že vítězství měli tehdy opravdu na dosah. K vítězství nebyla vůbec nezbytná klasická okupace – stačilo to všechno zapálit. A zapálit, to bylo tehdy náramně jednoduché:

Evropa, ztrýzněná první světovou válkou, rozvrácená a do krajnosti zemdlená, zesláblá Evropa by vzplanula jako věchet slámy.

Rudá armáda vstoupila na území Polska a v prvním obsazeném městě byla neprodleně vyhlášena PSSR – Polská sovětská socialistická republika (Dokumenty i materiály po historii sovětsko-polských otnošení / Dokumenty a materiály k dějinám sovětsko-polských vztahů, Moskva 1964, 3. díl, str. 221).

V čele PSSR stanuli soudruzi z ljubjanské správy, včetně samotného F. E. Dzeržinského a jeho náměstka I. S. Unšlichta.

Západnímu frontu velel Tuchačevskij. Citujeme z jeho knihy „Pochod za Vislu“, vydané roku 1923 ve Smolensku, kapitola „Revoluce zvenčí“:

„Mohla Evropa odpovědět na tento socialistický pohyb výbuchem revoluce na Západě? Události říkají, že ano... Německo tedy revolučně vřelo a ke konečnému vzplanutí mu chyběl již jen dotyk s ozbrojeným proudem revoluce. V Anglii byla dělnická třída zrovna tak zachvácená nejživějším revolučním pohybem... V Itálii vypukla hotová proletářská revoluce... Není sebemenších pochyb o tom, že pokud bychom na Visle zvítězili, revoluce by zachvátila ohnivým plamenem celý evropský kontinent... Revoluce zvenčí byla možná.”

A další citace ze závěru téže knihy: „Naše operace roztrásla veškerý evropský kapitál... Tento požár by nezůstal omezen na hranice Polska. Roznesl by se v bouřlivém proudu po celé západní Evropě. Na tuto zkušenost revoluce zvenčí Evropa nezapomene.”

Maršál Józef Pilsudski, který stál za války proti komunistům v čele polského státu i armády, podává ve své knize „Rok 1920” (Varšava, 1924) zcela shodné hodnocení situace: osud světové civilizace nebyl dalek od katastrofy. Vytvořila se vskutku dramatická situace, kdy – podle Pilsudského slov – „nad celou Varšavou zhoustla noční mřa slabosti a zbabělosti”.

Pokud by Varšava padla, Rudá armáda by měla cestu do Evropy otevřenou. Kromě Polska neměl roku 1920 kdo klást v Evropě odpor. Pilsudski měl zato, že „tato válka bezmála zvrátila osud celého civilizovaného světa”.

Komunistické armády u Varšavy Pilsudski porazil. Za základní slabinu rudých považoval Tuchačevského neschopnost velet vojskům a skutečnost, že Tuchačevskij „neuměl spojovat své myšlení se všedním každodenním životem jednotek”. Kdyby však stál na místě Tuchačevského jiný velitel, který by alespoň trochu rozuměl otázkám strategie, Rudá armáda by prorazila až do Německa.

A v Německu se v tom okamžiku politická i hospodářská situace zmítala na samé hranici anarchie.

I tentokrát však měla Evropa štěstí: Polsko „rudé koně” odrazilo.

I později opakovali sovětští komunisté mnohokrát své pokusy o rozpoutání války a revoluce. Byl zde záměr rozdmýchat „Balkánskou revoluci“, přičemž z balkánského prostoru povede – dle Trockého slov – přímá cesta k francouzským a britským přistavům.

V této souvislosti došlo k pokusu o atentát na bulharského cara Borise. Unikl jen zázrakem. „Bulharská revoluce by musela být zahájením revoluce německé“ (L. Trockij, Uroki Oktjabrja / Lekce Října, Leningrad, Priboj 1924, str. 221). Konaly se též pokusy o zahájení revoluce v Jižní Americe, v Číně, v Indii. Hlavním cílem však nadále zůstalo Německo.

Jeden z několika pokusů chopit se moci v Německu je přitom obzvlášť zajímavý. K tomuto pokusu došlo na podzim roku 1923.

Boris Bažanov popisuje tuto událost následovně: „Koncem září se uskutečnilo mimořádné zasedání Politbyra, natolik tajné, že na ně byli pozváni pouze členové politbyra a já. Nikdo z členů UV na ně nebyl připuštěn. Bylo seznáno za účelem upřesnění data převratu v Německu. To bylo určeno na 9. listopad 1923“ (Vospominanija byvšego sekretarja Stalina / Vzpomínky bývalého Stalinova tajemníka; Paříž, Třeťja volna / Třetí vlna, 1980, str. 69).

Plán byl jednoduchý: 7. listopadu je výročí uchopení moci komunisty v Rusku, němečtí pracující vyjdou na demonstrace solidarity, přičemž (v Moskvě připravené) skupiny provokatérů GPU a sovětské vojenské rozvědky pod vedením I. S. Unšlichta budou vyvolávat konflikty s policií, aby došlo ke krvavým srážkám a represím, což rozdmýchá pobouření a hněv pracujících. Den 7. listopadu byl plánován coby den demonstrací a srážek, 8. listopadu měly srážky přerůst v poliční boje a v noci na 9. listopadu pak měly Unšlichtovy oddíly obsadit nejdůležitější státní instituce – coby ztělesnění reakce mas na poliční zvěrstva.

Scénář to byl jednoduchý, ale velmi nadějný. Právě podle tohoto scénáře byla uskutečněna takzvaná „Velká říjnová socialistická revoluce“. Podle tohoto scénáře vítězily „proletářské revoluce“ v Estonsku, na Litvě a v Lotyšsku jak roku 1918, tak roku 1940. Podle tohoto scénáře přicházeli komunisté k moci v mnoha zemích po druhé světo-

vé válce: živelné vystoupení pracujících, lidové pobouření... a nevelké skupiny šikovných profesionálů.

5

Do listopadových demonstrací roku 1923 byly mobilizovány veškeré levicové síly Německa.

V tomto okamžiku už nesla Německá dělnická strana nový název – Nacionálně socialistická německá strana dělnická – a měla již také nového vůdce, Adolfa Hitlera.

Ale i Hitler se kupodivu rozhodl uchopit moc právě v okamžiku, jenž byl určen v Moskvě. Měl snad z Moskvy nějaké instrukce? Nemám ponětí.

Zapamatujme si však, že Hitler byl socialista. Kdyby se z obálky odstranilo jméno autora a název strany, pak by ekonomický program Hitlerovy strany mohli s hrdostí podepsat Marx, Engels, Lenin, Stalin, Mao, Fidel, Chruščov, Brežněv a mnozí další.

Lze namítnout, že Hitler nevzešel z proletářského prostředí. To je naprostá pravda. Jenže, on ani Vladimír Iljič – řečeno velmi mírně – nepřišel zrovna od soustruhu, ba ani Marx nezačínal coby dělník na jatkách.

Dále lze namítnout: Hitlerova strana byla stranou hokynářů a drobné buržoazie. I tato námitka se přijímá. Ve jménu spravedlnosti je však v této souvislosti nutné obrátit pozornost také na Leninovu stranu. Proletáři v ní byli drženi v zájmu statistiky, řídili ji však Stalin, Molotov, Malenkov, Radek, Zinověv, Kameněv, opět náš známý Trockij, nu a později Suslov, Chruščov, Brežněv... Promiňte, ale kdo z nich byl proletářem?

Pokud jde o socialismus, Leninova strana a strana Hitlerova představují dvě sestry – dvě dvojčata.

Tak tedy, dne 8. listopadu roku 1923 zatkl Hitler se skupinou ozbrojených stoupenců v Mnichově vládu Bavorska a prohlásil, že revoluce začala, že bavorská vláda a s ní i vláda říšská jsou svrženy...

Ihned byla utvořena nová vláda. V noci z 8. na 9. listopad obsadila skupina v čele s Ernstem Röhmem štáb místního vojenského okruhu. Pokusy o obsazení dalších objektů však byly odraženy armádou a policií. Dne 9. listopadu se Hitler postavil do čela demonstrace svých

stoupenců. Došlo ke srážce demonstrantů s ozbrojenou policií. Bylo při ní zabito 16 Hitlerových stoupenců a 3 policisté.

Pokus o uchopení moci byl tedy potlačen silou. Hitler a jeho nejbližší stoupci utekli, zanedlouho byli chyceni/postaveni před soud a následně pak uvězněni v pevnosti Landsberg, kde Hitler napsal svůj *Mein Kampf*.

Později, když skutečně přišel k moci, prohlásil Hitler padlé spolubojovníky za národní hrdiny a dny povstání 8. – 9. listopadu za hlavní svátek Německa.

Zajímavá je zde ovšem následující věc: kniha *Mein Kampf* byla sice věnována památce šestnácti Hitlerových spolubojovníků, zabitých 9. listopadu 1923, jenže v té obrovské knize (jen její první díl tvoří téměř 600 drobným písmem tištěných stran) se o událostech onoho 8. až 9. listopadu nepíše vůbec nic. Hitler píše svou knihu v internaci, nesděluje však, jak a proč se za ty mříže dostal. Všechno, co oněm událostem předcházelo, Hitler kdoví proč zatajuje. Namísto toho stojí na poslední stránce stručná věta: „Nebudu se zde šířit o událostech, které vedly k 8. listopadu roku 1923.” A tím to hasne.

To je ovšem podivné. Kniha se jmenuje „Můj boj”, autor vypráví o sobě, o své straně a o boji o vliv na masu a o moc. Události 8. až 9. listopadu roku 1923 pak představují vrcholný moment onoho boje, načež byla Hitlerova strana zakázána a on sám teď sedí v base. V okamžiku, kdy Hitler píše svou knihu, se ani v jeho životě, ani v životě jeho strany nestalo nic závažnějšího. Avšak ty nejzávažnější události Hitler nepopisuje. Bylo asi co skrývat.

Neúspěšná Hitlerova revoluce se navýsost podivným způsobem časově kryje s neúspěšnou revolucí komunistickou.

Shod je zde několik. A jsou přímo ohromující.

Datum revoluce bylo určeno v Moskvě a bylo udržováno v nejprísnější tajnosti. Hitler se však rozhodl provést svou revoluci v tentýž den, pod tímtéž rudým praporem, pod týmiž hesly vyvlastnění příjmů nepocházejících z práce, znárodnění koncernů a konfiskace válečných zisků. Taktika hitlerovců se úplně shoduje s tím, co nařídila Moskva své agenturní síti: provádět demonstrace navzdory zákazům, odvážně jít do srážky s policií, obsazovat vládní budovy.

Došlo zde ke shodě v cíli, v metodách, v místě i v čase, a to s přesností na hodiny a na minuty.

Ještě podivnější je následující záležitost: Lenin, Trockij a Stalin věřili ve spiknutí, v převrat a v uchopení moci organizovanou menšínou. Právě to také uskutečnili v Rusku. Hitler měl jiný přístup.

Hitler, to byl demagog, křikloun, agitátor. Mein Kampf – to je kniha pohlavára davu, který ví, jak k davu hovořit, jak si získat jeho důvěru a lásku. Mein Kampf – to je kniha pojednávající o tom, jak dobýt moc legální cestou, avšak není v ní ani slovo, ani narážka na ilegální leninsko-stalinské metody. Ve sféře legálního, otevřeného boje o vliv na masy byl Hitler mnohem silnější než Lenin, Trockij a Stalin dohromady. Ovšem ve sféře vzpoury a spiknutí byl Hitler zase evidentně slabší. Nakonec, tato sféra ho ani moc nelákala. Za deset let získá moc legální cestou – prostřednictvím agitace, propagandy, demagogie, volebních uren (a čísi nedocenitelné pomoci).

Jeho cestou je cesta křiklouna. Tam je silný – a také svou sílu řečníka chápe a je na ni hrdý.

Proč se tedy Hitler v listopadu 1923 najednou tak vrhl do leninsko-stalinských metod? A ještě ke všemu zcela současně s vystoupením, otevřeně řízeným z Moskvy?

Sedmdesát let nám komunističtí historikové říkali: to je jednoduše řetěz podivných a nevysvětlitelných shod. To se přece stává: my jsme se rozhodli chopit se moci – a on se rozhodl také. V tentýž den.

No dobrá. Takhle to tedy bylo. Tak tomu budeme věřit.

Jenže já měl dobrého učitele. Plnil povinnosti rezidenta GRU (sovětské vojenské rozvědky, pozn. překl.) v Ženevě. Byl to starý vlk rozvědky Valerij Petrovič Kalinin. Hodnost kontradmirála nezískal kvůli mně. Zasloužil by si však zřejmě mnohem vyšší hodnost.

Právě tento muž mě tedy učil: Pokud je shod více než dvě, pak už to nejsou shody náhodné.

Stručné shrnutí: využít Hitlera a jeho stranu k destabilizaci politické situace v Německu se sovětské komunisty pokoušeli dlouho před Hitlerovým příchodem k moci. I kdybychom však prohlásili pokus o uchopení moci ve stejný okamžik za řetěz nevysvětlitelných shod a náhod, pak početné pokusy sovětských komunistů „rozdmýchat požár světový” a zahájit druhou světovou válku nemůžeme vysvětlit

žádnými shodami náhod, protože tyto pokusy jen odráží komunistickou přirozenost. Ta se projevila ihned, v prvním okamžiku existence proletářské diktatury. První pokus o zahájení druhé světové války provedli komunisté dne 13. listopadu 1918, tj. třetího dne poté, co skončila ta první.

Kdysi velmi dávno jsem chodil do školy a končil jsem první třídu. Připravoval se při té příležitosti koncert. Při našich koncertech je nejdůležitější sbor. Repertoár byl standardní: revoluční písně o lokomotivě, předválečné o kolemjdoucím, válečné o Kat'ušě – a písně poválečné. Začínalo se vždy, jak bylo zavedeno:

Rozdmýcháváme požár světový...
Plynule se přecházelo dále:

Varšavu dobudem! Vydej nám Berlín!
Už jsme vpadli na Krym!

Potom se zpívalo ledacos – a na závěr přišlo:

Zas boháči požár zapalují...

Moje první učitelka Anna Ivanovna se s námi učila slova. Tehdy mi říkali Viktorek, byl jsem disciplinovaný chlapeček s bílým límečkem, a než jsem se na něco zeptal, zvedl jsem ruku. Bylo mi dovoleno položit otázku – a já jsem se tedy zeptal...

Učitelka byla mou otázkou ohromena.

Dnes, když vzpomínám na tu inteligentní ženu, na její výdrž a rozvážnost, na její smutný úsměv, vyvozuji si z toho následující: tehdy už měla zjevně za sebou jedno odnětí svobody. Ostatně, kdo by ji asi tak mohl vlákat do vesnice Barabaš, ležící v Chasanském okrese Přímořského kraje na Dálném východě, když nebyla manželkou důstojníka?

Tehdy jsem to ovšem naprosto nemohl chápat. Tehdy jsem jen pocítil, že jsem ji svou otázkou dočista omráčil. A začalo mi jí být líto.

Neodpověděla nic. Poté mě za několik dní potkala samotného na chodbě – a řekla mi, že neskončím dobře, jestli budu klást takové otázky. Ta moudrá žena odhadla z jediné otázky celý můj osud.

A nemýlila se.

Moje otázka ji zdrtila. Ale i já jsem byl ohromen.

Jak to teď tak vidím, ona byla vlastně velmi nevšední žena. Jenže předtím, než jsem jí položil otázku, ji evidentně nikterak nevzrušovaly ony protimluvy, vykřikované naším pitomým pěveckým sborem. Prostě je neregistrovala.

A najednou je zaregistrovala – a ohodnotila.

Já jsem však byl ohromen něčím jiným: ty písni se učila celá třída, ale proč nikdo mimo mě tu otázku nepoložil? Pro mě bylo nepochopitelné právě tohle. Toto nepochopení si s sebou nesu po celý svůj složitý život.

KAPITOLA ČTVRTÁ

Co bude po přestávce?

Pokud Rusko uzavře mír, bude pak takový mír pouhým průměrem. Socialistická revoluce v Rusku zvítězí jedině tehdy, když bude obklopena kruhem sesterských socialistických republik. Mír, uzavřený s imperialistickým Německem, bude jen epizodickým jevem. Umožni nám krátkou přestávku, po které se znovu rozzuří válka.

G. Zinověv, člen politbyra, předseda Kominterny; Sočiněnija / Spisy, Leningrad 1925, 7. díl, str. 490

1

Je nezbytné ponechat ruským komunistům, co jejich jest: dokonce i mezi nimi se (občas) objevili lidé, kteří měli zato, že je nezbytné zbavit se panství byrokracie, tj. státního vměšování do ekonomiky, tj. socialismu – a vrátit se k normálnímu lidskému životu.

Jedním z těch několika byl „miláček strany” Nikolaj Bucharin.

V minulosti byl Bucharin teoretikem masových poprav coby jednoho ze způsobů, jak vypěstovat nový druh lidí komunistického zítřka – homo sovieticus. Po krachu celé série pokusů Rudé armády zahájit druhou světovou válku a světovou revoluci se Bucharin vzpamatoval a kupodivu vrhl k masám dokonale nekomunistické heslo:

„Obohacujte se!”

Pod takovým heslem bylo možné poměrně v klidu žít – a lidé už neměli proč utíkat z vlastního státu. Jenže: budou-li žít masy pod takovýmto heslem, k čemu pak potřebují v čele státu komunisty?

Soudruh Stalin učinil závěr, že heslo „Obohacujte se!” je zjevný ústup od ideálů a že Bucharinovým postupem naprosto nelze vytvořit nového komunistického člověka. Předurčil proto soudruhu Bucharinovi cestu do popravčího sklepa – do jednoho z těch, které samotný Bucharin dříve tolik opěvoval.

A co mají dělat všichni ostatní komunisté, kteří se ideálů nezbavili a do popravčího sklepa se nedostali? Jejich režim prostě nemohl existovat v soužití s normálními zeměmi. A tak bylo nezbytné proměnit sousední země v sesterské republiky. Jenže pak by vznikly nové hra-

nice, za nimiž by zase existovaly normální země. Ty bude samozřejmě také nutno proměnit... a tak dále. Právě k tomu měl sloužit „požár světový“. Ale ten ne a ne se rozhořet.

Když tedy nedokázali nepřátelskou zemi (nebo země, respektive celý svět) zabrat – a když přitom není myslitelné, aby na takovéto zá-bory rezignovali, pak existují dva způsoby, jak pokračovat: a) vyvolávat neplodné pokusy o pokračování útoku; b) přerušit útok, podepsat příměří, dobře se připravit a potom útok zopakovat.

V ruské komunistické straně se neprodleně objevili zastánci jak prvního, tak druhého způsobu.

První způsob prosazoval Trockij s myšlenkou permanentní revoluce. Za druhý způsob se postavili Lenin a Stalin.

2

Trockij: je nezbytné prorážet zeď hlavou, bez přestávky.

Lenin a Stalin: ať se kapitalisté porvou mezi sebou, no a my počkáme. A mezitím nashromáždíme síly.

Lenin jako první pochopil, že první světová válka sice skončila, jenže po sobě zanechala odkaz v podobě dynamitové nálože. Vítězné státy, zvláště pak Francie, to přehnaly a naložily na poražené Německo monstrózní reparace. Vítězství západních spojenců bylo stvrzeno Versailleskou mírovou smlouvou, která byla pro Německo zlodějská a ponižující. Platby obrovských finančních částek vítězům vedly v Německu ke kruté hospodářské krizi, která zavlékla německý lid do bídy, hladu a permanentního soužení.

Lenin jako první pochopil, že Versailleská smlouva je bomba, položená pod Evropu. Stačilo vlastně jen připojit k ní roznětku a spustit mechanismus. Lenin pochopil, že vítězové se svou lakotou nakonec zahltí: Německo se totiž nikdy nesmíří s nespravedlností, v Německu se najdou síly, které vystoupí proti Versailleské smlouvě, přijdou s myšlenkou odvety a také ji uskuteční.

Už roku 1920 řekl Lenin na poradě okresních, obecních a vesnických výkonných výborů: „...řád, který byl nastolen Versailleským mírem, je umístěn na sopce, protože sedm desetin obyvatelstva zeměkoule, které jsou zotročeny, jen čeká a nemůže se dočkat, až se najde

někdo, kdo by zahájil boj, v jehož důsledku by se všechny ty státy otřásl v základech” (Úplné dílo, 41. díl, str. 353).

A právě v tom okamžiku se onen *někdo* našel. Zmíněný někdo vstoupil do Německé dělnické strany a dostal tam průkaz s číslem 007.

3

Lenin trval na tom, že pokusy přinést na bodácích Rudé armády štěstí sousedním zemím musí být přerušeny. Trval na tom, že se sousedními státy musí být navázány diplomatické a obchodní vztahy.

Koná se konference v Janově. A Západ nevěří vlastními očím: sovětská delegace se dostavila v černých fracích a hedvábných cylindrech... Západ je úžasem bez sebe: oni se mění! Už vypadají zrovna tak jako kdokoliv jiný!

Kdosi opatrně varuje: Předtím, než si s nimi sedneme za jeden stůl, jim musíme dát zkušební lhůtu.

Naši komunisté se ostatně netajili s tím, že se nic nemění. Potřebovali pouze tři věci: technologii, technologii a technologii. Potřebovali výzbroj, výzbroj, výzbroj. Poté mají v úmyslu uskutečnit světovou revoluci, k čemuž musí rozpoutat druhou světovou válku. To však bude možné až po vážné přípravě. A teď – teď je přestávka.

Oblíbený Stalinův básník Vladimír Majakovskij napsal v těch dnech báseň „Můj projev na Janovské konferenci”:

Jeli jsme a pozorovali očima hospodářů nadcházející

Světovou Federaci Sovětů

Jazýčky novinových řádků vyžvaňují

„Nejdřív je vyzkoušet...”

To se sekli! Ne vy nám budete dávat zkušební lhůtu, ale my vám dáme načas přestávku.

4

Stalin naprosto chápal Leninovu myšlenku a po smrti vůdce obhájil leninismus v boji proti stoupencům prorážení zdi hlavou. Stalinova cesta byla jednoduchá a srozumitelná: dočasně přerušit útok, upevnit

moc komunistů uvnitř Ruska, pomocí Západu pozdvihnout průmysl, přezbrojit armádu. Zároveň vypěstovat *někoho*, kdo se postaví do čela Německa a rozdrtí Francii.

Právě tento někdo seděl tou dobou za katrem a psal Mein Kampf. Vůbec první překlad této knihy byl překlad do ruštiny.

Pravda – autorovi nebyl vyplacen honorář a přeložený Mein Kampf nebyl za soudruha Stalina vystavován za knihu kupeckými výklady. Jednalo se o – pro nás zcela běžný – akt literárního pirátství. Kniha byla přeložena a vydána pro vůdce strany, armády a státu. Maršál Sovětského svazu K. K. Rokossovskij dosvědčuje:

„Svého času jsme si všichni přečetli Hitlerovu knihu Mein Kampf (Vojenno-istoričeskij žurnál 4/1989, str. 53).

Trockij nechápal Stalinovy záměry a obvinil ho z ústupu od ideálů. Ani Západ Stalinovy záměry nepochopil. Přesněji řečeno: vůdcové Západu viděli nikoli to, co se dělo ve skutečnosti, nýbrž to, co vidět chtěli.

A oni chtěli, aby se komunistické Rusko stalo stejnou zemí jako všechny ostatní, aby se ta země věnovala vlastním problémům a aby se nesnažila potopit svět do té špíny, v níž se octla sama.

Dnes je nám vysvětlováno, že Stalin prostě myšlenku světové revoluce zavrhl. Dokazuje se to následovně: při zveřejnění filmu Křížník Potěmkin se na závěr objevilo heslo „Ať žije světová revoluce!“

A Stalin nařídil, aby to heslo bylo z filmu vystřiženo... To je přece zcela evidentní důkaz!

Já to za žádný důkaz nepovažuji. Pokud se doopravdy a zcela vážně připravujete na rozdrčení Západu, k čemuž ovšem potřebujete vojenskou technologii Západu, pak musíte onu technologii získat. Mávat rudým hadrem sousedům před nose – to by uměl každý hňup. K tomu není zapotřebí obzvláštní inteligence.

A další důkaz: Trockij, vyhnaný ze země, píše v dalekém Mexiku černé na bílém: Stalin zradil dělnickou třídu a odvrátil se od veliké Myšlenky. Je to důkaz?

Snad by mohl být.

Nemůžeme však brát všechno, co říkal Trockij, úplně vážně.

Trockij například po celý život kritizoval sovětskou byrokracii, měl zato, že moc dělníků a rolníků se zvrhla do moci byrokracie, navr-

hoval, aby byla byrokracie rozeznána, redukována, postavena pod dělnickou kontrolu – a navrhoval ještě všelicos a ledacos. Což je pozice velmi překvapivá: nejdřív Trockij sebral lidem všechno, co měli, a předal to všechno do společenského vlastnictví. Nemá-li však žádný konkrétní člověk právo disponovat půdou, surovinami, železnicemi a továrnami, kdo to všechno bude řídit? I kdyby byl jménem dělnické třídy pověřen řízením Transsibiřské magistrály ten nejlepší strojuvůdce, bude potřebovat opravdu hodně telefonů, aby byl v obraze po celé délce trati. Bude potřebovat stůl, na který postaví ty telefony, pro ten stůl nějakou kancelář, skříň na lejstra, aby mohl archivovat své vlastní pokyny, které vydal včera nebo před týdnem, protože pokyny, které vydá dnes, nesmějí být v rozporu s těmi, které vydal včera. Bude potřebovat taky písáčku, která hodí pokyny do psacího stroje, pomocníky – řekněme, že také dělníky, kteří budou řídit onen navýsost složitý organismus za jeho nepřítomnosti. Jednoduše řečeno: náš pracující se z proletáře v mžiku promění v byrokrata.

Logika soudruha Trockého byla vskutku ohromující: nejdřív nařídil, aby bylo vše vydáno pod státní kontrolu – a následně se rozčiluje nad růstem byrokracie. A bojuje proti ní. Jestli však nebudou zemi řídit byrokraté, tak kdo tedy? Dáme tu železnici soukromníkovi? A k čemu má pak být ta světová revoluce? A kdo bude po světové revoluci řídit hospodářství celého světa?

Logika soudruha Trockého tudíž poněkud pokulhávala.

Politika je boj za určité myšlenky, ideje. Aby však bylo možné uvést dané myšlenky do života, je k tomu zapotřebí moci. Proto je politika bojem o moc. Velikost či ubohost politiků lze prověřit jediným postupem: zjištěním, jak si vedli právě v boji o moc. Trockij se na vrcholu moci neudržel; z toho vyplývá, že politice nerozuměl, že projevil v politice vlastní ubohost – takže jeho hodnocení politické situace je v podstatě bezcenné. Mexický zapadákov a Stalinův cepín v rukou Ramona Mercadera, která ukončila Trockého bádání v oblasti politiky, to je nejlepší důkaz faktu, že Trockij chápal situaci špatně. Pokud by ji chápal správně, byl by vůdcem světové revoluce a světového proletariátu.

Je nutné pochopit psychologii poraženého a vyvrženého Trockého. Občas se setkáváme s lidmi, kteří mají příliš vysoké sebehodnocení.

Existují vynikající a dokonce velcí představitelé kinematografie, kteří se domnívají, že po jejich odchodu se kinematografie zhroutí. Existují baletní umělci, žijící s pevnou jistotou, že jejich talent je vrcholem a že po nich se už balet nikdy nevyšvihne do takové výše. Takoví lidé existují i v politice. Například Hitler měl zato, že zůstal živ a zdrav proto, že svého času přestal kouřit, přičemž právě tato okolnost spasila německý národ (Henry Picker: Hitlerovy rozhovory u kulatého stolu, záznam z 11. března 1942). Pokud by tedy v sobě Hitler nenašel sílu a nepřestal kouřit, německý národ by nevyhnutelně zahynul, protože žádné jiné možnosti spasení by mu už nezbyly...

Stejně hledisko zastával i Trockij. Sebe a své jméno nerozlučně ztotožňoval se světovou revolucí. Všechny jeho články a dopisy jsou prodchnuty jednotným voláním: „Hej, vraťte mě na vrchol! Beze mne jste ztracení!” Aby si pak Trockij dovedl představit světovou revoluci bez své vlastní persóny v jejím čele, to prostě nešlo.

Jakýkoliv Stalinův čin chápal Trockij jako strašlivou pitomost, přičemž samotný Stalin byl podle Trockého slov „skvělým reprezentantem průměrnosti”. Nebylo zkrátka divu, že z pohledu Trockého zaváдел Stalin velikou věc kamsi mimo. Ovšem v očích Trockého by musel být pitomcem a zrádcem velké věci (a průměrným člověkem, byrokratem atd. atp.) také kdokoliv jiný, kdo by se ocítl na vrcholu moci.

Trockého články o Stalinově ústupu od ideje světové revoluce představovaly výkřiky bankrotáře a nestojí nám za pozornost.

5

Dva vynikající ruští historikové Jurij Leont'jevič Ďjakov a Tat'jana Semjonovna Bušujevová vydali knihu ohromující síly. Jejich kniha nese jméno „Fašistický meč se koval v SSSR”. Jak zvukný a obsáhlý název! Vlastně už v tom názvu je obsaženo vše. Na téměř čtyř stech stranách běží důkazy jeden za druhým: Stalin připravoval Německo na válku. Bez Stalinovy pomoci by se Německo nedokázalo vyzbrojit, zpusťošit Evropu a zaútočit na SSSR.

Ve Stalinově plánu cosi zahaprovalo, cosi se neodehrálo tak, jak bylo naplánováno. Námi vyzbrojené Německo na nás skutečně zaútočilo. Ale proto jsme ho přece nevyzbrojovali! Takže Stalin se někde přepočítal. Někde se spletl. Kde vlastně?

Kniha Ďjakova a Bušujevové je dobrá v tom, že nutí k přemýšlení. Zavřeš knihu na poslední stránce, odložíš ji – ale nemůžeš zapomenout na ten název. V noci se probudíš: FAŠISTICKÝ MEČ SE KOVAL V SSSR! A otázka: PROČ? NA JAKOU HLAVU MĚL DOPADNOUT?

Odpověď musíme hledat v knize Mein Kampf, konkrétně ve 13. kapitole: „Museli jsme vzít každý jednotlivý bod Versailleské smlouvy a systematicky jej vysvětlovat nejširším vrstvám národa. Museli jsme dosáhnout toho, aby 60 milionů Němců – muži i ženy, dospělí i děti – všichni do posledního pocítili ve svých srdcích stud za tuto smlouvu. Museli jsme dosáhnout toho, aby všech těch 60 milionů začalo tuto lupičskou dohodu z hloubi duše nenávidět, aby tato horoucí nenávist zakalila vůli národa a to vše aby vyústilo do jednoho společného volání: DEJTE NÁM ZNOVU ZBRANĚ!”

A právě o tomhle snil soudruh Lenin: aby se našel někdo... No prosím – a už je tady.

Versailleská smlouva nejenže vyžadovala po Německu peníze, peníze, peníze pro Francii, avšak zakazovala též Německu vlastnit, nakupovat, budovat, zkoušet a vyrábět útočné zbraně a silně omezovala obrannou výzbroj i početnost německé armády.

A říkají-li komunisté, že se Stalin údajně zřekl idejí světové revoluce, znovu jim radím, aby si přečetli knihu „Fašistický meč...”.

Obsahuje například přísně tajné hlášení již zmíněného Unšlichta soudruhu Stalinovi o tajné pomoci Německu. Je datován ke dni 31. prosince 1926: „...je nezbytné mít naprosto utajenou základnu pro nelegální vyzbrojování”.

Dáme-li vedle sebe to, co říkal Lenin, psal Hitler a *dělal* Stalin, pak se potřeba dohadovat se o Stalinově zavržení ideje světové revoluce rychle rozplyne.

Trockij zkrátka připravoval světovou revoluci hesly a výkřiky na celý svět a odhaloval tím své plány, k jejichž naplnění neměl síly, prostředky ani možnosti, zatímco soudruh Stalin namísto volání do větru jednal, přičemž jeho činy byly bez výjimky chráněny razítkem „přísně tajné”. Právě tímto razítkem byly opatřeny všechny dokumenty ohledně budování tajných kováren, v nichž se koval fašistický meč.

Po nástupu k moci roku 1933 se Hitler rozhodl zničit všechny politické strany a hnutí v Německu a ponechat jen tu svou, vyzbrojenou jediné správným učením. Ke zničení odpůrců potřeboval Hitler provokatéra. Vybrán byl jakýsi slabomyslný Marinus van der Lubbe.

A jedné krásné noci shořel Reichstag. Van der Lubbe byl chycen policií – s pochodní v ruce a se členskou legitimací komunistické strany v kapse. Z toho samozřejmě vyplývalo, že Reichstag podpálili komunisté, takže pak nebylo divu, že Hitler rozdrtil komunistickou stranu Německa – a s ní všechny ostatní strany.

Hitler však nepochopil elementární věc – a totiž, že on sám hraje úlohu slabomyslného van der Lubbeho ve Stalinových rukou – jenže ve světovém měřítku. Hitler zapálí požár druhé světové války. Stane se z něj onen *někdo*, o němž snili naši dědové a otcové, o němž zpívali písně. Potom Hitlera chytanou s pochodní v ruce a hitlerismus odsoudí v Norimberku. A nikomu ze soudců nepřijde ani na mysl položit jednoduchou otázku: kdo dal Hitlerovi tu pochodně do ruky a s ní také onen fašistický meč, který byl ukován v SSSR?

A dokud soudruzi komunisté neodpoví na otázku, proč jejich strana připravovala fašisty k válce, nemůžeme akceptovat vývody o Stalinově odklonu od světové revoluce.

6

Sundáme nyní z polic třináct dílů Stalinových spisů a ještě jednou si je přečteme. Každý, kdo je už někdy četl, mi potvrdí, že všechno, co je v nich napsáno po takzvané „Velké říjnové socialistické revoluci“, je polemikou na téma, co je to úplné vítězství socialismu a co je to konečné vítězství socialismu.

Stalinova logika je snadno pochopitelná, to se mu musí nechat: vyjadřoval se srozumitelně, což vůbec není tak jednoduché, jak by se mohlo zdát. Stalinovou myšlenkou bylo následující: zpočátku vybudujeme socialismus v jedné zemi – a potom nevyhnutelně na celém světě. Úplné vítězství socialismu v jedné zemi je možné, není to však vítězství konečné. Konečné vítězství je možné jediné ve světovém měřítku.

Jak známo, Stalin se ve své praxi nikdy neuchýlil k marxistickým zvěrstvům v jejich čisté podobě: nezrušil rodinu, nevydal všechny že-

ny k zespolečenštěnému užívání, neznárodnil děti a v pracovních armádách GULAGu soustředil jen velmi málo lidí – ne více než deset procent obyvatelstva, zatímco Marx doporučoval nahnat tam všechny a navždy. Stalinův socialismus byl vrcholně měkkou variantou marxismu – takříkajíc socialismem s lidskou tváří. Ovšem nehledě na svou téměř nepřípustnou měkkost a lidskost se stalinismus stále držel v rámci marxismu a socialismu. Marx zformuloval svůj program přesně – likvidace soukromého vlastnictví. Od tohoto doporučení se Stalin neodchýlil. Stalin soukromé vlastnictví zlikvidoval. A koncentrační tábory – to byl jen nevyhnutelný důsledek likvidace soukromého vlastnictví.

Zlikvidujte soukromé vlastnictví, kde si vzpomenete, a vždy s údivem zpozorujete, že bez koncentráků se přitom neobejdete.

Stalin však věděl, že i když vybudoval úplný socialismus v jedné zemi, jakýkoliv kontakt jeho poddaných se zahrnujícím zahraničím rodí nepřátele režimu. Budoucnost ukázala, že i Stalinova vlastní dcera využila možnosti k útěku okamžitě, jakmile se jí poprvé naskytla. Byla smířená s životem kdekoli, jenom ne ve vlasti světového proletariátu.

Neptejme se už, jestli Stalin ustoupil od ideje světové revoluce nebo ne. Zeptejme se jinak: Mohl Stalin od této ideje ustoupit, pokud věděl, že dlouhodobá koexistence vedle normálních zemí je nemyslitelná?

I kdyby se Stalinovi zachtělo vzdát se ideje světové revoluce, tak to nemohl udělat, protože to se rovnalo porážce a sebevraždě. A Stalin se oné ideje nevzdal. Otevřeně a důrazně opakoval: „Konečné vítězství socialismu ve smyslu úplné záruky, že nedojde k restauraci buržoazních vztahů je možné jedině v mezinárodním měřítku” (Pravda 14. února 1938).

Můj kritik Gabriel Goroděcký píše: „Suvorov se snaží dokázat, že zahraniční politika Sovětského svazu byla plně určována ideologií a řídila se marxistickými dogmaty, která měla vždy za cíl světovou revoluci. Suvorov nebere v úvahu národní zájmy...”

O jakých národních zájmech je zde řeč? Jen během kolektivizace bylo v Sovětském svazu vyhlazeno víc lidí než za první světové války ve všech státech, které se jí účastnily. Kolektivizace byla druhou svě-

tovou válkou proti mému národu. A těm, kdo tvrdí, že 1. září 1939 zahájil Hitler..., odpovídám: 19. srpna 1939 zahájil Stalin druhou světovou válku proti evropským národům. Máme-li však jít ke kořenům, pak uvidíme, že druhou světovou válku zahájili komunisté roku 1930 proti rolníkům Ruska, Ukrajiny a Běloruska. Roku 1939 se tato válka jen rozšířila na sousední země.

Zkuste vysvětlit z hlediska národních zájmů válku proti... proti vlastnímu národu, vyhlazení nejpracovitějších a nejaktivnějších představitelů národa po milionech, páteř národa, vyhlazení těch, kdo národ krmí. A kromě toho je urostlý rolnický hospodář vždy dobrým vojákem. Opakuji: vždy. Vyhlazení urostlých rolníků bylo vyhlazením dobrých vojáků. A když se sovětsko-německé válce z jakéhosi nedorozumění říká „velká“, ba dokonce „vlastenecká“, namítneme, že kolektivizace byla komunistickou antivlasteneckou válkou, válkou proti vlastnímu lidu, válkou za jeho vyhlazení, válkou za zničení obránců vlasti. Válka v Evropě byla jen jejím pokračováním, teď už ale proti všem sousedům SSSR, blízkým i vzdálenějším.

Stalinovy činy se dají vysvětlit a pochopit jedině z hlediska světové revoluce: svobodné rolnictvo světovou revoluci nepotřebuje právě svobodné rolnictvo by se bouřilo proti sovětizaci Etiopie a Antarktidy, protože za Kominternu a její avantýry platil právě rolník – a taky za ně proléval krev.

Právě proto zlomil soudruh Stalin vaz ruskému rolníkovi a s tím také celému národu, aby nepřekáželi v přijímání nových republik do nerozborného svazu. A logiku to má naprosto jasnou: nejdřív v jedné zemi, později ve světovém měřítku.

Pan Goroděckij vysvětluje velmi pozoruhodně, že když se Stalinovi zachtělo, řídil se marxistickou ideologií, a když se mu nezachtělo, tak se jelo podle národních zájmů.

Ale soudruh Stalin takovou volností vůbec nedisponoval! Sociální spravedlnost vyžadovala znárodnění, znárodnění znamenalo byrokratizaci – a to s sebou neslo masový exodus; „hranice na zámku“ přitom znamenala sebeizolaci, odtržení od celé světové civilizace a nevyhnutelné zaostávání. Začali jsme se vařit ve vlastní šťávě, ztráceli jsme kontakt s jinými národy, s nejlepšími výtobyky světové vědy, techniky a kultury, byli jsme nuceni všechno si vyrobit sami. V normálním

světě se vědecký objev v jedné zemi stal rychle obecným majetkem a všechny země se obohacovaly navzájem, zatímco my jsme si museli všechny bicykly vyrábět sami... Zaostávání pak rodilo nespokojenost lidu s existujícím pořádkem a s vládou...

A všichni, kdo se vydali na tuto cestu, byli prostě nuceni jít ve Stalinových stopách k nezbytnosti války za zničení těch, kdož jsou svobodní, a proto bohatí a šťastní. Buď rozpoutá komunistická Čína jadernou válku a zahyne polovina lidstva (jak předpokládal optimista Mao), nebo se čínský komunismus zhroutí. Jadernou válku nerozpoutali – a čínský komunismus v podstatě mizí. Buď bude Fidel Castro posílat kubánská vojska do bojů v Africe a zřizovat tam vládu byrokracie (vysvětlete mi, v čem zde spočívá národní zájem Kuby?), nebo se Castrův režim zhroutí. A on se zhroutí, jak jinak.

Takže platí buď jedno, nebo druhé: buď národní zájmy, svoboda každého a blahobyt všech, nebo jít až do konce – do poslední republiky. S jediným rozdílem: jít s přestávkou nebo bez ní.

Stalin kráčel ke světové revoluci s přestávkou. Věděl však přitom, že ta přestávka nesmí trvat dlouho – Západ nás jinak svými foxtroty a tangy rozloží (ostatně, přesně to se stalo!). Je to jako rakovinový nádor: buď organismus zabije buňky rakoviny a přežije, nebo zabije rakovinový nádor organismus. Komunisté se považovali za zdravý organismus a všechny normální státy byly podle nich rakovinovým nádorem, který musí být překonán... Nebudu se hádat, kdo z nich byl oním zdravým tělem a kdo nádorem, ale existovat vedle sebe prostě nemohly. Soudruh Lenin měl pravdu: buď jedno, nebo druhé.

Proto byla Stalinova přestávka začátkem roku 1939 dovršena.

Abychom to pochopili, musíme prolistovat náš tisk oněch dnů. Sovětský svaz žil v očekávání velkých událostí. XVIII. sjezd komunistické strany vycitřoval nevyhnutelnou a rychlou osvoboditelskou válku. Generálmajor A. A. Lobačov byl účastníkem tohoto zbraněmi řinčícího shromáždění. Dne 10. března 1939 poznamenává: „Dvě desetiletí uplynula poté, co jsem zde – skoro ještě coby chlapec – stál na strážní a s nadšením provázel delegáty kongresu Kominterny. Ted' stál na tomtéž strážním postu jiný mladík, a já jsem ho vítal jako možného delegáta budoucího světového sjezdu zvítězivšího komunismu” (Trudnými dorogami / Těžkými cestami, Moskva 1960, str. 97).

Téhož roku popisuje Stalinův oblíbenec Konstantin Simonov ve hře „Kluk z našeho města“ bitvu sovětských vojsk u Chalchin-Golu proti 6. japonské armádě: „Ty teď myslíš na poslední kopec – a já na posledního fašistu. Myslím na něho už dlouho, už od Madridu... v posledním fašistickém městě zvedá tenhle poslední fašista ruce před tankem, na kterém bude vlát rudý, právě rudý prapor”.

To bylo napsáno v situaci, kdy Sovětský svaz neměl s Německem společnou hranici a Německo nás tedy nemohlo napadnout – tím méně pak nečekaně. Bylo to napsáno tehdy, když letěl Ribbentrop do Moskvy podepisovat pakt, když soudruh Stalin Ribbentropa objímal a přísahal na věčné přátelství. Bylo to napsáno tehdy, když ještě vůbec neexistoval plán Barbarossa. Bylo to napsáno tehdy, kdy za „poslední fašistické město” nemusel být považován jen Kolín nad Rýnem nebo Mnichov, nejenom Neapol a Palermo, nejenom Barcelona a Lisabon, ale i Adis Abeba, Luanda, Tripolis. Naším cílem nebyla obrana vlastní země, nýbrž „poslední fašistické město”.

A pokud by Konstantin Simonov vyjadřoval jenom své vlastní myšlenky, nesouznějící s generální linií, pak by asi neměl plné kapsy Stalinových ocenění. Ale to on měl. Soudruh Simonov věděl, jaké konkrétní knihy vyžaduje doba.

Sen o „posledním fašistickém městě” je přitom velmi blízký snu Čingischánovu – k poslednímu moři! Jediný rozdíl byl v tom, že my jsme se s tou záležitostí nesměli už déle rozpakovat a že bylo nemyslitelné to zarazit, i kdybychom třeba chtěli.

Právě proto také nařídil soudruh Stalin, aby byla Leninova hlava udělána velká...

KAPITOLA PÁTÁ

Směřování k poslední republice

Rusko je zvěstovatelem světové federace republik.

Herbert G. Wells, březen 1917

1

Bylo tedy nařízeno udělat Leninovu hlavu velkou. Velmi velkou. Tak velkou, aby se do ní vešel sál pro konference a sjezdy.

K takové hlavě bylo zapotřebí přidat trup odpovídajících rozměrů. Tak se to propočítalo – a ukázalo se, že trup by musel být v tom případě větší než kremelská Spasská věž.

Ovšem, věž se postaví snadno. Věž je věž. Ale soudruh Lenin to přece není žádná věž. Lenin nestál jako nějaký sloup. Každý přece ví, že soudruh Lenin měl vždy vztyčenou ruku – dopředu a nahoru. Ruka soudruha Lenina vždy ukazovala proletariátu cestu:

„Správnou cestou jdete, soudruzi!”

Takže soudruh Lenin musí být udělán tak, aby nestál jako dobrý voják Švejk s rukama přilepenýma ke gatím. On musí mít jednu ruku vztaženou kupředu.

Tak to znovu propočítali – a vyšla jim ruka v rozpětí pořádného železničního mostu. Ale most se postaví snadno. Most je přece jenom most, takže jeho konce se opírají o dva břehy. Ale soudruh Lenin má ruku vztyčenou do prostoru. Do prázdna. Do nikam. Socha svobody v New Yorku se stavěla snadno – vždyť ta ruka s pochodní míří skoro nahoru. A vztyčit sochu Krista v Riu, to taky nebylo nic těžkého: míří oběma rukama do stran, takže jedna ruka vyvažuje druhou... Jenže soudruh Lenin si oblíbil zdvíhat jenom jednu ruku.

A jedině v takovéto podobě bylo dovoleno ho zobrazovat.

Inženýři dali hlavy dohromady – a rozhodli: To se zvládne, uvnitř sochy prostě nainstalujeme tisícitunovou protiváhu.

Ale hned tu byl další problém: na jakou stranu má Leninova ruka ukazovat? Na západ? Na východ? A co třeba na jih, k Indickému oceánu, ve kterém se jednou budou umývat kopyta a boty? Tak jak tedy? Na jakou stranu má Leninova ruka ukazovat?

Řešení bylo následující: naší ideou je světová revoluce, celý svět bude náš. Lenin proto musí ukazovat na celý svět. Kromě toho musí Lenin ukazovat cestu k zářivému zítřku. Proto bylo rozhodnuto umístit pod Leninovu sochu elektrický motor (nebo dva, případně sto – podle potřeby), takže socha se bude neustále točit: na východě vyjde slunce – Lenin na něj ukazuje rukou. Jak jde slunce po nebi, Leninova ruka ukazuje pořád na něj. Plná otočka proběhne jednou za čtyřiaadvacet hodin. A zase od začátku... Celá staletí! Celá tisíciletí! Navždy!

Tím ovšem inženýrské hlavolamy nekončily, nýbrž teprve začínaly. Vždyť to přece nejde, postavit Leninovu sochu jenom tak na zem. To prostě není možné. Socha musí být vztyčena na patřičném podstavci. – Když je samotná socha vyšší než jakákoli z kremelských věží, jaký podstavec se má v tom případě pod ni dát? Stometrový? Dvě stě metrů? Tři sta? Samozřejmě že ne. Tři sta je málo.

Tři sta metrů přece měří Eiffelova věž v Paříži. Tři sta metrů – to už tu bylo. Takže my musíme výš. A teprve na samý vrcholek pak postavíme Lenina-korouhvičku. Ať se tam točí jako zlatý kohoutek. To bude nádhera! Nejvyšší stavba na světě – a nahoře kohoutek Lenin.

V podstavci bylo rozhodnuto zřídit muzeum světové revoluce, největší knihovnu na světě, ústav Marxe a Engelse, samostatně pak ústav Leninův, dělnické kluby a velký sál, největší sál na světě...

Sály a schodiště budou z rudé žuly, z červené žuly, z černé žuly, z bílého a růžového mramoru, z malachitu a labradorského kamene.

Závěsy ze zlatého brokátu.

A za bezesných nocí hledaly tisícovky inženýrů řešení tisíců problémů: jaké to má mít výtahy? Jakou mají mít nosnost? S židlemi nebo bez? A jak zřídit ventilaci? A vytápění? A jak zabezpečit správnou akustiku v hlavním sále? A pokud pod stropem hlavního sálu přehoří vlákno v žárovce, jak potom tu žárovku vyměnit v sedmdesátimetrové výšce?

Ale řešení se vždy našlo. Šatny pro desetitisíce lidí budou mechanizované: vhodíš do otvoru minci a tvůj kabát (a žádný jiný, samozřejmě) je v mžiku před tebou. Zařízení a výzdoba restaurací bude samozřejmě v národním duchu bratrských republik a kuchyně v jejich nejlepších tradicích: ruská restaurace, ukrajinská, polská, německá, italská, francouzská... A ještě hodně toho mělo být v onom podstavci

umístěno: bufety, sály oddechu atd. atd. A zezdola tam měla vést linka metra, aby vedl z podzemního paláce vstup přímo do mramorových krajk, do oslnivé nádhery, do nehasnouceho lesku nejkrásnějšího paláce světa...

To všechno neslo název složený ze dvou slov: Dvorec Sovětov (Palác Sovětů). Nebo dvěma písmeny – DS. Mezi lidem se uchytil název Babylonská věž.

Výstavba teprve začala, ale linie metra už byla vybudována a nová stanice byla pod názvem „Palác Sovětů” už otevřena.

2

Místo pro Palác Sovětů bylo vybráno skvěle. Dříve se přímo u Kremlu nad řekou Moskvou důstojně tyčil ohromný chrám Krista Spasitele – spasitele Ruska. Tento chrám byl symbolem Ruska, vyzdviženým do nebe půl století trvající prací nejlepších ruských mistrů. Byl vyzdoben velkými umělci a sochaři. Chrám, vyzdvižený do nebe za ušetřené kopejky ruských rolníků, dělníků, učitelů a trhovců, umělců a vojáků, za peníze, které dali dohromady obchodníci i šlechta.

Pod chrám Krista Spasitele položili soudruzi patřičné množství dynamitu... a vyhodili ho do povětří.

Právě v rozvalinách symbolu Ruska bylo totiž rozhodnuto vztyčit symbol nový.

Komunisté neuznávali Vlast ani Vlasteneckou válku (tj. obranu proti Napoleonovu vpádu roku 1812, na jejíž počest byl chrám v 19. století postaven – pozn. překl.), ani samotné Rusko. Na místě symbolu Ruska byl ve středu Moskvy vyhrazen pozemek pro pracovní tábor a byly zahájeny výkopy.

Do základů byly zapuštěny tisíce tun nerezavějící oceli (oceli značky DS), byly do nich nality desítky tisíc tun cementu (cementu značky DS) a do nebes začal být vyzdvihován ocelový skelet...

Byla též vybudována cementárna, která produkovala modrý cement, jenž byl nejlepší na světě, a v Magnitogorsku byla spuštěna válcovací trať, která chrlila ocelové konstrukce, vytvořené se zvláštní přesností, s obzvláštní péčí. Pouze na vztyčení onoho skeletu bylo zapotřebí tři sta tisíc tun nejlepší oceli. Z této oceli by bylo možné vyrobit deset tisíc tanků T-34 a vyzbrojit jimi deset tankových armád. Do

provozu byl dále uveden kombinát, který zahájil obrábění dřeva takovým způsobem, aby bylo dřevo nehořlavé a svou pevností aby nebylo pozadu za kovem. A další kombinát, který začal z tohoto dřeva vyrábět „věčný“ nábytek pro Palác Sovětů. A ještě jeden kombinát: na výrobu mramorových plátů pro obklady vnitřních prostor.

Těch bylo zapotřebí velké množství. A ještě jeden kombinát na žulové bloky a pláty pro vnější obklady. A v Kyrgizsku zazněl v lesních rezervacích zvuk seker a zpěv pil: věžňové kácejí věkovité ořechy. Z celého Svazu se do Moskvy rozjely vlaky s cedrovým dřevem, s mořeným dubem, bukem, s karelskou břízou a s kořeny ořešáků, to vše na výzdobu salonů! A na Uralu obrušují věžňové malachit.

A u dněperských peřejí vysekávají žulové balvany...

Do Moskvy se z celé země sjíždějí nejlepší umělci: krajkářky a krumplovačky zlatých výšivek, stříbrotepci a bronzotepci, řezbáři a rytci do mramoru, mistři tkalci koberců, skláři, mistři práce s křišťálem...

3

Dne 4. července 1941 byly všechny práce na výstavbě Paláce Sovětů zastaveny. Stavební technika byla zanedlouho převelena k budování obranných staveb. Pro tyto potřeby bylo použito statisíce tun již připravených materiálů: cement šel na stavbu bunkerů, ocel je za války důležitá vždy, speciálně upravené dřevo se pak hodilo k výrobě stíhaček LaGG-3. Skelet Paláce Sovětů byl brzo odstraněn.

Nyní se muselo rozbíjet, ne stavět.

V říjnu 1941 byly tisíce budovatelů Paláce Sovětů soustředěni do divizí domobrany a vržení proti tankům. Nejlepší řemeslníci a mistři Ruska – montážníci, svářeči, skláři, stříbrotepci, řezbáři a rytci – všichni, všichni, všichni padli na zasněžených polích u Moskvy.

Po válce se několikrát uvažovalo o tom, že by byl Palác Sovětů dostavěn, ale vždy byl ten nápad opuštěn. Roku 1956 odhaloval na XX. sjezdu strany Chruščov Stalina: „Nehledě na před třiceti lety přijaté rozhodnutí vybudovat Palác Sovětů jako pomník Vladimíru Iljičovi nebyl tento palác postaven, jeho výstavba byla stále odkládána a na projekt se postupně začalo zapomínat.“ Sál odpověděl výkřiky rozhořčení.

Zdálo by se, že když už tedy Palác přišel na přetřes a když je zde Stalin plísněn za to, že jej nepostavil, pak snad bude jeho dobudování zahájeno teď. Kde je problém? Základy přece stojí... A mimochodem řečeno, šlo o základy naprosto unikátní. Byly totiž plovoucí: základy byly zkrátka pojaty coby obrovská číše, která může stát na jakémkoli podloží, přesněji řečeno plout na jakémkoli podloží jako talíř ve dřezu. Takové základy nedokáže ohrozit žádné zemětřesení – zrovna tak, jako lehké záchvěvy vodní hladiny nedokážou potopit talíř plující ve dřezu. Tak prosím – Stalin sice Palác Sovětů nevybudoval, ale tady máte naprosto jedinečné základy, tak se seberte a dejte se do výstavby!

Jenže Chruščov se do výstavby Paláce Sovětů nepustil. Ani budoucím generacím nedal možnost postavit Palác Sovětů: Chruščov totiž nařídil zalít talíř základů vodou a kolem postavit šatny. A byl na světě největší odkrytý plavecký bazén na světě. To byl velmi krásný nápad – otevřený plavecký bazén. Ale pozor: to v zimě nezamrzne? U nás nezamrzne.

Bylo rozhodnuto bazén vyhřívat. A tak byl vyhříván.

Kolik energie je zapotřebí k vyhřívání největšího odkrytého plaveckého bazénu na světě v moskevské únorové zimě? Kolik energie je zapotřebí, aby v něm voda nevystydlala ani v noci?

Otevřeně řečeno, já to nevím, kolik to stálo energie. A nikdo to nevěděl. Kdo u nás za co odpovídal? Kdo u nás počítal lidové kopejky?

Každý kapitalista by při takovém podnikání vyletěl komínem.

Proto se v podmínkách kapitalismu neudrží pitomci v podnikání dlouho: učinils jedno pitomé rozhodnutí – tak leť. Ale na socialismu je dobré to, že dovoluje činit jakákoli rozhodnutí, která přijdou člověku na mysl. V kapitalismu vkládáš do toho či onoho podniku své vlastní penízky. To v socialismu tam hážeš peníze společné. Lidové, národní. Ničí.

Mimochodem, poznámka k národním penězům. V Kyjevě na stadionu v samotném středu města kdysi dávno vztyčili lyžařský můstek. Jeho stavba byla srovnatelná se světovým standardem. Jenomže můstek byl z ekonomických důvodů umístěn takovým způsobem, že lyžař by mohl seskakovat jedině na divácké tribuny, rovnou do lavic. Jinde

by přistát nemohl. Proto se můstek po dlouhá desetiletí hrdě tyčil nad městem – ale kupodivu se nikdy nenašel nikdo, kdo by si skočil. Ve Varšavě stál zase obrovský opuštěný stadion, tak gigantický, že by se na ochozy mohli posadit úplně všichni Varšavané, a ještě pořád by zbylo dost a dost místa... Tak na tom stadionu je dnes ruský bleší trh. Naši ruští spoluobčané zde prodávají řády Slávy, řády Vlastenecké války a medaile „Za osvobození Varšavy“, „Za dobytí Berlína“ či „Za vítězství nad Německem“. Hezký blešák. Bohatý.

Ale to jen na okraj k lidové moci a národním penězům. Nebudeme se sami odvádět od tématu, a totiž od největšího odkrytého plaveckého bazénu na světě. Člověk si to rázoval po chodníku, sníh mu skřípe pod podrážkami – a z bazénu se kouří jako z Vesuvu nad Neapolí. Rychle se ukázalo, že nepřirozená zbytková vlhkost, vypařující se z této obludy, ničí obrazy v muzeu na Volchonce a ztěžuje život sousedních čtvrtí, způsobuje rezavění elektrických sítí stejně jako plotů, komínů a střech... Stručně řečeno, Chruščovův nápad využít základy Paláce Sovětů k náhradnímu účelu se neosvědčil.

A nyní hádanka pro historiky: proč nebyly ty základy použity k původnímu účelu? Proč tedy nebyl Palác Sovětů nikdy postaven?

4

Bývá zdůrazňováno, že na onom místě je měkké podloží. To je ostatně pravda. Jenže technologové 19. století si usmysleli postavit tam chrám Krista Spasitele. A chrám kupodivu stál, ani se nehnul.

Ostatně ani grandiózní chrámy v Pitěru nestojí na žulových skalách.

Římské Koloseum je postaveno na bažině a stojí a stojí, jen počítá tisíciletí. A mnoho tisíciletí ještě bude stát, pokud se tedy nenajde nový chytrák a nezbourá je.

V Londýně stojí chrám svatého Petra také na bažině, mimochodem zrovna tak jako celý Londýn. No jistě – Palác Sovětů je unikátní stavba, největší na světě, ale vždyť také stavitelská technika udělala od dob výstavby Kolosea pořádný krok kupředu. A o té číši jsem nemluvil jen tak, aby řeč nestála. Stalinovi plánovači měli také určité znalosti ze stavebnictví.

Vysvětlení o měkkém podloží je vymyšleno dodatečně. Pokud by stavitelé jednou řekli: Je tu měkké podloží, tady se stavět nedá, a postavili by výstavbu, pak bychom dnes mohli tuto okolnost považovat za důvod. Jenže stavitelé neměli ohledně podloží pochybnosti ani roku 1940, ani o rok později a Palác Sovětů se stavěl údernickým tempem. Můžeme snad považovat za důvod zastavení výstavby takovou okolnost, o které sami stavitelé vůbec neuvažovali?

I kdyby ovšem bylo příčinou přece jen ono podloží, proč tedy nepřesunout stavbu někam jinam? Že to bude dlouho trvat? Když se buďovala Kujbyševská vodní elektrárna, začalo se s tím na jednom místě, ale pak vybrali jiné. Budovu Moskevské státní univerzity (MGU) chtěli postavit nad vysokým srázem. Nakonec propočítali, že by jim sklouzla do řeky Moskvy. Nad srázem by to sice bylo efektnější, ale raději započatou stavbu přesunuli o kus dál. Takže Palác Sovětů se mohl přesunout taky, a kamkoliv. Třeba na Vrabčí hory namísto MGU, nebo do Ostankina, tam je podloží vhodné – později tam přece vztýčili k nebi pětisetmetrový kolos, stojící v podstatě na dětské dlani (autor má na mysli štíhlou televizní věž vysokou 540 metrů, postavenou v letech 1963-67, pozn. překl.). Taky mohli celý Palác vůbec odstěhovat z Moskvy. Ani to by netrvalo dlouho. Na varšavský stadion jsem neupozorňoval pro nic za nic, ani na kyjevský skokanský můstek a dýmající Vesuv – naše země je přece bohatá, peníze nejsou kontrolovány, s národními penězi nebývá za socialismu problém. Kdo je kdy počítal? A proč taky?

Můj názor: zastavení výstavby nebylo vyvoláno technickými ani ekonomickými důvody.

A co když soudruh Stalin změnil vkus?

Ne, vkus soudruh Stalin nezměnil. Po válce byla na Stalinův rozkaz postavena v Moskvě největší univerzitní budova na světě. Pocho-pitelně – MGU se nedá srovnávat s Palácem Sovětů. Srovnávat MGU s Palácem Sovětů je jako srovnávat koťátko s tygrem. Já jen zdůrazňuji, že Stalin miloval monumentální budovy nadále. Kdyby měl víc času, představěl by celou Moskvu ve slohu Moskevské státní univerzity a Ministerstva zahraničí (MGU a MID). A nejen Moskvu.

Tento sloh kráčel slavnostním pochodem po celé zemi a šplíchal i za její hranice – od Pekingů až po Varšavu.

Spory ohledně důvodů zastavení výstavby Paláce Sovětů dodnes neutichají.

Důvod je přitom všem na očích. Je to tentýž důvod, kvůli kterému Stalin odmítl konat „přehlídku vítězství“ a nosit řády, kterými byl významován roku 1945.

Abychom tento důvod pochopili, stačí, když si uvědomíme význam Paláce Sovětů a vzpomeneme si, za jakým účelem bylo rozhodnuto o jeho výstavbě.

5

Před padesáti lety začaly v hlavním městě hitlerovského Německa zvláštní stavební oddíly zničených bourat celé čtvrti staré městské zástavby. Byla zahájena grandiózní akce rekonstrukce Berlína... Vzniká zde otázka: jaké říši, přesněji jakému říšskému území měl být Berlín hlavním městem? O odpovědi není pochyb. Mělo to být území nového Německa po vítězství v ‚bleskové válce‘, která by přinesla říši panství nad celým světem. V programu monumentální ideologické propagandy fašismu existoval ještě jeden plán, plán Velkého kruhu Slávy. V okruhu nových hranic Německa (od Atlantického oceánu na západě až po Ural na východě a od Norska na severu až po severní Afriku na jihu) měly být zároveň budovány obrovské imperiální monumenty v podobě obelisků, mauzoleí, věží, mohyl a hradů ve viditelné vzdálenosti od sebe navzájem. Z dějin je známo, že podobné ideologické akce, vyžadující obrovské náklady a úsilí architektů a umělců, byly typické pro totalitní státní systémy s antidemokratickým režimem a s agresivním kurzem zahraniční politiky. Vzpomeňme na velikost pyramid... Ve 30. letech našeho století nemohlo umění Říše přirozeně nemít paralely s oficiálním uměním dalších totalitních systémů. Zákony doby se projevovaly neúprosně. V takových zemích jako byla Itálie, Řecko, Španělsko, Polsko a dokonce Francie, vznikly přímé recidivy tohoto umění.”

Tento rozsáhlý citát jsem vybral z mého oblíbeného časopisu „Vojenno-istoričeskij žurnál“ / Vojensko-historický časopis (7/1989, str. 95 až 96).

Ani autor článku, ani redaktor si nevšimli, jaký je zde rozpor: v jednom řádku je napsáno, že Hitler chtěl ustavit světové panství,

a hned v dalším se pokračuje, že měl v úmyslu uskutečnit expanzi na Ural a do severní Afriky a osadit nové hranice monumentálními stavbami. To mělo být to světové panství? Bude-li Hitler vládnout celému světu, k čemu mu budou hranice? Vezmeme-li v úvahu velký styl a náklady na ony monumenty, dá se předpokládat, že to byly v Hitlerových představách konečné hranice Reichu.

Všechno ostatní v onom článku se už čte vyloženě jako stránka z humoristické povídky. Je to zkrátka k popukání.

Když jsem ten článek četl poprvé, ještě jsem se nesmál. Autor zde říká, že hitlerovské Německo se stalo jakýmsi nositelem nákazy ideologického monumentalismu a že v jiných totalitních státech, jako byla Francie, Řecko či Polsko, vznikly recidivy hitlerovské monumentální architektury. Ale já jsem stále čekal, že autor se už už zmíní ještě o jedné zemi...

Nezbývá než souhlasit s Vojensko-historickým časopisem v tom, že ve Francii, Polsku a Řecku vládly diktatury přímo hrůzostrašné.

Souhlasíme také, že architektura těchto států odrážela jejich agresivní záměry. Souhlasíme i s tím, že Řecko bylo samozřejmě největším agresorem 20. století. Ale přece jen tu kromě těchto zemí byly ještě i jiné, v nichž nevládl zrovna nejměkčí režim a které měly určité geopolitické ambice – a s nimi také architekturu, jež tyto ambice odrážela...

Pořád jsem si myslel, že když autor zahájil rozpravu o rekonstrukci Berlína, tak se taky zmíní o grandiózní rekonstrukci nějakého dalšího hlavního města. Kupodivu se mi zdálo, že po otázce „Jaké říši... měl být Berlín hlavním městem?“ by měly následovat ještě další otázky.

Souhlasím, že monumentální výstavba v Berlíně je svědectvím útočných plánů: nadcházející impérium potřebovalo odpovídající hlavní město.

Ale co se takhle, kmocháčku, podívat sám na sebe?

6

Dne 30. prosince roku 1922 byl založen Svaz sovětských socialistických republik. Tento název neobsahuje žádná národní ani geografická vymezení. Podle záměru jeho zakladatelů mělo totiž dojít k rozšíření tohoto útvaru na celý svět. Znakem SSSR se stala zeměkoule,

na níž se vyjímalý symboly komunismu. Právě v den založení SSSR vystoupil Sergej Kirov a navrhl vybudování Paláce SSSR.

Soudruh Kirov vysvětlil symboliku: „Tato budova musí představovat emblém nadcházející mohutnosti a vítězství komunismu nejen u nás, ale i tam, na Západě.” A upřesnil: palác musí být vybudován proto, aby v něm bylo možné přijmout do rámce Sovětského svazu POSLEDNÍ REPUBLIKU.

Nikdo tenkrát nepředpovídal, která to bude, ta poslední republika – jestli to bude třeba Argentinská nebo Uruguayská sovětská socialistická republika, ale všichni měli pevnou jistotu, že jednou ji do naší rodiny přijmeme. A právě pro tento případ bylo rozhodnuto postavit Palác Sovětů.

Třináct měsíců poté zemřel Lenin. Nad hrobem soudruha Lenina pronesl soudruh Stalin přísahu: „... Když od nás soudruh Lenin odcházel, zavázal nás, abychom upevňovali a rozšiřovali Svaz republik. Přisaháme ti, soudruhu Lenine, že tuto tvou závěť se ctí splníme...” Právě tato slova měla být gigantickými písmeny vytesána na zdech hlavního sálu. Samotný Palác Sovětů byl jakoby Leninovým pomníkem. Ale to jenom na první pohled. Záměr byl poněkud odlišný: Marx a Engels byli teoretikové-zakladatelé – a každý z nich měl mít u základů budovy svůj vlastní pomník. Měly to být pomníky gigantické – ovšem ve srovnání se stometrovým Leninem by to byly hračky. Lenin byl přece praktik, Lenin začal teorii přetvářet do života a byl to on, kdo ustavil šťastný život na jedné šestině světové souše – a za to bude mít svůj pomník v odpovídající velikosti.

To hlavní na celém Paláci Sovětů však není samozřejmě Marx s Engelsem, a dokonce ani Lenin, nýbrž Stalinova přísaha. Samotný monument symbolizoval konečné vítězství komunismu na Zemi a musel být zřetelným vyjádřením splnění přísahy.

Když stavěl ten či onen monarcha pomník svému předchůdci, vyvyšoval tím především sám sebe, zkrášloval své hlavní město a demonstroval svým poddaným i svým nepřátelům vlastní moc a vlastní bohatství...

Obraz Stalina nebyl v projektu Paláce Sovětů viditelně přítomen ani coby socha, ani jako reliéf, avšak onen chrám se musel stát jeho chrámem: Stalin – vykonavatel největšího díla světových dějin. Sou-

druh Stalin přísahal, že rozšíří Svaz – zde je jeho přísaha vytesána do zdi – a soudruh Stalin svou přísahu se ctí splnil!

V tom tedy spočíval onen záměr...

Je zajímavé, že jeden z projektů Paláce Sovětů, přihlášených do konkurzu, tvořil při pohledu shora obrysy SSSR v těch hranicích, jaké existovaly v okamžiku konkurzu. Autoři tohoto projektu byli zvesela vypískáni – vždyť nepochopili ani podstatu úkolu, ani určení Paláce, ani stav historického okamžiku: my se přece budeme rozšiřovat! Naše hranice – to bude celý svět.

Na otázku, proč nebyl vybudován Palác Sovětů, lze odpovědět velmi jednoduše: proto, že Stalin nesplnil svou přísahu. Proto, že Stalin rozpoutal druhou světovou válku, ale na jejím konci měl Sovětský svaz víceméně úplně stejné hranice jako na jejím začátku.

Stalin věděl, že dlouhodobá koexistence s normální společností je nemožná, ale rozdrtit ji nedokázal. Výsledky druhé světové války ohlašovaly konec komunismu. Byla to historická porážka. Od nynějška mohlo přijít jedině zhroucení. Dříve nebo později. A „vítězství” ve válce ohlašovalo porážku komunismu ve světovém měřítku.

Nedošlo k tomu, aby byla do rámce SSSR přijímána poslední republika, a proto také nebylo proč budovat pro tuto slavnostní příležitost palác.

Rozdíl mezi námi a fašisty spočíval v tom, že rozhodnutí vybudovat Palác Sovětů a přestavět Moskvu na hlavní město Všesvětové sovětské socialistické republiky bylo učiněno ještě předtím, než Hitler namočil pero do inkoustu a napsal první řádek své knihy. Nemluvě o tom, že Stalin neplánoval vztyčovat na budoucích hranicích pomníky a hrady. Budoucí Všesvětová sovětská socialistická republika totiž vůbec neměla mít žádné hranice.

Byla koncipována jako země bez hranic.

KAPITOLA ŠESTÁ

Dějiny nám daly málo času...

Už samotný fakt uzavření spojenectví mezi Německem a Ruskem by ohlašoval nevyhnutelnost budoucí války, jejíž výsledek by byl dán předem. Taková válka by mohla znamenat jediné konce Německa.

Adolf Hitler, Mein Kampf, kapitola XIV.

1

Jakýkoliv Stalinův zločin v oblasti zahraniční politiky, každou ničemnost nám vysvětlovali stručně a jednoduše: dějiny nám daly příliš málo času! Bylo třeba získat čas!

Na první pohled to do sebe krásně zapadá: pokud nebyl Sovětský svaz připraven v červnu 1941 na válku, pak v srpnu 1939 nebyl připraven už teprve, takže soudruhu Stalinovi ani nezbylo než nařídít soudruhu Molotovovi, aby podepsal jistý pakt.

Ostatně „Vojensko-historický časopis“ (Vojenno-istoričeskij žurnál 2/1990) vydává články s obrovskými červenými titulky: „Bylo na výběr?“ Už z názvu vyplývá, že na výběr nebylo a že Molotov byl nucen podepsat pakt umožňující neprodlené zahájení druhé světové války. A to proto, že jsme na ni nebyli připraveni a bylo nezbytné její začátek oddálit... Je to, pravda, logika poněkud podivná, ale jinou naši maršálové a generálové neuznávají. V tomtéž časopise (Vojenno-istoričeskij žurnál 4/1991) otiskl maršál Sovětského svazu S. F. Achromejev dlouhatánský článek a v něm zachází ještě dále: pakt Molotov-Ribbentrop, který rozpoutal válku, nebyl podle něho jenom vynuceným tahem Sovětského svazu, tahem, jenž umožnil získat čas, nýbrž se ještě ke všemu jednalo o projev vyšší humanity a etiky – ostatně každý, kdo má tu drzost pochybovat o správnosti Stalinových činů, je amorální darebák: „Smlouva z 23. srpna 1939 oddálila datum začátku války pro SSSR téměř o dva roky... Pokud by dohoda nebyla podepsána, Sovětský svaz by byl do války zavlečen už roku 1939 a za podmínek ještě méně výhodných, než tomu bylo roku 1941. Proto zní amorálně, když...”

Maršál není sám. Píseň o tom, že soudruh Stalin hrál o čas, zní už padesát let. K otázce ohledně autorství oné písně se ještě vrátíme.

Každý ji zpívá po svém. Armádní generál A. M. Majorov: „Sovětský svaz získal téměř dva roky pro přípravu na odražení agrese” (Vojenno-istoričeskij žurnál 5/1989, str. 36).

Spisovatel Ivan Fotijevič Stadnjuk o tom psal (v Pravdě dne 22. června 1993) dokonce s vykřičníky – a že to bylo tak a tak, tamhle, jájku, si ještě trochu diplomaticky zakličkovali a získali další drahocenný měsíc!

Máme-li věřit Pravdě, pak Stalin považoval německý útok za nevyhnutelný a snažil se jej všemožnými manévry oddálit: tamhle získali drahocenný měsíc, tuhle ještě týden...

Ovšem na rozvrácení legend o tom, že nám dějiny daly málo času a že Stalin jen neustále o ten čas hrál, stačí opravdu jen trocha úsilí, stačí, když si v této souvislosti řekneme, v čem se Lenin lišil od Hitlera.

2

Komunistická strana Německa byla významnou politickou silou.

Svou sílu však nikterak nečerpala z hamburských loděnic ani z berlínských dělnických čtvrtí, ba ani z oceláren v Porúří. Hlavní zdroje síly německých komunistů se totiž vůbec nenacházely v Německu, nýbrž v komunistickém Rusku.

V době, když ideolog nacionálního socialismu Alfred Rosenberg ještě ani nezačal psát své budoucí knihy o méněcennosti Slovanů, sovětští komunisté už vyhlazovali Slovanů po milionech. A brigádýři už odpočítávali kubíky vytěženého dříví v nesčetných pracovních táborech uprostřed lesů. A miliony kubíků dřeva už jely na export, z exportu vznikaly valuty a valutami byl živěn vojensko-průmyslový komplex spolu s Kominternou, tedy štábem světové revoluce.

Nejvíce nenasytnou sekcí Kominterny byla Komunistická strana Německa, nepočítáme-li samozřejmě naši rodnou VKS(b).

Archivy byly otevřeny, takže každý zájemce se může přesvědčit o tom, že zdroje síly Komunistické strany Německa se skrývaly právě v sibiřských lesích a dozajista i v tamních zlatých dolech.

Žulovým základem německého komunismu byla zkrátka nezdolná ekonomická moc našich koncentračních táborů. Ostatně, nějaké zásoby zlata zbyly ještě po Romanovcích. Kromě toho soudruzi prodávali národní bohatství země včetně církevních cenností či výtvorů velkých mistrů renesance. A měli z toho ucházející zisky – stačilo to pro naše komunisty, a ještě zbylo dost pro bratrské strany. A pak tu byla kolektivizace. Našemu rolníkovi brali obilí a vyváželi je do zahraničí. Ze zisku se opět vyžívovala strana bolševiků a její mladší sestry po celém světě. Dále proměnili soudruzi Sověti ve své vlastnictví všechno, co se nacházelo na černomořském pobřeží – počínaje carskými paláci a konče botanickými zahradami či loveckými revíry. Za výnosy z ukradeného obilí se tam slétali komunisté celého světa, aby si tam obnovili pošramocené zdraví. Důkazy ostatně není třeba hledat kdoví kde – stačí přečíst si prostě knihu Nikolaje Ostrovského „Jak se kalila ocel“. Kalila se právě takhle. Právě tam, v prostorných krymských lázních.

Měli jsme tedy dost prostředků k tomu, abychom strhávali sympatie na naši stranu. Darmožrouti všech zemí se spojovali u našich žlabů a věděli, že pokud se dají ke komunistům, nemusejí se o svou světlou budoucnost strachovat, protože Moskva zaplatí jakékoli náklady, Moskva je nakrmí, napojí co hrdlo ráčí – a krymské lázně jsou taky zdarma. Proud milovníků dělnické třídy nevysychal.

Řady komunistických stran všech zemí se doplňovaly především hlupáky a zločinci. Výjimkou zde nebyla ani Komunistická strana Německa.

Za svá slova ručím. Ve dvacátých letech nebyly v Německu žádné koncentrační tábory, zatímco v Sovětském svazu ano. A všemožní Pieckové a Ulbrichtové bojovali za svržení zákonné, lidem zvolené moci v Německu se záměrem vybudovat komunistické Německo podle vzoru Sovětského svazu, přesněji řečeno připojit Německou sovětskou socialistickou republiku k nerozbornému Svazu, samozřejmě i se všemi důsledky, které by to pro Německo znamenalo: s rudým terorem, masovým vyhlazováním lidí, s koncentračními tábory, s kolektivizací a mnoha dalšími slastmi. Byl-li pohlavár německých komunistů Ernst Thälmann marxistou a připravoval se na likvidaci tříd v Německu, tj. chystal-li německému lidu masové popravy, pak to tedy byl

zločinec. Pokud ovšem věřil, že likvidace tříd je možná bez masových poprav, pak to byl hlupák.

Kdovíproč a navíc v době rekordní úrody byly začátkem třicátých let nejbohatší hospodářské oblasti v naší zemi, ba na celé planetě, tj. Ukrajina, Don, Kubáň a Povolží zachváceny otřesným hladomorem. Lidé jedli psy a kočky, poté přešli ke krysám, myším a žábám. Jistý Michail Šolochov napsal o oné veselé době nepřekonatelně legrační knihu „Rozrušená země“. Popsal v ní jak volně se právě pod zmíněnou kolektivizací žilo. Kniha přímo jiskřila a překypovala humorem. V nejlegračnější scéně vaří děd Šukar žabí polévku. Je to prostě k popukání. A soudruzi kominternovci se popadali za břicha, plácali Šolochova po zádech a našli se mezi nimi dokonce i tací, kdo se nerozpačkovali podat Šolochovovi ruku, ba co víc – oni k němu jezdili na návštěvu a usedali s ním k jednomu stolu: v domě soudruha Šolochova ostatně nebyly podávány žabí jikry, nýbrž nej kvalitnější kaviár.

A teď se zeptám: jak mohli vůdcové světového proletariátu, všichni ti Duclosové a Thälmanni, žít v této zemi a nevědět o tomhle hladomoru? Jak mohli nevědět o záhubě milionů lidí? Jak mohli nevědět o existenci koncentračních táborů? Jak mohli nevidět děti – kostlivce?

Nebojím se opakovat svůj závěr: pokud doopravdy nevěděli, kam chtějí dovést své národy a své země, byli to idioti. A pokud to věděli?

3

Popisují nám Německo dvacátých let, rozvrácené nezaměstnaností, inflací a krizí, ale humoristické romány o žabích polévkách tehdy v Německu kupodivu nikdo nepsal... A tady máme soudruha Thälmannu, který spolu se soudruhy bojuje za zřízení sovětského řádu v Německu. Za co bojovali němečtí komunisté? Za žabí polévku?

Občas si všichni ti Thälmani zajeli prohrát se na krymské pláže a pak se vydali na návštěvu do svého rodného Německa, kde byla v prodeji kniha S. P. Melgunova „Rudý teror v Rusku“ – a s ní ještě mnoho jiných, včetně publikací o rudých koncentracích, o hladomoru a o zvěrstvech „lidové moci“. Že by soudruha Thälmannu ty knihy nezajímaly?

Já tedy mám zato, že komunisté (tj. hlupáci a zločinci) nemohli přijít k moci legální cestou ani v Německu, ani v žádné jiné normální

zemi, protože v žádné zemi na světě netvoří hlupáci a zločinci většinu obyvatelstva a nemají dostatečnou podporu. Proto Thälmannově straně nehrozilo, že by se mohla dostat k moci legální cestou.

Soudruh Thälmann tudíž neměl důvod k opěvování demokracie, naopak proti ní bojoval, stejně jako jeho předchůdci a spolubojovníci – soudruzi Lenin, Trockij a Stalin. Komunistická strana Německa představovala velkou sílu, ale jen do té doby, dokud sovětský podnik na vývoz dřeva „Exportles” pravidelně odsypával část svého zisku do partajní kasy německých soudruhů. Bez toho by strana německého proletariátu zela prázdnotou, zrovna jako Leninova strana roku 1917, nebýt tehdy zlata německého.

Stalin věděl, že na udržení bratrských komunistických stran může utratit libovolné množství milionů dolarů, marek, franků či liber a hromady tun zlata, avšak že žádná komunistická strana nezíská nikdy v žádné zemi moc zákonným způsobem. „Zkušenost posledních dvaceti let ukazuje, že v mírovém období není možné vyvinout v Evropě komunistické hnutí, které by bylo natolik silné, že by se zde bolševická strana dokázala chopit moci. Diktatura této strany se ukazuje možnou jedině v důsledku velké války.” To řekl soudruh Stalin 19. srpna 1939 v přísně tajném projevu, který byl zveřejněn až roku 1994. A bylo to řečeno právě v okamžiku, kdy Stalin otevřel stavidla druhé světové války.

Stalin věděl, že komunisté dosáhnou moci jedině v důsledku války. Proto připravoval válku – a komunisty připravoval na válku.

Už ve dvacátých letech byla v Moskvě založena speciální škola Kominterny. A také takzvaná Leninova škola. V těchto školách byla připravována agenturní síť pro podvracení existující moci ve všech zemích světa až po Argentinu a Brazílii – a také zde byli formováni vůdcové proletariátu pro všechny země světa. Už ve dvacátých letech zocelovala Kominternu velitelské kádry, které měly stát v čele parlamentů a vlád nových sovětských republik až po republiku poslední.

Uvedme příklad. Erich Mielke, dvojnásobný hrdina NDR, člen politbyra, armádní generál a ministr státní bezpečnosti NDR. Kde se vzal? Vyšel ze školy Kominterny. Ericha Mielkeho honila německá policie ještě před Hitlerovým nástupem k moci. Citujeme z listu „Krasnaja zvezda” (27. prosince 1987): „V létě roku 1931 se Mielke-

ho situace stala nebezpečnou, vznikla hrozba zatčení.” Krasnaja zvezda nezabíhá do podrobností a my se nebudeme pouštět do dohadů, čím soudruh Mielke zapříčinil zájem policie o svou osobu.

Stačí jen uvést, že Německo bylo roku 1931 v nejvyšší míře svobodnou zemí, s mohutnými záblesky nestability a dokonce anarchie.

Lidé tam nebyli zatýkáni jenom tak za nějakou komunistickou propagandu. Soudruh Mielke se tedy musel dopustit něčeho velmi závažného. Krasnaja zvezda dokonce utrousila cosi o kontumačním rozsudku smrti – a přitom za Hitlera se Erich Mielke v Německu už vůbec neobjevil.

Pro takové soudruhy, jako byl Mielke, byla vrata metropole světového proletariátu otevřena dokořán. Před pronásledováním se Mielke zachraňuje v Sovětském svazu, dostane se zde do školy Kominterny a následně pak do Leninovy školy. Čemu ho v těch školách učili, nevím, ale v letech 1939-1940 se Erich Mielke nacházel na ilegální pracovní cestě v Belgii. V jeho životopisu pak následuje nejasné bílé místo, avšak od roku 1945 buduje Erich Mielke šťastný život v řadách spolupracovníků patřičných orgánů Východního Německa. Za dvanáct let už zastává funkci ministra státní bezpečnosti a setrvá v ní přes třináct roků.

Byly to vskutku kvalitní přípravky, tyhlety školy Kominterny!

Samozřejmě nám přednášejí krásná slova o skvělém antifašistovi.

Mielke snad opravdu byl antifašista, ale k tomu, aby mohl bojovat proti fašistickým koncentrákům, rozhodně neměl důvod utíkat roku 1931 z Německa, kde koncentráky ještě nestály, do Svazu sovětských socialistických republik, kde už zažívaly hotový rozkvět. Nevím, jestli byla moje milá země kolébkou slonů, ale kolébkou koncentráků pro vlastní obyvatelstvo byla nepochybně. V této otázce nám prvenství nikdo nevezme. Ostatně, němečtí komunisté nemohli být nepřáteli koncentráků, vždyť po porážce fašismu komunisté hitlerovské koncentráky využili k témuž účelu. Antifašista soudruh Mielke nemohl nemít k této záležitosti osobní vztah. Soudruh Mielke a další soudruzi nebojovali proti koncentrákům. Bojovali pouze za to, aby koncentráky existovaly nikoli pod rudou fašistickou vlajkou, nýbrž pod rudým komunistickým praporem. Bojovali za to, aby mohli být v těchto koncentracích veliteli.

Osud Ericha Mielkeho tvoří jen jeden příklad skutečnosti, že němečtí komunisté nepovažovali za svou vlast žádné Německo, nýbrž Sovětský svaz, kterému sloužili a který museli poslouchat. Krasnaja zvezda o tom ostatně sama hovoří: „Leninovu zemi označuje za svou druhou vlast.”

Další příklad. Tentokrát nikoli o Erichovi Mielkem, kterého v předválečných letech nikdo neznal, nýbrž o tom nejznámějším německém komunistovi, o tom hlavním. Pohlavár německých komunistů Ernst Thälmann strávil v Sovětském svazu mnoho času a chodil dokonce v sovětské vojenské uniformě: „Na tribuně se objevil soudruh Thälmann v rudoarmějském plášti a v čepici s rudou hvězdou” (Krasnaja zvezda 9. prosince 1926).

To je velice zajímavé: Sovětský svaz prohlásil za cíl své existence zničení legitimních vlád na celém světě včetně (a především) Německa, a hledíme – vůdce jedné z německých politických stran si chodí ve vojenské uniformě nepříteli.

Rudá armáda nikdy neskrývala své hlavní a jediné určení: „Bolševickou misi bude Rudá armáda pokládat za splněnou, až budeme ovládat celou zeměkouli.” To řekl náčelník politické správy RKKA (Dělnicko-rolnické Rudé armády), armádní komisař první třídy soudruh Jan Gamarnik na aktivu lidového komisariátu obrany dne 15. března 1937. A říkají-li nám, že dějiny daly komunistům málo času, můžeme oponovat tím, že jim ho daly příliš mnoho. Pokud by se země připravovala na odražení agrese, pak by bylo času dost.

Jenomže země se prostě pod vedením soudruha Stalina připravovala ke splnění úplně jiných úkolů. A tyto úkoly byly od prvního dne existence komunistické diktatury otevřeně opakovány na všech úrovních – a nejčastěji ze všeho v Kominterně, kde zasedali lidé typu Bély Kuna, plamenné Dolores a Thälmana, obutých do sovětských generálských holínek.

Je to velice prapodivné, ale zrovna tou dobou, kdy soudruh Thälmann zasedal v Moskvě, připravoval nepříliš daleko odtud, v tajné tankové škole v Kazani, soudruh Stalin budoucí tankové velitele.

V jakýchpak uniformách chodili oni? Ve svých německých samozřejmě ne. I oni chodili v naší rodné rudoarmějské uniformě, přesně

tak jako soudruh Thälmann, jenom bez rudých hvězd (Vojenno-istoričeskij žurnál 7/1993, str. 42).

Matka historie dokáže být tak zamotaná, až se z toho člověku zatmívá před očima.

Opakuji základní myšlenku. Wilhelm Pieck, Otto Grotewohl, Ulbricht, Thälmann a všichni ostatní lidé jejich typu patřili takříkajíc do rodiny a jako její děti byli výtečně krmeni a vychováni k vzorné poslušnosti. Šťastně si žili v zemi koncentráků, bloumali po krymských lázních a nepřáli si vědět nic o tom, že Ukrajina jí kůru ze stromů a donští kozáci si vaří žabí guláš, zatímco ukrajinským obilím, sádlem a kořalkou je vykrmováno světové komunistické hnutí.

Soudruzi kominternisté byli připravováni na funkce ministrů státní bezpečnosti v nově připojených bratrských republikách – a v téže době byli němečtí tankisté připravováni na úkol rozdrtit Evropu. Na první pohled to vypadá jako neuvěřitelný paradox, avšak při bližším ohledání se ukáže, že celá věc má přímo ocelovou logiku.

5

A nyní se vrátíme k Leninovi a Hitlerovi. Rozdíl mezi nimi spočívá v tom, že Hitler – obzvlášť po listopadu roku 1923 – považoval za možné chopit se moci jedinež legální cestou, jedinež prostřednictvím voleb. Zato Lenin žádné brzdy a omezení neznal. Lenin byl připraven na uchopení moci jakýmkoli způsobem – a to především způsobem nezákonným. Právě proto nevznikaly před soudruhem Leninem žádné překážky, zatímco před Hitlerem překážky vznikly.

Překážka spočívala v tom, že bylo nezbytné získat absolutní většinu hlasů ve volbách. Jenže takovou většinu Hitler neměl.

V červenci 1932 získali hitlerovci 13,7 milionu hlasů, ale k absolutní většině se přece jenom nepropracovali. To byl vrchol, za kterým už následoval pokles. Během čtyř měsíců ztratil Hitler téměř dva miliony hlasů. Sestup pokračoval a rychlost pádu vzrůstala. Složení politických sil v Německu bylo ke konci roku 1932 následující: hitlerovci měli 11,8 milionu hlasů, sociální demokraté 8,1 milionu a komunisté 5,8 milionu.

Mimochodem řečeno: učili nás, že hitlerovci byli stranou trhovců, sociální demokraté stranou drobné buržoazie a komunisté stranou děl-

nické třídy. Máme-li však věřit výsledkům početných voleb z počátku 30. let, pak by bylo v Německu třikrát více trhovců a drobných kapitalistů než proletářů. Jinými slovy byly už tehdy všechny Marxovy konstrukce vyvráceny životem – a to právě v průmyslovém Německu. A pokud v proletářském, industrializovaném Německu hlasovalo pro Hitlera dvakrát až třikrát více lidí než pro Thälmana, kdo byl pak představitelem zájmů většiny pracujících?

Dále nás učili neužívat pro Hitlerovu stranu adjektivum socialistická, nýbrž socializující, s tím, že my máme u nás opravdový socialismus – a Hitler že měl sice také socialismus, jenže ten nebyl úplně nejsprávnější. Zde musíme poznamenat, že Hitler zaujímal hledisko přesně opačné, a totiž, že jenom on zastává opravdový socialismus, zatímco socialismus Leninova typu je deformací, ústupem a překroucením. Navrhují proto nazývat Hitlerovu stranu tak, jak ji nazýval sám Hitler a jeho stoupenci: Nacionálně socialistická německá strana dělnická (v německé zkratce NSDAP). Zároveň se domnívám, že nemá cenu, abychom se přeli o to, co je opravdový socialismus a co jeho deformace: dokud nejsou u moci, je každý socialismus správný.

Hitlerova Nacionálně socialistická německá strana dělnická se tedy dostala do velkých nesnází, ba přímo do krize. Na první pohled byl Hitler vítězem – zdálo by se, že Hitler coby nejpopulárnější politik Německa může rovnou jít a chopit se moci. Ale ouha: nemá přece absolutní většinu, takže se chopit moci nemůže. Prostá většina bez rozhodující převahy nepředstavuje vítězství, nýbrž tu nejhlubší krizi. Celkové množství hlasů sociálních demokratů a komunistů je totiž pořád vyšší.

Hitlerova Nacionálně socialistická německá strana dělnická se navíc dostala do ještě tíživější krize finanční. Německá dělnická třída už prostě neměla peníze na podporu své strany. Je to ostatně strana čistě socialistická, čistě dělnická, čistě proletářská, a kde mají brát proletáři peníze na podporu Hitlera? Takže proces rozkladu Hitlerovy strany se začal projevovat stále intenzivněji.

Je zajímavé prolistovat Goebbelsovy deníky z oněch dnů: „naděje zcela vyhasly“, „v pokladně není ani feník“, „nejsou peníze, úvěr nám nikdo nedá“, „jsme v posledním tažení“.

Situace je tedy následující: Hitlerova strana už nemá peníze na pivo pro své sturmery, na hnědé košile, na boty, na prapory a pochodně, na bubny a letáky, na vydávání knih, na vedení nové předvolební kampaně ani na udržování stranického aparátu. Hitler promýšlí dvě varianty vývoje: buď útěk, nebo sebevraždu. To je zvěčněno písemně, například právě v Goebbelsově deníku, který nebyl rozhodně určen ke zveřejnění.

Deset let po této krizi řekl sám Hitler v úzkém kruhu posluchačů: „Nejhůř jsme na tom byli roku 1932, kdy jsme museli podepsat plno dluhopisů, abychom mohli financovat tisk, volební kampaně a vůbec veškerou stranickou práci... Jménem NSDAP jsem ty dluhopisy podepisoval já a přitom jsem věděl, že jestli neskončí činnost NSDAP úspěchem, pak je všechno ztraceno” (Henry Picker: Hitlerovy rozhovory u kulatého stolu, záznam z 5.května 1942).

Koncem roku 1932 byla píseň Adolfa Hitlera u konce a jako politik byl už Hitler vyřízen. Stále byl ještě nejpoblábnějším politikem Německa, ale jeho strana se topila v dluzích a nebylo čím ji financovat. Osud německého nacionálního socialismu byl zpečetěn. Hitlera mohl zachránit pouze zázrak. Jenže zázraky se nedějí.

Proto zachránil Hitlera soudruh Stalin.

Soudruh Stalin Hitlera nejenže zachránil, on mu přímo vtiskl klíče k moci do rukou.

Demokracie je zařízena takovým způsobem, že v rozhodujících, převratných dějinných okamžicích hraje hlavní úlohu menšina.

Dochází k tomu proto, že dějiny skrývají nevyčíslitelné množství variant vývoje. Dokud jde všechno dobře, lidé se můžou shodnout v tom hlavním, ale v okamžicích krizí a zostření situace vznikají ve společnosti tisíce rozhodnutí a plánů. Názory většinou zaujímají diametrálně protikladné, téměř polarizované pozice. V takové situaci o všem rozhodne nestálá, váhající menšina: buď se hne doprava a zvítězí pravice, nebo doleva a vyhraje levice.

Přesně taková situace se vyvinula v Německu koncem roku 1932: hitlerovci, jak si vzpomínáme, byli na prvním místě, sociální demokraté na druhém a komunisté na třetím. Avšak ani hitlerovci, ani sociální demokraté – a tím méně komunisté – se nemohou chopit moci.

V této situaci se osudy Německa, Evropy a celého světa ocitly v rukou menšiny – v rukou německých komunistů. Podpoří-li komunisté sociální demokraty, hitlerismus se zhroutí a už se nikdy nezvedne. Pokud však komunisté podpoří hitlerovce, zhroutí se sociální demokracie.

Oblékněme si dělnickou blůzu soudruha Thälmana, promysleme si, co je nutno učinit a pokusme se vypočítat důsledky alespoň jednoho následujícího kroku. O samostatném nástupu k moci nemohli komunisté ani snít. Zbývaly dvě možnosti.

První: vstoupit do koalice se sociálními demokraty a zvítězit ve volbách, přičemž sociální demokraté budou starším, větším partnerem a komunisté mladším, menším. Následně bude nutno rozdělit si ministerská křesla: většina ministerstev připadne sociálním demokratům a menší počet komunistům. Po porážce ve volbách Hitler buď uteče nebo se zastřelí – a pokud neudělá ani jedno, ani druhé, zavřou ho za nesplacení mnohamilionových dluhů. Hitlerova strana se rozpadne; kdo by chtěl setrvávat ve zbankrované straně a platit její dluhy po porážce, když je nebylo z čeho zaplatit už před volbami? – Vstup do koalice tedy znamenal pro komunisty (a pro celý svět) pád hitlerismu. Po tomto pádu by se komunisté automaticky vyšvihli ze třetího místa na druhé a dělili by se o moc s největší stranou, se sociální demokracií. To je lákavé.

Soudruh Thälmann měl pak ještě druhou možnost: podpořit hitlerovce. Následky takového tahu nebylo těžké předpovědět: po nástupu k moci nažene Hitler do koncentráků jak sociální demokraty, tak komunisty – a s nimi i soudruha Thälmana.

Podpoří-li němečtí komunisté Hitlera, bude to znamenat vraždu sociální demokracie a sebevraždu německého komunismu.

A tak se soudruh Thälmann rozhodl podpořit... Hitlera.

Ve volbách roku 1933 získal Hitler 43 procent hlasů, zatímco sociální demokraté a komunisté dohromady 49 procent.

Jenže soudruhu Thälmannovi se nechtělo vystoupit v jednom bloku se sociálními demokraty. Proto zvítězil Hitler.

Je pozoruhodné, jak rudá propaganda popisuje nástup Hitlera k moci. „Fašismus znamená válku... Dokázal by se snad Hitler a Mussolini chopit moci a uvrhnout Evropu do bažin války, kdyby všichni antifašisté – a především komunisté a socialisté západoevropských zemí vystoupili v jednotné frontě? Samozřejmě že ne.”

Jedná se o přední článek „Vojensko-historického časopisu” (5/1962, str. 5), tj. oficiální hledisko ministerstva obrany SSSR. Článek překypuje spravedlivým hněvem: kdyby se sjednotili, Hitler ani Mussolini by se k moci nedostali! A nebyla by žádná druhá světová válka!

Vedoucí činitelé ministerstva obrany bouří hněvem, z jakýchsi důvodů však onoho viníka nástupu Mussoliniho a Hitlera k moci nepojmenovávají.

Pak ho tedy pojmenujeme my. Benito Mussolini by se bez skryté pomoci k moci nedostal. Měl totiž zrovna takový problém jako Hitler: neměl dostatek hlasů. Socialisté a liberálové jich měli víc.

A tehdy zakázal soudruh Lenin italským socialistům, aby vstoupili do koalice s liberály. Důsledkem byl nástup Mussoliniho k moci.

Právě toto Leninovo rozhodnutí bylo ostatně důvodem rozkolu v socialistické straně. Ti, kdo se podřídili Leninovu nařízení, vystoupili ze socialistické strany a utvořili Komunistickou stranu Itálie. Díky soudruhu Leninovi.

Tato lekce se velice zalíbila soudruhu Stalinovi. V lednu roku 1924 prohlásil Stalin na plénu ústředního výboru Ruské komunistické strany (bolševiků) – ÚV RKS(b): „Nikoli koalice se sociální demokracií, nýbrž boj proti ní na život a na smrt.”

Sociální demokraté nejednou navrhovali komunistům společné akce proti Hitlerovi za jakýchkoliv podmínek, avšak vždy se jim dostalo tvrdého a rozhodného odmítnutí.

Stalin otevřel Hitlerovi cestu k moci stejnou metodou, jakou otevřel Lenin cestu k moci Mussolinimu. A nyní se podívejme, jak se k tomu dnes vyslovuje naše oficiální propaganda. Roku 1991 vydalo nakladatelství APN knihu „Zločinec číslo 1”. Knihu napsal profesor doktor historických věd Daniel Jefimovič Melnikov spolu s novinář-

kou a překladatelkou Ljudmilou Borisovnou Čornou. Kniha pojednává o Hitlerovi.

Autoři odvedli obrovskou badatelskou práci a prohrabali se až ke kořenům. Vyprávějí o vzdálených Hitlerových předcích, dozvíme se, kdo z nich uzavřel nezákonné manželství a kdo měl nemanželské děti. Dozvíme se též mnoho zajímavostí z Hitlerova dětství a mládí.

Máme před sebou obraz vzniku a rozvoje německého nacionálního socialismu, jehož vůdcem byl Adolf Hitler. Vidíme, jak se nacionální socialismus zdvihá – a pak přijde krize roku 1932: všechno je ztraceno, všechno se hroutí. Autoři citují z projevů německých politiků z konce roku 1932: Hitler je vyřizen, Hitler je odepsán, Hitler už jako politik neexistuje, nad Hitlerem už je udělán kříž. Autoři pak vyslovují svůj názor: stačilo málo a od Hitlerovy strany by se odvrátili všichni její přívrženci. A Adolf Hitler sám by se ocitl v díře na dlužníky, pokud by neutekl nebo nespáchal sebevraždu.

Poté ihned následuje popis nástupu Hitlera k moci.

Proč došlo ve vyprávění k takovému skoku, není naprosto jasné.

Je to jako ve filmu, když se z něj několik metrů vystříhne: škubne to a najednou se na plátně bez jakékoliv přestávky promění pád ve vzlet.

Kniha pojednává o Hitlerovi – a tudíž v ní musí klíčová otázka znít následovně: jak se prodral k moci? Všechny ostatní otázky jsou zde druhořadé. Bez státní moci by přece Hitler nestál za řeč.

Všechny jeho zločiny byly umožněny jenom tím, že Hitler získal moc: soukromník by se na koncentrák nemohl. Takže: jak se ten ničema, ten darebák... jak se ta zrůda dostala k moci?

Autoři nám na tuto základní otázku odpovídají: „V této knize není možné, ba ani nezbytné vyjmenovávat všechny peripetie boje špiček o kancléřské křeslo v letech 1932 až 1933...” (str. 135).

A to je všechno. Není možné a není nezbytné. Hitler se prodral k moci, a co je komu do toho, jak se mu to podařilo? Autoři se prokopali až k Hitlerovým babičkám a prababičkám, přehrabali hory špinavého prádla, sdělili nám všechny vesnické motanice šerého dávnověku – a jakmile se dostali k tomu hlavnímu, odehraje se při vyprávění nevysvětlitelný skok.

Když se Hitlerovi zachtělo vyprávět o událostech listopadu 1923, dělal to takhle: „Nebudu se šířit...” – Oficiální komunistická propaganda používá tentýž Hitlerův postup: „Není možné a nezbytné” vyprávět o tom nejpodstatnějším a nejzajímavějším.

My však odpovíme: soudruzi komunisté, možnost posoudit Hitlerův nástup k moci existuje. A dokonce existuje i nutnost to učinit.

A to prostě proto, aby se to už nikdy neopakovalo.

8

Otázka zní: co musel udělat soudruh Stalin v dramatické situaci začátku roku 1933?

Odpověď je následující: vůbec nic.

I tak by Hitler prohrál – a žádná „velká vlastenecká válka” by prostě nebyla. A my bychom neoplakávali miliony padlých.

Jenže soudruh Stalin válku potřeboval. Proto nařídil soudruh Stalin komunistům, aby do jednotného bloku se sociálními demokraty nevstupovali. A nedosti na tom: stávka ve Východním Prusku, jejímž cílem bylo svržení sociálních demokratů, probíhala pod společným rudým praporem, na němž byly do svastiky vpleteny srp s kladivem. Není divu, že dnes komunisté necítí možnost ani nutnost o tom vyprávět.

Po volbách bylo 49 procent hlasů rozděleno mezi sociální demokraty a komunisty. Společně to znamenalo sílu, ale každý zvlášť byli slabí: ani komunisté, ani sociální demokraté zvlášť totiž neměli 43 procent. Ty měl Hitler. A Hitler zvítězil. A všechny dluhy byly odepsány.

Právě zde je nutné hledat zdroje druhé světové války.

První Hitlerovy koncentráky byly postaveny pro pederasty a sociální demokraty. Na komunisty ovšem Adolf Hitler rovněž nezapomněl. Nižší funkcionáři Komunistické strany Německa se rychle překovali v nacionální socialisty – velký rozdíl tady ostatně nebyl, zatímco první sled v čele se soudruhem Thälmannem putoval do basy.

Před volbami měl soudruh Thälmann dvě možnosti:

a) jedním jediným krokem, jediným politickým tahem zaškrtnit hitlerismus ještě v kolébce a stát se přitom ministrem v sociálně demokratické vládě;

b) otevřít Hitlerovi cestu k moci, nechat se odvléct za ostnatý drát a tam zahynout.

Soudruh Thälmann si zvolil basu. A zahynul v žaláři. Ať se tedy na mě nikdo nehněvá, když tvrdím, že soudruh Thälmann a spol. jsou u mě pitomci! Má-li někdo jiný názor, jsem ochoten a připraven jej vyslechnout. Ale počínaje rokem 1932 žádný jiný názor na intelektuální schopnosti vůdce německých komunistů zatím nezazněl.

Jak máme rozumět sebevražednému chování komunistů v okamžiku, kdy se rozhodovalo o osudu světa?

Oblékne-li si dělnickou blůzu soudruha Thälmannova, nepochopíme z jeho chování vůbec nic. Jestli se však namísto do blůzy ustrojíme do rudoarmějského pláště soudruha Thälmannova a na hlavu si posadíme čepici se špičkou, na níž je vyšita rudá hvězda, situace se v mžiku rozjasní.

To se ví, že jsem nekazil papír a neztrácel čas zbůhdarma, když jsem vyprávěl o školách Kominterny a o blahobytném životě německých komunistů v zemi, kde se občas na Jaroslavském nádraží v metropoli světového proletariátu stalo, že v důsledku nepozornosti výrobce našel spotřebitel v masovém pirožku cosi nestravitelného.

Lidský nehet kupříkladu. Nebo dětský prstík.

Za všechno se musí platit. Za nádherný život v zemi lidojedů platili němečtí komunisté poslušností. A soudruh Stalin pak využíval tuto poslušnost v zájmu světové revoluce.

Německé tankisty v rudoarmějských uniformách, které Stalin připravoval v tajné škole, bylo zapotřebí vypustit proti Evropě. K tomu však bylo nezbytné postavit do čela Německa šíleného führera. Za tím účelem bylo nutno zlikvidovat sociální demokracii a zamést Hitlerovi cestu. Proto musela být obětována i Thälmannova strana – coby pěšec ve vysoké hře. Toho pěšce není ani tak velká škoda. Sami jsme měli možnost se přesvědčit, že člověk, který dal ve Stalinově zájmu hlavu na špalek pod Hitlerovu sekeru, asi mnoho rozumu nepobral. Když obětoval Thälmann, věděl soudruh Stalin, že ve školách Kominterny vyrůstají noví vůdcové a že v případě potřeby se vhodný kandidát na funkci ministra státní bezpečnosti Německé sovětské socialistické republiky najde vždycky.

At' už nám tedy nevyprávějí o dějinách, které daly komunistům málo času na přípravu. Stalin měl všechny možnosti vůbec Hitlera nepustit k moci. K zadušení hitlerismu přitom Stalin, jak řečeno, nemusel dělat doslova vůbec, ale vůbec nic. Bez Stalinova vměšování by prostě němečtí komunisté museli už z pudu sebezáchovy uzavřít spojení se sociálními demokraty. Stalin se však do toho vmontoval – a otevřel cestu Hitlerovi.

Citovali jsme prohlášení oficiálního orgánu ministerstva obrany SSSR, vyznívající v tomto smyslu: „Druhá světová válka by vůbec nemusela vypuknout, kdyby...” Správně. Doplníme teď nedorečené: ... kdyby Stalin nedostal Hitlera k moci. V tom případě by také vůbec nebylo zapotřebí se na druhou světovou válku připravovat. Svět by se úplně klidně obešel bez Hitlera v čele Německa a bez druhé světové války. Stalin se však bez druhé světové války obejít nemohl.

KAPITOLA SEDMÁ

Kdo byl autorem legendy o Stalinově nepřipravenosti na válku?

Teprve teď jsme plně pochopili, jak dobře byli Rusové připraveni na válku.

Adolf Hitler, 3. října 1941

1

Obecně se má zato, že legendu o Stalinově nepřipravenosti na válku vymyslel Chruščov.

Tento názor odmítám a tvrdím, že tato legenda byla vymyšlena už před Chruščovem.

Abychom však našli jejího autora, musíme nejdřív určit, komu byl tento výmysl prospěšný, kdo a s jakým cílem jej rozšiřuje.

Psal jsem mnoha autorům knih a článků o „nepřipravenosti” – případně jsem jim telefonoval. A kladl jsem jim jedinou otázku – proč nikdo z nich nepodpořil toto tvrzení žádnými důkazy? – A vynikající historikové v rozpacích odpovídali: Důkazy se zatím vymyslet nepodařilo.

To se tedy opravdu povedlo: komunisté nám padesát let vyprávěli o nepřipravenosti na válku, nejmocnější ideologický aparát na světě neměl v SSSR závažnější úlohu než volat ze všech amplionů, že jsme nebyli na válku připraveni, na výrobu důkazů byly vyčleněny celé akademie a ústavy, tisíce kandidátů a doktorů věd byli vyznamenáni cenami, získávali hodnosti a prémie... ale nepodařilo se jim vymyslet jediný důkaz!

Prichází nejvyšší čas přerušit mě námitkou: Ale vždyť aspoň jedna kniha, v níž se zmíněný důkaz nachází, snad přece jenom existuje!

Bratři a sestry, projevme bdělost: podsunuli nám nesprávné důkazy. Důkazy o nepřipravenosti Stalina na válku však nepředstavil nikdo. Nikdy. Místo toho nám podsunuly tisíce, ba desetitisíce a statisíce důkazů o Stalinově nepřipravenosti na *obrannou* válku.

Avšak nepřipravenost na válku je přece něco úplně jiného než nepřipravenost na obrannou válku. Pokusme se o analogii. Šéf sicilské

mafie jezdil dvacet let po ulicích velkoměsta beze zbraně a bez tělesných strážců. Vzbuzoval totiž takový strach, že ani jeho soupeři, ani policie, nemluvě o počestných občanech, nebyli schopni narušit jeho klid. Taky na tom ovšem pohorel. Byl posléze zatčen bez jediného výstřelu. Jak vidno, úplně už zapomněl na vlastní obranu.

Ale vyplývá snad z toho, že v oblasti útoku taky nic nedělal? Právě naopak. Celá Itálie se třásla, dokonce i leckdo mimo její hranice.

Všechny jeho úvahy byly soustředěny na násilné uchvacování a právě toto zaměření bylo pro něho tou nejlepší obranou. Osud si s ním však zahrál nepěknou hru: strach z jeho agresivity byl obrovský, a on to dobře věděl – a tak se přestal starat o svou bezpečnost.

Zrovna jako Stalin.

Nebo jiný příklad. Číňané stavěli po dva tisíce let Velkou čínskou zeď. Jejich mongolští sousedé však nestavěli ani zdi, ani hrady, ani pevnosti. Čingischán se na obrannou válku nechystal vůbec nijak.

Vyplývá z toho snad, že nebyl připraven na válku?

Komunistická propaganda nás odkazuje na den 22. června roku 1941: vidíte, jak byl nepřipraven! Na to téma už byly vydány celé knihy, jedna nese přímo název „1941, 22. června“. To je ovšem velmi zvláštní postup. Copak je možné posoudit připravenost k válce podle jejího prvního dne? To je přece úplně totéž jako hodnotit hokejový zápas po prvním gólu. Dobře, gól to byl – to se stává, a kdo ho dal, ten teď vede. Ale co kdybychom se na ten zápas dodívali až do konce? Kuřata se počítají až na podzim – a připravenost k válce se hodnotí podle výsledků dané války. Připravenost na válku se ostatně vždy posuzovala až podle posledního dne. Každá z bojujících stran měla v přípravě své plusy a své minusy, ale teprve poslední den války nám umožňuje vidět všechny ty plusy a minusy v jejich skutečném poměru. V našem případě by myslím neškodilo vzpomenout si na květen roku 1945, na Hitlerovu sežehnutou mrtvolu a na soudruha Stalina, zkoušejícího si před zrcadlem novou uniformu. Pak si znovu položíme onu otázku: Kdo se lépe připravil na válku?

Kdo chce, může do omrzení hledat nová fakta a čísla, ale výsledek války přece jen všechny plusy a minusy u obou účastníků konfliktu přebíjí.

Pokud se pletu, opravte mě, prosím: mám po pravdě řečeno dojem, že soudruh Stalin vypadal v květnu roku 1945 o něco lépe než Hitlerova sežehnutá mrtvola. V konečném důsledku se zkrátka ukázalo, že Stalin měl podle všeho o něco víc plusů a o něco míň minusů než jeho protivník.

2

Kremelští historikové našli univerzální způsob, jak dokázat Stalinovu nepřipravenost na válku. Jakékoliv množství divizí a armádních sborů, výzbroje a válečné techniky prostě prohlásí za nedostatečné. Že měl Stalin 300 divizí? Málo! Měl jich mít 400. Že měl Stalin milion vycvičených parašutistů? Málo! Měl jich vycvičit dva miliony. Tato metoda je neporazitelná. Kdyby měl totiž Stalin 400 divizí, stačilo by říct, že 500 by bylo lépe než 400. A kdyby jich měl opravdu 500, řekli by, že 600 by přece jenom bylo ještě líp. Popsaná metoda se pak dá rozšířit na všechny charakteristiky výzbroje: stomilimetrový pancíř na sovětských tancích KV? Málo, málo, málo.

Jistě se však shodneme na tom, že absolutní připravenost je nemožná, že je nedosažitelná zrovna tak jako obzor. Jakékoli množství a jakoukoli kvalitu lze prohlásit za nedostatečné. Řekněme kupříkladu, že jste uzdvihli činku o váze 100 kilo, a já vám řeknu, že to je málo. Uzdvihnete 150, ale mě to stále není dost. A vzpírejte si co chcete – já vám vždycky poklidně dokážu, že 200 je víc než 150. A budu mít pravdu! A každý se mnou bude souhlasit. Vždyť je to dočista nabíledni: 300 je víc než 200. Pokud by mimochodem někdo někdy uzdvihl 300 kilo, já už předem vím, co mu na to namítnu.

Tak právě na tomto jednoduchém psychologickém triku byly založeny všechny báje a zkazky o Stalinově nepřipravenosti na válku.

Tisíce komunistů napsali na základě tohoto prostinkého postupu tisíce knih. A měli pravdu: milion tun munice je málo, lepší by byly dva miliony.

Pokud se ovšem chceme doopravdy vyznat v otázce připravenosti na válku, nebudete nám než hned od samého počátku vyjít z toho, že absolutní připravenost je nedosažitelná a nemožná. Vše se dá totiž posoudit jedině na základě srovnání. Připravenost patří mezi poměrné

veličiny. Zde se dá cokoli pochopit jedině na základě srovnání s nepřitelem. Jinak to nejde.

Když tedy přijde řeč na počet sovětských letadel, musíme se zmínit i o nepříteli; a když budeme mluvit o kvalitě sovětských tanků, nezapomeneme je srovnat s tanky německými.

3

Jednou jsem slyšel následující argument: Stalin nemohl zaútočit na Hitlera roku 1941, protože neměl žádné šance na vítězství...

Nejbližším termínem útoku – a to ještě s minimálními šancemi na úspěch – byl rok 1942.

Je to vražedná logika. Obrátme se však na jiné příklady.

Mělo Japonsko nějaké šance na vítězství nad Amerikou? Srovnáme surovinové zázemí těch dvou zemí: Amerika měla všechno a Japonsko nic. Průmyslový, vědecký a hlavně technický potenciál Ameriky byl roku 1941 nesrovnatelně vyšší než potenciál Japonska.

Bylo to dokázáno o něco později, roku 1945, a to na příkladu dvou japonských měst – Hirošimy a Nagasaki...

Amerika měla strategické letectvo a také potenciál k jeho dalšímu vývoji (k jeho neuvěřitelnému dalšímu vývoji). Japonsko takový potenciál nemělo. Na nějaké bombardování Ameriky přes oceán mohlo Japonsko zapomenout, stejně jako na to, že by kdy dokázalo dopravit do Ameriky byť jeden jediný výsadkový prapor. Zbývalo loďstvo. Za hlavní údernou sílu loďstva se po 7. prosinci roku 1941 začaly považovat letadlové lodě. Amerika je mohla stavět v takovém množství, že v tom neměla konkurenci.

Pravda, před 7. prosincem, tedy před Pearl Harborem, se za hlavní údernou sílu loďstev považovaly bitevní lodě. Japonsko mělo na začátku prosince roku 1941 deset bitevních lodí a další tři mělo ve výstavbě. Amerika jich měla šestnáct a ve výstavbě – dalších šestnáct. U všech ostatních typů lodí měla Amerika jasnou převahu. Například v Japonsku byl ve výstavbě jeden těžký a devět lehkých křižníků, zatímco Amerika budovala osm těžkých a dvaatřicet lehkých křižníků. Japonsko v této době stavělo 43 torpédoborců a Amerika 188, přičemž jejich bojové vlastnosti byly na vyšší úrovni (Anthony Preston: *Navies of World War II*, London, Bison Books 1982, str. 133, 151).

Průmyslový potenciál Ameriky byl takový, že byla v rámci svého loďstva schopna prudce zvýšit počet bitevních stejně jako letadlových lodí, křižníků, torpédoborců, fregat, ponorek atd. atd. Japonsko však při svém nedostatku surovin něco takového dokázat nemohlo.

Srovnajme to všechno a odpovězme: Mělo Japonsko alespoň nějaké šance na vítězství? Můj závěr zní: takové šance neexistovaly.

Pokud však Japonsko nemělo žádné šance na vítězství, ještě z toho vůbec nevyplývá, že Japonsko nemohlo zaútočit.

Mohlo. A zaútočilo.

Ba co víc: v okamžiku útoku na Ameriku už dávno uvízlo ve válce na území Číny. Zde už Japonsko nemělo naprosto žádné šance na vítězství. Všechny Číňany holt pobít nešlo. Hned vedle ležel Sovětský svaz, s nímž nemělo Japonsko zrovna nejlepší vztahy. Jakmile se Japonsko dostane do obtížné situace, SSSR na ně může nenadále udeřit. Což se také stalo. Kromě toho všeho vyžadoval japonský úder proti americkému loďstvu současný úder proti loďstvu britskému...

Posuďme a zhodnoťme to všechno. Bylo Japonsko schopné porazit zároveň Čínu, Ameriku, Británii a Sovětský svaz spolu s množstvím jejich spojenců?

Odpověď zní: nebylo. – Ale Japonsko na Ameriku zaútočilo.

Druhý příklad. Mohlo Německo porazit celou Evropu a Sovětský svaz? Odpověď je stejná. Znamená to, že tedy... nemohlo zaútočit?

Ale kdeže. Mohlo. A zaútočilo. Na námitky, že Stalin nemohl porazit Hitlera, a tudíž na něho nemohl zaútočit, odpovídám: to jsou dvě různé věci, které spolu nesouvisejí. Z věty „nemohl porazit” ještě nikterak nevyplývá věta „nemohl zaútočit”.

Tím spíš, že Stalin *byl schopen* Německo rozdrtit a dojít do Berlína. A to nejen hypoteticky a teoreticky. Svou schopnost dojít do Berlína přece Stalin dokázal v praxi.

Pokud by Stalin dosáhl jen Vídně, Varšavy a Königsbergu, pak bychom dnes mohli vést spor, jestli by byl za těch či oněch podmínek schopen dojít do Berlína. Jenže Stalin do války v onom roce 1941 vstoupil – a do Berlína došel. Přijel do Postupimi a se svými partnery si tam dělil Evropu. A po tomhle všem nám komunisté říkají: Kdyby byl Stalin zahájil válku roku 1941, nedokázal by dojít do Berlína. Bij-

te mě, mlat'te mě, stejně tuhle komunistickou logiku nepochopím: Stalin do Berlína reálně došel, ale rozhodně toho nebyl schopen!

Rudá armáda se dostala do boje s wehrmachtem za nejhrůznějších okolností, jaké si lze představit. Tento boj zakončila... v Berlíně. Německá armáda zahájila boj roku 1941 za podmínek, o nichž lze jen snít. Závěr jejího snažení představovala bezpodmínečná kapitulace, přičemž Hitler spáchal sebevraždu.

A tady se nám teď neustále opakuje, že Hitler byl na válku připraven lépe než Stalin, že chytří Němci byli na válku připraveni, zatímco hloupí Rusové, Ukrajinci, Tataři, Uzbekové, Židé, Ázerbajdžánci a další byli naprosto nepřipraveni.

4

Abyste dokázali Stalinovu nepřipravenost, vymysleli komunisté úctyhodné triky. List Pravda ohromil dne 22. června 1993 své čtenáře prohlášením, že před válkou bylo sice zahájeno přezbrojení Rudé armády, to se však již nepodařilo dokončit... Proto prý nemohli na Hitlera zaútočit: kdo by zahajoval útok bez toho, aby dokončil své přezbrojení?

Na základě této logiky by se také mohlo říct, že Moskva nemůže být hlavním městem státu: její výstavba už začala, ale stále ještě není dokončena... Teprve až bude postaven poslední moskevský dům, pak bude možné považovat Moskvu za hlavní město.

Redakci listu Pravda bych rád připomněl, že se nestaví jen mrtvá města. A rovněž přezbrojení jakékoliv armády představuje neustálý proces. Nepřezbrojuje se jakási armáda, která by snad předtím ukončila svou dosavadní existenci. V době války i v době míru se bez přestání zdokonalují i všechny ostatní armády. A ne nadarmo se tento proces nazývá výstavbou ozbrojených sil. Tento proces nemá konce – zrovna jako cesta k obzoru.

Existuje však psychologická slepá ulička a v ní se ocitli nejen určití historikové, ale také mohutné výzvědné organizace.

Jako příklad opět uveďme již zmíněné japonské bitevní lodě z roku 1941. Japonci v bitevní lodě věří. Jenže Japonsko jich má bezmála dvakrát méně než Amerika, nemluvě o tom, že jsou všechny zastaralé: do loďstva byly zařazeny v letech 1913 až 1921 (Anthony Preston:

Navies of World War II, str. 151). Nejmodernější z nich tedy dosáhla věku, který je na bitevní loď již úctyhodný: 20 let. – Staví se však nové. „Jamato”, první ze tří nejnovějších japonských bitevních lodí, se má stát součástí loďstva dne 16. prosince 1941.

A nyní si představme, že 6. prosince 1941 sedíme v kanceláři určitého náčelníka informační služby rozvědky válečného loďstva USA. Je noc. Amerika spí. Ale my nespíme. Žárovka lampy žhne, stoly jsou zavaleny papíry, po zdech jsou rozvěšené mapy, grafy, diagramy a fotografie. Na okraji popelníku hoří doutník a vedle stojí dva šálky dávno vystydlé kávy.

Otázka: může japonské loďstvo zaútočit na americké loďstvo dne 7. prosince 1941? Dříve, než bude zařazena do jeho výzbroje první ze tří nejnovějších bitevních lodí? Dokouřím svoje havana a tvrdě odpovím: Ne.

Nejdřív je nutné dokončit přezbrojení japonského loďstva – a pak může teprve začít útok.

Jenže i po 16. prosinci, tedy poté, co se součástí výzbroje japonského loďstva stane první ze tří nejnovějších bitevních lodí, je z mého pohledu útok japonského loďstva nejen málo pravděpodobný, nýbrž přímo vyloučený. Můžete mě posadit do elektrického křesla a pustit mi tělem elektrický náboj o síle, jež se vám zlíbí, ale já tvrdě řeknu, že útok je vyloučen. Především je nezbytné dát nejdřív tu nejnovější loď „do záběhu”, vždyť jsou v ní nejsložitější přístroje a mechanismy, plaví se na ní posádka o tisících mužů, loď se musí vyzkoušet nanečisto, neboli – jak říkají námořníci – trochu zajet. Ostatně, musí také doplout od japonských břehů až do Ameriky, a k tomu je zapotřebí víc než jeden den.

A i když bude ta bitevní loď konečně uvedena do plného provozu – no tak co, stejně je jenom jedna. Já bych počkal, až uvedou do provozu tu druhou. To se má stát 5. srpna 1942. Ale i pak bych počkal, až uvedou do provozu třetí a čtvrtou.

Zde ovšem všechno nasvědčuje tomu, že tato linie nemá konce.

Jednu loď připravují k předání, druhou zrovna obarvují na dokončovacím lešení, třetí spouštějí na vodu, čtvrtou staví v doku, pátou stavět zrovna začali, šestá se projektuje, sedmá je navržena k projektu.

A až vstoupí ta osmá do výzbroje loďstva, bude už ta první beznadějně zastaralá.

Čekat, až budou hotové všechny ty bitevní lodě – to by bylo jako čekat, až bude v Moskvě postaven poslední dům.

Říká se, že Stalin neměl tankové jednotky plně přezbrojené na tanky T-34 a KV, a tudíž... Říká se, že bylo zapotřebí dokončit přezbrojení a teprve potom... Ale to je přece nesmysl.

Kdyby se mělo vždycky čekat, až bude dokončeno přezbrojení, pak by nebylo nikdy možné zahájit žádnou válku – takový okamžik prostě nikdy nepřijde.

Pro přezbrojení poloviny tankových jednotek tanky T-34 bylo zapotřebí několik let. Během té doby bude ovšem vyvinut novější a dokonalejší typ T-34-85. Než bude tímto typem přezbrojena armáda, objeví se ke konci onoho přezbrojení typ T-44. Bude přijat do výzbroje a zahájí se proces přezbrojování, ovšem mezitím se objeví tank T-54... atd. atd.

Říká se, že Stalin nemohl zaútočit, protože přezbrojení teprve začalo. – Obrátme však pozornost na situaci německých tankových jednotek. Tam ještě přezbrojení na tanky podobné třídy vůbec nezačalo.

Německo nemělo nic, co by se rovnalo tankům T-34 a KV. Pokud tedy Stalin, který zahájil přezbrojení, nemohl na Německo zaútočit, pak Hitler, který k takovému stupni vývoje ještě ani nedospěl, samozřejmě nemohl zaútočit už vůbec.

Pokud pak jde o dělostřelectvo, měla Rudá armáda roku 1941 k dispozici zbraně, uvedené do výzbroje v letech 1938 až 1939 a vyrobené továrnami v letech 1940 až 1941. Německé dělostřelectvo si ovšem tou dobou muselo vystačit s děly a houfnicemi z roku 1918 ba dokonce i z roku 1913. A o přezbrojení jen snilo.

Dá se z toho učinit závěr, že Hitler nemohl zaútočit?

5

Komu přináší prospěch rozšiřování mýtů o Stalinově „nepřipravenosti“?

Přináší to prospěch komunistům. Každý zločinec ze sebe dělá blba, když je obviňován ze zločinu nebo přinejmenším ze záměru dopustit se zločinu a když ho důkazy tlačí ke zdi.

Komunistický režim se dopustil množství zločinů. Ale co se nestalo: svým zločinům ani svým chybám komunisté nikdy nedělali reklamu, nýbrž je zatajovali a skrývali. Zatajili rozměry vyhlazování rolnictva, nikdy neodtajnili metody potlačování rolnických povstání, mlčeli o koncentracích a o rukojmích, s pěnou u úst odmítali obvinění, že povraždili polské důstojníky, zatajovali zprávy o jaderných katastrofách, nezveřejnili žádné statistiky zločinů a stamiliony archivních materiálů podrobili přísnému utajení.

A podívejme se: ohledně všeho, co se týká začátku války, projeвили komunisté naopak až překvapivou ústupnost a bez okolků přiznávali své chyby a průšvihy. A nejen to: dali si práci a nalézali v archivech dokumenty, které tu nepřipravenost potvrzovaly – a propůjčovali těmto dokumentům takovou interpretaci, jaká byla pro ně výhodná, tj. vystavili se ostudě a posměchu světa v tom nejpitomějším světle.

Sovětští maršálové a generálové přeochoťně uznávali, že jsou idioti, a předhazovali o tom historikům stále novější a novější fakta.

Právě tak se chová zločinec před soudem: tvrdí, že za prvé u sebe žádnou sekeru vůbec neměl, za druhé, že ta sekera byla úplně tupá a pistole že byla rezavá a bez patron, přičemž s tím samopalem ho nikdo zacházet nenaučil a vůbec že nemohl jednat se zlým úmyslem, když je přece slaboduchý. V patřičném prostředí má toto chování dokonce zvláštní pojmenování: *házet majora*.

Přesně takhle ze sebe sovětští politikové, generálové a maršálové dělali idioty. A krmili historiky odpovídajícími informacemi.

Po pravdě řečeno by to mělo být oněm historikům podezřelé: co se to najednou děje? Cože to komunistická moc tak ochotně vytahuje další a další fakta, která jinak mohla ležet sto let v archivním nebytí? Proč se tak otevřeně vystavuje všeobecnému posměchu?

Zde se historikové měli sami sebe zeptat: Já tady přece komunisty kritizuji, tak proč mi za to propůjčují vědecké hodnosti a ověšují mě tituly? A proč vlastně komunisté potřebují o té nepřipravenosti tolik mluvit? A s takovými podrobnostmi? Co tím sledují? Copak nebylo v komunistických dějinách už tak dost průšvihů? Vždyť stačí, co všechno stála jen samotná kolektivizace. Nakonec, právě proto je zakázáno se o kolektivizaci zajímat – dotkni se toho tématu a už řinčíš ešusem za ostnatým drátem. A najednou, jakmile přijde řeč na válku

(ne na celou, jenom na její začátek) – tady si prosím pěkně křičte třeba do ochraptění.

Těmto historikům však nebylo podezřelé nic, takže se jali předhazovaná sousta chytat v letu a nenasytně je žrát. A po celém světě roznášet anekdoty k popukání – jednu legračnější než druhou. A do takové míry naučili člověka z ulice oné myšlenky o Stalinově „nepřipravenosti“, až si prostý člověk nemůže už ani představit, že agresori byli dva a že to byl Stalin, kdo byl z těch dvou agresorů zákeřnější, mazanější a lépe připravený na válku – o čemž koneckonců svědčí její výsledek.

6

Obzvláštní zásluhu o rozšíření legendy o Stalinově nepřipravenosti na válku má samozřejmě Chruščov. Za články a knihy o „nepřipravenosti“ nešetřil Chruščov cenami, hodnotami a řády. Vychytralý mužik Chruščov ovšem chápal, že i vypichování „nepřipravenosti“ musí být prováděno s mírou, takže jednotlivé historiky veřejně huboval, že prý přesahují meze... U toho hubování ovšem taky skončil – nezavíral dané autory ani nestahoval jejich knihy z prodeje.

Naopak – tím sekýrováním dělal autorům reklamu. Oni sami se pak považovali za vzpurné hledače pravdy, stojící v konfliktu s mocí.

Za Chruščova se do komunistického pěveckého sboru vpletly hlasy historiků zahraničních. Musíme uznat, že někteří autoři nepodporovali Chruščova jen kvůli hodnotem a penězům. Člověk je slabý, a každý je rád, když najde skvrny na Slunci: podívejte, Stalin nerozuměl tomu a onomu – ale já tomu rozumím...

Dnes už to celé hraje jako stále znovu pouštěná gramodeska. Teď na ní promlouvá jistý Vladimír Jurovickij (Rossijskoje vremja / Ruská doba, 1/1993) a podává následující verzi: Rudá armáda neměla vůbec žádné plány, všechno, co se v ní provádělo, bylo zcela smyslu zbavené. Přesuny vojsk byly bezcílné: tahle divize jde sem, tahle tam, tento armádní sbor se přemísťuje tamhle a zde tato armáda vychází odtud. Ale proč? No jenom tak. A Stalin s Žukovem a Timošenkem se rozhodli podvést svou armádu: předali sice nejvyššímu velitelskému sboru „červené obálky“, jenže v těch obálkách nebylo vůbec nic. Stalinův

záměr spočíval v podvedení velitelů frontů a armád, velitelů armádních sborů a divizí, a to iluzí, že plány existují.

„Nebyly tyto ‚rudé obálky‘ jen šidítky s cílem imitovat existenci plánů, uvést v omyl právě vlastní velitele a vnutit jim myšlenku, že jejich rozmístění po lesích a bažinách má smysl? Zdá se to velmi pravděpodobné.”

Jurovickij se domnívá, že Stalin, Timošenko, Žukov, Sokolovskij, Vatutin, Vasiljevskij, Malandin, Štemenko, Šarochin a Kurasov nepracovali, nýbrž jen předstírali smysluplnou činnost jako nerozumné děti, které za použití souboru vymyšlených slov imitují jakýsi neexistující cizí jazyk.

Tady na Západě vyvolala Jurovického kniha u všech, kdo nenávidí Rusko, hotovou vlnu nadšení – a rasisté radostí doslova zavylí.

A všelijaké rádobyhoviny a rádobyčasopisy toho byly hned plné: Rusové tedy přemýšleli na zvířecí úrovni, vlastně jsou zcela neschopní přemýšlet, ba co víc: kdyby snad těm velitelům řekli, že žádné plány neexistují, každý z nich by si aspoň mohl obhlédnout situaci a jednat podle vlastního uvážení – jenže ta zbabělá zvěř se sama podváděla navzájem, imitovali mezi sebou existenci plánů a tvářili se, že jejich jednání má nějaký smysl.

Nebudu zde popisovat všechna ta svinstva, s nimiž se roztrhl pytel po vydání Jurovického knihy. Lůza všeho druhu metala radostí kozelce a citovala z knihy do omrzení. Poté ovšem přišla řada na vědeckou elitu. Jako první vystoupil oblíbenec ruského generálního štábu a obzvlášť listu „Krasnaja zvezda”, profesor univerzity v Edinburgu John Erickson: „Až do dubna roku 1941 byla Stalinova politika stále do určité míry smysluplná.”

Tisícere díky velkému dějepisci za jeho shovívavost: vždyť se uvolil uznat, byť s určitými výhradami, že až do dubna měla Stalinova politika do určité míry přece jen určitý smysl... Ovšem počínaje dubnem, jak jistě chápete, zmizela ze Stalinova jednání i ta relativní smysluplnost.

Profesor Erickson o nás přirozeně nehovoří ani jako o dobytku, ani o nás neříká, že jsme zvěř, ba dokonce ani neprohlásil, že všichni patříme k nižší rase – jenže svou milostivou shovívavostí nás na tuto úroveň plně snižuje.

A Jurovického klubko špíny se kutálí dál. Profesor telavivské univerzity Gabriel Goroděckij píše knihu „Mýtus ‚Ledoborce‘“, v níž tyto názory opakuje, nikoli už však jako Jurovického verzi, nýbrž jako vědeckou pravdu, vyhlášenou Ericksonem: do dubna byla jednání v určité míře smysluplná... (str. 16).

To celé ovšem berte pouze jako určitou předmluvu. Hlavní teprve přijde: už rok před vydáním Goroděckého knihy ji začal vychvalovat list Krasnaja zvezda (22. června 1994) – a spolu s ní také profesora Ericksona a ještě dalšího teoretika Jacobsona; i on se má za inteligentnějšího člověka než byl Stalin. List Krasnaja zvezda vychvaluje „progresivní vědce“ a sděluje, že „podobných prací je nyní čím dál víc“.

Kdepak čím dál víc! „Podobnými pracemi“, v nichž se buď otevřeně a s hněvem, nebo shovívavě a s pochopením popisuje naše tupost, jsou na Západě zavaleny všechny knihovny.

A konkrétně to funguje takhle – jako mechanismus uzavřeného obvodu: nějaký Jurovickij prohlásí, že generální štáb nic nedělal a podřízené štáby se už vůbec válely bez práce, přesněji řečeno, že všechny dohromady i s tím generálním štábem lhaly samy sobě i svým jednotkám, a to z čiré zbabělosti, přičemž předstíraly smysluplnou činnost, čímž maskovaly svou neschopnost myslet. Odhalení, učiněná Jurovským a jemu podobnými, se okamžitě rozšiřují po světě prostřednictvím toho nejprodejnějšího a nejšpinavějšího tisku na Západě, načež se pomluva vyzdvihuje na úroveň „progresivních vědců“ Ericksona, Jacobsona a Goroděckého, aby se vrátila k nám – a to na stránky oficiálního orgánu ministerstva obrany jakožto názor nejskvělejších západních kapacit. Informacemi listu Krasnaja zvezda se pak živí další výtečníci typu Jurovického, kteří pak opět pronášejí zdánlivě vlastní názory o naší ohromující hlouposti, tuposti, lenosti a zbabělosti.

Přitom každý, kdo si dal tu práci a přečetl si plán Barbarossa, ví, že v celých lidských dějinách nebylo vymyšleno nic hloupějšího.

Útočit ve dvou rozcházejících se směrech, to je přesně ona známka, která znamenala v sovětských štábech jasný důkaz hlouposti jejího zastánce. V této souvislosti dostávali adeпти bleskovou otázku: Tady jsme my a tamhle nepřítel, tak na něj zaútoč. – Ten, komu se na mapě rozlézaly šipky do dvou různých stran, nemohl snít o kariéře operativ-

ce. Nikdo mu to neřekl, ale v operativním oddělení či správě ho dlouho nedrželi...

V plánu Barbarossa se ovšem šipky rozešly hned do tří různých směrů. To je jako úder pěstí s doširoka rozevřenými prsty, tedy vrchol blbosti. Připočteme-li k tomu, že ve stejné době vlezly německé šipky na mapách také do Afriky, není už ani zapotřebí pokládat ohledně rozumových schopností německých plánovačů žádné další otázky. To samo o sobě už stačí. I roku 1942 pak útočila německá armáda ve dvou rozcházejících se směrech – zároveň na Stalingrad a na Kavkaz. Kde se člověk může setkat s podobným hovadstvem? Pravda, tady už se také projevil nedostatek sil: kdyby jich bylo víc, útočili by i v tom roce 1942 ve třech rozcházejících se směrech. Nebo ve čtyřech.

Na to však pánové z listu Rossijskoje vremja vzpomínají neradi. Oni znají jen hloupého Ivana a inteligentní Němce.

7

To všechno ale nezahájil až Jurovický, ani Erickson, Někrič nebo Goroděckij. Začalo to už dávno. Vzpomínám si na mezinárodní seminář v Moskvě. V prezídiu seděli generálové a maršálové. Sál byl plný zahraničních historiků. Z tribuny zněly legrační historky o nepřipravenosti na válku. O přestávkách se podávaly chlebičky s kaviárem. Každý večer se vědci bavili v grandhotelech Metropol a Nacional, ve volném čase se konal lov na medvěda, ožíračka v myslivně a různé další zábavy.

Chtělo se mi tehdy křičet na ty západní historiky: Haló, chápete, proč vás sem všechny sezvali a proč za vás utrácení nomenklaturní stravné? Rozumíte, proč do vás hustí rozumy sám maršál Koněv?

Copak je to v jeho zájmu, aby vám vyprávěl o vlastní hlouposti? Viděli jste někdy člověka, jak dobrovolně a veřejně uznává svou hloupost a lenost? Vždyť obzvlášť maršálové mají ve zvyku pomlčet o průsvizích a vysoce vyzdvihovat jen svá vítězství. Ostatně, Koněv se má opravdu čím chlubit. No prosím – a místo aby se chlubil, neustále zdůrazňuje vlastní chyby a dokonce vlastní hloupost. Přitom kdyby to neřekl, nikdo by se takové podrobnosti ani nedozvěděl.

Ale on tahá na scénu celé bedny faktů. Páni historici, tak se konečně chytněte za nos a zamyslete se, proč po vás chtějí, abyste opa-

kovali ty anekdoty o nepřipravenosti. – Jenže historikové se za nos nechytli, nýbrž se spokojeně rozjeli do svých domovů a jali se s veselým smíchem opakovat všechno, co jim v Moskvě povyprávěli.

Maršálské historiky o nepřipravenosti ovšem procházely skrz redakční vrata listu „Vojenno-istoričeskij žurnál” dosti ztuhla. Hlavní maršál tankových vojsk P. Rotmistrov publikoval následující vysvětlení: „Další důvod dočasných neúspěchů naší armády spočívá v našem nedostatku tanků a zčásti i letectva... Pokud jde o kvalitu, naše tanky převyšují tanky německé... ale přece jen jsme měli tanků několikrát méně než Němci. V tom spočívá tajemství dočasných úspěchů německé armády” (Vojenno-istoričeskij žurnál 1/1961).

Ke dni 22. června 1941 měla Rudá armáda sedminásobnou převahu v počtu tanků, než měl na východní frontě Hitler. Kdo už to má vědět lépe než hlavní maršál tankových vojsk? Rotmistrovova prohlášení četli na ministerstvu obrany SSSR, v generálním štábu, na Hlavní tankové správě, ve všech vojenských akademiích... Ale NIKDO se nad tím nerozčilil.

A nikoho neznepokojila otázka: co z toho má, aby jako maršál takhle otevřeně lhal? Co tím sleduje? A co když i další historiky o „nepřipravenosti” jsou šité stejnou jehlou? A vůbec, kde Rotmistrov k něčemu takovému přišel?

Nuže, Rotmistrov k tomu přišel u Stalina.

Rotmistrov prostě doslovně citoval slova, pronesená Stalinem dne 6. listopadu 1941 ve stanici metra „Majakovskaja”.

Zde je tedy nutno hledat autora legendy o nepřipravenosti.

Zločin století byl zmařen – a Stalin jako první promluvil o tom, že jsme vlastně nebyli na válku připraveni: vždyť i tanků jsme měli několikrát méně...

Chruščov a jeho stoupenci tedy vůbec nejsou originální. Prostě jen opakovali mýty, které už před nimi vyprávěl sám Stalin. Roku 1961 už byl Stalin v Sovětském svazu pokládán za vyvrhele lidského rodu, ale když byl k dispozici vhodný (byť lživý) citát ze Stalina o nepřipravenosti, pak tedy bylo dovoleno citovat i Stalina.

Je pravdou, že zatajování počtu sovětských tanků bylo dlouhodobě nemožné – a tak došlo k přepracování Stalinova mýtu: tanků jsme měli dost, ale byly nekvalitní...

I mezi našimi maršály se našli slušní lidé. Maršál Sovětského svazu Semjon Konstantinovič Timošenko kategoricky odmítl napsat své paměti. Pravdu mu napsat nedovolí, to bylo jasné i níže postaveným osobám než byl maršál. A proč by měl psát nepravdu?

Georgij Konstantinovič Žukov byl k napsání pamětí přemluven. Vzdal se – a „memoáry“ jsou na světě.

Prolistujme tedy jeho „Vzpomínky a úvahy“. Na copak si v nich Georgij Konstantinovič vzpomíná ohledně trestných praporů? – Na nic si nevzpomíná. Probojoval se celou válkou, ale trestné prapory za války nikde neviděl, ba ani o nich neslyšel. Rozhodně je pak neposílal na smrt kvůli dobývání bezvýznamných pahorků. No dobrá.

A na copak si Georgij Konstantinovič vzpomněl ohledně našich ztrát? Nevzpomněl si na nic. Takže se nepustil ani do těch úvah.

Němci – ti ano. Němci měli velké ztráty na lidech a ztráceli také letadla, tanky i děla. Po každé operaci Žukov sděluje, kolik tanků, letadel, kolik vojáků a důstojníků Němci ztratili. Ale našim to holt stále vycházelo beze ztrát.

A pokud pak jde o počáteční období války, nutno říci, že Georgij Konstantinovič zde způsobil slušně řečeno pořádný zmatek...

Nyní se však otevírají archivы – a Žukovovo lhaní se odhaluje čím dál zřetelněji. Takže je nezbytné soudruha Žukova zachraňovat.

Ale jak? Je jediná možnost: přelakovat lež hloupostí. Čím jiným?

A už vystupuje generálporučík N. G. Pavlenko: „V polovině 60. let se G. K. Žukov – stejně tak jako my historikové – domníval, že nepřítel měl na začátku války v silách a prostředcích převahu nad našimi uskupeními v příhraniční zóně. Dnes, v souvislosti s nově zveřejněnými fakty...” (Vojenno-istoričeskij žurnál 11/1988, str. 26).

Zkusme tomu generálovi aspoň na okamžik uvěřit. Takže G. K. Žukov cosi nevěděl. Právě Žukov, který byl před válkou a také v momentě jejího začátku náčelníkem generálního štábu Rudé armády, který byl v průběhu války Stalinovou pravou rukou – zástupcem nejvyššího velitele, po válce pak členem politbyra a ministrem obrany. Co mohl, proboha, nevědět čtyřnásobný hrdina Sovětského svazu, maršál Sovětského svazu G. K. Žukov v polovině 60. let?

Tak on nevěděl, kolik měl Hitler tanků? Bylo jich 3350. Toto číslo u jednotlivých historiků kolísá, ale ne příliš: jen o trochu víc nebo

míň. Toto číslo lze vyhledat v jakýchkoli pramenech: lze prověřit informace o výrobě tanků v německých továrnách, případně spočítat tanky v každé německé divizi a pak je sečíst. Toto číslo uváděli všichni němečtí generálové. Kdyby ten počet snižovali, nebylo by těžké je usvědčit: všechny archivy německého velení jsou přece uschovány ve městě Podolsk nedaleko Moskvy...

Nikdo však německé generály z ničeho neusvědčoval. Takže pokud jde o množství německé výzbroje vůbec a počet německých tanků zvlášť, nebyl žádný důvod potýkat se zde s jakýmkoli problémem.

Zbývá tedy předpoklad, že v polovině 60. let Žukov nevěděl, kolik tanků měla roku 1941 Rudá armáda.

Bylo jich 24 tisíc – ale Žukov, jak se nyní ukazuje, měl zato, že jich bylo méně, než kolik jich měli Němci, tj. méně než 3 tisíce.

O mnoho méně.

Chudák Georgij Konstantinovič si vzal tuto blaženou neznalost s sebou do hrobu. Roku 1941 měl sedminásobnou převahu, ale on stále přemýšlel stalinským způsobem: „Tanků však máme několikrát méně, než Němci...”

Takže generální štáb a jeho náčelník neznali dokonce ani přibližně, jaké síly jsou jim podřízeny. Dále z toho všeho vyplývá, že po válce, v době, kdy zastával vysoké státní funkce, se Žukov o válku nezajímal a její dějiny že byly pro něho španělskou vesnicí. Máme-li věřit příznání generálporučíka Pavlenka, ani vojenští historikové se o válku nezajímal. Žukov pak psal svou knihu se zaměřením na budoucí pokolení a s tím, že bude vydána ve všech významných světových jazycích, ale přitom nechápal dokonce ani elementární vzájemný poměr sil na obou stranách. Pokud je tohle všechno pravda, pak nezbyvá než konstatovat, že Žukov byl blb.

A rytíři Žukovova řádu jsou tedy holt rytíři Řádu Blba. Také na Žukovův pomník bude nutno umístit patřičné cedulky v tomto smyslu.

I na budově Ústavu vojenských dějin bude nutno vyměnit její označení: bude to nyní Ústav blbů; generální štáb mimochodem přejmenujeme na generální štáb magorů.

Komunisté do nás hustili, že Sovětský svaz nebyl připraven na válku, ale zakončil ji oslnivým vítězstvím. Tato moje kniha však po-

jednává o tom, že jsme válku prohráli. A že Sovětský svaz byl přitom plně připraven – jenže na jinou válku...

V zájmu utajení bezprecedentní přípravy na „osvobození“, které se neuskutečnilo, posadil režim nám všem na hlavy čepice s rolníčkami. Svůj vlastní zločin zakryl režim legendou o naší všeobecné, bezmezné a nezměrné hlouposti. Jako hlupáci jsme vykresleni všichni, a to počínaje Stalinem a Žukovem.

Prohráli jsme válku.

Prohráli jsme válku, protože jsme do ní vepsáni coby pitomci.

Prohráli jsme válku, protože lid ve svou hloupost uvěřil.

Prohráli jsme válku, protože vyrostly celé generace dobrovolných obhájců komunistické lži o naší neuvěřitelné a přímo nevysvětlitelné tuposti.

Prohráli jsme válku, protože miliony našich schopných lidí jsou připraveny uškrtnit každého, kdo by se odvážil o naší hlouposti zapochybovat.

KAPITOLA OSMÁ

Kdo měl lepší spojence?

Aby mohl zvítězit, k tomu by se Hitler musel v určitém okamžiku zachovat velmi chytře: musel by zaretušovat rasistickou specifičnost svého režimu a vyzdvihovat jeho základ – socialismus; musel by bojovat nikoli s ruským lidem, nýbrž s bolševismem a hledat když ne přímo spojenectví, tak alespoň neutralitu Západu; a co je hlavní – musel by se od Stalina naučit nejenom stavbě koncentráků, ale také umění maskovat své záměry navýsost progresivním výrazivem.

Eduard Kuzněcov, vystoupení v pařížském Kongresovém paláci 2. října 1985

1

Snáší se na mě vlna nesouhlasu: Stalin na válku opravdu nebyl připraven, vždyť do Berlína došel jen díky pomoci svých spojenců.

Jenom samotná Amerika dodala Stalinovi 427 284 vojenských dodávek. Byly to „Studebakery” a „Dodge”, nejlepší na světě a oblíbené u všech jednotek. Kromě toho získal Sovětský svaz z Ameriky 50 501 džípů „Willis”. To bylo vozidlo, která nemělo na celém světě konkurenci. Americký džíp byl jednoduchý a šikovný – jako opravdový druh ve zbrani. Sloužil coby velitelské vozidlo, užíval se k rozvědce, jako spojovací vůz, jako posila, dozor, doprovodné vozidlo, ženijní vozidlo, sanitka, výsadek a dokonce i jako ztělesněný čekista a politický pracovník. Z USA získal Stalin také celé loďstvo čítající 595 lodí včetně 28 fregat, 105 ponorek, 77 minolovek, 3 ledoborců (ledoborce mi obzvlášť nejsou lhostejné), 140 protiponorkových lodí, 202 torpédových lodí atd. Jen samotná Amerika dodala Stalinovi 13 303 tahačů a obrněných transportérů, 35 041 vojenských motocyklů, 8 089 strojů na kladení železničního svršku, 1981 lokomotiv, 11 155 železničních vagonů, 136 000 tun výbušnin, 3 820 906 tun potravin, hlavně masových konzerv, másla, čokolády atd., 2 541 008 tun ropy a ropných produktů, 2 317 694 tun oceli včetně pancéřové, 50 413 tun kůže, 15 010 900 párů kožených vojenských bot... Ten seznam nemá konce. Najdeme v něm 4952 stíhaček „Aerocobra” a 2410 stíhaček

„Kingcobra” – celkem vzato ovšem 9681 stíhaček pěti typů, 2 771 bombardérů A-20 a 861 bombardérů B-25, 423 107 polních telefonů, dále olovo, kobalt, berylium, kadmium, kobaltovou rudu, 5 807 tun hliníkového potrubí, 166 699 tun hliníkových slitin, 624 tun hliníkových ingotů, 56 387 tun hliníkových plátů, 34 793 tun bronzu a mosazi v ingotech, 7 335 tun bronzového a mosazného drátu, 24 513 tun mosazi a bronzu v plátech, 181 616 tun izolovaného měděného drátu, molybdenový koncentrát, magnéziové slitiny, měď, zinek, olovo, nikl, 350 000 tun manganové rudy, 69 000 000 krychlových metrů vlněných tkanin, 3 700 000 automobilových pneumatik a mimoto 81 000 tun gumy, statisíce a statisíce rozhlasových přijímačů, kompletní továrny na zpracování ropy, radiolokátory, torpéda, námořní miny, vojenské stany, štábní a nemocniční stany, mostové jeřáby pro strojírenské podniky, polní pekárny, optiku – od ostřelovacích zaměřovačů až po nejsložitější přístroje pro řízení palby, polní kuchyně, cement, statisíce tun kolejnic, chirurgické nástroje, desetitisíce tun ostnatého drátu, desítky milionů elektrických baterek, nemocniční zařízení, zařízení pro výsadky a přepravu, tisíce tun maskovacích sítí, padáky, kovářské lisy, velmi přesné brusky, ocelové potrubí, buldozery, 8 218 protiletadlových a 5 815 protitankových kanónů, 8 701 dělostřeleckých traktorů, 473 000 000 dělostřeleckých nábojů, samopaly, kulometry, navigační zařízení pro lodě a letadla – a tak dále a tak dále bez konce (Krasnaja zvezda 18. července a 29. srpna 1991; Vojenno-istoričeskij žurnál 6/1990, 2/1991; „Grani” / „Hrany” 136/1985, str. 229 až 231; Vestfal Z.: Osudová rozhodnutí, Moskva 1958, str. 114).

Kromě USA dodávaly do Sovětského svazu své strategické zboží i další státy. Spotřeba hliníku tvořila v SSSR 4 000 tun měsíčně (bývalý člen politbyra A. Mikojan, Vojenno-istoričeskij žurnál 9/1978. str. 64). Dněperský hliníkový kombinát v Záporoží dodával 4 500 tun hliníku měsíčně, jenže ten byl ztracen. Výroba ostatních sovětských továren byla v tomto směru zcela nedostatečná. Ale Británie dodávala soudruhu Stalinovi 2 000 tun hliníku měsíčně (tamtéž).

Původ zbylého spotřebovaného hliníku viz výše. Spotřeba hliníku v SSSR za války byla tedy pokryta dodávkami z USA a z Británie. – Když se komunisté holedbají výrobou bojových letounů během války, nezbyvá než s nimi souhlasit a uznat zásluhy leteckého průmyslu

v SSSR. Zároveň je však nezbytné vzpomenout také na původ „okřídleného kovu“ a dalších věcíček, bez nichž letadla prostě nemohou létat. Sovětské tanky, jež byly nejlepší na světě, používaly světově bezkonkurenční tankové motory V-2. Základním kovem pro jejich výrobu je hliník. A odkud byl ten hliník?

Sovětské Severní loďstvo získalo jen z Británie 27 válečných lodí včetně 4 ponorek a kromě toho předala Británie Stalinovi k dočasnému používání (do ukončení válečných akcí) celé loďstvo (kromě amerického), které sestávalo z 92 válečných lodí včetně bitevní lodi Royal Sovereign a jednoho křižníku. Na námitku, že ta bitevní loď byla zastaralá, nutno odpovědět, že do té doby neměl Sovětský svaz v Ledovém oceánu vůbec žádné velké lodě – ani jednu bitevní loď a ani jeden křižník. Británie dále dodala letní kožený oděv nejvyšší kvality. Dodnes se v Británii považuje za velice elegantní chodit v letních kožených bundách vzor 1940 – právě v takových jsou pro potomky zvěčněna slavná esa Kožedub a Pokryškin, Rečkalov a Klubov. V Británii móda těchto bund nepomíjí. Byly totiž ušity s mimořádnou péčí. A do těchto bund oblékla Británie Stalinovy sokoly.

Jen samotné USA vypravily a poslaly Stalinovi v období od 1. října 1941 do 31. května 1945 2660 transportních lodí s 1 300 000 tun nákladu. Zbytek byl dopraven do sovětských přístavů. K doprovodu konvojů byly vyčleněny stovky amerických a britských válečných lodí, tisíce letadel a desetitisíce osob. Jen samotná Británie ztratila 19 válečných lodí, doprovázejících náklad pro Sovětský svaz, a to včetně dvou křižníků.

2

Onehdy se v Londýně sešla porada historiků s mnoha tituly a hodnostmi. Já jediný jsem tam seděl bez titulů – a taky bez pozvání, tedy jaksi načerno. Pronikl jsem tam coby zvědavý divák. Tématem porady byl začátek druhé světové války. Právě to téma mě tak zaujalo, proto jsem se tam procpal.

Učení mužové projednávají začátek války a velmi brzo (co jim zbývalo?) se dostali až k mé knize „Ledoborec“ (česky Viktor Suvorov: Všechno bylo jinak. Naše vojsko 1995, 2001 – pozn. překl.).

Historikové se smějí, hartusí, usvědčují, obviňují, posuzují a odsuzují. Je jim všechno jasné: tenhle ten Suvorov nemohl tu knížku stvořit sám. A vůbec – to za něho musel napsat někdo jiný. V každém díle je nutno hledat, komu je prospěšné – cui prodest, jak se říká. A tohle dílo je prospěšné Rusům. Všichni přece vědí, že Rusové neuměli bojovat a že vlastně vůbec nic nechápali, vždyť jsou hloupí. Z „Ledoborce“ však vyplývá, jako by to vůbec nebyli hloupí Rusové, nýbrž Západáci. Pitomec není Stalin, nýbrž Hitler i s Churchillem a Rooseveltem. Takže je to vlastně úplně jasné: knihu napsali experti ze sovětské rozvědky, kteří měli k ruce skupinu nejlepších historiků SSSR. Ostatně ani s knihou „Akvárium“ to nemohlo být jinak: vždyť se zde vlastně vysoce oceňuje Sovětská armáda.

Komu je to prospěšné? Všechno je jasné: od toho zde přece existuje Svaz spisovatelů SSSR... To byla práce na objednávku, která byla jistě hotova, než by řekl švec.

Seděl jsem tam a poslouchal. Nakonec jsem to, pravda, nevydržel, vstal jsem a povídám: „Já jsem tady, bratři historikové. Tady jsem. Bije mě.”

Jak to tak bývá před bouří, nejdřív všechno ztichlo. A pak sál vybuchl. A propukl boj.

Dlouho mě mlátili citacemi a bili čísly. Ale potom náhle ztichli.

Nyní se totiž pozdvihl ten nejváženější z nich. Určitě by bylo slyšet špendlík spadnout na zem. Došlo mi, že tohle je těch historiků vůdce. Z očí mu šlehaly plameny spalujícího hněvu, jako by chtěl říct: Ted' se podrž stolu, ted' tě rozdrťm.

Podržel jsem se tedy stolu.

Pohlavár historiků po mě mrštil čísly tak, aby mě smetl jednou ranou. Aby mě zašlapal hluboko do země. Bez úvodu prohlásil, že Stalin na Hitlera zaútočit nemohl, protože nebyl připraven na válku.

A na důkaz přečetl půl metru dlouhý seznam, kolik masových konzerv, lopat, potravinových koncentrátů, obvazového materiálu, tanků a másla dodala Amerika v průběhu války Stalinovi.

Když dočetl, celý sál zašuměl uspokojením. Onen muž pak svařtil obočí a obrátil se na mě: Tak jak ted' z toho ven, mister Suvorov?

3

Samozřejmě by pro mě bylo velmi efektní, kdybych teď vytáhl z aktovky zrovna takový půlmetru dlouhý seznam a taky ho celý přečetl. Jenomže já jsem s sebou neměl ani aktovku, ani žádný seznam, takže mi nezbylo, než mu tatáž čísla zopakovat z paměti.

Vědci se rozbzučeli jako hejno čmeláků. Nikdo nechápal, co to má být. Ani jejich vůdce můj tah nepochopil. Ale rozhodně je to zaujalo: Tak nám to proboha vysvětlí. A já jsem jim tedy vysvětlil, že všechna ta čísla představují právě můj důkaz o Stalinově PŘIPRAVENOSTI na válku.

Mít k dispozici spolehlivé, bohaté, silné a štědré spojence – to je přece přesně to, co se ve všech dobách vykládalo jako připravenost na válku.

Spojenci ovšem nepřijdou sami od sebe. Je nezbytné je nalézt a spojenectví s nimi je nutno zabezpečit. K tomu nestačí žádné smlouvy. Je zapotřebí dostat je do takové situace, aby pomáhali sami, dobrovolně a bez jakýchkoli smluv.

Mluví se o tom, že na Hitlera pracovalo okupované Lucembursko, Belgie, Holandsko, Polsko a část francouzského průmyslu. Správně.

Dokonce velmi správně.

Jenže na soudruha Stalina pracovala Amerika. A nejen Amerika.

Ještě jeden rozdíl tu byl: za tuřínovou polévku a pod americkými bombami pracovali na Hitlera Polák s Francouzem, kteří mu – což není bez důležitosti – přitom s oblibou sypali do ložisek písek.

Zato na soudruha Stalina makal ve vytopené a dobře osvětlené dílně a za plnohodnotný americký dolar vysoce kvalifikovaný americký dělník. A to nebylo všechno. Kromě slušného výdělku hnal amerického dělníka ještě jeden stimul – pracoval přece ve jménu zničení Hitlera, kterého nenáviděl zrovna tak jako ten Polák s tím Francouzem.

Hitler se domníval, že Amerika je morálně rozložená a její vůdce – že jsou pitomci (ano, právě tak se o nich Adolf Aloisovič vyjadřoval).

Hitler však nikdy nemluvil o tom, že Ameriku je nutno porazit. Churchilla nazýval Hitler opilcem a hlupákem, domníval se však, že je nezbytné uzavřít s Británií spojenectví (Mein Kampf, kapitola IV.). Ale co se nestalo: americké a britské strategické bombardéry vysypaly

za války na Německo 1 856 000 tun bomb. A taktické bombardéry k tomu přidaly dalších 844 000 tun (R. Goralski: World War II Almanach, str. 438). To dělá dvě a půl megatuny. Vlastně bezmála tři.

Naši vůdcové ovšem mluvili jinak: „Angloameričtí imperialisté to je jedna velká bestie, vůči které je spravedlivé jedině to, že bude zardoušena.” To řekl soudruh Lenin v „Dopisu americkým dělníkům”. K zardoušení bestie bylo zapotřebí provazu, což soudruh Lenin chápal – a také se netajil tím, jak k tomu provazu přijde.

A v odpověď na tyto řeči vystavěla angloamerická bestie v Sovětském svazu nejlepší továrny na výrobu provazů na celém světě.

Soudruh Trockij prosazoval „permanentní revoluci”, soudruh Tučačevskij „revoluci zvenčí” a soudruh Bucharin „rudou intervenci”.

Také soudruh Stalin se v této věci vyjadřoval velmi konkrétně. Jaká byla odpověď? – „Roosevelt s Churchilllem zradili západní civilizaci a učinili všechno pro záchranu komunismu, a to v okamžiku, když mu již přestalo hrozit nebezpečí; udělali všechno pro to, aby zachvátil půl světa a stal se hlavním světovým nebezpečím pro celé lidstvo. Předvídat takovou míru zrady a politického kretenismu bylo skutečně velmi obtížné; zde se musím Lenina s Trockým zastat: oni činili své závěry na základě předpokladu, že mají co do činění s normálními a zdravě uvažujícími nepřáteli.” To napsal Boris Bažanov, který utekl do Francie (Vzpomínky bývalého Stalinova tajemníka, str. 165).

4

Na spojení jsme skutečně měli štěstí. Soudruh Zinovjev sliboval v době Tučačevského pochodu za Vislu, že k 50. výročí „pařížské komuny”, tj. ke dni 18. března 1921, se Francie stane sovětskou republikou.

A nyní se podívejme, jak na to reagovali Francouzi.

Slovo má jeden z nejlepších sovětských zkušebních letců, Igor Šelest. V roce 1925 přijel do Francie jistý Minov. Jeho oficiální hodnost zněla „krasvojenljet” – neboli „rudý válečný pilot”. Roku 1920 bojoval „krasvojenljet” Minov v Polsku ve jménu začlenění Německa a Francie do bratrského Svazu. Polsko odrazilo „rudou jízdu”, pročež bylo rozhodnuto přesedlat na rudé tanky a rudá letadla. „Krasvojenljet” Minov dostal bojový úkol získat letecké motory – samozřejmě

co nejvíc leteckých motorů a pokud možno co nejlepší kvalitu za co nejméně peněz. Minov se seznámí s „poměrně lehkomyšlným mladíkem“ a motory získává. Jeho obchodní akce nemohla nevyvolat údiv: zakoupil totiž „náhodou“ kolem čtyř tisíc leteckých motorů značky „Ron“.

Poté, co jsem vydal knihu „Akvárium“, byl jsem kritizován: Ale vždyť to tam popisujete, jako by to probíhalo nějak mimošpionským způsobem – bez plášťů a bez dýk! Odpovídal jsem: Ale k čemu si hrát na špiony, když všechno leží na ulici? Vždyť si to vezměte, jak jednal „krasvojenljot“ Minov: získal čtyři tisíce leteckých motorů. To je asi tolik, kolik měl Hitler dne 21. června 1941 na sovětské hranici.

Ted' ovšem musel „krasvojenljot“ Minov za ty motory zaplatit a vyvézt je ze země. Jenže: jak vyvézt z krásné Francie strategický náklad? Ale velmi snadno. „A obchod byl uzavřen. V jeho důsledku zakoupil Sovětský svaz asi pět set tun ‚kovového šrotu‘ – a to za cenu, odpovídající takovému zboží.“

Tomu se říká kvalitní práce.

A život jde dál. „Krasvojenljot“ Minov objednává několik bombardérů. Oslovená firma zakázku splnila. Nyní bylo nutno bombardéry převzít.

„Bylo oznámeno, že bombardéry přijede z Moskvy převzít jistý inženýr Petrov...“

Pod příjmením Petrov ovšem nepřišel do Paříže nikdo jiný, než samotný... velitel válečného letectva Petr Ionovič Baranov... „Petrov“ byl se splněnou zakázkou spokojen, stejně jako s provozními informacemi, které mu pohostinní Francouzi ochotně poskytli.

„Tak vidíš, ty můj milý skeptiku,“ řekl Petr Ionovič Minovovi, „naše mise je u konce a všechno probíhá kromobyčejně hladce. Za pár dní se vynořím v Moskvě zrovna tak nepozorovaně, jako jsem trávil čas tady u vás na návštěvě.“

A všechno šlo jako na drátkách. „Petrov“ odkvačil na pařížské Severní nádraží (pro přesnost: Gare du Nord) a ještě si s Minovém vyšli zakouřit na peron... a v tu chvíli byl „Petrov“ poznán!

„Oba kouřili u schůdků vagonu, když vtom spatřil Minov zeširoka se usmívajícího ministra letectví Francie, Laurenta Eynaca, v civilu a s rudými růžemi v ruce. Za doprovodu adjutanta si to ministr namířil

rovnou k nim. Laurent Eynac pronesl velmi dojemný projev na rozloučenou. Velmi se omlouval, že se tak pozdě dozvěděl o pobytu tak vysoce postaveného hosta a že nebýt jeho trestuhodné neznalosti, mohl jeho kolega spatřit a poznat nesrovnatelně více” (I. Šelest: S kryla na krylo / Od křídla na křídlo, Moskva, Molodaja gvardija 1977, str. 140-143).

K čemu jaké pláště? K čemu dýky? Kolega by mohl spatřit a poznat nesrovnatelně více!

Aniž bych v „Ledoborci” zacházel do podrobností, upozornil jsem v oné knize na původ sovětských tanků BT: stvořil je geniální americký konstruktér Walter Christie. Amerika svého génia nepochopila, neuznala a nevyužila jeho ohromující vynálezy. Eminentní zájem o práci tohoto vynikajícího tankového konstruktéra projevilo Německo, bylo však odmítnuto. Zato sovětští soudruzi zakoupili dva Christieho tanky, odmontovali z nich věže a převezli je do vlasti světového proletariátu s tím, že se jedná o zemědělské traktory. Sovětský svaz poté neprodleně zahájil jejich výrobu. Věž si nakonec dokážeme vyrobit sami, motorem byl zpočátku americký „Liberty”, načež byl využit ještě lepší: německý motor BMW.

Nyní přichází americký historik Iosif Kosinskij („NRS” 26. června 1989) a dočista mě vyřídí: „Dále se tam popisuje hotová detektivka o tom, že tank Christie byl zakoupen v USA a převezen do Sovětského svazu s falešnými doklady, v nichž je uveden jako zemědělský traktor. To ani nestojí za komentář...”

Komentáře k oné „detektivce” se Kosinskij vzdal s tím, že čtenáři prý musí být bez toho zřejmé, že si to ten Suvorov celé vymyslel.

V „Ledoborci” jsem k této záležitosti neuvedl žádné odkazy prostě proto, že celá záležitost je obecně známá. Už přede mnou, ale i po mně byla totiž popsána do všech detailů. Dokonce známe i jméno sovětského šoféra, který provázel zmíněné „traktory” na cestě z New Yorku do Oděsy. Celou věc popsal John Milson v knize „Russian BT Series” (Profile, Windsor 1971) a Stephen Zaloga ve své velkolepé knize „Soviet tanks and combat vehicles of World War Two” (str. 67). V Rusku o tom vědí samozřejmě víc. Vynikající znalec tanků Igor Pavlovic Šmelev vydal knihu „Tanky BT”, v níž napsal: „N. M. Toškin dostal za úkol seznámit se s řízením a obsluhou oněch tanků

a dopravit je do SSSR. Christie informoval ministerstvo zahraničí, že prodal sovětskému „Armtorgu“ dva traktory.

Povolení k vývozu bylo uděleno. A 24. prosince 1930 opustila loď s tanky „New York“ (str. 7).

Nevěříme-li ovšem těmto vynikajícím znalcům, nezbude nám než se obrátit k dokumentům. Na hlavním britském tankovém polygonu Bovington je umístěno nejbohatší tankové muzeum v Británii. V tomto muzeu je vystavena kopie právě onoho lejstra o prodeji „traktorů“ Sovětskému svazu. Originály těchto papírů se pak uchovávají na aberdeenském polygonu v USA. Jsou tam vystaveny zarámované a zasklené. Hned vedle je popisek: Neocenili jsme Waltera Christieho, Němcům jsme jeho výtvary vydat odmítli, ale Stalinovi byly prodány dva „traktory“, načež Stalin zahájil jejich masovou výrobu; ještě ke konci 20. století představují Christieho podvozky v sovětském provedení nejspolehlivější konstrukci, rozšířenou po celém světě.

Ukazuji zde na příkladech, že západní státy cpaly do Sovětského svazu bombardéry a letecké motory z Francie, tankové motory BMW z Německa, tanky Vickers a Carden Lloyd z Británie a tanky Christie z Ameriky. To vše bylo přitom maskováno coby kovový šrot nebo čistič mimoválečné stroje. Falšovaná dokumentace, na jejímž základě byly vzory výzbroje převáženy do SSSR, zde představuje fíkové listy, kterými Západ zakrýval svou hanbu a ostudu.

Iosif Kosinskij ovšem nesouhlasí. Hádat se s ním nebudeme. Naopak, vyslovíme teď s Iosifem Kosinským souhlas: tu detektivku o zfalšované dokumentaci jsem si prostě vymyslel. Co z toho ovšem plyne? Já tvrdím, že dodávky do SSSR byly prováděny ve skrytu za fíkovými listy, ale Kosinskij dokazuje, že to všechno šlo dokonce i bez těch fíkových listů: když si Stalin usmyslí koupit nejlepší tank na světě, tak ho v Americe koupí a nepotřebuje k tomu ani falšovanou dokumentaci... Demokratickému Německu, ve kterém ještě nenastoupil k moci Hitler, se od Ameriky dostalo odmítnutí, zatímco pokud jde o soudruha Stalina – no prosím, tady je máte.

Uvěříme-li Kosinskému, bude Amerika vypadat ještě hloupější, než jak ji vykresluji já.

Kosinskij prohlašuje: Stalin nebyl připraven k rozdrčení Evropy.

Vezměme si však tuhle situaci: „Lehkomyslný mladík” prodává Stalinovi tisíce leteckých motorů za cenu kovového šrotu, přičemž francouzští úředníci ani místní policie nedokážou rozeznat rozdíl mezi hromadami rezavějících kusů železa a zbrusu novými leteckými motory v továrním balení a ochranném izolačním obalu. Geniální americký tankový konstruktér falšuje dokumentaci, ministerstvo zahraničí USA ví moc dobře, co je to za „traktory”, které sestrojuje Walter Christie, uděluje však k vývozu zmíněných „traktorů” povolení, přičemž američtí celní úředníci nedokážou rozeznat zemědělský traktor od agresivně vyhlížejícího pancéřového korpusu rychlého tanku. Sovětští soudruzi prohlásili, že připojí Francii k nerozbornému Svazu, přičemž rudému pilotovi, který už ostatně za komunizaci Evropy osobně bojoval, jsou v Paříži prokazovány pocty a jsou mu odhalována všechna francouzská tajemství.

Odevšad slyšíme, že Stalin prý nebyl připraven rozdrtit Evropu. Byli však všichni ti „lehkomyslní mladíci”, geniální konstruktéři a nadšení ministři s kyticemi rudých růží připraveni k obraně své svobody?

5

Také Hitler měl ovšem své spojence: Japonsko, Itálii, Rumunsko, Maďarsko, Finsko.

Jeho hlavním a nejsilnějším spojencem bylo Japonsko. Jakým způsobem však mohlo Japonsko Hitlerovi pomoci? Ropou? Japonsko se samo zalykalo nedostatkem ropy. Japonské bitevní a letadlové lodě ostatně právě z těchto důvodů bezúčelně trčely v přístavech. Tak snad jinými strategickými surovinami? Nuže, Japonsko vstoupilo do války právě proto, aby tyto suroviny získalo. Jakým jiným způsobem mohlo Japonsko Hitlerovi pomoci? Reálná možnost se zde naskýkala: zaútočit společně s Německem na Sovětský svaz a vázat tak část sovětských sil na Dálném východě. Jenže po Hitlerově útoku se Japonsko v tomto směru neangažovalo. V nejdramatičtějším okamžiku války, když stál Hitler před branami Moskvy, bylo krajně nezbytné odvrátit přesun čerstvých sovětských divizí z Dálného východu k Moskvě. K tomu očekával Hitler od Japonska alespoň nějakou aktivitu. Jenže Japonsko takovou aktivitu proti sovětským hranicím nezahájilo. Nao-

pak: Japonsko poslalo své loďstvo na opačnou stranu a nečekaným úderem zahájilo dne 7. prosince 1941 válku proti USA a Británii. V nejzávažnějším okamžiku, kdy byl v prosinci 1941 zahájen první úspěšný sovětský protiútok u Moskvy, udeřilo Japonsko opačným směrem – na Pearl Harbor.

Pro Stalina to byl nádherný dárek. Až do onoho 7. prosince přesouval jednotky z Dálného východu s nejistotou: co když Japonci zaútočí? Teď už se Stalin nemusel bát ničeho.

Aby Japonsko podpořil, vyhlásil Hitler v záchvatu solidarity rovněž válku Americe. Válku proti USA Hitler naprosto k ničemu nepotřeboval, a už vůbec ne v okamžiku porážky německých vojsk u Moskvy. Hitler měl v úmyslu dosáhnout vzájemnosti: Německo vyhlásilo válku Americe – no tak Japonsko by snad mohlo alespoň formálně, aby se neřeklo, vyhlásit válku Sovětskému svazu. Japonská vláda ovšemže vyjádřila Hitlerovi hlubokou vděčnost za vyhlášení války USA - jenže Sovětskému svazu sama válku nevyhlásila.

Spojenectví s Japonskem nemělo pro Hitlera žádné pozitivní důsledky. Jen negativní. A to krajně negativní. Japonsko Hitlera prakticky vtáhlo do války proti USA. Bylo by tedy bývalo lepší, kdyby Hitler spojenectví s Japonskem vůbec neuzavíral. Přišlo by mu to rozhodně levněji.

Dalším Hitlerovým spojencem bylo Maďarsko. Tato země disponovala malou, dobře připravenou armádou, avšak sám Hitler se nechal slyšet (Vojenno-istoričeskij žurnál 2/1959, str. 79), že Maďarsko nemůže být dobrým spojencem Německa prostě proto, že nemá důvod bojovat proti Sovětskému svazu. Maďarsko by ovšem velmi ochotně válčilo proti dalšímu německému spojenci – proti Rumunsku.

Finsko mělo malou, ale výtečně připravenou armádu. Finská vláda však ustavičně zdůrazňovala, že vede svou samostatnou válku proti Sovětskému svazu a že jejím cílem není než získat zpět území, které Sovětský svaz odňal Finsku v Zimní válce. Při výslechu dne 17. června 1945 prohlásil generál polní maršál W. Keitel, že nikdy nepochyboval o tom, že Finsko si nepřeje válčit se Sovětským svazem a že s ním hodlá při první příležitosti zahájit mírová jednání.

Hitler s tím podle Keitelových slov naprosto souhlasil.

Důsledky spojenectví s Itálií byly negativní. Svým jednáním vehnal Mussolini Hitlera do vyčerpávající a bezperspektivní války na Balkánu a v severní Africe. Generálmajor V. F. von Mellenthin měl zato, že „vstup Itálie do války byl pro nás nešťastný” (Tankové bitvy v letech 1939 až 1945, Moskva 1957, str. 289). O spojenectví s Rumunskem se generál na jiném místě vyjádřil ještě ostřeji.

O Itálii jakožto spojenci se Hitler osobně vyjadřoval opovržlivě.

Uveďme jen dva příklady z Rozhovorů u kulatého stolu: „Tam, kde je moc v rukou Italů, vládne naprostý chaos...” (22. června 1942); „Prohlásili, že se ‚nacházejí ve válečném stavu‘, ale nepřistoupili k žádným válečným operacím... průměrný Ital je nanejvýš milovník dobrého žrádla, ale rozhodně to není žádný bojovník...” (22. července 1942).

Ještě podivnějším „spojencem” bylo Španělsko, které sice poslalo jednu divizi na sovětsko-německou frontu, ale fakticky se udrželo mimo druhou světovou válku. Hitlerův názor na Španělsko a na generála Franca byl následující: „Většinu obyvatelstva tvoří nenapravitelní lajdáci... Gardová rota čestné stráže na mě udělala dojem přímo strašidelný, představte si, že vojáci měli zbraně pokryté takovým nátěsem rzi, že by se z nich nedalo vůbec vystřelit... Bylo by krajně obtížné najít ve Španělsku vynikající osobnost, která by tam dokázala zavést pořádek...” (7. července 1942).

V tomtéž duchu se nesly Hitlerovy úvahy o Rumunsku. Hitler tvrdil, že v kritické situaci rumunské jednotky selžou. Tato předpověď se záhy potvrdila – u Stalingradu.

Při výslechu dne 17. června 1945 Keitel prohlásil: „Z kampaně roku 1942 a z bitvy u Stalingradu jsem učinil následující závěry: ...není možné vkládat jakékoli vojenské naděje ve spojenecké státy (Rumunsko, Maďarsko, Itálii aj.).”

Citovaný závěr je správný. Měl však být učiněn před Stalingradem, a ne po něm.

Srovnejme tedy Stalinovy a Hitlerovy spojence – a zodpovězme nyní otázku, kdo se lépe připravil na válku.

A ještě něco. Občas se zapomíná, že kromě USA a Británie bylo ještě Stalinovým spojencem... Mongolsko. Ne, nesmějte se ještě.

Tento spojenec byl totiž – pokud jde o jeho důležitost – zcela srovnatelný s Amerikou. V Mongolsku mají obrovské množství ovcí. Ovcí kožešina je strategickou surovinou. Dělají se z ní kožichy. Tato strategická surovina byla v určitých situacích války cennější než tanky a kanóny. Disponování či naopak nedisponování touto strategickou surovinou mělo za následek v prvním případě velká vítězství a v případě druhém velké porážky. Spojenectví s Mongolským zajišťovalo Stalinovi naprostý dostatek této suroviny.

Hovořit o kožešinách a ovcích je zde zcela na místě.

KAPITOLA DEVÁTÁ

A jak by reagovala Británie?

Organizovat evropskou inteligenci proti Hitlerovi s jeho filozofií a proti japonské klíče znamená vštípit ji nevyhnutelnost všesvětové socialistické revoluce.

M. Gorkij, Dopis Stalinovi, březen 1936

1

Naskytá se zde otázka. Zcela logická otázka.

Spojenci Stalinovi doopravdy pomohli. Pomohli mu však proto, že Sovětský svaz byl obětí útoku. Ale co kdyby byl Sovětský svaz naopak zaútočil na Německo? Jaký postoj by k tomu zaujaly Británie a USA?

Zkusíme teď tu otázku zodpovědět.

Začneme tím hlavním, tj. statistikou. Británie vstoupila do války dne 3. září 1939. V odpověď zablokovalo německé ponorkové loďstvo Británii. Během roku 1939 potopily německé ponorky 222 britských obchodních lodí. Tolik oficiální statistika (Roskill, S.: The War at Sea, 1939 až 1945; London, H. M. Stationer Office, 1954, str. 615). Němci tedy potopili v průměru dvě britské obchodní lodě denně bez nedělí a svátků. Británie se nachází, jak známo, na ostrovech.

Tou dobou se Británie nedokázala sama uživit. Ostatně například banány či ananasy v Británii nerostou. Přitom britský národ bez banánů dlouho nevydrží. Británie přece není žádné Rusko. Tady si lidé jaksí nezvykli jíst kůru ze stromů a nikdo je ani nenaučil vařit žabí polévku. Ani bez brazilské kávy by britský gentleman nepřežil, to mi věřte.

Během následujícího roku 1940 ztratila Británie 1056 obchodních lodí (viz tentýž zdroj). To už byly tři obchodní lodě denně. Britské obchodní loďstvo se katastrofálním způsobem zmenšovalo, zatímco německé ponorkové loďstvo se tou dobou rapidně zvětšovalo.

„Během prvních šesti měsíců roku 1941 jsme ztratili 760 obchodních lodí a sami jsme potopili jen 12 ponorek.“ I tohle je oficiální statistika. Napsal to kapitán M. Caswell, atašé válečného loďstva při vel-

vyslanectví Velké Británie v SSSR (Krasnaja zvezda 29. srpna 1991). 760 obchodních lodí během šesti měsíců – to dělá čtyři za den. Roku 1939 to byly dvě denně, roku 1940 tři a roku 1941 už čtyři. Není divu, že oficiální závěr zmíněného atašé válečného loďstva zněl: „Velká Británie byla roku 1941 na pokraji porážky.”

Znovu upozorňuji, že autorem těchto slov byl vojenský diplomat.

Veřejné vystoupení takového člověka může být považováno za soukromý názor pouze v jednom případě: pokud stát jeho slova okamžitě popře, prohlásí je za soukromý názor, odvolá diplomata domů a vymění ho za jiného. To se však nestalo. Lze tedy říci, že se jedná přímo o oficiální hledisko. A to hledisko, jak řečeno, zní: ROKU 1941 BYLA BRITÁNIE NA POKRAJI PORÁŽKY.

Británie nemohla čekat na rok 1942.

Bez legrace nutno konstatovat, že britské obchodní loďstvo bylo prakticky zničeno hitlerovskými ponorkami. Británie nebyla schopna zajistit jeho obnovu, vždyť to by musela spouštět na vodu čtyři nové lodě každý den. Ale to nakonec není to hlavní. Hlavní je, že britský průmysl zpracovával téměř výhradně dovážené suroviny. Určitých surovin měla Británie nadbytek, ale u většiny panoval nedostatek. Přitom i nedostatek jedné jediné suroviny může mít katastrofální následky. Představte si, že stavíme dům a máme k dispozici všechno, co je pro jeho výstavbu nezbytné – s výjimkou jediné věci, například nemáme hřebíky nebo sklo. – Hospodářský mechanismus mohutné průmyslové země pak vyžaduje mnoho tisíc složek současně a ihned, přičemž nedostatek jediné složky může znamenat zastavení celého průmyslového odvětví. Nedostatek strategických surovin byl kompenzován, jak se dalo. Projděme se po ulicích britských měst: stopu války zaregistrujeme u každé monumentální budovy. V 19. století Britské impérium vzkvétalo. Monumentální budovy byly tehdy ozdobeny neméně monumentálními kovovými ohradami. Naprostá většina těchto kovových ohrad byla v Británii v letech 1940-41 uřezána a přetavena. Po válce už nebyla tato nádhera nikdy obnovena. Prohlédneme si zídku hlavní budovy bristolské univerzity: spatříme mohutný kamenný základ a pečlivě uřezané kovové pruty, které kdysi vystupovaly z kamene kamsi do výše. Projděme se po ulicích Manchesteru, Newportu, Liverpoolu, Edinburgu, Glosteru, Sheffieldu či Yorku: kolem

chrámů a parků, škol a hřbitovů, nádraží a parčíků stojí masivní kamenné zídky, z nichž byl prakticky všude uřezán kov. Výjimky tvoří jen parky v Londýně u Buckinghamského paláce a u Parlamentu.

O těch banánech a kávě jsem mluvil spíš tak pro legraci. Ale bez surovin ztrácel britský průmysl dech... Na oxfordských kolejích odmontovávali z dveří čarokrásné bronzové lampičky a kliky: jako sůl totiž bylo zapotřebí vyrábět dělostřelecké roznětky.

Británii pomáhala Amerika. Jenže americká pomoc přicházela do Británie dosti neúplně – její naprostá většina našla svůj cíl na dně mořském. Těch, kteří byli ochotni posílat obchodní lodě k britským břehům, bylo čím dál méně. V Británii sílil hlad a krize. A prezident USA Roosevelt nemohl Hitlerovi vyhlásit válku prostě proto, že v Americe se nacházely velmi mocné síly, které se tomu protivily a kladly takové alternativě překážky ve jménu hesla: ať se ti Evropani navzájem mordují, Amerika vždycky bohatla z cizích válek...

Británie měla jen dvě východiska:

1. Podepsat separátní mír s Německem. Jednoduše řečeno tedy vydat se Hitlerovi na milost.

2. Zavléct Sovětský svaz do války proti Hitlerovi.

Vzdávat se Britům jaksi nechtělo, ale spoléhat na naději, že Hitler zahájí tažení na východ, se taky nedalo. Všichni totiž chápali, že Německo *nemůže* bojovat na dvou frontách současně, tedy jak proti Británii, tak proti Sovětskému svazu. Válka na dvě fronty, to by znamenalo zničení Německa, což každý věděl, ba i Hitler to věděl a otevřeně o tom mluvil. Doufat, že Hitler zaútočí na Stalina, tedy nikdo nemohl. Byla tu tedy poslední možnost – a totiž možnost, že by Stalin zaútočil na Hitlera. A právě k tomu se Británie snažila Stalina získat. A všichni politikové, diplomati, generálové a admirálové, důstojníci a novináři, farmáři i dokaři, námořníci potápějících se lodí i jejich hladové děti hleděli s nadějí na východ. S poslední nadějí. A Britové v této souvislosti nedokázali pochopit Stalinovu hloupost: vždyť on si tam sedí a čeká, a Británie mele z posledního, Británie do roku 1942 nevydrží, Británie se bude muset vzdát. A pak, roku 1942, zůstane ten vůl Stalin proti Hitlerovi sám – jeden na jednoho. No copak to nechápe? On přece musí zaútočit na Německo teď hned, roku 1941, dokud Británie ještě nekapitulovala!

Mému čtenáři, který se řízením osudu ocitne na oněch mlžných ostrovech, radím navštívit jakoukoliv britskou knihovnu. Například knihovnu Muzea imperiální války. To je muzeum! V tom muzeu uchovávají dokonce Stalinovy maršálské epolety, které si od něj vyžádal Churchill coby suvenýr. Nás však zajímají noviny. Samozřejmě že noviny jako takové nám do rukou nedají – ale mikrofilmy dostaneme bez potíží. Sedněte a čtěte. Zapněte šedou obrazovku (tady je to všechno zadarmo) a pusťte se do protáčení roliček mikrosnímků, čtěte, co psal v těch dnech britský tisk. Britský tisk, jak uvidíte, tehdy psal o krátkozrakém Stalinovi, který je natolik nakažen pacifismem, že nevidí, jak je nebezpečné zůstat sám proti Hitlerovi. Noviny byly plné výzev Stalinovi: Útoč! Utoč! Útoč!

Bylo to jako ve starodávném románu – dobrý člověk, který se dostal do neštěstí, prosí šlechtného rytíře o pomoc: Ach přijď, ach přijď už jen!”

Pokud jde o Churchillovy dopisy Stalinovi, setkáme se v nich s tímtež motivem: Hitler nás zardousí a pak zůstaneš sám... Vaše Excellence soudruhu Staline, zachraň nás a spasíš tím i sebe sama!

Dotaz zněl, jak by Británie reagovala na náhlý Stalinův úder proti Německu.

Odpovídám: Reagovala by nadšeným výkřikem úlevy! Jiná reakce je vyloučena.

Británie by reagovala odesíláním milionů pozdravných dopisů britských dětí dobrému strýčkovi Džouzefovi a udatné Rudé armádě osvoboditelce. Její vítězný pochod by se na každé mapě, ba i na globusu vyznačoval v každé britské škole rudými praporky. Informace o náhlém úderu sovětského letectva proti německým letištím by byla uvítána opravdovým, nelíčeným nadšením v redakcích všech britských novin, ve všech továrních dílnách, ve všech přístavech a ve všech nemocnicích. V každém britském pubu by lidé pili za poslední pence a šilinky pivo na zdraví soudruha Stalina a jeho udatných generálů. Ve všech britských kostelech by burácely zvony: Pomoc přišla! A britské ženy by se slzami radosti v očích věšely portréty strýčka Džou do oken svých domů.

Hlavním úkolem britské diplomacie počínaje dnem 3. září 1939 bylo vysvětlit sovětskému velení, že je nezbytné vstoupit do války proti Hitlerovi. Vzkazy tohoto obsahu nebudu ani citovat. Archivy britské diplomacie ve sledovaném období jsou otevřeny. Říkám vám, že jsou tam nekonečné police sloh plných vysvětlování, výzev, a dokonce i výhrůžek: Vstupte do války! Vstupte! Vstupte! A v zoufalství začala britská diplomacie dokonce vydírat: Pokud Sovětský svaz nevstoupí do války proti Německu, Británie uzavře s Německem separátní mír! Tak si to rozmyslete.

Zkusme se do toho vžít: copak Británii zbývalo něco jiného?

Situace je tedy následující: Německo je klíčem k Evropě. Německo je hlavním cílem komunistů. Mluvili o tom Marx, Engels, Lenin, Trockij, Tuchačevskij, Radek, Kameněv, Zinověv, Unšlicht a další a další. Sovětizace světa a především Evropy, a v Evropě především Německa – v tom spočívala Stalinova přísaha nad Leninovou rakví. To je plán a cíl Stalinova života. Soudruh Stalin to však zařídil tak (na rozdíl od křiklounů a milovníků prorážení zdi hlavou), že Stalina prosí samotný Churchill, aby se do toho díla pustil. Churchill zve, prosí, vysvětluje, přesvědčuje, vede si svou, a dokonce i vyhrožuje. Ostatně se o tom píše i v našich oficiálních dějinách: „V anglických vládnoucích kruzích uzrávaly různé plány ‚vyvinutí nátlaku‘ na Sovětský svaz, aby byl přinucen vystoupit proti Německu” (Istorija Velikoj Otěčestvennoj vojny Sovětskogo Sojuza / Dějiny Velké vlastenecké války Sovětského svazu 1941 až 1945, 1. díl, str. 403).

A každý náš generál věděl, že právě tak se věci mají. Maršál Sovětského svazu A. I. Jeremenko dosvědčuje: „Ze strachu, že by se Hitler mohl pokusit přelout La Manche, vyvíjely určité kruhy v Anglii veškeré úsilí na to, aby nás vtáhly do války” (Na zapadnom napravleniji / Směrem na západ, str. 477).

Takhle se má vést zahraniční politika. Stalin utajeně stahuje jednotky ke svým západním hranicím. Ale poté nebude Stalin muset vysvětlovat mezinárodnímu veřejnému mínění, proč rozdrtil Německo (a spolu s ním také...) – vždyť právě to se od soudruha Stalina očekává, právě takový čin je předmětem veškerých nadějí, o takovéto jednání je soudruh Stalin žádán a uprošován – a dokonce jakési britské

temné síly na soudruha Stalina „vyvíjejí nátlak” a věnují „veškeré úsilí na to, aby ho vtáhly do války”.

3

A teď si vezměte, jak je to (na první pohled) podivné: velvyslanec Británie v SSSR sir Stafford Cripps ustavičně vysvětluje náměstkovi Lidového komisariátu zahraničí SSSR soudruhu A. J. Vyšinskému, že Sovětský svaz musí zaútočit na Německo, ale dostává rozhodující odpověď: Ne, ne, a ne!

Odpovídal mu mimochodem právě ten Andrej Januarjevič Vyšinskij, kterému se mezi lidem říkalo Jaguárjevič. Ano, byl to onen muž, který v jisté době bezmála posadil soudruha Lenina za mříže, avšak po Leninově vítězství Jaguárjevič celý zrudl, překoval se a přebudoval, stal se věrným lenincem a za Stalina byl spolu se soudruhem Jagodou hlavním obsluhovačem proletářského masomlýnku, poté nacpal do onoho masomlýnku i Jagodu a točil kličkou dál společně se soudruhem Ježovem, pak i Ježov spadl do mlýnku, ale Vyšinskij hbitě uskočil – a za projevenou hbitost byl vržen na diplomatickou frontu. A hleďme: soudruh Jaguárjevič Hbitý přijímá britského velvyslance a odpovídá mu, že Sovětský svaz si přeje jenom mír a o žádné válce nechce ani slyšet: mír, mír a pouze mír.

Mnohé badatele zneklidňuje především jedna věc: britský velvyslanec sir Cripps vysvětluje výhody vstupu Sovětského svazu do války, ale Jaguárjevič rozhodně odmítá: Sovětský svaz je mírumilovná země, my na nikoho útočit nebudeme! Zneklidňující je na tom skutečnost, že Jaguárjevič odpovídá okamžitě, aniž by se poradil s Molotovem či se samotným soudruhem Stalinem. Z toho je činěn závěr, že politika Sovětského svazu byla natolik mírumilovná, že Jaguárjevič ani nemusel žádat o povolení svých nadřízených: je to přece jasné i bez nich – my jsme za mír.

Já mám ale jiné vysvětlení. Představme si, že o něco chceme žádat. Nacpali jsme si do kapes všechno, co máme – a jdeme si kleknout před velkého náčelníka (říká se, že je to zkorumpovaný vyděrač). Helfni nám, dobrý muži, vždyť jsme úplně v rejži! – Přijme nás náčelníkův lokaj, jakýsi Panterovič nebo Leopardovič. Pronesli jsme prosbu, třeseme se, hledíme do země a pak mu pokud možno opatrně

začneme podstrkovat naše zmuchlané prašule – a tady jářku něco vašemu náčelníkovi na přilepšenou...

Myslíte, že Tygrovič-Levhartovič poběží pro instrukce za náčelníkem? A že se ho bude ptát, co má dělat, jestli má dar přijmout nebo odmítnout?

Ale v žádném případě! Lokaj se rozhoří i bez náčelníkových instrukcí: Co to na nás hraješ, ty hajzle skeťácká?!

Pozornost si zde zaslouží následující věc. Jaguárjevič rozhodně odmítá britské prosby, aby Sovětský svaz vstoupil do války. Jenže!

Pokud jsou britské návrhy pro soudruhy Vyšinského a Molotova, stejně jako pro soudruha Stalina, který jim stojí za zády, nepřijatelné, pak má tazatel jednou provždy dostat „na pamětnou“, aby se toto obtěžování neopakovalo. Jenže soudruh Vyšinskij rozhodně odmítá britské návrhy, ale ta rozhodnost je takového druhu, že umožňuje, aby velvyslanec Cripps svou prosbu za týden zopakoval. A opět následuje kategorická odpověď „No co si vo nás jako tento?!”

Hodnotu všech Vyšinského „rozhodných” odmítnutí lze poměřit tím, že začátkem června 1941 se tón sovětské diplomacie ostře mění. Januarjevičova odpověď zněla tentokrát – očistíme-li ji od diplomatického balastu – asi takhle: „Ale co z toho budeme mít?”

Na to následoval radostný výkřik z Londýna: „Ale všechno, co chcete!”

Máme-li britskou odpověď vtěsnat do rámce slušnosti, znělo to tedy následovně: „Ministr zahraničních věcí Anglie A. Eden k sobě dne 13. června pozval sovětského zplnomocněného zástupce I. Majského a na základě premiérových instrukcí prohlásil, že pokud začne v nejbližší budoucnosti válka mezi SSSR a Německem, anglická vláda je připravena poskytnout Sovětskému svazu svou plnou podporu (Istorija vtoroj mirovoj vojny / Dějiny druhé světové války, 3. díl, str. 352).”

Tak se na to podívejme: nebyl ten Stalin geniální? Tady ho máme, nejvychytralejšího lišáka všech dob a národů. Zařídil to takhle: nejenom že na jeho agresí toužebně čekají desítky milionů lidí po celé Evropě, nejenom že největší nepřítel komunismu Churchill se Stalina doprošuje, aby tu agresí konečně uskutečnil, ale soudruh Stalin si ještě řekl o honorář za svou agresí a okamžitě tu měl nadšenou odpověď: Dostaneš plnou podporu!

Zadržte, řečníci! Dovedu si představit míru vašeho rozhořčení a vím, jaký výraz máte ve tváři. Určitě chcete říct, že oficiální sovětské dějiny přece mají na mysli něco úplně jiného: londýnské rozhovory ze dne 13. června 1941 byly rozhovory o možné britské pomoci pro případ německé agrese.

Moje odpověď je taková:

Veškerá britská politika spočívala v nezbytnosti umluvit, zlomit, přesvědčit Stalina, aby vystoupil proti Hitlerovi, tedy zatáhnout Stalina do války. Předpokládáme-li obrannou válku Sovětského svazu proti německé agresi, pak není proč vtahovat Stalina do obranné války: vždyť svým útokem vtáhne Stalina do války Hitler, takže Stalin bude bojovat i bez Churchillova úpěnlivého přesvědčování. Pokud se předpokládá, že agresorem bude Hitler, k čemu potom ztrácet čas na umlouvání Stalina? A pokud se předpokládá, že se Stalin stane Hitlerovou obětí v nejbližších dnech, proč by měla Británie činit vůči Sovětskému svazu jakékoli závazky? Stejně je to až úžasné: bojující Británie, stojící na pokraji propasti, na sebe bere povinnosti poskytnout plnou podporu nebojujícímu Sovětskému svazu.

Ale vždyť je to jednoduché: Churchill prostě žádá Stalina, aby vstoupil do války, a nabízí mu za to, co bude Stalin chtít: Zaútoč a máš to u mě!

Ve svých člancích – a nyní už v celých knihách – uvádějí moji kritikové, generálplukovník D. Volkogonov, profesor Goroděckij a jiní, všichni jako jeden muž určitý svrchovaně zajímavý dokument: dne 16. června 1941 předložil lidový komisař státní bezpečnosti SSSR soudruh V. Merkulov Stalinovi agenturní hlášení ze štábu Luftwaffe: Hitlerova agrese proti SSSR je připravena a může kdykoli začít. – Rozhodnou rukou napsal soudruh Stalin na toto hlášení dobře známou rezoluci s přesným určením, do jakých konkrétních pekel má být poslán takový zdroj agenturních informací.

Mí kritikové zjevně nechápou, že už jen tento příklad sám o sobě naprosto rozvrací všechny jejich konstrukce. Tato agenturní zpráva i s tou ráznou Stalinovou rezolucí o její kvalitě představuje skutečně mimořádně závažný dokument. Je to totiž (Stalinovým podpisem ově-

řené) potvrzení faktu, že Stalin do posledního okamžiku nevěřil v možnost německého útoku. Z toho právě vyplývá, že VŠECHNY Stalinovy činy i činy jeho podřízených není možné vysvětlit jako přípravu na odražení agrese. Kolosální masy vojska se tajně hnuly k hranicím – nikoli však za účelem odražení agrese! Jednotky shodily koženkové škrpály s ovinovačkami a natáhly si nové holínky z pravé kůže – nikoli však za účelem odražení agrese! Druhý strategický sled Rudé armády zahájil tajný přesun do příhraničních okruhů – nikoli však za účelem odražení agrese! Příhraniční letiště jsou zasekána letadly – nikoli však za účelem odražení agrese! Dokonce i vězňové dostali do rukou zbraně – nikoli však za účelem odražení agrese!

Nebyly také zamýšleny žádné *protiútoky* pro odražení agrese.

Kdyby nějaký chytrák přinesl soudruhu Stalinovi k potvrzení plán vedení protiúderů k odražení agrese, načmáral by soudruh Stalin na ten plán zrovna takovou rezoluci, o jaké jsme se zmínili. Mimocho-dem řečeno, mí kritikové tvrdí, že se jim v archivech nepodařilo nalézt žádné plány sovětské agrese. Kontaktní dotaz: A tajné plány obrany státu jste našli? A plány protiútoků, o nichž nám bylo vyprávěno padesát let? Kde jsou? Proč je nikdo nikdy nezveřejnil? Jenom prosím nepleťte plány pokrytí státní hranice s plány obrany státu a odražení agrese. To jsou přece rozdílné věci. Nuže, objevit plány obrany státu se nikterak nedaří. Žádné takové plány totiž neexistovaly, stejně jako záměry soudruha Stalina odrážet agresi. V německou agresi nevěřil. Což potvrdil vlastní rukou.

Ani londýnské rozhovory ze dne 13. června 1941 nebyly v žádném případě přípravou na odražení agrese. Kdyby sovětský zplnomocněný zástupce (termín užívaný v SSSR do r. 1941 pro velvyslance – pozn. překl.) Majskij hlásil soudruhu Stalinovi, že ministr zahraničních věcí Velké Británie nabízí na základě instrukcí samotného Churchilla „plnou podporu“ při odražení německé agrese, soudruh Stalin by poslal soudruha Majského přesně do těch zmíněných, přesně určených pekel.

A Edena s Churchillem taky.

5

Stalin měl ještě jeden důvod, proč odmítat britské návrhy, aby vystoupil proti Německu. Onen důvod spočívá v tom, že tajný plán lze

uchovat v tajnosti před nepřáteli jedině v případě, kdy ho neznají ani přátelé. Tím spíš, že britský velvyslanec v Moskvě sir Stafford Cripps byl užvaněný hlupák.

Stalin zahájil druhou světovou válku proto, aby rozdrtil Evropu.

Ale Cripps o tom naprosto nic neví. Cripps má zato, že to on, nej-moudřejší Cripps, přemlouvá Stalina, aby vstoupil do války, to on vysvětluje nechápavému Stalinovi závažnost okamžiku, jeho výhodnost a neopakovatelnost, stejně jako nemožnost čekat do roku 1942.

Ahle – na začátku června zachytil Cripps změnu sovětského tónu: Co z toho budeme mít?

Cripps je nadšením bez sebe: to on, nej-moudřejší Cripps, dokázal podle všeho zlomit neoblomného a neústupného Stalina, aby něco udělal proti Hitlerovi! Celý svět se musí neprodleně dozvědět, že to on, nejgeniálnější Cripps, zachránil Británii a celý svět! Pomoc je blízko! To vám povídám!

Veškeré Crippsovo okolí začalo okamžitě mluvit o blížící se válce Sovětského svazu proti Německu. Samotný Cripps letí na křídlech radosti do Londýna – a v britských novinách se prognostikové všech druhů jali posuzovat tyto nadějně vyhlídky...

Stalinova reakce byla blesková a zuřivá. Jednalo se o Sdělení TASSu ze dne 13. června 1941. Sdělení začíná bez jakéhokoliv úvodu: „Už před příjezdem anglického velvyslance v SSSR pana Crippse do Londýna, a zvláště pak po jeho příjezdu, se v britském a vůbec zahraničním tisku začaly proslýchat zvěsti o ‚blízké válce mezi SSSR a Německem‘... Sovětský svaz se prý začal zesíleně připravovat na válku s Německem a soustřeďovat jednotky u jeho hranic... Zvěsti o tom, že SSSR se připravuje na válku s Německem, jsou lživými provokacemi...”

Soudruh Stalin se viditelně rozčílil. Pro pochopení míry jeho hněvu je třeba si vzpomenout, že po Napoleonově porážce byl z iniciativy Ruska sezván roku 1815 Vídeňský kongres, který určil všechna ta pravidla diplomatické praxe, která fungují dodnes.

V souladu se závěry kongresu je diplomat, byť třeba toho nejnižšího stupně, představitelem státu. Urážka diplomata (jakéhokoli stupně) je tedy urážkou celého státu. Velvyslanec je ovšem nejvyšším diplo-

matickým představitelem jednoho státu v jiném státě. Urážka velvyslance může mít ty nejvážnější následky

Ve sdělení SSSR uráží Stalin britského velvyslance. Nikdo nepochyboval o tom, že autorem textu je Stalin. Kromě toho byl Stalin hlavou vlády a TASS byl státní strukturou, bezprostředně podřízenou právě hlavě vlády.

Ve sdělení se říká, že velvyslanec Cripps je zdrojem rozšíření zvěstí, které jsou však lživými provokacemi. Jednoduše řečeno britský velvyslanec sir Stafford Cripps je lhář a provokatér. To ovšem není jen prostá urážka velvyslance – to je urážka celého státu.

V dějinách diplomacie jsem jiný takový příklad nenašel, a už vůbec ne ve vztazích dvou obrovských impérií. Hrdá a pyšná Británie měla neprodleně přerušit diplomatické styky se Sovětským svazem, žádat o omluvu a přijmout další patřičná opatření.

Jenže Británie na tu urážku nereagovala vůbec nijak.

Proč asi?

Inu proto, že, za prvé, v době, kdy se v Oxfordu odmontovávají krásné kliky ze dveří, není zrovna jaksi vhodné rozčilovat se kvůli nádkám z Kremli.

A za druhé – a především: Churchill dobře chápal, že Stalin je v právu a že velvyslanec Cripps doopravdy příliš žvanil.

6

Každý začínající důstojníček informační služby v jakémkoliv rozvědce na světě, která si sama sebe váží, zná jednoduché pravidlo: V informační kaskádě je nejzávažnější, klíčové a nejzajímavější to, čemu se říká dementi. Každá rozvědka pozorně sleduje, kdo a co vyvrací, a snaží se pochopit proč. Tím, že Stalin dne 13. června 1941 vyslal do éteru zmíněné sdělení TASSu, neváhal urazit velvyslance velkého státu – a tedy onen stát samotný, který se jevil jako potenciální spojenec ve válce na život a na smrt, která měla (jak bylo všem účastníkům událostí jasné) začít ze dne na den. Zeptejme se psychologů, co je to za tvrdohlavost, která tehdy propukla u soudruha Stalina. Ve své přirozenosti byl tvrdohlavý, ať šlo o cokoli, ale pokud šlo o slova – tam byl spíš opatrný. Tak co se to s ním najednou stalo?

Cítí-li Stalin blízkost Hitlerovy agrese a připravuje-li Sovětský svaz na její odražení, pak je Crippsovo žvanění pro Stalina výhodné – jen ať všechny noviny světa vytrubují: Stalin o tom nebezpečí ví, Stalin se připravuje k odražení vpádu, Stalina nepřekvapíte!

Na šířitele podobných zpráv se není třeba rozčilovat. Takového žvanila by bylo správné vyznamenat Leninovým řádem.

Nezbývá nám tedy než předpokládat, že Cripps promluvil o nějakém jiném scénáři války, který držel soudruh Stalin v hlubokém utajení.

Stalin je dodnes nepřekonaným zločincem nejvyšší třídy. Začínal ovšem od píky – od přepadení banky. Oloupení tifliské pokladny, uskutečněné pod geniálním vedením soudruha Koby-Džugašviliho, vstoupilo do všech učebnic kriminalistiky ve všech zemích světa.

S výjimkou našich, pochopitelně. Pro nás by nebylo příliš vhodné učit budoucí detektivy na tomto klasickém příkladu, neboť banku oloupil (a to mistrovsky, to se mu musí nechat) budoucí vůdce světového proletariátu, budoucí génius všech dob a národů. Nebylo by pro nás příliš příhodné sdělovat, že v čele vlasti světového proletariátu stál nepřetržitě po třicet let... kasař s přezdívkou Koba.

V létě roku 1941 měl Koba v úmyslu zopakovat po dvacetileté přestávce, co svého času uskutečnil v Tiflisu za bílého dne před očima užaslého publika i policie. Ovšem s tím rozdílem, že roku 1941 se připravovala loupež v celoevropském měřítku. Stalin už měl všechno připravené a promyšlené – a tumáš čerte kropáč: snaží se orientovat ohledně svých záměrů svého partnera, sira Churchilla, mlhavými nárazkami – a tu se ukáže, že partnerův kámoš je úplný kretén, a ještě ke všemu užvaněný.

Sdělení TASSu z 13. června 1941 je složité – má více hran: bylo adresováno jak Hitlerovi, tak Churchillovi.

Hitlerovi bylo určeno toto: Lidi toho nažvaněj, přece bys jim nevěřil!

Churchillovi pak následující: Vyzraz toho žvanila!

Hitler si poselství vyslechl a jeho smysl pochopil. Rozhodl se však uvěřit Crippsově žvanění a nikoli Stalinově dementi.

Také Churchill si poselství vyslechl a pochopil jeho smysl, takže už Crippse k takovýmto delikátním záležitostem nepouštěl, za urážku

velvyslance, a tudíž celé Británie se na Stalina nenaštval a pomáhal Stalinovi seč mu síly stačily.

Závěr zní: je třeba mít takové spojence, kteří pomáhají a nad urážkami mávají rukou.

7

Proti mé verzi událostí už byly napsány celé hory článků. Nyní, jak řečeno, začaly vycházet dokonce i knihy. Zatím jsem napočítal jen čtyři. Už se však čeká na další. První knihu proti mě napsal Gabriel Goroděckij, profesor telavivské univerzity. Pozvali ho do Moskvy a otevřeli mu archivy ministerstva obrany, vojenské rozvědky GRU (to bylo poprvé v dějinách!) i ministerstva zahraničí a ať prý píše. Goroděcký má všechny dveře otevřené i na Západě, vždyť z „Ledoborce“ není ani Západ rozhodně nijak nadšený. A tak proti mě byla napsána kniha. Profesor Goroděckij dal dohromady obrovské množství dokumentů a zveřejnil je.

Pravda, smysl oněch dokumentů Goroděckij nepochopil. Tyto dokumenty v jeho knize nejenže střílí vedle – je to ještě horší: všechny totiž potvrzují mou verzi.

Celá osmá kapitola v Goroděckého knize pojednává o tom, jak velvyslanec Cripps přemlouval, uprošoval, vysvětloval a přesvědčoval sovětské vůdce, aby zaútočili na Německo: „Anglie prožívá agónii a vkládá naděje do blížící se války na Východě...“, „Crippsovy nárazky na možné uzavření separátního míru, pokud Rusko nezmění svou politiku...“ (tj. bude-li nadále neutrální – V. S.), „Cripps se snažil přitáhnout Rusy na stranu Anglie a využíval přitom jejich strachu před uzavřením separátního míru...“ atd. atd. Na nechápavého Stalina však nic z toho nezapůsobilo – a tak napsal Cripps osobní vzkaz Vyšinskému: „Má to cenu, čekat a potom se setkat s nerozdělenou silou německých armád vcelku...? ...nebylo by lepší přijmout okamžitá opatření... se znalostí oné pomoci, která se uskutečňuje ze strany Velké Británie...?“ (str. 70). Když pak britskému velvyslanci došly argumenty, začal Vyšinského, Molotova i Stalina strašit: „V případě protažení války na dlouhou dobu není vyloučeno, že Velké Británii by se mohl zalíbit nápad uzavřít ujednání ohledně zakončení války...“ (str. 215). Tato myšlenka je opakována až do poslední kapitoly – ba až do

posledních stránek knihy: „Anglie se zoufale snaží zatáhnout Rusko do války” (str. 327) – zde se hovoří o setkání Majského s Edenem dne 13. června 1941.

A teď k jádru věci: Sovětský svaz vznikl jako „předobraz nastávající Světové sovětské socialistické republiky” (J. Stalin, Pravda 31. prosince 1922). A Británie nyní nabádá soudruha Stalina, aby onen plán uskutečnil. Soudruh Stalin se, pravda, cuká, trhá a pozvání nepřijímá. Británie ho tedy začne prosit, přemlouvat a dokonce strašit.

Tady máte vzor zahraniční politiky! Tady máte nejschopnějšího žáka velkého Macchiavelliho, žáka, který daleko překonal svého učitele!

Agresi je nutno připravovat tak, aby vás ostatní svět tahal za ucho, ať ji konečně uskutečníte, aby vám za ni byl vděčný a aby vám slíbil, že pokryje náklady, které na rozdrčení Evropy vynaložíte.

KAPITOLA DESÁTÁ

Kdy byla vytvořena antihitlerovská koalice?

Necukej se, jestli chceš i dál dostávat penízky, jestli nechceš, aby ti tvá valuta vylétěla z obrácených kapes.

J. Stalin: Sočiněnja / Spisy, svazek 7, str. 287

1

Vím, co teď namítáte. Co s Británií, říkáte, hlavní podpora přece nešla vůbec z Británie, nýbrž z Ameriky. A jak by asi na „osvobozenickou“ válku Sovětského svazu v Evropě a ve všech opuštěných evropských koloniích reagovala Amerika?

Zkusme si to společně připomenout: Hitler zaútočil na Polsko, načež Británie a Francie vyhlásily Hitlerovi válku. Amerika ovšem zůstala neutrální. Hitlerovy expanze a okupace Ameriku neznepokojovaly. Za pár týdnů zaútočil na Polsko i soudruh Stalin, ale jemu nikdo válku nevyhlásil. Ani Británie, ani Francie. A Amerika se nikterak nerozhořčila.

Posléze zaútočil Stalin na Finsko – a opět mu nikdo nevyhlásil válku. Zahromovali si, to je pravda. A tím to taky skončilo. Prezident USA Roosevelt vyhlásil Sovětskému svazu „morální embargo“. Toto „morální embargo“ nemělo ovšem vůbec žádný vliv na dodávky technologií z USA – takže pro soudruhy Stalina, Molotova i pro všechny ostatní soudruhy neznamenal takové embargo vůbec nic. Dne 29. března 1940 pronesl soudruh Molotov na zasedání Nejvyššího sovětu: „Naše vztahy s USA se v posledním období nezlepšily a řekl bych, že ani nezhoršily.“ V překladu do ruštiny to znamená: „Na morální embargo kašleme.“

„Morální embargo“ bylo pochopitelně velmi záhy odvoláno a hned v dubnu 1940 byly zahájeny sovětsko-americké rozhovory o obchodních a ekonomických otázkách. Mimo jiné vystoupila sovětská strana při rozhovorech s otázkou „o překážkách, které vytvářely americké úřady, pokud jde o vstup sovětských inženýrů do leteckých továren“ (Dějiny druhé světové války, 3. díl, str. 352). Začtěme se do té věty

pořádně. Nemluví se zde o tom, jestli byli sovětsí inženýři vpouštěni do amerických leteckých továren nebo ne.

Vpouštění do nich byli. Problém byl pouze v tom, že nějací američtí úředníci si tuhle či tamhle usmysleli vytvářet vůči tomu překážky.

To je ovšem ohromující! Nyní se vedou hovory o tom, aby byli sovětsí inženýři vpouštěni do amerických leteckých továren i nadále, ovšem nyní už bez jakýchkoli omezení.

Nebudeme zde posuzovat slovní spojení „sovětský inženýr v americké letecké továrně“ a nebudeme se ani rýpat v tom, v jakém resortu zmínění inženýři pracovali. Stačí, když si připomeneme, že naši inženýři nejrůznějších hodností bez přestání šmejdili ve všech možných leteckých továrnách Západu. Kupříkladu i v německých leteckých továrnách pracovali sovětsí inženýři. Jeden z nich, vynikající vojenský rozvědčík, podplukovník GRU Nikolaj Maximovič Zajcev, podal o obsahu oné práce stručný výklad ve „Vojensko – historickém časopise“ (Vojenno-istoričeskij žurnál 4/1992). O tom, co dělali sovětsí inženýři v Americe, pak vypověděl sovětský odborník na šifry Igor Guzenko, který po válce utekl s naditou aktovkou z tamního sovětského velvyslanectví. Ukázalo se tehdy, že „inženýři“ pronikli daleko za ploty amerických leteckých továren, že se dostali až k americkým jaderným a termojaderným tajemstvím a pořádně si v nich počítli. „Inženýři“ se vetřeli až do nejbližšího okolí amerického prezidenta a naverbovali tam informační zdroje.

„Přátelé“ našich inženýrů doprovázeli amerického prezidenta na konference v Teheránu a v Jaltě a podávali prezidentovi velmi cenné rady. Kdyby Guzenko neřekl celému světu o aktivitě „inženýrů“, Amerika by i nadále s poklidem naslouchala a ničemu nerozuměla – a kdovíjak by to všechno skončilo...

2

Vraťme se však zpět do roku 1940. V létě toho roku si vzal soudruh Stalin do parády Estonsko, Litvu a Lotyšsko. A zase mu nikdo nevyhlásil válku. Dokonce ani to „morální embargo“.

Představme si nyní, že roku 1941 soudruh Stalin náhle nahlédl do ledví Hitlerových zločinů, zničehonic vyslyšel úpěnlivé prosby Británie a v záchvatu spravedlivého hněvu provedl ničivý úder proti Ru-

munsku a Německu, osvobodil Evropu od hnědého moru a přinesl štěstí a radost desítkám milionů zotročených lidí. Kdo by se odvážil vyjadřovat nad něčím takovým rozhořčení!

Ale i kdyby se takový mudrc našel (a i kdyby to byl třeba samotný prezident USA), okamžitě by na něm ulpěl cejch hitlerovského nohsleda.

Kdyby Stalin zaútočil na Hitlera, jakékoliv vystoupení proti Stalinovi (byť by to byl jen verbální odsudek nebo nějaké „morální embargo“) by znamenalo, že jeho autor straní Hitlerovi. V Americe měli onehdy jednoho prezidenta, jmenoval se Richard Nixon. Nemám proč tady hodnotit, za co ho sundali, ale za záminku k tomu posloužil jistý skandál: prezidentovi pomocníci si chtěli poslechnout, o čem klábosí jeho političtí protivníci. Prezidentova osobní účast v této záležitosti nebyla prokázána. Amerika však svým prezidentům něco takového nepromíjí. – A teď si vzpomeňme, že americký prezident Roosevelt mlčel, když Hitler pokořoval Evropu a stavěl koncentráky, zatímco teď, když (v naší představě) dostal Hitler přes držku, přesněji přes jiné místo těla (náš úder měl být přece uskutečněn zezadu), se prezident USA rozhořčil a vyhlásil válku Stalinovi tudíž vstoupil do války na obranu Hitlera, na obranu porobené Evropy, na obranu SS, na obranu Gestapa a koncentráků.

Zkusme odhadnout, kolik dlouhých hodin by se takový prezident následně udržel v Bílém domě.

Když soudruh Stalin daroval roku 1933 Hitlerovi klíč od Německa, tak tehdy ten nejmazanější lišák všech dob a národů věděl, že normální lidé, normální státy a jejich vlády se s Hitlerem do spojení nepohrnou. Věděl, že celý svět se naopak sjednotí proti Hitlerovi, a věděl také, že se nikdo neopovází Hitlera bránit. „Ledoborec Revoluce“ vymyslel génius, který jej vytvořil pro podiv budoucím generacím.

Nebylo proto možné, aby v případě Stalinova úderu proti Německu vystoupila Amerika proti Stalinovi. Ba co víc: Amerika nemohla v takové situaci zůstat ani neutrální. Stalin osvobozuje Evropu a Amerika zůstává stranou?! A kdo potom kde podá ruku americkému byznysmenovi?

Dobrá, mluvmе raději o faktech: dne 21. června 1941 vyjádřily Spojené státy americké oficiálně svou rozhodnou vůli podpořit Stalina ve válce proti Německu. To dosvědčil Willis C. Armstrong (Grani / Hrany, 1985, č. 136, str. 229), spolupracovník při zajišťování smlouvy o půjčce a pronájmu, známé pod názvem „Lend-Lease Act”. Toto svědectví nikdo a nikdy nijak nezpochybnil.

Hitler se nemohl o sovětsko-americkém ujednání dozvědět hned téhož dne. Rozvědka nemohla takto závažnou informaci získat a předat tak rychle. Hitler však věděl i bez informací rozvědky, na čí straně Amerika stojí. Téhož dne – 21. června 1941 – píše Hitler dopis italskému vůdci Mussolinimu: „Vstoupí-li Amerika do války nebo ne, na tom nesejde, protože i tak v plné míře podporuje naše nepřátele... Za tím vším se skrývají masivní dodávky válečného materiálu z Ameriky...”

Byl to zkrátka hotový věstec.

3

Říkají nám, že Hitler zaútočil na Stalina a následně že byla ustavena antihitlerovská koalice. Ve skutečnosti to ale bylo všechno jinak. Stalin totiž ustavil antihitlerovskou koalici už *před* německým útokem. Potvrzují to britské dodávky zbraní Stalinovi *před* 22. červnem 1941. V Británii se mi podařilo najít námořníka, který byl členem posádky britské lodě, která dopravila do Murmanská první dodávku zbraní dne 12. června 1941. Rozhovor s ním jsem nahrál na magnetofon dne 16. března 1989 a patřičně jsem si námořnickovy informace ověřil v archivech. Ve světle nalezených dokumentů se ukazuje, že jak Británie, tak Sovětský svaz utajili ohledně svých vzájemných vztahů ledacos, avšak otázka prvního arktického konvoje do sovětských severních přístavů si zaslouží obzvláštní pozornost. Nyní pouze upozorňuji na pikantní příchuť dané situace: Británie je ve válce a zoufale se jí nedostává zbraní.

Sovětský svaz se přitom nachází teoreticky v mírovém stavu. Bojující Británie však přesto dodává zbraně do nebojujícího státu. Situace je o to pikantnější, že proti Británii bojuje Německo. Také Německu se nedostává zbraní, v první řadě trpí nedostatkem velkých válečných lodí. A hledme: Německo také dodává Stalinovi zbraně, a to

včetně dosud nedostavěného (a tudíž nejnovějšího) těžkého křižníku „Lützov“. Stalin tedy dostával zbraně od obou bojujících stran. Formálně setrval v neutralitě, avšak vyzbrojení své armády věnoval více pozornosti než představitelé států, které už byly do války vtaženy.

Spojenectví s Británií zajišťovalo Stalinovi automaticky též spojenectví s Austrálií, Novým Zélandem, Indií, Jihoafrickou republikou, Kanadou a s dalšími státy.

Ba co víc: jestliže sovětská diplomacie řešila v dubnu roku 1940 otázku likvidace omezení, pokud jde o vstup sovětských inženýrů do amerických leteckých továren, pak existovala antihitlerovská koalice už tehdy.

4

To všechno nejsou žádné hypotézy. Americký vědec Anthony Sutton vydal roku 1973 knihu „Národní sebevražda“. Ta kniha má velkou výhodu v tom, že autor v ní své hledisko čtenáři nevnucuje, nýbrž zcela nelítostně mlátí čtenáře po hlavě vskutku vražednými dokumenty. Na stranách 80-81 nevyvratitelně dokazuje existenci tajné dohody mezi Stalinem a Rooseveltem. K dohodě došlo roku 1938. Sutton získal dokument ministerstva zahraničí USA pod číslem 800.51 W89 USSR/247. Zmíněným dokumentem je hlášení velvyslance Josepha E. Daviese ze dne 17. ledna 1939 o dokončení práce na přípravě tajné úmluvy.

V USA věděli o existenci tajné dohody jen čtyři lidé. Znalost sovětského umění uchovávat tajemství nám umožňuje předpokládat, že na sovětské straně byl okruh zasvěcených ještě poněkud užší.

Dokument, který Sutton našel, nebyl nikdy dementován, a dokonce ani zpochybněn. Ostatně, aby nedošlo k žádným pochybnostem, Sutton zavalil čtenáře lavinou souvisejících dohod, počínaje dokumentem ministerstva zahraničí USA č. 711.00111 – tedy úmluvou, podepsanou v březnu roku 1939 a pojednávající o účasti USA na výstavbě sovětských ponorek. Dále uvádí Sutton nekonečné seznamy amerických vojenských dodávek do SSSR. Tento seznam předválečných amerických strategických dodávek snese srovnání jedině s nekonečným seznamem strategických dodávek v průběhu války. Při čtení těchto seznamů člověk přestává chápat, v čem se Stalinovi určené válečné

dodávky USA lišily od těch předválečných. Nakonec lze učinit závěr, že v ničem. Běžící pás, na němž putovala americká pomoc Stalinovi, byl zapnut už na začátku 30. let.

V lednu roku 1939 nabral proud amerického strategického materiálu takovou rychlost, že se z toho točí hlava. A nezastavil se až do konce války. Stalin mohl provádět v Evropě cokoli, co považoval za potřebné, ale kromě „morálního embarga“ se mu nedostalo žádného potrestání. Tohle je tedy ta Stalinova připravenost na válku: Stalin si zajistil americkou podporu ještě předtím, než německé tanky přerazily polské hraniční závory.

5

Jenže v utajeném sovětsko-americkém ujednání se tajilo něco většího než Rooseveltova nezištná připravenost pomáhat Stalinovi.

Každý, kdo podepisoval úmluvu se Stalinem, pak špatně skončil (včetně Adolfa Hitlera, že ano), protože smlouva se Stalinem byla smlouva s ďáblem – zde nelze vyhrát. A to se týkalo i Roosevelta.

Už jenom prvním krokem, tj. už jen souhlasem s tajným jednáním se Stalinem, Roosevelt prohrál. Podstata oné porážky spočívá v americkém politickém systému: ten totiž nesmí nikomu (a v první řadě prezidentovi) dovolit, aby ve svých rukou soustředil příliš velkou moc. Kongres hrozně nemá rád prezidenty, kteří vedou tajné rozhovory a neradí se přitom se zvolenými zástupci lidu. Souhlas s tím, aby byly vedeny tajné rozhovory se Stalinem bez informování Kongresu, znamenal pro Roosevelta sebevražedný krok. Stalin tím získal do rukou materiál, který nyní mohl Roosevelta zabít v očích Kongresu, tisku i amerického lidu.

Soudruh Stalin nebyl ovšemže takový pitomec, aby udělal ze soudruha Roosevelta nezaměstnaného. Mohl to však učinit kdykoli.

Nevím, jak se Stalinovi dařilo Roosevelta ovlivňovat. Možná, že mu říkal: „Necukej se, jestli chceš i dál...“, a také je možné, že mu Stalin říkal něco jiného, ale nějaký mechanismus, jak Roosevelta ovlivňovat, měl Stalin k dispozici v každém případě. Tuto záhadu budou muset vyřešit profesionální historikové.

Já na tento úkol nestačím. Ze své zvonice vidím pouze nevysvětlitelnou štědrost amerického prezidenta a záhadnou měkkost, kterou projevoval Roosevelt od prvního dne své vlády (pamatujete si na ty dva traktory z New Yorku?). Rooseveltova nepochopitelná povolnost se stále prohlubovala – a završila se úplnou kapitulací v Jaltě roku 1945.

Při širším pohledu nutno říci, že dobrota Západu se vlastně projevila od prvních dnů uchopení moci v Rusku komunisty. Už roku 1919 poznamenal Lenin: „Budeme muset budovat komunistickou společnost rukama našich nepřátel” (VIII. sjezd RKS (b), Protokoly, Moskva 1959, str. 20).

A tato dobrota umožňovala Stalinovi, aby se nemusel obávat, že se snad kdosi na Západě rozhoří nad jeho vpádem do Evropy. Neustálou blahovolnost Západu si Stalin pojistil velkolepým uzavřením paktu Molotov-Ribbentrop. Hitlera tím postrčil do války – a sám se uvedl do takové situace, že ho Británie a USA musely lákat na svou stranu. Maršál Sovětského svazu M. V. Zacharov napsal o paktu Molotov-Ribbentrop: „Vznikly tím výhodné předpoklady pro budoucí vytvoření antihitlerovské koalice” (Novaja i novějšaja istorija / Nové a nejnovější dějiny, 5/1970, str. 27). To je dílo génia: Stalin uzavřel spojení s Hitlerem – a právě tím vytvořil podmínky a předpoklady pro spojení proti Hitlerovi!

Mnoho let poté, a to až po prvním vydání kapitol „Ledoborce”, byly archivy poněkud pootevřeny – a objevilo se v nich potvrzení: byl jím Stalinův projev ze dne 19. srpna 1939. K tomuto textu jsem nemohl mít přístup. Ostatně – i kdyby pro mě pracovaly všechny rozvědky světa, ani ty by se (podle mého názoru) nedostaly do Stalinova archivu. Já jsem si však fakt tohoto projevu mnoho let předtím vypočítal. Ten projev se zkrátka konat musel. Až do 18. srpna 1939 byla totiž prováděna určitá politika, zatímco dne 19. srpna se sovětská politika ostře změnila. V tomto okamžiku tedy Stalin musel v nejbližším kruhu svých spolupojovníků vysvětlit svůj manévry.

Změna tónu byla totiž tak ostrá, až se z toho točila hlava. Každý člen politbyra však musel pochopit svůj vlastní manévry, protože jinak nebylo možné řídit v této situaci stranu a s ní ani světovou revoluci: po takové zákrutě by totiž všichni členové politbyra museli dokonale

ztratit orientaci. Stalin přece musel – jako každý velitel v nejasné situaci – rozhodně a prostě oznámit: „Vysvětlím, o co jde!”

Že Stalin toho dne vystoupil s projevem, jsem nepředpokládal.

Já jsem to prostě věděl. A taky jsem věděl, o čem mluvil. Vůbec mě tehdy neděsilo, že k tomu nemám důkazy. Dokonce mě nikterak nevzrušovalo, jestli byl onen Stalinův projev zaznamenán nebo ne.

A pokud ano, pak mě nezajímalo, jestli byl tento projev uchován v archivech nebo jestli byl zničen.

O tomto projevu jsem mluvil a psal jako o daném faktu. Přiznávám se, že tato moje jistota v sobě měla trochu drzosti...

Veškerá oficiální věda odmítala možnost takového projevu a spolu s tím i možnost samotného zasedání politbyra onoho osudového dne 19. srpna roku 1939.

Nuže, roku 1994 byl ten projev nalezen. Soudruh Stalin v něm řekl: „Později se všechny národy, které se dostanou pod ‚ochranu‘ vítězného Německa, také stanou našimi spojenci. Budeme mít široký akční prostor pro rozvinutí světové revoluce.”

Dne 19. srpna roku 1939 Stalin věděl, že zahajuje druhou světovou válku, věděl, že Německo začne obsazovat cizí území – a právě tím že udělá ze všech zemí, jak neobsazených, tak obsazených, spojence SSSR. Antihitlerovská koalice proto nemohla nevzniknout už počínaje oním dnem 19. srpna 1939. Od tohoto okamžiku byla prostě odsouzena k tomu, aby nevyhnutelně vznikla.

Můžete mne pojmenovat jakými slovy chcete, já však tvrdím, že jsem nadšen a okouzlen Stalinem. Bylo to, pravda, zvíře, byla to krvavá a brutální obluda.

A kromě toho to byl také génius všech dob a národů.

KAPITOLA JEDENÁCTÁ

Jak jsem bojoval s Mart'any

A potom všichni uviděli tu ubohou a ostudnou finskou kampaň, kdy naše obrovská země narážela a narážela do oné Mannerheimovy linie. Všichni mohli vidět, že my k boji... i naši nepřátelé viděli, že my k boji nejsme připraveni.”

Alexandr Solženicyn v televizním vysílání Ostankina, 15. května 1995

1

V jedné vojenské akademii, která má ve světě dosti zvučné jméno, došlo někdy koncem 80. let – jako obvykle – k ukončení školního roku. Bylo po zkouškách, šťastní absolventi se rozloučili s důvěrně blízkými stěnami a rozjeli se do všech stran. Školní chodby osaměly a ve stinných zahradách utichl smích...

Krásné místo. Nevíte-li předem, kam že vás to osud zavál, ani vám ty vojenské souvislosti nepřijdou na mysl: všude samé zahrady, parky, jezírka v rákosí, cedry až do nebes, celé oceány květin – a jen podél alejí stojí tu a tam... kanóny, tanky a letadla všech dob a zemí.

Náhle si člověk připadá jako v muzeu: vrtulníky, mořské miny, torpéda. To všechno nestojí vedle sebe jako na přehlídce, nikoli, každý tank má určeno své místočko a je tak citlivě a pietně vsazen do oněch sadů a vodních ok, jako by to byla čínská besídka nad divokým potůčkem. Tadyhle stojí například náš důvěrně známý 76 mm plukovní kanón vzor 1942 na železných německých kolech a s německou hlavňovou brzdou. Němci je ukořistili a používali v boji – sami totiž takovou zázračnou zbraň neměli. Někdy Němci používali sovětská děla tak, jak je ukořistili, ale někdy trochu upravovali jejich konstrukci. Z jakýchsi důvodů, které museli znát jenom oni, například měnili naše kaučuková kola za německá, která byla ze železa. Pravděpodobně neměli zrovna přebytek kaučuku. Měnili i hlavňovou brzdu... A obraceli zbraň proti Rudé armádě. V příhraničních oblastech Sovětského svazu získali Němci v prvních dnech války obrovské množství prvotřídní výbroje a munice. Další takové zisky zaznamenali ještě

roku 1942 u Charkova a na Krymu. Na konci války se tyto jedinečné kanóny dostaly do rukou britské armády coby válečné trofeje. A jedna z nich tedy stojí tamhle v šeríkových keřích jako v nějaké skrýši.

To už jsou dějiny. Ale ten kanónek má cenu nedozírnou. A vedle v hangárech stojí náš tank T-34 spolu s tankem Königstiger (Tiger II) a ještě plno dalších kousků, z nichž se normálnímu člověku začne točit hlava, když se k nim přiblíží na dosah.

Při procházkách alejemi narazí člověk nejen na tanky a děla, ale i na hmoždíře z dob Krymské války – a hromady jiných zázraků.

Školní rok tedy skončil. Všechny školní prostory se uklízejí, natírají se zdi i podlahy, v historickém křídle probíhají restaurační práce, aby bylo všechno takové jako v těch dávných časech, zatímco hned vedle v novém křídle provádějí instalaci počítače ohromující síly na nové programy.

Lektor má nyní svatý klid, může se na celý den zavřít do knihovny a hryzat žulu věd – nikdo ho nebude rušit. Místní knihovna je přitom jako pohádka. Na zdech visí kolekce řádů, jakou by jí mohlo závidět leckteré muzeum. Pak jsou tam sbírky osobních zbraní vynikajících generálů, pod sklem leží parádní uniforma i s náramenními šňůrami a epoletami. Knižní police se táhnou do nedohledna. Vesmírné ticho.

Obklopil jsem se tlustými svazky – bezmála se dalo říci, že jsem kolem sebe vztyčil celé hradby, neprostupnou obranu, aby mě nikdo neviděl a nevyrušoval od práce.

Jo, ale stejně mě našli a vyrušili. A umožnili mi, abych se něčím významenal.

Pozval si mě totiž sám velký vedoucí a uložil mi, abych pomohl inženýrům s přeinstalováním onoho superpočítače.

„Já nevím,” povídám na to, „já se v počítačích moc...”

Vedoucí odpověděl, že to se ode mě nežádá: šest elektronických expertů tam čaruje a kouzlí už dva měsíce: jednoho si vyžádali z Japonska, dva z Ameriky a ostatní jsou místní. No a já mám s nimi utvořit skvělou mezinárodní sedmu. V počítači se tedy buduje nový program a mají na to ještě dva týdny. Svou elektronickou práci znají experti výtečně, ale potřebují někoho, kdo by vymýšlel fantastické válečné situace – něco jako je válka světů: naši proti Marťanům nebo něco na ten způsob. Počítač je vytvořen speciálně pro modelování bo-

jových operací. Počítače takové síly mají v celé Británii možná jenom dva: jeden je situován kdesi v podzemí a slouží pro plánování války, a jeden je tady. Ten má připravovat operátory, programátory a nejvyšší velení.

Abych řekl pravdu, nevím, kolik takových počítačů doopravdy v Británii je. Jenom vyslovuji svou domněnku. A na celém světě (z mého diletantského pohledu) se jich snad nedá napočítat víc než deset. „Ty jsi tady známý podivín,” povídá vedoucí, „a pořád ti lezou do hlavy všelijaké ztřeštěné a paradoxní nápady. Ty tvoje nápady nechápeme, ale můžeme tady využít tu tvou ztřeštěnost. Zajdi k těm elektronickým odborníkům a vymýšlej si. Aby tvoje nápady nevyšly naprázdno, běž a bojuj tam s Mart’any.” Tak jsem šel.

2

Zde musíme odbočit od tématu.

Někdy jsou mi kladeny otázky ohledně mé lektorské činnosti.

Jedná se o mou účast při seřizování válečného počítače neuvěřitelné síly... A to pro jadernou válku. Otázka nebývá formulována přímo, ale nějak to z toho vyplývá asi takhle: Přednášíš a učíš nepřátelské důstojníky, ale co tvé svědomí, co tvá vlast, kterou jsi opustil...

Pochopil jsem, na co se ptají. A odpovídám: Pokud se moje milá vlast ani v novém tisíciletí nezřekne myšlenky světové revoluce a vrhne se do zřizování komunistického řádu v celém světě, pak budu nejenom učit nepřátelské důstojníčky a pomáhat při seřizování válečných počítačů, ale půjdu sám se samopalem v ruce bojovat proti komunismu.

Pokud ovšem ke světové revoluci nedojde a pokud se moje krásná vlast nevrhne v záchvatu šílenství na všechny své sousedy, pak mé lekce nikomu neuškodí. A počítač bude pokojně vrnět v chladivém podzemí.

Jdu tedy dolů za elektronickými čaroději. Ze začátku jsem dost naštvaný – vždyť mě vytrhli z práce. Pak mi to ale došlo: k počítači takové síly bude dnes těžko připuštěn nějaký historik. Je to přece jenom příliš drahý špás – takové stroje se nedělají na hraní. Ani pro historické bádání. Já navíc nejsem ani historik, jsem jen vášnivý zájemce o válečnou historii. A hled’me: teď vlastně jako jediný ze všech histo-

riků – profesionálů i amatérů – získám přístup k takovému zázraku. Za dva týdny, až ten počítač úplně přebudují a doladí, už k němu žádnou drobotinu mého kalibru nepustí. Zahltí ten stroj vážnou prací, jejíž obsah lze jen tušit. Ale teď...

Přinesl jsem si s sebou kufr plný informační literatury. Rozložil jsem ty knihy kolem – a dali jsme se do toho. Budeme modelovat nějakou fantastickou válku.

„Může to být armádní útočná operace?“

„Prosím,“ odpovídají, „třeba i frontová.“

Dobrá. Začínáme. Jako první věc žádám o určení teploty vzduchu: 41 stupňů pod nulou.

3

Zdálo se mi, jako by počítač zlostně blýskl, zajiskřil a zavrčel nelihostí. Odpověď byla okamžitá: byla zadána nesplnitelná podmínka – při takové teplotě nelze vést útočné operace.

Trvám na svém. Počítač mou žádost znovu odmítá. Vysvětlují mi, že ta chytrá mašinka nemůže akceptovat nesmyslnou informaci.

Ale já jsem si postavil hlavu.

Ovšem hádat se s počítačem – to je prohraný boj, asi jako útočit na Rusko. Neodbytně žádám, aby byla stanovena teplota minus 41.

Expertů už si vzali na pomoc slovník, myslí si, že asi nerozumím anglicky, tak mi to ukazují v mé mateřštině: Hele, ten počítač to nebere, neakceptuje, tohle ten stroj prostě nerozkrájí, nepřevaří, nesní, nepřekousne, nesežere!

Dobře. Nechal jsem se přesvědčit. Chápu: nežere to.

Říkají mi: Ty máš moc rozlétlou fantazii, Ruse. Máš nám zadávat úkoly, ale myslí přitom hlavou, fantazie je hezká věc, ale musíš mít taky brzdu. A čas od času na ni šlápní.

Ale já přitom vůbec nefantazíroval, já jsem nebájl válku světů, rozehrával jsem jen naši nešťastnou Zimní válku. 30. listopadu 1939 vstoupila Rudá armáda na území Finska. Ve dne se teplota dala vydržet, i v noci to jakžtakž šlo. Ovšem nad ránem bylo minus 41 stupňů Celsia. Později to pak bylo ve dne i v noci ještě horší.

Ale těmhletěm mamelukům u počítače to nevysvětlíš. Oni tohle neřeší, oni mají na všechno svá tlačítka.

Já si pak z toho činím první závěr: v pozdním podzimu 1939 zadal soudruh Stalin Rudé armádě nesplnitelný úkol: prolomit Mannerheimovu linii na Karelské šíji.

RUDÁ ARMÁDA NESPLNITELNÝ ÚKOL SPLNILA.

4

Přiznávám se, i já jsem měl do té doby pocit, že Rudá armáda si ve Finsku udělala před celým světem ostudu. Měl jsem tedy v úmyslu prohrát válku ve Finsku vlastním způsobem, ne tak, jak bojovali hloupí Stalinovi generálové, ale po mém, chytřeji.

Jenže teď se ukázalo, že žádná armáda na světě nevedla útočné operace za teploty 41 stupňů pod nulou. Rudá armáda si tedy žádný výsměch nezaslouží. Nejdřív si to zkuste – a pak se spánembohem smějte.

Dobrá, ale jak se při té teplotě mohli Finové bránit?

Nuže, obrana je něco jiného. Po dvacet let byl prakticky veškerý vojenský rozpočet Finska užíván k výstavbě opevnění na Karelské šíji. Byla vystavěna obranná linie o délce 135 kilometrů a hloubce 90 kilometrů. Svými křídly se linie opírala o Finský záliv a Ladožské jezero. Za nekonečnými minovými poli, za protitankovými příkopy a žulovými zábranami, za železobetonovými tetraedry a deseti-, dvaceti- až třicetiradými liniemi z ostnatého drátu (na výšině 65,5 bylo nataženo dokonce sedmačtyřicet minami prošpikovaných hustých řad z ostnatého drátu na železných tyčích, přičemž ústřední řady tvořily namísto tyčí kolejnice zaražené do země), tak tedy za těmito zábranami se nacházejí železobetonové kasematy: tři, čtyři, pět pater pod zem, stropy tvořil pevnostní železobeton o tloušťce půldruhého metru, čelní zdi jsou pokryté pancéřovými pláty a před tím vším jsou zepředu nastroženy mnohatunové žulové balvany, zasypané zeminou. Všechno je zamaskováno. Nad těmito kasematy už vyrostly husté jedlové lesy. A ty lesy jsou zasypány sněhem. Kulometčíci, ostřelovači a dělostřelci sedí za pancířem a betonem, hluboké střílny tlumí výbuchy šrapnelů, ba dokonce tlumí i zvuk střelby.

Venku střílejí z bezprostřední blízkosti, ale uvnitř se zdá, že se to střílí tamhle odněkud ze vzdáleného lesa... – Uvnitř v každém kasematu mají přitom sklad zásob i topiva, vyhřáté noclehárny, dokonce

odpočívámu, kuchyň a jídelnu, ba i záchod, vodovod a elektrickou instalaci. Velitelská stanoviště, spojovací uzly a nemocnice jsou pod zemí, všechno je schované pod betonem, pod lesními houštinami a také pod sněhem. A to všechno je tam hezky v teple. Ostřelovači, kteří čekají celé dny na svou oběť, zrovna jako vojáci lehkých lyžařských oddílů, operujících v týlu Rudé armády, jsou všichni teple oblečení a mají skvělou výstroj. Finští vojáci se právě v těchto podmínkách narodili, byli v nich vycvičeni a připraveni na bojovou činnost. Vědí, že za několik dní služby či lyžařského nájezdu dostanou horkou polévku v útulné buňce podzemního bunkru, kde se v teple vyspí, než dostanou nový bojový úkol. Vědí, že v případě zranění na ně čeká operační sál hluboko pod zemí, kde je čisto a sucho – a samozřejmě taky teplo.

Zkuste však za takových podmínek útočit. Zkuste uříznout nohu raněnému, když za tenoučkou stěnou nemocničního stanu je minus 40 – a uvnitř minus 30.

Nuže: za teploty minus 40 a nižší dovede útočit jediné moje armáda. Jedině ona je schopná dělat zázraky a uskutečňovat věci, které jsou neuskutečnitelné.

5

Takže minus 41 počítač neakceptoval, nepřebral, nespokl, nepřekousl, nesežral.

Dobře, povídám, řekněme tedy, že teplota není vůbec žádná. To se přece stává, že není teplota.

Elektroničtí mudrci pookráli: no to už je lepší, takhle už to vypadá realističtěji... Lhát jsem přece nemohl, k čemu bych do elektronického mozku vkládal například minus 25, když bylo ve skutečnosti minus 40 a níže. Proto jsem zvolil onen kompromis – teplota prostě není a bašta.

A můžeme zanést další parametr: hloubku sněhové pokrývky. Půl.

– Půl? Čeho půl? Centimetru, palce, stopy?

– Metru, odpovídám, metru, hoši. A zas už počítač kvílí.

Nikomu to, milý čtenáři, neříkej, ale já ti teď odhalím vojenské tajemství: oni ty západní počítače mají vůbec nějaké slabé nervy.

A čím jsou chytřejší, tím mají nervy slabší. To je přímo zákonitost. Nepřímá úměrnost. Dostal jsem k rukám jeden z nejchytřejších a nejmohutnějších počítačů – a ten má pochopitelně tak rozhašený nervový systém, že to překračuje všechny meze. Vyloženě vyprskl vzteky, že takhle se bojovat nedá!

Že je to nemožné.

Upřesňuji ještě, že pod sněhem se rozkládají bažiny, které nezamrzají, protože sních je chrání před mrazem. Dále vysvětluji, že pod sněhem jsou také jezera. Na jezerech leží tenká vrstva ledu. Důvod je stejný: hluboký sních zde působí coby izolátor. Tam, kde není sních, promrzá voda až ke dnu, ale tam, kde leží na ledu hluboký sních, je led úplně tenoučký. Tam se tank proboří raz dva. Finsko, jak známo, je země tisíce jezer, tam není žádná legrace poznat, kde je jezero a kde pole. Všude kolem dokola přece jiskří nadýchané hory sněhu. A pak jsou ještě pod sněhem ostré žulové bloky. Na první pohled je pole úplně rovné, jen samý sních, jenže když přes nejely tanky, zpřelámaly si osy a zpřetrhaly pásy. To ještě předtím, než vjely do minového pole.

Krajina je zde tedy takříkajíc protitanková a tanky v ní nemají vlastně žádnou šanci: buď pole, z něhož trčí ostré balvany, nebo jezero, nebo neprostupné lesní houštiny. A to všechno je prošpikováno miliony min. Tady lze snadno šlápnout vedle – a to jednou provždy v životě.

Počítač však nechce žádnou z těchto podrobností poslouchat: i kdyby nebylo jezer a bažin, extrémně členitého terénu, i kdyby neležely v polích ostré žulové bloky, tak jako tak není možné bojovat v takové hloubce sněhu.

Vida – soudruh Stalin tedy zadal Rudé armádě dvojnásob nesplnitelný úkol.

6

Dále uvádím, že v prosinci jsou poměrně krátké dny. Ve čtyři hodiny už je tma. Ovšem tady výš na sever je den ještě kratší – případně se de facto vůbec nerozední.

Dodávám informace o lesích: výška stromů, průměrný rozestup mezi kmeny, tloušťka kmenů. Počítač dává stále stejnou odpověď: zde nelze vést útočnou operaci.

V lesích jsou tanky úplně na nic. Také dělostřelecká palba se v lesích nemůže koordinovat. Je to přece neprostupný les, je to tajga!

Žádný obzor na obzoru... Dělostřelecký pozorovatel nevidí, kam padají šrapnely. Zasviští to nad hlavou, zaryčí – ale kam to spadne, to nemá nikdo ponětí. Z baterie mu přitom řvou do sluchátka: Nedolet? Přelet? Ale čert ví, sakrafix! Výbuchy je vidět jedině z té mýtiny, na kterou šrapnely dopadají. Zato finské dělostřelectvo bylo v této krajině vždy. Každá baterie se za mnoho let mírového období zastřílela v krajině, návodčí, korektoři střelby i velitelé znají souřadnice pro svou střelbu nazpaměť.

Naše dělostřelectvo nám tedy nikterak nepomáhá, tanky, pro které to tady není dělané, jsou k ničemu, ostatně letectvo shora taky nic nevidí. V učebnici taktiky je psáno: „Shora vypadá les jako jednotvárný povrch, zpozorovat vojska v lese se podaří jen výjimečně.”

Za normálních podmínek nelze tedy rozeznat jednotky v lese. Jenže tady není co rozeznávat, vojáci nejsou v lese, ale pod sněhem, pod zemí. A za denního světla lze pozorovat kouř od jejich kamen pouze tam, kde si jej přejí ukázat – ve falešných obranných prostorech.

A vůbec, to denní světlo máte kde?

Útočník se však do země nezakope, protože v prosinci se půda ve Finsku o mnoho neliší od žuly. A tahat raněné do nemocnice nemá ani cenu. Vždyť v takovém mrazu umrzá raněný i při nevelké ztrátě krve.

To všechno diktuji do počítače.

Počítač z toho nehodlá akceptovat ani jedno a operátoři se zlobí.

Po delším dohadování jsme se nakonec dostali ke kompromisu: není tedy žádné počasí, není žádný sníh, žádné bažiny ani lesy a den nikdy nekončí. Rozhodli jsme se zkrátka bojovat tak, aby nám přitom nepřekážela příroda. Zadali jsme, že existují pouze překážky výbušné či nevýbušné, protipěchotní a protitankové a že existují obranné stavby. Udávám hustotu zaminování. Udávám data o pásu zátarasů – hloubka od 15 do 60 kilometrů, minová pole, protitankové srázy a stěny, lesní záseky, v neprostupných věkovitých jedlových lesích úzké průchody ve sněhu. (Sníh, jak jsme se domluvili, neexistuje, ale průchody zůstaly a nikam se z nich nedá uhnout. Pokud se naproti tankové koloně objeví v protisměru vlastní vozidlo, nezbyvá koloně, než aby je prostě přejela, jinak se nikam nedostane.) Umělé překážky jsou

umístěny do krajiny protkané potoky a říčkami se sráznými břehy. Břehy jsou upraveny proti tankům. Všechny mosty jsou vyhozené do vzduchu. Všechny přístupy k mostům jsou podminované a na všechny míří ostřelovači. Dále vzadu se nachází hlavní pás o hloubce 7 až 12 kilometrů. To vím ovšem já dnes, to tehdy sovětské velení nevědělo, vždyť neznalo ani nárys předního okraje. A za hlavním pásmem jsou další zátarasy a další pás obrany, a ještě další minová pole, další zátarasy a ještě jeden pás obrany.

– A jaký beton? ptá se počítač se zájmem.

Odpovídám: cement typ „600“, výztuž ocelová, 95 kilogramů výztuže na krychlový metr betonu.

Hotovo, data jsou zadána. Pomyslel jsem si, že teď dostal starý vlčák úkol, nad kterým bude dumat tři dny. Ale to jsem se spletl. Počítač odpověděl rychle a rozhodně: směr hlavního úderu Lintula – Viipuri; před útokem palebná příprava: první exploze vzdušná, epicentrum Kanneljarvi, ekvivalent 50 kilotun, výška 300; druhá exploze vzdušná, epicentrum Lounatjoki, ekvivalent... třetí exploze... čtvrtá...

Volám na operátory: Stop, stroj zpětný chod, všechno zpět!

– Bez jaderných zbraní to nejde? ptám se stroje.

– Nejde, odpovídá počítač.

Zkousím to na něj po dobrém i po zlém, ale počítač se vyloženě zatřásl: BEZ JADERNÝCH ZBRANÍ NEMOŽNÉ.

I když je všemi mastmi mazaný, i když je to počítač nejnepředstavitelnější síly, odpověď je stále stejná: bez jaderných zbraní nemožné. PRO KOHOKOLI NEMOŽNÉ.

Závěr: Rudá armáda prolomila Mannerheimovu linii, tj. uskutečnila neuskutečnitelné. Čtyřnásob neuskutečnitelné. Něco takového bylo možné jen u nás. A jen za soudruha Stalina. A pouze po velké očistě v armádě: za nesplnění rozkazu poprava zastřelením na místě.

Jako například poprava velitelského sboru 44. pěší divize před nastoupným mužstvem.

Prorazit tu obraňuje nemožné. I kdyby vůbec neexistovala žádná teplota. I kdyby nebyl žádný sníh. Dokonce i kdyby bylo denní světlo dvacet hodin denně. Nemožné.

Ve dvacátém století, celkem vzato, pokud se jedna armáda zakope k obraně, není proražení její fronty nic jednoduchého. Za celou první

světové válku se ani Němcům, ani Britům, ani Američanům, ani Francouzům nepodařilo ani jednou prorazit obrannou frontu nepříteli. Výjimkou byla pouze ruská armáda. Za celou dobu první světové války proběhla jen jedna operace, jejíž název nevychází z okolní krajiny, nýbrž od jména vojevůdce. Jednalo se o generála jízdy Alexeje Alexejeviče Brusilova a operace nese název Brusilovova ofenzíva.

Pokud už jedna armáda zaujala obranu, pokud se zakopala do země, tj. vykopala zákopy, okopy, vybudovala zákopové bunkry a zašněrovala to celé ostnatým drátem, nedařilo se takovou obranu prorvat dokonce ani po mnohoměsíční dělostřelecké přípravě, mnohonásobné aplikaci otravných plynů a nesčíslných ztečích pěchoty. Je-li polní obrana jednotek posílena stálým opevněním, tj. už v míru postavenými ženíjnými zátarasy (protitankovými příkopy, zábranami, umělými srázy a protitankovými stěnami, železobetonovými palebnými bunkry), a schová-li se všechno, co se dá, hluboko pod zem, taková obrana bude už naprosto nedobytná.

O tom byli ostatně přesvědčeni západní vojenští experti včetně samotného velkého Liddela Harta. Tento názor panoval do roku 1940, kdy Rudá armáda dokázala opak.

Proražení Mannerheimovy linie je prvním příkladem prolomení stálé obranné linie v dějinách. Teprve poté, co Rudá armáda uskutečnila ve Finsku cosi, co zcela překročilo hranice představitelného, začali experti připouštět, že takový průlom je... teoreticky možný.

Německá armáda nikdy podobná opevnění neprorážela. Maginotovu linii bylo možné obejít z boku – a německá armáda ji také obešla. V Sovětském svazu nebyla Molotovova linie (po záboru východního Polska roku 1939 – pozn. překl.) postavena, nebyla ani chráněna zajišťovacím pásmem a prakticky ji nebránily žádné jednotky. Stalinova linie (za původními hranicemi Polska před rokem 1939 – pozn. překl.) byla mezitím zbavena výzbroje, opuštěna a žádné jednotky nebyly dislokovány ani v ní. Tam, kde jednotky linii bránily (Kyjevský opevněný prostor), tam ji nepřítel prolomit nedokázal – nepřítel prolomil jiné úseky fronty a Kyjevský opevněný prostor ze dvou stran obešel.

Roku 1943 soustředila německá armáda přímo oblundně mohutnou sílu, nedokázala však prolomit sovětskou polní obranu v prostoru Kurského výběžku. Na Kurském oblouku nebyly přítom ani betonové pa-

lebné bunkry, ani železobetonové tetraedry, ani žulové zátarasy. A ani nemrzlo – vždyť to bylo v létě.

I bez sněhu a mrazu, i bez bažin a jezer, řek a lesů byla samotná Mannerheimova linie neprostupná. Nuže, Rudá armáda uskutečnila v zimě 1939-1940 zázrak. Zbytečný a nesmyslný, ale zázrak. Hrůzostrašně krvavý, ale obrovský.

Taková opevnění nelze prolomit ani za pět, ani za osm let. Rudá armáda to dokázala za tři měsíce.

Rudá armáda ve Finsku prokázala, že dokáže splnit jakýkoli úkol. Dokonce i nesplnitelný. Trojnásob a čtyřnásob nesplnitelný.

Přiznám se, že dlouho mi to projíždění operací netrpěli. Hned druhý den šli elektroničtí inženýři žalovat velkému náčelníkovi: My potřebujeme realistu, a ne fantastu.

Ale já jsem se kvůli tomu nikterak nermoutil. To hlavní už bylo uděláno. A když už jsem neměl přístup k tak mohutnému počítači, tak jsem se rozhodl provádět vědecké experimenty. Co jsem si usmyslel, to jsem učinil. Nikoli ve Finsku, ale v sousedním Norsku, což je v zásadě totéž. Tam jsou úžasná místa: sníh křupe pod nohama, všude kolem jedle. Lepší než ve Švýcarsku. Pro účely experimentu jsem si v Berlíně u Braniborské brány koupil kožené holínky, vojenský plášť a „špičatou soukennou čepici“, jíž dala propaganda jméno „bud’onovka“, zatímco veškerý lid jí říkal „bohatýrka“.

U Braniborské brány je takového zboží mraky. Přijel jsem do Norska, týden jsem si zalyžoval, každý večer jsem si sliboval, že už s tím vědecko-historickým experimentem začnu, ale nějak jsem to stále odkládal. Až jednoho dne jsem se odvážil. Natáhl jsem si holínky, oblékl si plášť a na hlavu jsem si nasadil soukennou bohatýrku-bud’onovku s rudou hvězdou (když jsem procházel vestibulem, lidé se přede mnou rozprchávali), vzal jsem si s sebou láhev Stoličné, masovou konzervu a bochníček chleba. A na mráz. Rozhodl jsem se totiž přespát jednu noc ve sněhu. Na jedlových větvích. Teoreticky je to možné: kolem totiž neotravují žádní ostřelovači. Dokonce ani nehrozí nebezpečí, že by člověk šlápl na nějaké výbušné svinstvo – „prostor je prověřen, žádné miny“. Ani oddíly samopalníků na lyžích kolem nekrouží s úmyslem náhle zaútočit. Takže úkol je zredukován najedno přespání v lese.

Hodinu poskakují v mrazu. Druhou hodinu. A třetí. Experiment jsem zahájil při teplotě minus 34. Spát se mi pořád nějak nechce. Vodka v lahvi začala ztrácet na průzračnosti, už byla bílá jako mléko. Na chleba se dalo cinkat jako na kmen borovice. Také konzerva nevy-
padala nejlíp. Ovšem ne každý náš voják se dostal ke konzervě, že ano. Poskakují ještě hodinu. A teplota se rychle čím dál víc snižuje. Už je minus 39... Prsty na nohou ztrácejí citlivost. Nedá se v podstatě moc dýchat, protože dýcháním jako by se všechno uvnitř těla sežehlo...

Stručně řečeno: do rozednění, které zde začíná velmi pozdě, jsem to nedotáhl, to přiznávám bez mučení. Ovšem negativní výsledek experimentu je taky výsledek. Všem, kdo vyprávějí poutavé příběhy o tom, že jsme nebyli připraveni na válku, všem, kdo rozšiřují legendy o nízkých bojových kvalitách Rudé armády, důrazně doporučuji, aby si zopakovali můj experiment. Sedět v kanceláři na Lubjance a psát vědecké články, to je jistě velmi příjemná záležitost. Člověk má navíc po ruce splachovací klozet. To se pak snadno zapomíná, že naši vojáci bojovali ve Finsku dokonce i bez klozetů.

Nechť se tedy nad nepřipraveností Rudé armády na válku směje teprve takový historik, který stráví v holínkách a vojenském plášti jednu noc pod Sormulou či Vyborgem. Což o to, já bych si taky rád poklábosil ohledně nízkých bojových kvalit Rudé armády, obávám se však, že na to nemám právo.

8

Co se vlastně ve Finsku stalo?

Inu, ve Finsku se stala tragédie. Ve vysokých kremelských kancelářích bylo rozhodnuto odříznout Německo od strategických surovin ve Švédsku. Švédsko rovná se měď, olovo, zinek, a samozřejmě vysoce koncentrovaná železná ruda. Záměrem bylo dostat tyto suroviny do rukou nebo se k nim v krajním případě alespoň přiblížit.

Cesta vedla přes Finsko. Zároveň se tím přiřadí ještě jedna republika do nerozborného svazu. Z důstojníků NKVD a GRU byla vytvořena její vláda. „Prezidentem” byl jmenován Otto Kuusinen (jeho žena tou dobou pracovala v ilegální rezidentuře Richarda Sorgeho). Ministři měli být sovětští komunisté finského původu. Byla také utvořena

„finská rudá armáda“, která měla vítězně vstoupit do Helsinek a podpořit „povstavší proletariát“, zatímco naše Rudá armáda měla svým „třídním bratrům“ nemálo pomoci.

Veškeré obyvatelstvo Finska už bylo rozděleno na bílé a rudé.

Takzvaní „Bělofinové“ měli být izolováni a likvidováni. Čekalo je totéž co polské důstojníky. Ostatně, rozdělení na bílé a rudé bylo provedeno na všech územích, přiléhajících k našim hranicím: roku 1920 jsme bojovali proti „bílým Polákům“, roku 1921 proti „Bělofinům“ a „Bělokarelům“, roku 1927 pak proti „běločínským generálům“. Už tenkrát byly budovány dokonce plány poskytnutí „proletářské pomoci“ národům Etiopie. Všechno nakonec krachlo, takže jsme jim přinesli hlad až o hodně později. Avšak už ve 30. letech existoval pojem „bílých černochů“. To není nic k smíchu. Nezní to o nic směšněji než ti „Běločičani“. Celý život hledám bílého Čičana, ale dosud narážím jen na žluté. A když nacházím v ústředním listu ministerstva obrany Ruské federace zmínky o „Bělofinech“ (například 16. července 1994, 28. dubna 1995), vždycky se ptám: Proč se, u všech čertů, netitulují redaktoři a dopisovatelé listu Krasnaja zvezda jako Rudorusové? Nebo Rudohnědo... Kdy už přestane ministerstvo obrany Ruska konečně rozdělovat lidi na proletáře a buržuje, na stoupence a nepřátele světové komunistické revoluce? Kdy už konečně přestane list Krasnaja zvezda opakovat Marxovo heslo „Proletáři všech zemí, spojte se!“? Je čas pochopit, že se s námi nikdo dobrovolně spojovat nehodlá.

Už samotný termín „Bělofinové“ svědčil o tom, že naším cílem bylo proměnit je na rudé. A na podzim roku 1939 byl v tomto smyslu stanoven odpovídající úkol. V kremelské kanceláři není jaksi atmosféra vhodná k přemýšlení o čtyřicetistupňových mrazech. Dokonce ani představu, jak se někdo vyvaluje v prosincové noci pod širým nebem bez kvalitního teplého oblečení, nelze z Kremlu procítit s patřičnou ostrostí. Právě proto, že na takové drobnosti si nikdo nevzpomněl, bylo rozhodnuto pomoci třídním bratrům. Předpokládalo se, že „Bělofinové“ zamávají bílým praporem. Odpor se nepředpokládal. Byl prostě vydán rozkaz poslat vojska do akce.

Jenže Finové si postavili hlavu a žádným bílým praporem nezamávali. Naši osvoboditelé byli uvítáni palbou ostřelovačů. Dvacet let Finové čekali, že učiníme právě tento krok. A připravovali se na něj.

Začala válka, zteč, průlom. Jenže proti Mannerheimově linii, jak dnes víme, je útok nemožný. Za jakýchkoliv podmínek. A obejít ji nelze: na sever od Ladogy jsou zcela neprůchodné lesy, bažiny, tundra a obrovská jezera. A vzhledem k tomu, že byla očekávána bezpodmínečná kapitulace, nedošlo v Rudé armádě k žádné přípravě.

V plánu byl prostě vítězný pochod.

Jenže hrdinný lid Finska se nevzdal. A tehdy byl Rudé armádě vydán rozkaz: Nepřítele porazit.

9

Celý život jsem poslouchal názor: Ale co jsme se s tím Finskem tak mazali! Dyt' jsme je měli zamáčknout palcem a sbohem!

Tento názor vyjadřovali vynikající stratégové a politici, novináři, generálové, admirálové, prostí lidé na ulici...

Mám nápad. Pojd'me s tímto názorem na minutu souhlasit. Pokud tam doopravdy nebylo s čím se tak dlouho zaobírat, pak chápejme i Stalina. On si také myslel: A co se s nimi mazat! A právě proto nedošlo k patřičné přípravě. Nálada se dala vyjádřit slovy „Utlučeme je čepicemi“. Takové nálady byly pochopitelné obzvlášť po oslnivém Chalchin-Golu. V létě 1939 rozdrtil Žukov celou japonskou armádu – a nyní tedy dostává Mereckov rozkaz vstoupit s vojsky do Finska... Pochopitelně že těsně po porážce Japonců se nikdo vážně nezabýval přípravou operace ve Finsku...

A spálili se.

Jenže rychle zareagovali. A všechno učinili tak, jak bylo zapotřebí. Ihned po prvních bojích Rudá armáda vystřízlivěla z čepicotlučných nálad. Vojáci a velitelé Rudé armády pochopili, že mají před sebou silného nepřítele: disciplinovaného, přemýšlivého a odvážného. Finský voják byl výtečným střelcem a vynikajícím lyžařem.

A nemá nad sebou žádnou vojenskou byrokracii, je mu ponechána veškerá iniciativa – a on jedná: náhle, rozhodně, rázně. Vleklým bojům se vyhýbá a útočí jen tehdy, když má jistotu, že nebude možné ho odrazit a že bude mít úspěch. Vzápětí mizí v tajze. Takového nepřítele je třeba si vážít, tím spíš, že veškerá dokonalá technika Rudé armády je v takových podmínkách k ničemu. Použití nejmodernější techniky

Rudé armády proti řídkým skupinkám finských lyžařů bylo totéž jako mlátit blechy tankovým motorem. Na to ostatně nestačí ani ty čepice.

Co mě na tom udivuje? Že existují dokonce i velmi rozumní lidé, kteří mnoho let neustále opakují: No prosím vás, nějaké Finsko, a ta jejich Mannerheimova linie, dyť je to k smíchu, a ještě k tomu půl metříku snížku a mírné čtyřicetistupňové teploty... Tak co jsme se s tím Finskem měli tak dlouho mazat!

Je to tak. Podobně může uvažovat jedině člověk, který z oněch čepicotlučných nálad nevystřízlivěl dodnes.

10

Také chování určitých vynikajících stratégů mi připadá velmi udivující. Mannerheimova linie byla vybudována jako absolutní hranice se stoprocentní zárukou nepřekročitelnosti. Její výstavby se účastnili nejlepší (v tomto případě samozřejmě nebyli přizváni ti naši) ženíjní inženýři a pevnostní specialisté světa. Stačí prolistovat vojenské časopisy ze třicátých let – a uvidíme, že ze všech stran a úrovní bylo tehdy uznáno, že Mannerheimovu linii nelze prolomit ani za pět, ani za deset let. Že ji nelze prolomit vůbec. Nikdy. Žádnými silami. Linie byla budována s jediným cílem: konkrétně – zastavit průlom Rudé armády. Jaképak jiné? Nojo, jenže Rudá armáda Mannerheimovu linii prolomila. Prolomila ji v zimě. Prolomila ji bez přípravy. Improvizací. Nikoli za deset let, ne za pět let. Ne – za tři měsíce.

Všichni, kdo předpovídali, že Rudá armáda Mannerheimovu linii nikdy neprolomí, tím byli slušně řečeno zahanbeni. Prolomením Mannerheimovy linie Rudá armáda zpochybnila, ba vyvrátila představy světové válečné vědy o nepřekonatelnosti podobných opevněných pásem.

Západní váleční odborníci by v takové situaci měli uznat omračující bojové kvality Rudé armády a mylnost svých vlastních prognóz. Z válečných akcí ve Finsku bylo možné učinit jediný závěr: pro Rudou armádu není nic nemožné. Je-li schopna útočit za *takových* podmínek, pak tedy je schopna útočit za jakýchkoliv podmínek. A horší podmínky už nejsou. Pokud Rudá armáda prolomila Mannerheimovu linii, pak je tedy připravena drtivě porazit Evropu a vůbec kohokoli.

Vítězná Rudá armáda uskutečnila, co západní stratégové považovali za nemožné. Jenže stratégové neuznali mylnost svých prognóz a předpovědí. Místo toho prohlásili, že Rudá armáda... není připravena na válku.

A my jsme jim to spolkli.

Snědli.

Skousli.

Sežrali.

KAPITOLA DVANÁCTÁ

Kdo prohrál válku ve Finsku?

To byla naše vojenská katastrofa, po které naši armádu dlouho nebrali vážně dokonce ani naši budoucí spojenci, což přiznal samotný Churchill.

Večerníjaja Moskva, 15. listopadu 1994

1

Je zde ovšem další námitka: Dobře, Mannerheimova linie byla prolomena, ale za jakou cenu?

Ale za jakoukoli!

Copak nás někdy zajímala cena? My jsme měli velký CÍL.

Ve jménu dosažení tohoto cíle považovali soudruzi Lenin a Trockij za možné obětovat veškerý lid Ruska i s jeho surovinami a produkty. A také tak jednali. A Stalin se po ceně taky neptal.

Stalin měl však dost rozumu a poté, co byla Mannerheimova linie prolomena, Finsko zbaveno své ochranné bariéry, a tudíž jakékoli možnosti obrany, „osvobozenecký pochod“ zastavil a nevrhal se do zdoluhavé partyzánské války.

Z hlediska velké politiky byly boje ve Finsku porážkou Sovětského svazu: válečné cíle byly vysloveny příliš otevřeně a doslovně – a nyní muselo být sděleno, že jsme nebojovali za včlenění nové republiky do rámce SSSR, nýbrž ve jménu „bezpečnosti města Leninova“. Kuusinenova „vláda“ spolu s „finskou národně osvobozenickou armádou“ byly bez halasu rozpuštěny: jako by tato „vláda“ a „armáda“ nikdy neexistovaly.

Ovšem z hlediska čistě vojenského se jednalo o oslnivé vítězství, které nemá v celých předchozích ani pozdějších dějinách konkurenci. Každá armáda na světě by v případě takového úspěchu zapsala takové vítězství zlatými písmeny do své dějinné kroniky.

Válečné akce ve Finsku byly zakončeny dne 13. března 1940, a už v létě se tři pobaltské státy – Estonsko, Litva a Lotyšsko – vzdaly Stalinovi bez boje a staly se „republikami“ Sovětského svazu.

Vlády a vojenské velení těchto států pozorně sledovaly válečné akce ve Finsku a z toho, co viděli, si učinily strašlivý, leč správný závěr: Rudá armáda je schopná splnit nespílitelné úkoly a nezastaví se před žádnými obětmi. Pokud Stalin rozhodl, pak zničí Rudá armáda kohokoli a sama přitom akceptuje jakékoli ztráty, ale Stalinův rozkaz splní. A tři státy se vzdaly bez jediného výstřelu. Chápaly, že odpor je marný.

V téže době dal Stalin ultimátum vládě Rumunska: Vraťte Besarábii. Rumunská vláda, vědoma si finské zkušenosti, dokonce ani neprotahovala rozhovory: Tady tu Besarábii máte – a ještě tamhle severní Bukovinu si vezměte.

Závěr: Ztráty Rudé armády ve Finsku je nutno rozdělit hned mezi pět zemí: Finsko, Estonsko, Litvu, Lotyšsko a Rumunsko. Rudá armáda demonstrovala ve Finsku takovou sílu, že se pak další státy vzdávaly bez boje, protože jim bylo jasné, jak může skončit odpor proti Stalinově vůli.

2

Kdo tedy prohrál válku ve Finsku?

Odpověď zní: Válku ve Finsku prohrál Hitler.

Rudá armáda provedla ve Finsku unikátní a bezprecedentní operaci. Rudá armáda operovala tak, jak neoperoval nikdo a nikdy, jenže Hitler si z toho kdoví proč vyvodil, že Rudá armáda operuje špatně.

Němečtí generálové před sebou viděli monstrum, ale nechápali jeho význam. Němečtí generálové nedokázali ohodnotit, co viděli. A lidé, obklopující Hitlera, činili podivné závěry o Stalinově nepřipravenosti na válku. Goebbelsův deník je za tyto dny popsán poznámkami tohoto typu: „Ruská armáda nepředstavuje žádnou hodnotu. Je špatně řízena a ještě hůře vyzbrojena...” Goebbels si nezapísal jen své, nýbrž i Hitlerovy názory: „Opět konstatuje katastrofální stav ruské armády. Jen stěží by bylo možné použít ji k bojovým akcím...”

Nejhrůznější chybou ve válce je podcenění nepřítele. A vůbec v životě každého z nás není nic horšího, než považujeme-li svého protivníka za hloupějšího, než jsme sami. Takové bludy zapříčiňují u mnoha lidí předčasnou smrt. A právě takovou smrt zapříčinilo u Hitlera osudové podcenění síly Rudé armády.

Hitler neměl klábosit a žvanit, ale poslat do Finska jednu německou pěší rotu. Ne nějakou zvláštní, elitní, nýbrž tu nejobyčejnější.

A měl tam pro německé vojáky zorganizovat praktické cvičení: ať si za daných podmínek nacvičí útok. Ať zkusí zničit železobetonové palebné postavení, které v oslepujícím sněhu vůbec není vidět. Ať zkusí útočit, když je sněhu po uši. Pokud se to nepodaří, ať tedy najdou jiné místo a zaútočí tam, kde není sněhu po krk, ale jenom po hrud'. Nebo jenom po pás. Ať zkusí najít ve sněhu aspoň jednu minu. Ať stráví jednu noc spánkem v polárním mrazu. Ať si kousnou do chlebové kůrky, ztvrdlé na železobeton.

Pak by stálo za to popovídat si s takovými vojáčky. A sáhnout si na jejich černá ouška, která se bezbolestně, byť s křupnutím, odloupnou od hlavy. A podívat se jim na nohy, pokryté puchýři omrzlin. Právě takové vojáčky si měl Hitler pozvat na návštěvu a beze spěchu, u rozehrátých kamínek s nimi projednat a posoudit bojové kvality Rudé armády.

Hitler měl také poslat do Finska své generály – řekněme takových pět – ať si tam získají zkušenost, ať zkusí zorganizovat zásobování byť jediné pěší čety. A pokud se tam podaří dotlačit jediný nákladník, ať si zkusí dát mraženého panáka vodky. Právě takové generály si měl pak Hitler prořknout a nechat si povyprávět jejich dojmy. A řehtat se pak Rudé armádě až k omdlení.

Jenže Adolf Hitler tak kupodivu neučinil. Sledoval místo toho sovětsko-finskou válku z útulné dálky. Z roztomilé úřadovny Říšského kancléřství. A jak známo, sytý hladovému nevěří. A ani mu nerozumí. Hitler byl dobře najezený a bylo mu teplo. I ve svém okolí měl lidi, kteří se sladce vyspali v čistých ložnicích, dali si horkou lázeň, nechali se hladce oholit, ostříhat a navonět, ke snídani dostali grepový džus, smaženou slaninu s vejcem a teplé, voňavé rohlíčky s máslem... A teď, po snídani, ještě celí načichlí vůní kávy, koukají na globus a hodnotí situaci: obrovský Sovětský svaz a malilinkaté Finsko!

A v ničem přitom nejsou chytřejší než Sověti: hodnotí situaci přesně tak, jak ji několik dnů předtím ve vysokých kancelářích Kremlu hodnotili soudruzi Stalin, Molotov, Berija a Vorošilov: Co se s nimi budeme mazat? Co tam může být za potíže?!

3

Stalin měl zato, že stačí si prostě učůrnout... A vida, i Hitler má ten pocit. A Churchill v mlžném Londýnu vůbec nechápe, s čím se to tam ta Rudá armáda pořád tak párá. Nikdo nedokáže ve své kanceláři pochopit, co to znamená minus 32. Nechápe ani rozdíl mezi minus 35 a minus 38. Nechť mi nyní promine pohostinná Británie, která mi poskytla útočiště, co nyní řeknu. Nemyslím to proti ní. Nuže:

Jakmile zde teplota dosáhne 3 stupňů pod nulou, dochází k národní pohromě. Vlaky se zastavují, v bytech umrzávají důchodci, praská vodovodní a kanalizační potrubí. Když pak napadne dvoupalcová vrstva sněhu, život v Británii se zastaví. Kdo viděl Británii pod lehkým sněhovým popraškem, mi potvrdí, že příkopy u silnic jsou zatřískané na střechu převrácenými automobily.

Ovšem sedíš-li u plápolajícího krbu ve starobylém zámku a – celý zahalený ve sladkém kouři havanského doutníku – srkáš beze spěchu jistý skotský výrobek s ledem a sodou, těžko ti půjde na rozum, co se to tam ti Rusové s čím trápí? Že by měli hloupé velitele? Nebo že by byl voják líný? Nebo mají snad zastaralé zbraně?

4

Norové, Kanad'ané, Švédí, Eskymáci i Finové vědí, co to je 40 pod nulou. Zeptejte se však Brita, Němce či Francouze, jestli jedinkrát pocítil na vlastní kůži podobnou teplotu. Dokáže v ní normální člověk přežít v botách z koženky, tj. vlastně ve škrpálech z pogumovaného plátna, jeden jediný týden?

Rudá armáda v nich přežila. A nejen to, splnila rovněž úkol. Ba co víc, mnohému se přiučila, a to až s šokující rychlostí. Přečtěte si švédské noviny, jak vycházely během února roku 1940! V těchto novinách najdete – nebudete tomu určitě věřit – projevy nadšení pro mou armádu. Lidé, kteří chápou, co to je opravdová zima, před sebou v únoru roku 1940 viděli úplně jinou armádu, než byla ta, která před dvěma měsíci vstoupila na území Finska. Změnilo se doslova všechno – počínaje stravou a výstrojí vojáka a konče organizací týlového zajištění armádních sborů a armád, počínaje taktikou družstva pěchoty a konče systémem strategického velení na celé ploše bojiště...

Hitler zmíněné změny nezaregistroval. Hitler nezachytil ohromující schopnost našich vojáků a velitelů přizpůsobit se čemukoliv, včetně vražedných podmínek Zimní války.

Zajímavé je, že Hitler sám se domníval, že v lesích je možná obrana i řízení partyzánských akcí, avšak útok velkými vojenskými svazky že je tam nemožný (Henry Picker: Hitlerovy rozhovory u kulatého stolu, záznam z 8. září 1941). Hitler tehdy neměl na mysli Finsko, jeho lesy a jeho podnební podmínky. Nikoli. Hitler hovořil o lesích v západní Evropě: tam není možné vést boje. Když se však Rudá armáda prodrala skrz karelské houštiny – nejdříve tudy pronikly celé divize, pak celé armádní sbory a nakonec i celé armády, tehdy se Hitler o nemožnosti útoků v lesích nikde nevyjadřoval...

Pro Rudou armádu byla válka ve Finsku očkováním proti pýše, proti čepicotlučným náladám a proti podceňování nepřítele.

Válka ve Finsku Rudou armádu mnohému naučila. U Moskvy roku 1941 a u Stalingradu roku 1942 se německá vojska utkala s armádou, která uměla bojovat v zimě. – Ale pokud jde o německou armádu, ta se z finské války nenaučila nic.

Tato válka si s Hitlerem ošklivě zažertovala. Na základě nepochopení oné války a neschopnosti ocenit její obtíže učinil Hitler katastrofálně nesprávné závěry. Najednou se kdovíproč rozhodl, že Rudá armáda není na válku připravena, ba dokonce že není válečných akcí vůbec schopná.

Hitler se přepočítal. Prostě nevěděl, že v mé zemi neexistují logické zákony. Hitler prostě nepochopil, že má země žije logice navzdory. Pokud Rudá armáda nepostoupila do Helsinek, pak z toho vyplývá... ale kdeže. Naopak z toho vyplývá, že do Berlína je potom schopná postoupit za jakýchkoliv podmínek. Za nejhorších podmínek ze všech teoreticky možných! Což posléze provedla.

5

Mnozí němečtí generálové si ovšem uvědomili, že na základě výsledků bojů ve Finsku nebyla Rudá armáda ohodnocena správně.

A uvědomili si to velmi rychle – už v roce 1941. Už během prvních bojů bylo zjištěno, že Rudá armáda má nejlepší tanky na světě, nejlepší děla a houfnice na světě – a také světově bezkonkurenční le-

tadla, pokud šlo o vedení agresivní války. Rudá armáda má také zbrojní systémy, které nevlastní žádná armáda na světě. Dále bylo zjištěno, že sovětský voják je schopen bojovat. Stručně řečeno, ukázalo se, že německé velení a německá rozvědka se krutě přepočítaly.

Chybu přiznal v úzkém kruhu i sám Hitler. Stalo se to dne 12. dubna 1942. Hitler tehdy řekl: „Celá válka s Finskem z roku 1940 stejně jako vstup Rusů do Polska se zastaralými tanky i výzbrojí a s vojáky ve špatných uniformách – to nebylo nic jiného než grandiózní dezinformační kampaň, protože Rusko tou dobou disponovalo výzbrojí, která ji spolu s Německem a Japonskem činila světovou říší” (Henry Picker: Hitlerovy rozhovory u kulatého stolu, s. 205 rus. vyd.). A dále: „Doma v Rusku vybudovali neuvěřitelně mohutný válečný průmysl... a čím více se dozvídáme o tom, co se v Rusku děje, tím větší máme radost, že jsme včas uskutečnili rozhodný úder... Výzbroj Rudé armády je nejlepším důkazem toho, že... se podařilo dosáhnout neobyčejně velkých úspěchů...” (22. června 1942).

Ten se rozpovídal!

V době bojů ve Finsku: Nejsou ničeho schopni. A nyní se ukázalo, že... jsou.

Hitler se pochopitelně nemohl přiznat, že se krutě přepočítal, že se dopustil osudné chyby. Proto mluví o dezinformační kampani: On mě ten Stalin podvedl... Nu, i kdyby to tak bylo, i kdyby Stalin prostě záměrně demonstroval ve Finsku slabost, čemuž Hitler uvěřil, pak i to by bylo Stalinovým plusem. Před tisíci lety poučoval největší válečný teoretik mistr Sun vojevůdce: „Válka, to je způsob podvodu. Je-li tvá armáda blízko, ukaž nepříteli, že je daleko. Je-li daleko, ukaž, že je blízko. Pokud jsi slabý, ukaž sílu. Pokud jsi silný, ukaž slabost. Běda tomu, kdo se nechá podvést.”

Ovšem Hitlera ve Finsku nikdo nepodváděl. To on a jeho generálové podvedli sami sebe. Za což potom zaplatili.

Dokonce i Hitler pochopil, že bojové akce ve Finsku NELZE hodnotit jako projev slabosti Rudé armády.

Od té doby uběhla celá desetiletí. Miliony našich rozumných lidí studovaly válku ve Finsku, ale opět si z ní neznámo proč učinily závěr, že boje ve Finsku dokazují slabost Rudé armády a její naprostou nepřipravenost.

Soudruzi drazí, to si myslel Adolf Hitler.

A zmýlil se. Zmýlil.

A byl za pitomce.

Vy jeho chybu opakujete.

Jenže Hitler měl tolik rozumu, že svou chybu uznal. A naši lidé se k tomu kupodivu nemají. Spoluobčané, no to jsme všichni hloupější než zešílevší führer?

KAPITOLA TŘINÁCTÁ

O hořlavých tancích

„Motor je zbrani tanku zrovna tak jako kanón.“

Generálplukovník H. Guderian

1

Stalin měl několikrát více tanků než Hitler.

A čísla, to je záležitost přesvědčivá.

Proto museli obránci Hitlerovy „připravenosti“ vymyslet nějaké svinstvo, nějakou charakteristiku, neobsahující čísla, aby bylo možno říci: No jistě, sedminásobná převaha, jenže...!

Dlouho komunisté přemýšleli, až to vymysleli. A prohlásili: Sovětské tanky byly hořlavé, hořely jako sirky!

Snaha rudé propagandy stavět na odiv „nepřipravenost“ na válku je pochopitelná. Ovšem taková vědomá hanebnost je udivující.

Rudí historikové zkrátka začali opakovat: hořlavé, hořlavé, jako krabičky zápalek! No a po odbornících to začaly opakovat široké lidové masy. Tato lež také velmi rychle přeskočila hranice a začala se proměňovat po světě.

Jednou jsem vystupoval ve francouzské televizi. Vyprávím o Stalinově připravenosti na válku, a už mě moderátorka přerušuje se vši jízlivou slušností: Nojo, známe ty ruské tanky, vždyť hořely jako sirky...

Tahle tetička zjevně nerozezná otvírák od francouzáku. Že však byly Stalinovy tanky hořlavé, to zná přesně. Nastudovala to – a uložila si to do paměti. A vědí to všichni.

V Londýně mě osud svedl dohromady se šéfredaktorem jednoho velmi populárního moskevského časopisu, technického žurnálu, který mám už od dětství rád. Setkání mě potěšilo, jeho rovněž.

Objali jsme se, objednali si čaj a rozprávěli jsme o všem možném.

A potom mi šéfredaktor přátelsky pošeptal: Ty pořád vyprávíš o připravenosti a věšíš lidem bulíky na nos, ale my jsme přece gramotní, nás neoblbněš, dyť my víme, že naše tanky byly tento... hořlavé.

A máme to. A sedminásobná převaha se škrtá.

Že jich bylo hodně, na tom přece nesejde, když hořely jako sirky...

2

Dlouho jsem pátral, z jakých pramenů toto konstatování vychází.

To, že tyto řeči rozšiřuje rudá propaganda, je jasné. Je však také zjevné, že musí existovat také nějaký zdroj, který lidé považují za seriózní. Rozumní lidé přece nemohou jenom tak opakovat nějakou hovadinu. Kde je tedy ten zdroj?

Proto se každého ptám: Kde ses to dozvěděl? Odpovídají mi: No to přece ví každý.

Dobře, ví to každý – ale pramen pořád nikde.

Až jednou vystoupil v amerických novinách NRS (25. května 1990) historik Josif Kosinskij s vyvrácením mých názorů – a vypráví, že na početní převaze nesejde: K čemu takové Stalinovy tanky byly, když hořely jako pochodně!

A teď mi to došlo: Vždyť to se dočetl u Žukova!

A protože nic kromě Žukova nečetl, tak nic nepochopil.

Ve skutečnosti to ovšem bylo přesně naopak. Jednou z vynikajících vlastností sovětských tanků z období druhé světové války bylo, že... špatně hořely. Zapálit je bylo zkrátka obtížnější než tanky jakékoli jiné armády.

Vysvětlení této vlastnosti je jednoduché. Všechny státy používaly tanky se spalovacími motory, avšak Sovětský svaz byl jediným státem na světě, který používal u tanků motory diesellové. Byly pokusy použít je u některých japonských, italských a amerických tanků, byly to však motory málo výkonné a primitivní. Navíc to nebyly speciální tankové diesely, nýbrž motory z traktorů či z automobilů.

Spalovací motor pracuje na bázi benzinu, často benzinu leteckého.

Benzinové výpary jsou však velmi nebezpečná věc. V boji existuje hromada příčin, které mohou způsobit vzplanutí těchto výparů. Například když uvnitř kapoty tanku cosi zajiskří. Stává se, že protipancéřový náboj neprobije pancíř, ale síla úderu je taková, že uvnitř tanku se jiskry přímo sypou... Vyměníme-li však spalovací motor za diesel, jisker už se bát nemusíme, jen ať se sypou.

Výhody dieselu lze potvrdit prostou zkušeností. Nalijte do vědra letecký benzin a přineste hořící pochodeň. Dejte ale pozor – k výbušnému vzplanutí dochází dříve, než se pochodeň benzinu dotkne.

Představte si pak, jaké to musí být v tanku, když vám v jeho kapotě uprostřed boje vzplanou stovky litrů. – A nyní nalijte do vědra dieselové palivo a strčte do něj pochodeň. Oheň zhasne jako ve vodě.

Tento experiment se dvěma vědry demonstrovali tvůrci sovětského tankového dieselu maršálu Sovětského svazu M. N. Tuchačevskému. Na Tuchačevského to neudělalo žádný dojem, takže tvrdě trval na užití benzinových motorů. Po popravě Tuchačevského zopakovali sověští konstruktéři onen prostý experiment před mnoha vysokými činiteli. Výhody dieselu se podařilo prokázat – a Sovětský svaz se stal prvním státem světa, který zahájil masovou výrobu dieselových motorů pro tanky. Až do konce druhé světové války zůstal Sovětský svaz jedinou zemí, v níž měla drtivá většina tanků dieselové motory. Všechny ostatní státy přešly na dieselové motory až deset, patnáct let po válce.

Tank s dieselovým motorem lze pochopitelně taky zapálit, ale vůbec to není tak jednoduché, jako podpálit tank s motorem spalovacím.

3

Pokud jde o hořlavost sovětských tanků 20. a 30. let, ničím se v tomto ohledu nelišily od tanků jiných států. A taky se ničím lišit nemohly. Vždyť celý svět používal spalovací motory, které všechny v bojích hořely jasným plamenem. To se prostě bralo jako nutné zlo.

S tím se všichni smířili. Sovětské tanky nebyly v tomto ohledu ani horší, ani lepší než ostatní. Měly úplně stejné motory jako tanky britské, francouzské, německé a americké. Nejrozšířenějšími tankovými motory v Rudé armádě byly v oněch letech britský Armstrong Sidley a americký letecký motor Liberty Aero. Do tanků je montovali oni stejně jako my. Pochopitelně jsme dávali mameluckým motorům vlastní, proletářské názvy.

Náš rodný Liberty Aero ovšem nemohl hořet jasněji než jakýkoliv americký Liberty Aero. Ani při nejlepší vůli. Nehoří přece motor, ale benzin v motoru. A mameluci produkovali čistší benzin než my.

Dělali ho čistší právě proto, aby hořel jasněji.

Rusko je kolébka slonů.

Avšak diesellový motor vymyslel Rudolf Diesel.

To byl Němec. Zásluha sovětských konstruktérů nespočívá v tom, že by diesellový motor vymysleli, nýbrž v tom, že jej ocenili. Německo svého génia neuznalo. Naši ale pochopili výhody, které nabízel, takže roku 1932 byly v Sovětském svazu zahájeny práce na vývoji rychlého tankového dieselu BD-2. Roku 1935 byl vývoj dokončen. Hotový motor dostal značku V-2. Výhody dieselu byly evidentní. Při stejném výkonu spotřeboval téměř o třetinu méně paliva, přičemž možnost požáru se ostře snížila. Diesel byl konstrukčně jednodušší, nevyžadoval složitý a vrtošivý systém zapalování s jeho přerušovačem, rozdělovačem, svíčkami a vysokým napětím. A diesellové palivo je levnější.

Motory V-2 byly montovány na některé vzory tanků BT-5.

Zkoušku vydržely. Jenže.

4

Jenže Rudá armáda se připravovala k boji na území nepřítele. Potenciální nepřátelé se naší úrovni rozvoje bojové techniky nikterak neblížili, diesely nepoužívali, a dokonce ani neplánovali. Sovětský generální štáb provedl výpočty, ze kterých neměli prahýdnu radost.

Vrhnou-li patnáct až dvacet tisíc sovětských tanků do západní Evropy, bude nezbytné dodávat útočícím armádám velmi rychle tisíce tun diesellového paliva. Na ústupu bude nepřítel vyhazovat do vzduchu mosty a železnice. Dodávat palivo v tak obrovském množství tedy bude obtížné – a získat ho v západní Evropě bude nemožné.

Nepřítel přece diesellové palivo nepoužívá a ani to nemá v plánu.

Z toho plynula otázka: Má Rudá armáda přecházet na diesellové motory, nebo nemá? Pokud nemá, pak budou tanky takové, jaké mají všichni – tedy hořlavé. Zato v případě našeho útoku nebudou potíže s palivem, bude možné je sebrat nepříteli. V západní Evropě stojí na každé křižovatce benzínka. Pokud se ovšem přejde na diesely, tanky budou lepší, jenže kvůli zaostávání všech ostatních zemí v této záležitosti riskujeme, že v nejdramatičtější okamžiku osvobozeného pochodu zůstaneme bez paliva.

Jeden z vynikajících badatelů v oblasti rozvoje sovětských tanků, Vasilij Višnjakov, sděluje: „Byly též vznášeny zásadní námitky, z nichž bezmála za nejzávažnější se považovalo, že do všech zahra-

ničních tanků se montují benzinové motory, přičemž naše tanky s diesely vyžadují zvláštní dodávky paliva – v případě nutnosti tedy nebude možné použít benzin z nepřátelských zásobáren...” (Konstrukteři, vyd. DOSAAF, 1989, str. 27).

Zapříisáhlým protivníkem dieselů byl maršál Sovětského svazu M. N. Tuchačevskij. V této záležitosti psal: „Mechanizovaná armáda, která se obzvlášť v prvním období války prodere daleko dopředu na území nepřítele, nehledě na obzvlášť velké nároky na zásobování, prostě nemůže spoléhat na železniční dopravu. Její zásobování bude založeno na rychlé přepravě na traktorech a automobilech, stejně jako na záboru nepřátelských zásobáren, obzvláště jeho zásob paliva” (Vybrané spisy, Moskva, Vojenizdat 1964, díl 2., str.192).

Pokud by se připravovala válka na vlastním území, diesely by byly přijaty bez váhání.

Jenže Rudá armáda připravovala vpád.

Rudá armáda se seriózně připravovala k boji na území nepřítele.

Sovětské štáby plánovaly operace hluboko v západní Evropě a počítaly s tím, že palivo pro tanky zaberou v nepřátelských zásobárnách.

Proto byli sověští konstruktéři nuceni uměle zdržovat náš pokrok a držet krok se zaostávajícími – se zastaralými motory Německa, Francie, Británie, USA.

V naší zemi však spor pokračoval. Nakonec zvítězili přece jen přívrženci dieselu. To ovšem neznamenalo opuštění útočných plánů prostě byly vypracovány metody dodávek velkého množství paliva útočícím jednotkám. Až k hranicím bylo nataženo potrubí a zároveň byly vytvořeny zásoby trubek pro jeho rychlé prodlužování na zabraných územích. Roku 1939 byla zahájena sériová výroba tanků BT-7M s dieselovými motory V-2.

Roku 1940 přijel armádní generál G. K. Žukov z Mongolska a ve svém hlášení Stalinovi učinil ve sporu poslední tečku: Tanky se spalovacími motory snadno vzplanou...

Byly zváženy plusy a minusy, načež byla definitivně dána přednost dieselům.

Dne 24. června 1945 vyjel maršál Sovětského svazu G. K. Žukov na Rudé náměstí v sedle skvělého bílého hřebce slyšícího na jméno Kumir (slovo „kumir“ znamená v ruštině „modla“ či „idol“, pozn. překl.).

Tak ho poté odlili do bronzu. A tak skáče bronzový Kumir po Moskvě...

Bylo však řečeno: Neučiníš sobě modlu.

Jenže my bez model žít nemůžeme. Nejde to. Chruščov vytáhl proti kultu Stalina – a hned vznikla otázka: Koho teď honem na jeho místo?!

Kohokoli. Jakoukoli hnidu. Třeba toho „Tuchačevského“, který zahubil květ našeho strategického myšlení. A tak začali nafukovat nový kult. Zatuchlý kult zatuchlého Tuchačevského. A došlo to až tak daleko, že mu bezmála chtěli už stavět pomník!

Takový návrh je velmi udivující. Ale když už by ho chtěli přece jen postavit, tak v lese u Tambova. A v plynové masce. Aby na něho nezapomněli nejen lidé, ale ani tambovští vlci, které tam udusil spolu s lidmi. Tahle zrudla použila bojové otravné plyny proti vlastnímu lidu. Vysvětlete mi, prosím vás, zásadní rozdíl mezi Tuchačevským a vynálezci plynových komor.

Ostatně, ani v jejich případě není známo, kdo je použil první.

Mám hrozný strach, že někdo napíše knihu o tom, že kolébkou plynových komor je Rusko. Poukazuje na to příliš mnoho náznaků.

Zatím však stavíme modly.

Sotva začala veřejnost trochu hlučet, že už je nejvyšší čas skoncovat s klaněním se mrtvole a že Lenin má být pohřben, okamžitě vystala otázka: A koho na jeho místo? A list Krasnaja zvezda prohlašuje: Mimo jiné je uchování mrtvolvy vědeckým experimentem!

Experiment se nesmí přerušit!

Námítka: Soudruzi komunisté, při všem vašem zvěrstvu, vy musíte Lenina strašně nenávidět, ale aspoň s jeho mrtvolou byste mohli mít slitování – vždyť vy jste z něho udělali psa. Pokusné zvíře. Proč byste nemohli Lenina zahrabat a na jeho místo položit...? A pokračujte si v experimentu. Jistě by byl velmi užitečný.

Zatímco se diskutovalo o Leninovi, už odlili nový idol na koni a vztyčili jej v Moskvě.

Byl to dobrý maršál. Jen je třeba říci, že v celých lidských dějinách neexistuje krvavější vojevůdce než byl Žukov. Ani jeden fašista nezavraždil zbytečně tolik vlastních vojáků. Ve jménu naprostého realismu by bylo zapotřebí postavit místo soklu bazén a napustit ho krví, aby v ní Kumir stál až po kolena. A ještě lepší by bylo vyhloubit na Maněžním náměstí jezero, které by symbolizovalo celé oceány krve, v nichž Georgij Konstantinovič nehledal brody. On sám by byl v jezeře ztvárněn, jak plave. Kraula. Aby mu koukala jenom hlava. A rozmáchlé ruce.

Smolíme z Žukova idol – a právě to nám brání v položení jednoduché otázky: Ale proč nebyl souzen?

V každé normální zemi by ho za rok 1941 postavili před tribunál a položili by mu otázky, mnoho otázek. Proč natáhl až k hranicím naftovody? K čemu shromáždil tanky u hranic? Proč nepodminoval mosty? Proč všechna příhraniční letiště přímo zasekal letadly? Proč nechal vozit k hranicím desítky tisíc vagonů paliva a munice?

My máme na všechno vysvětlení: omyl, omyl, omyl.

Jenže za omyly se má hnát k zodpovědnosti, k soudu. Pokud výbuch 45 mm kanónu urve kolo, jednoho zabije a dva zraní, je v každém případě nezbytné kanón zachránit. Pokud to neučinili, četař Ivánek jde před polní soud. Omyl neomyl, zaplatíš za to svou hlavou.

Žukov však k zodpovědnosti pohnán nebyl. Proč?

No přece proto, že jsme stavěli letiště u hranic i po válce, stejně jako skladiště munice a paliva. Když všechno kikslo, nemohli odvézt zásoby z Východního Německa ani za čtyři roky. Odešli z Německa, Polska, Maďarska – a zase zůstali bez letišť. Jako v roce 1941.

Máme-li prohlásit Žukovovo jednání před německým vpádem jako nesprávné, pak by musela být přepsána veškerá sovětská vojenská věda. Spolu s tím by musely být změněny programy všech vojenských akademií a armáda by se musela začít budovat úplně jinak.

Žukov nebyl souzen proto, že v květnu 1941 dělal všechno správně a přesně tak, jak to dělal dřív, konkrétně před zahájením náhlého úderu proti 6. japonské armádě na Chalchin Golu, a také jak to dělal poz-

ději – před zahájením náhlého úderu proti 6. německé armádě u Stalingradu.

Žukov nebyl souzen proto, že režim vůbec nemusel analyzovat příčiny porážky z roku 1941. Tyto příčiny bylo naopak nezbytné zaretušovat, vymazat a ještě kompletně přemalovat. Což také Žukov dělal: „Tanky jezdily na benzin, takže byly vysoce hořlavé” (Vzpomínky a úvahy, str. 137 rus. vyd.); „Tanky BT-5 a BT-7 byly příliš hořlavé” (str. 170).

Proč to opakovat?

Aby to všichni vzali na vědomí a akceptovali. To se musí jednou povyprávět a na jiném místě to zopakovat. Pak si to tetička z francouzské televize už zapamatuje.

Žukov píše pravdu (ne vždy), zapomíná však sdělit, že v celém zbytku světa byly v tancích přesně takové benzinové motory.

Tím, že Žukov hovoří o našich tancích a mlčí o těch zahraničních, vzniká dojem, že naše tanky byly horší než tanky jiných armád.

Situace je taková: Jedině v Sovětském svazu byla uznána nezbytnost vlastnit vysoce výkonný a rychlý tankový diesel. Ten byl dlouho před válkou vyvinut, vyroben a přijat do výzbroje. Jedině Sovětský svaz měl v okamžiku zahájení války dieselové motory. (Čtenář mi promine, pokud vynechám japonské jednořadové dieselové motory o výkonu 110 hp a italské o výkonu 125 hp. To byly nedokonalé, automobilové motory, které naprosto neměly tankový výkon. Byly ostatně vyráběny v omezených sériích pro tanky, které nehrály ve válce vůbec žádnou roli.)

Jedině Sovětský svaz vyráběl tankové diesely, které byly nejenom prostě nejlepší na světě, nýbrž byly ještě ke všemu unikátní, protože nikdo jiný tehdy na takovou úroveň vývoje nedospěl.

A po tom všem, prosím pěkně, se všichni vysmívají našim tankům a motorům. Celý svět se směje. A my sami se smějeme ze všech nejhlasitěji.

Jakýsi Iosif Kosinskij uvažuje následujícím způsobem: Psal Žukov, že tanky se spalovacími motory jsou hořlavé? Psal. A psali to generálové jiných armád? Nepsali. Z řečeného vyplývá...

Generálové jiných armád skutečně nic nepsali o hořlavých tancích. Nepsali o nich proto, že otázka přechodu na dieselové motory se ve

všech ostatních státech vůbec neřešila, přičemž v řadě případů nebyla dokonce ani položena.

Nad létem roku 1941 se vyvinula následující situace. Všechny armády na světě byly vyzbrojeny tanky pouze se spalovacími motory.

I Rudá armáda měla tisíce dříve vyrobených tanků se spalovacími motory, ale kromě toho také pět typů sovětských tanků (BT-7M, T-34, KV-1, KV-2, T-50) s motory dieselovými. To byl gigantický kvalitativní skok.

Sovětský svaz zahájil před válkou masovou výrobu tankových dieselů a vytvořil kapacity, které dovozovaly vyrábět v případě války tankové diesely v *jakémkoliv* množství.

Tvoříme novou modlu.

A ihned dostáváme od mrštné modly jednu pořádnou přes hubu: Tanky byly hořlavé, v tom je příčina porážky.

Naši modlu vydávají v milionových nákladech ve všech jazycích.

Modla je čtena. Modle se věří.

Modla se z toho takhle vykroutila – a nám se všichni smějí. Modla se vykroutila a my jsme za blbce.

KAPITOLA ČTRNÁCTÁ

Proč soudruh Stalin nepopravil soudruha Kudrjavceva?

Válku budeme vést útočně a přeneseme ji na území nepřítele.
Polní řád Dělnicko-rolnické Rudé armády, 1941 (PU-41, str. 9)

1

Až do dvacátého století bylo místo velitele baterie v bojové situaci přímo na její palebné pozici. Jak také jinak? Vzpomínáte ze Lva Tolstého na baterii kapitána Tušina?

Ovšem na počátku 20. století si polní dělostřelectvo vojensky vyspělých států osvojilo střelbu za obzor na cíle, které není z palební pozice vůbec vidět. Říká se tomu palba ze skrytých pozic. Tento způsob se stal základním: dával totiž možnost skryt dělostřelecké baterie za terénní vlny, za budovy a stromy, do přirozených i umělých úkrytů či prostě za čarou obzoru. Životnost baterií prudce vzrostla, protože začalo být obtížné najít je a zničit.

Jenže skrytá baterie je slepá: návodčí vůbec nevidí na cíl. Proto se při střelbě ze skrytých pozic nenachází velitel baterie v místě její dislokace, nýbrž tam, odkud může vidět na nepřítele. Velitelské stanoviště baterie začalo být umísťováno dopředu a do strany, do mnohakilometrové vzdálenosti od palebné pozice. Z velitelského stanoviště vidí velitel na cíl a může vydávat nařízení, kam a jak střílet.

Každý z nás v dětství hrál námořní bitvu: nakreslí se mřížka se souřadnicemi a oznamuje se cílový bod úderu: A-1, B-2 atd. Přibližně stejně se to dělá i u opravdového dělostřelectva: jednu mapu má velitel baterie, který na nepřítele vidí a druhou velící důstojník baterie (tedy velitel první palebné čety), který na nepřítele nevidí.

Velitel vydá z dálky rozkaz, velící důstojník na baterii rozkaz opakuje a baterie jej splní. Řízení na dálku, dá se říct. Takový je princip. V praxi se ovšem musí budoucí důstojníci dělostřelectva učit tři až čtyři roky matematiku, topografii, balistiku, meteorologii a další vědy, aby si osvojili elementární základy střelby ze skrytých palebných pozic. Taková střelba vyžaduje umění, zkušenost, přesné přístroje, složi-

té výpočty, spolehlivé, nepřetržité spojení a plnohodnotné topografické vybavení.

To všechno je dlouhý úvod k tomu, že použití dělostřelectva v boji bez topografických map je nemožné, zrovna jako je nemožné hrát námořní bitvu bez mřížky se souřadnicemi. Každá baterie musí mít v nejkrajnějším případě aspoň dva soubory topografických map: musí je mít velitel baterie, který vidí na nepřítele, a pak velící důstojník na baterii, který na nepřítele nevidí. Existují i způsoby střelby ze skrytých palebných pozic bez topografických map, ovšem efektivita bojového použití dělostřelectva se zde ostře snižuje. V zásadě lze i automobil bez motoru použít bezprostředním způsobem: zapráhni do něj pár koní – a už můžeš koníky pobízet bičem a hlasitým hyjó. Dělostřelectvo bez map je automobil bez motoru. Její bezprostřední použití je možné, jenže...

Takže jak řečeno, každá baterie musí mít k dispozici nejméně dva soubory topografických map. V krajním případě. V lepším případě musí mít mapy také velitel řídící čety, velitel druhé palebné čety a také předsunutí dělostřelečtí pozorovatelé, dále kalkulanti, dělostřelečtí rozvědčíci, rotmistr baterie a velitel tažného oddělení.

Ostatně, kdyby neměl mapu velitel oddělení dělostřeleckého zásobování, nemohl by ani přivést munici. Kdo potom bude co dělat s vašimi skvělými výpočty?

Dělostřelectvo je kombinovaný orchestr. Dochází i k sólovým výstupům dělostřelectva, ale častěji baterie zpívají a hrají v duetu, triu či kvartetu... Pro řízení palby dvou či tří baterií musí mít velitel tohoto útvaru mapu. Musí ji mít také jeho zástupce, náčelník jeho štábu a dále pak – jim podřízená – zvláštní řídící baterie s četou dělostřelecké rozvedky. Ti všichni potřebují mapy zrovna tak, jako dirigent a hudebníci potřebují noty. – Palbu většího počtu těchto útvarů pak řídí velitel dělostřeleckého pluku. Ani on nemůže sám bojovat bez map, ani jemu podřízení dělostřelečtí rozvědčíci, korigenti palby, kalkulanti...

Když teď tohle všechno víme, vrátíme se do 13. června roku 1941. Za zástěrkou Sdělení TASSu se milionové masy sovětských vojsk hnaly k západním hranicím. Tisíce vojenských vlaků od Dálného Východu až po město Brest zaplnily železniční síť celé země a paralyzo-

valy veškerou jinou dopravu. V noci se divize, armádní sbory a armády tajně vysazovaly z vlaků v příhraničních lesích.

Sovětští velitelé zatím nevědí, co mají za úkol uskutečnit. Každý vidí pouze svou rotu, baterii, prapor, oddíl, pluk, brigádu, divizi, armádní sbor, armádu, ale nemůže si představit veškerou hloubku a rozmach Stalinova záměru. – A náhle zastihne sovětské velitele strašlivá zvěst: Hitler nám zasadil předstižný úder: nečekaně zahájil preventivní válku.

Standardní obraz dne 22. června byl následující: v běloruských lesích se rozmisťuje 22. armáda, tajně převelená z Uralu. Jako všichni ostatní sovětské armády se připravovala k útoku. Jenže 22. armáda dostává nečekaný a zcela neobyčejný úkol: připravit obranu a protiútoky na vlastním území. Generálporučík N. I. Birjukov byl tou dobou generálmajorem a velel 186. pěší divizi 62. pěšího armádního sboru 22. armády. Zde je jeho vyprávění: „Jediný exemplář mapy, který se mi podařilo vyprosit od náčelníka štábu 21. mechanizovaného armádního sboru, mi sebral velitel našeho sboru generálmajor I. P. Karmanov” (Vojenno-istoričeskij žurnál, 4/1962, str. 82).

186. divize generála Birjukova je téměř na plných stavech. Čítá 13 000 vojáků, seržantů a důstojníků, 144 děl, 154 minometů, 558 kulometů, 13 obrněných vozů, 16 plovoucích tanků, 99 traktorů, 558 automobilů, 3000 koní a... ani jeden mapový soubor. Jednu mapu si generál Birjukov vyprosil u sousedů, ale nadřízený velitel mu ji *sebral*. Sovětští velitelé mají mezi sebou vztahy jako ve Stalinově trestném táboře. Mimochodem, Karmanov, který Birjukovovi sebral mapu, byl právě propuštěn z vězení – a vůbec celá uralská 22. armáda byla ve vysoké míře složena ze „speckontingentu”, tj. z vězňů uralských lágrů. Generál Birjukov projevil v této situaci neprominutelnou lehkomyšlnost: existuje jediná mapa, tak ji nikomu neukazuj, ani svému veliteli, protože *jak ji ukážeš, tak už ji nemáš*. Není však co závidět ani onomu nadřízenému veliteli, který mapu uzmul: velí totiž 62. pěšímu armádnímu sboru, což činí tři divize (153., 174. a 186.), dva samostatné dělostřelecké pluky, oddíl protiletadlového dělostřelectva, spojovací prapor, ženijní prapor a letecký oddíl. Celkem má armádní sbor 17 pluků, z nichž 8 je dělostřeleckých.

Sbor má 966 děl a minometů.

My už víme, kolik mapových souborů musí mít jedna baterie.

Jenže v pěším armádním sboru není jedna jediná baterie, nýbrž 173 dělostřeleckých a minometných baterií (včetně baterií řídicích).

Každý pěší armádní sbor má pro korigování dělostřelecké palby své vlastní letectvo. Jenže kam ty letadla poletí bez map? A jak budou bez nich korigovat palbu baterií? Ostatně, mapy nepotřebuje pouze dělostřelectvo. Mapy potřebuje i pěchota, ženisté a jednotky týlového zabezpečení. Dostanou-li mapy dělostřelci, ale ne pěchota, jak mají potom organizovat svou součinnost? Ani štáby praporů, pluků a divizí nemohou bez map vlastně vůbec bojovat. 186. pěší divize a 62. pěší armádní sbor – to jsou ovšem jenom konkrétní příklady.

V 21. mechanizovaném armádním sboru je obraz úplně stejný.

Sboru velel generálmajor D. D. Leljušenko – člověk velkodušný.

Vzájemná pomoc v boji je hlavním principem válečného soudružství. Během války byl generál Leljušenko jedním z nejzapřísažilejších stoupenců tohoto principu. Válku zakončil jako generálplukovník, velící 4. gardové tankové armádě. Na všech postech, ve všech situacích podporoval Leljušenko své sousedy palbou, odvážnými útoky a bleskovými manévry. Pokud si tedy musel na začátku války generál Birjukov vyprošovat od generála Leljušenka mapy a dostal jednu, pak je zřejmé, že Dmitrij Danilovič Leljušenko a jeho 21. mechanizovaný armádní sbor se v mapách nikterak netopili. Zde však není řeč o divizích a armádních sborech, ba dokonce ani o armádách: celý Druhý strategický sled, čítající sedm armád a množství samostatných armádních sborů, byl bez map. A co První strategický sled (patnáct útočných armád a desítky samostatných armádních sborů a divizí)? Taky bez map. Za jejich zády probíhá rozvinutí třetího a dokonce i čtvrtého sledu, ale nelze jim v podstatě velet: ani tam totiž nemají mapy.

Uved'me příklad, jaká byla situace v Prvním strategickém sledu sovětských vojsk. Svědkem je generálmajor D. I. Osadčij. Tou dobou byl nadporučíkem a velel tankové rotě v rámci 3. tankového pluku 2. tankové divize 3. mechanizovaného armádního sboru 11. armády Severozápadního frontu. Nachází se na území Litvy. Před válkou byl v divizi vyhlášen bojový poplach a jednotky byly přesunuty do příhraničních lesů. Tanky KV-2 byly vybaveny municí schopnou prorazit beton. Což je zcela logické: za hranicemi se rozkládá Východní Prus-

ko, jehož území je poseto stovkami mohutných železobetonových obranných staveb. K jejich rozbití je zapotřebí právě protibetonová munice. Jenomže válka začala poněkud jinak, než bylo v plánu: k prořázení železobetonových opevněných pásem nedošlo a místo toho bylo nutno bránit vlastní zemi, bojovat na vlastním území. A tady vznikl problém: velitelé nemají topografické mapy. Článek generála Osaďčenka je kratičký, avšak na to, že nebyly mapy, v něm generál upozorňuje hned několikrát (Vojenno – istoričeskij žurnal, 6/1988, str. 52 až 54).

Z dokumentů onoho období vyplývá, že mapy chyběly nejenom ve 2. tankové divizi, ale i ve všech ostatních tankových divizích. Dne 5. srpna 1941 odeslal zástupce velitele obrněných jednotek Rudé armády, generálmajor tankových vojsk V. T. Voľskij, hlášení náměstkoví lidového komisaře obrany, generálporučíkovi tankových vojsk J. N. Fedorenkovi. V hlášení informuje o využití sovětských tankových vojsk v prvních dnech války. Mimo jiné je zde následující závěr: „Velitelský sbor neměl mapy, což vedlo k tomu, že nejen jednotlivé tanky, ale celé jednotky bloudily” (CAMO, fond 38, zápis 11360, věc 2, str. 13).

A zde je svědek ve velmi vysokém postavení – F. I. Golikov. Před válkou pracoval jako náčelník vojenské rozvědky GRU a na jejím konci zastával funkci náměstka lidového komisaře obrany (tj. zástupce Stalina). Po válce byl jmenován maršálem Sovětského svazu.

V listopadu roku 1941 byl Golikov generálporučíkem a velel 10. armádě. Pravidelná (kádrová) Rudá armáda byla už tehdy zničena.

U samotné Moskvy zadržují nepřítel zbytky Třetího strategického sledu Rudé armády, přičemž Stalin tajně zformoval deset armád z nevytrénovaných rezervistů a připravuje protiútok. Jenže problém je stále stejný: „K dispozici byly pouze dva exempláře mapy. Jeden jsem měl já a druhý náčelník štábu armády” (Vojenno-istoričeskij žurnal 5/1966, str. 74).

Golikova 10. armáda měla v prosinci 1941 přes 100 000 vojáků.

Dvě mapy na sto tisíc vojáků... Proporcionálně tedy úplně jako v 62. pěším pluku 22. armády: tam měli jednu mapu na padesát tisíc vojáků a velitelů. Takže soudruh Stalin byl s mapami nějak na štíru.

Z maršálova svědectví vyplývá, že mapy tudíž neměli ani v operativním oddělení štábu 10. armády – tedy v oddělení, zabývajícím se plánováním bojových akcí. Neměli ani jednu. Mapy nevlastnilo ani výzvědné oddělení štábu 10. armády. Mapy nemá ani velitel dělostřelectva armády. Ani náčelník týlového zabezpečení. Ale vždyť tady nejde o štáb divize ani štáb armádního sboru. To je štáb celé armády. To se to bojuje, když náčelník operativního oddělení nekreslí plán operace na mapě, nýbrž na kusu papíru. To je asi totéž, jako kdyby chirurg neprováděl operaci chirurgickými nástroji, ale jídelním přístrojem.

Připusťme však, že plán nakonec nějak na tom kusu papíru sesmolili. Jak ho nyní předat podřízeným velitelům? Mají jim situaci vysvětlit rukama? Podřízení generálové a jejich štáby nemají mapy už tuplem. A jak má střílet dělostřelectvo? 10. armáda, jako ostatně kterákoliv jiná, má celé stovky dělostřeleckých a minometných baterií. Jak řídit jejich palbu? Nijak. Nemožné. Jak zásobovat divize, není-li možné ukázat velitelům týlového zabezpečení na mapě rozmístění divizí? Jak organizovat součinnost s letectvem? Jak organizovat rozvědku? Partyzáni dodali informace o postavení nepřítele, jenže co s těmi informacemi dělat? Zapsat je na papír?

Ve svém archivu jsem shromáždil přes tři sta svědectví o strašlivém nedostatku map. Svědky jsou důstojníci, generálové a maršálové. Myslím ale, že zmíněné čtyři příklady postačí. Kdyby ne, můžu pokračovat. Pokud by byl zájem, můžu napsat celou knihu o tom, že topografické mapy NEBYLY.

2

Absence map v jednotkách, útvech, svazcích a svazích Rudé armády měla katastrofální následky. Řídit jednotky bez map je nemožné. Vyzbrojte divizi sebelíp, nechtějí velet nejchytřejší velitele, sestavte ji z nejstatečnějších a nejzkušenějších vojáků – ale když ta divize nebude mít mapy, přese všechno bude neřiditelným stádem.

Taková divize neslavně padne a otevře nepříteli cestu do týlu dalších zrovna takových mohutných, pevných, leč neřiditelných a proto zcela zbytečných divizí. Sovětské polní dělostřelectvo mělo nejlepší dělostřelecké zbraně na světě, a pokud jde o počet děl, převyšovala

Rudá armáda všechny armády světa dohromady. Jenže v důsledku absence map bylo v prvních měsících války zhora nemožné využít tuto obrovskou sílu v boji. A pěchota, zbavená řízení i dělostřelecké podpory, ustupovala (tj. prchala) a obnažovala frontu.

Po obnažení frontu vydala pěchota nepříteli velitelská stanoviště, strategické zásoby, příhraniční letiště i dělostřelectvo, které je bez pokrytí pěchotou bezbranné. A tanky bez map bloudily... A to je konec pravidelné armády. A bez kádrové armády ztratil stát velkou a navíc nejlepší část válečného průmyslu. Nakonec měl tedy Hitler jak pravidelnou armádu, tak rezervisty a válečný průmysl, zatímco Stalin neměl ani pravidelnou armádu, ani válečný průmysl: měl pouze rezervisty, kteří musí být nejprve shromážděni, vycvičeni a vyzbrojeni – poté, co se na Uralu rozvinou nová střediska válečného průmyslu.

A právě zde je nutno hledat odpověď na otázku, proč dokázala Rudá armáda dojít jenom k Odře, Dunaji a Labi: katastrofální začátek války předznamenal i její katastrofální konec. Jistě, Stalinovi rezervisté měli tolik energie, že zlámali vaz německé pravidelné armádě i německým rezervistům, zásobovaným průmyslem celé Eropy. Jenže Stalinovi se nepodařilo zabrat v Evropě skoro nic.

Je to až s podivem, ale ani jeden z kremelských historiků neobrátil naši pozornost na absenci map jako na příčinu porážky Sovětského svazu ve druhé světové válce. Oficiální teoretická věda přešla svědectví tak velké zajímavosti bez zájmu. A pokud by si některý z kremelských historiků na mapy vzpomněl, okamžitě by faktu absence map využil coby důkaz „nepřipravenosti“ Stalina na válku.

My však nebudeme se závěry tolik spěchat. Především si ujasníme jména osob, které v Rudé armádě odpovídaly za topografické vybavení vojsk a štábů. A teprve potom vyneseme rozsudek.

3

Viníky lze snadno najít, a to jmenovitě.

Na každém listu sovětské topografické mapy je napsáno: „Generální štáb“. Tím je vlastně uvedena ta organizace, která zodpovídá za přípravu válečných plánů a zabezpečení jednotek plány a rovněž mapami, na nichž jsou dané plány zobrazeny. Roku 1941 se generální

štáb skládal z osmi správ. Jedna z nich nesla jméno Topografická a starala se o všechny otázky topografického zabezpečení jednotek.

Ke dni 22. června 1941 řídil Topografickou správu generálního štábu generálmajor M. K. Kudrjavcev. Byl podřízen bezprostředně náčelníkovi generálního štábu, armádnímu generálu G. K. Žukovovi.

Tak je tu máme – dva hlavní viníky.

Správně by měl být generál Kudrjavcev zastřelen za absenci map a generál Žukov za to, že patřičně neřídil Kudrjavcevovu práci.

Zastřelil je Stalin? Nebo je pověsil?

Ne, nezastřelil, ani nepověsil.

Zde ovšem ihned vzniká podezření: že by měl soudruh Stalin přespříliš měkkou povahu a odpouštěl lidem jejich chyby a omyly?

Stalin měl opravdu měkkou povahu, ale ne moc a ne vždy: Žukova předchůdce ve funkci náčelníka generálního štábu, armádního generála K. A. Mereckova napájeli právě tou dobou vyšetřovatelé močí, přivírali mu pohlavní orgány do dveří a karabáčem mu rvali kousky masa ze zad i z jiných míst.

A nyní, jak zacházel soudruh Stalin se Žukovem? Soudruh Stalin brzy jmenoval Žukova svým zástupcem, navěšel na něho víc řádů než na kohokoli jiného a vybral ho, aby vykonal „přehlídku vítězství” namísto sebe. Ale nikdy mu nevyčetl absenci topografických map.

No a co tamten? No přece ten hlavní topograf – to je pravda: jak to dopadlo s ním?

Jen žádný strach, ani jemu neublížili. Válku zakončil jako generál-poručík. Na hrudi měl deset bojových řádů a množství medailí.

Topografickou službu v generálním štábu nastoupil roku 1938, když mu bylo 36 let, a zůstal v této funkci 30 (slovy: třicet) let, a to za Stalina, za Malenkova, za Chruščova i za Brežněva. Měnili se náčelníci generálního štábu, lidoví komisaři a ministři, měnili se generální tajemníci, ale Kudrjavcev zůstával. Po celá desetiletí bylo tedy normou vstoupit do řad topografické správy – jako zelenáč a frekventant vojenského učiliště – za Kudrjavceva a zakončit službu coby šedivý plukovník či generál – zase za Kudrjavceva. Třicet let ve funkci hlavního topografa armády, to je rekord. Opravdu je to rekord. Zjišťoval jsem si to u britských, francouzských, amerických a německých vojenských historiků. V žádné armádě světa se v podobné funkci nikdo

neudržel třicet let. A to v celých světových dějinách. Odešel s poctami a dožil se 82 let. Nehrozily mu věznice ani tábory. Byl všemi vážen. Slovo má bývalý náčelník GRU a náčelník generálního štábu, armádní generál S. M. Štemenko: „Topografickou službu generálního štábu řídil vynikající znalec této práce, generál M. K. Kudrjavcev” (Generalnyj štáb v gody vojny / Generální štáb ve válečných letech, str. 128).

A ještě jedna pochvala na adresu generála Kudrjavceva a jím řízené topografické služby: „Ukázalo se, že v Sovětském Rusku byla vybudována kartografická výroba, která svým rozmachem, organizací, objemem a kvalitou práce překonává všechno, co bylo kdekoli do té doby uskutečněno.”

Tato pochvala je o to cennější, že pochází od protivníka – a byla vyřčena právě v průběhu války, kterou onen protivník ještě doufá vyhrát. Citace pochází z německého časopisu „Petermanns geographischen Mitteilungen” (1943, Heft 9/10). To není jen přiznání převahy nepřítele. To je víc. Tady totiž vyšší rasa uznává, že nad ní mají převahu tupí a líní Rusové, kteří vlastně ani nejsou lidmi. Takové hodnocení je třeba si zasloužit.

Po vydání „Ledoborce” v němčině jsem dostal obrovské množství dopisů od bývalých německých vojáků a důstojníků. Pročítat bych je musel do konce života. A ani v jednom dopisu se nemluví o nepřipravenosti Rudé armády na válku. Všechny dopisy pojednávaly o připravenosti. Píše se v nich o všem možném, ale najdou se tam i zmínky o sovětských topografických mapách. Nejčastěji o tom, jak byli těsně před válkou zadrženi sověští dělostřelečtí rozvědčíci, kteří se ať už záměrně či omylem dostali na německé území, a o tom, jak jim byly zabaveny topografické mapy vysoké kvality.

Jiné dopisy pojednávají o tom, jak byly v příhraničním pásmu v prvních dnech války ukořistěny sovětské topografické sklady. Například o obrovském skladišti v Tiraspolu, kde byly uskladněny mapy udivující kvality, a to včetně map Galatského průchodu, či o benzinem politém a podpáleném sklepení na okraji města Šiauljaj. Sklepení bylo zavaleno mapami, ze kterých nyní zůstaly jenom ohořelé růžky. Starý voják píše, že celá četa byla ohromena kvalitou papíru a ostrostí kresby: „Lepší než na německých bankovkách”.

Zbylo nám už jen to nejjednodušší: spojit fakta dohromady.

Na jedné straně nejlepší topografická služba na světě, a na straně druhé – absence map. Na jedné straně oslnivá kariéra hlavního sovětského topografa, a na druhé si sovětský generál vyprošuje mapu od sousedů, jenže nadřízený generál mu tu mapu sebere. Jak pro to všechno najít společného jmenovatele?

Někdo možná najde jiné vysvětlení, ale mně se zdá, že existuje jen jediné uspokojivé: Sovětský svaz připravoval agresí.

Příprava začala už ve dvacátých letech. Na válku se připravovali i sověští vojenští topografové. Topografická služba připravila mapy v obrovském množství. Jenže všechny mapy byly soustředěny v příhraničních oblastech SSSR, kde také musely být při ústupu ničeny.

Fakt likvidace stovek a tisíců tun topografických map byl potvrzen mnoha německými zdroji.

I sovětské zdroje hovoří o tomtéž: mapy byly odvezeny do příhraničních oblastí států a tam byly ztraceny či záměrně zničeny při vynuceném ústupu. Generálporučík A. I. Losev vysvětlil příčiny nedostatku topografických map takto: „Skladiště topografických map, bezdůvodně rozmístěná u samých hranic, byla buď ukořistěna nepřítelem, nebo jím byla zničena v období prvních náletů. V důsledku přišly jednotky o 100 milionů map” (Vojenno-istoričeskij žurnál 10/ 1992, str. 82).

Mapy tedy byly připraveny, ale všechny byly zničeny na hranicích v prvních dnech války.

V pěti příhraničních okruzích Sovětského svazu se dne 21. června 1941 nacházelo patnáct armád Prvního strategického sledu, na místo přijíždělo a rozmisťovalo se ještě dalších sedm armád Druhého strategického sledu – a mimoto se formovaly tři armády Třetího strategického sledu. Po náhlém sovětském útoku a vyhlášení Dne „M” bylo v plánu zvýšit počet armád v západních oblastech SSSR na padesát. Tudíž byly pro každou z existujících a dokonce i teprve plánovaných armád na hranicích už vyrobeny dva miliony map.

Bojovat se však muselo nikoli se dvěma miliony map v každé armádě, nýbrž začasť jen s dvěma... mapami – jako v 10. armádě generálporučíka Golikova.

To je miliónkrát méně.

To je ovšem současné, snížené hodnocení. Před časem byly ztráty topografických map vyčísleny výše. Samotný hlavní vojenský topograf Kudrjavcev dosvědčuje, že v prvních dnech války zničily sovětské jednotky jen v Pobaltském, Západním a Kyjevském okruhu kolem dvou set vagonů topografických map (Vojenno-istoričeskij žurnál 12/1970, str. 22). Roku 1941 měl v Sovětském svazu ten nejmenší vagon nosnost 20 tun. Předpokládáme-li, že bylo použito jen malých vagonů, i tak dospějeme k číslu čtyř tisíc tun zničených map.

Generálporučík Kudrjavcev podává ještě jeden klíč k vyčíslení množství zničených map: v průměru byl v každém vagonu 1 033 000 exemplářů. A dvě stě vagonů pak znamená dvě stě milionů map.

Dnes sděluje generálporučík Losev, že bylo ztraceno sto milionů map ve všech příhraničních okruzích. Mnoho let předtím ovšem generálporučík Kudrjavcev, který za ty mapy bezprostředně odpovídal, uváděl jiné číslo: jen ve třech okruzích bylo ztraceno dvě stě milionů map.

Nebudeme však malicherní. Nebudeme se hádat, kdo má pravdu:

ať už se ztotožníme s tím či oním hlediskem, rozdíl zde vlastně nestojí za řeč, protože v obou případech hovoříme o obludném množství, o množství astronomickém a nepředstavitelném. Nikdo nikdy neztratil tolik map. Ukažte mi jinou zemi, která ztratila aspoň deset milionů map. A to během tří dnů. Pokud jde o mě, já jinou takovou zemi neznám. Kdo ji zná, ať mi ji ukáže.

Když Rudá armáda ztratila takové množství map a když se samotní náčelníci Vojenské topografické služby navzájem rozcházejí v odhadu ztrát, jestli činí rozdíl v odhadech sto milionů nebo dokonce víc, jedno je zde jisté: map bylo opravdu hodně. Bylo jich tolik, kolik jich nikdo nikdy nevyrobil. Nelze než konstatovat, že i u nás bylo cosi připraveno na válku.

Problém byl tedy popsán z různých hledisek: německými válečnými odborníky na topografii v době války, bývalými německými vojáky mnoho desítek let po válce, sovětským generálem, který sám bezprostředně řídil topografickou službu v době války, a dalším generálem půl století po sledovaných událostech. Výsledek je stejný: nikde na světě neexistovalo nic podobného ani z hlediska organizace, ani množství, ani rozmachu, ani kvality. Sovětský svaz disponoval nejlepší topografickou službou na světě, která připravila prostě neuvěřitelné množství map pro nadcházející válku. Generál Kudrjavcev a všichni jemu podřízení topografové se připravovali na válku tak, jako se na ni nepřipravoval nikdo na světě, a nechali vyrobit tolik map, kolik si nikdo dokonce ani neumí představit.

Za to nemohl mít Stalin vůči generálu Kudrjavcevovi námitek a neměl ani důvod ho za jeho předválečnou práci popravovat. Vyznamenat – to ano.

Vzniká však otázka: Proč ty mapy odvezli do příhraničních oblastí?

Za to, že připravil tolik map, není generála proč střílet, ale za to, že je převezl k hranicím, měl jít ke zdi! Vždyť jaký je v tom rozdíl: jestli před válkou nic nedělal a žádné mapy nepřipravil, nebo jestli mapy připravil, ale rozmístil je v prostorech, kde byly všechny naráz zničeny? Výsledek je stejný: mapy nejsou, protože jedna katastrofa navazuje na druhou, proto hynou jednotky po milionech, proto je vyklizeno jedno město po druhém, proto vydáváme nepříteli na miliony čtverečních kilometrů území i s desítkami milionů obyvatel.

Proč Kudrjavceva nezastřelili za tak nerozumné rozmístění map?

Mám hrozně rád naše generály a některé vojenské historiky. Jsou to obdivuhodní lidé. Nejsložitější problémy dokážou vysvětlit prostě, jasně, pochopitelně a srozumitelně: „bezdůvodně rozmístili”.

A hotovo. A je po problému. A není zde zapotřebí žádné diskuse.

Já však svého čtenáře vybízím, aby si tu situaci představil, aby si představil, jak se něco takového mohlo stát. Nuže: těsně před německým útokem přichází generálmajor Kudrjavcev ke svému bezprostřednímu nadřízenému, armádnímu generálu G. K. Žukovovi:

– Georgiji Konstantinoviči, rozhodl jsem se přesunout všechny naše zásoby map přímo na německou hranici!

– Týjo! To je síla. A proč, Marku Karpoviči?

– Ale jen tak, Georgiji Konstantinoviči, trklo mě to tak do hlavy.

– A žádný důvod sis nevymyslel?

– Snažím se, Georgiji Konstantinoviči, přemýšlím o tom ve dne v noci – ale důvod ne a ne vymyslet. Prostě jsem se rozhodl je tam všechny převést a mít je tam. Úplně bez nějaké nezbytnosti. Bez důvodu. Všech dvě stě milionů. Němec udeří – a všechny mapy mu náraz padnou do drápů. Mám pravdu?

– Máš, Marku Karpoviči.

– Tak že bych vydal rozkaz, Georgiji Konstantinoviči?

– Utíkej, Marku Karpoviči. Odvez všechny naše zásoby map přímo na samou hranici. Do bezprostřední blízkosti!

Je to k smíchu?

Ale takovouhle situaci jsem si já nevymyslel. Tento mnou vymyšlený dialog přímo vyplývá z oficiální verze našeho rodného generálního štábu: prostě a jednoduše ty mapy vzali a odvezli je bezdůvodně na hranice. Bez příčiny.

Velcí náčelníci na ministerstvu obrany, v generálním štábu a ve vysokých vědeckých ústavech ze sebe po padesát let dělají blbečky a předkládají nám k uvěření, že generál Kudrjavcev byl úplný idiot.

Náčelník nejlepší válečné topografické služby světa a nejlepší vojenský topograf světových dějin, na jehož hruď už není kam všet nová vyznamenání, se zničehonic sebral a jenom tak, v náhlém hnutí myslí zlikvidoval veškeré výsledky mnohaleté práce tím, že nechal odvézt všechny zásoby map přímo k německým hranicím.

A dokonce zapomněl vymyslet i zdůvodnění, proč to udělal.

Dobře, uvěříme oficiálním historikům: Kudrjavcev je tedy idiot.

Oni nás však nutí, abychom uvěřili, že také Žukov byl úplný idiot.

Právě náčelník štábu Žukov zodpovídal za všechny mapy. Bez jeho dovolení by nebylo možné odvézt k hranicím ani tisíc tun map, ani jeden vlak, ba ani jediný vagon. Bez Žukovova podpisu by to nešlo.

Nebo v krajním případě bez jeho ústního pokynu. Kudrjavcev však odvezl všechny mapy Rudé armády na hranice – a Žukov o ničem

nemá páru. Žukov vůbec neví, čím se zabývají generálové, kteří jsou mu bezprostředně podřízeni. No dobrá, uvěřme i tomuhle.

Kremelští historikové nás nutí uvěřit, že Žukov byl povolný člověk slabé povahy. Všechny mapy byly na hranicích zničeny, armáda v důsledku jejich absence hyne a vydává nepříteli půlku státu, ale Žukov za to Kudrjavceva nejenže nepopravil, ale dokonce mu ani nedal výpověď – a ani ve svých pamětech o něm neřekl špatného slova.

Dobře, my tomu tedy věříme: Žukov byl muž slabé povahy.

Oficiální historikové nám dávají k uvěření, že soudruh Stalin byl dobrotivý a vlídný strejda. Kvůli absenci map roku 1941 hyne celá země, světový komunismus i věc Světové revoluce, hyne Stalinův režim a osud samotného Stalina visí na vlásku, ovšem Stalin nemá vůči soudruhům Kudrjavcevovi a Žukovovi žádné výhrady.

Ale vždyť velitelé pluků, brigád, divizí, armádních sborů, velitelé armád a celých frontů žádají, volají, úpěnlivě křičí: Soudruhu Staline, dejte nám mapy! Bez map se nedá bojovat!

Ale soudruh Stalin Kudrjavceva nepopravil a Žukova se ani nedotkl. A soudruh Berija taky nemá nikterak naspěch. A co víc: soudruh Stalin věší kupodivu na Kudrjavceva i na Žukova... řády.

A tohle všechno nám vysvětlili velmi jednoduše: chyba, omyl.

Nepromýšleli to. Bezdůvodně rozmístili...

Je pozoruhodné, že samotný Žukov popsal ve své knize spoustu všelijakých hovadin, uvedl tam tisíce jmen, dat, faktů, které tam ale vůbec nemusely být, protože nejsou pro nikoho zajímavé a nemají k věci žádný vztah, ale právě otázku topografických map, za které Žukov osobně odpovídal, obešel smělým kavaleristickým manévrem. Při ceremoniích vyznamenávání vojevůdcovskými řády se to formuluje takhle: Směle a rozhodně obešel ohnisko odporu, aniž se nechal zavléci do vleklých bojů.

A ani jeden oficiální historik se za Žukovova života neodvážil zeptat se ho nevhodně na topografické mapy. Ale ani po Žukovově smrti nebyla tato otázka položena. Kolik spravedlivého hněvu vrhli doktoři a kandidáti proti mému „Ledoborci“, ale kdoví proč nevložili tito soudruzi stejný hněv do otázek na adresu velkého vojevůdce.

Ne já, to on nacpal desítky milionů lidí do mlýnku na maso prostě tím, že nebyly mapy, prostě tím, že topografická skladiště byla „bez-důvodně rozmístěna v bezprostřední blízkosti hranic”.

Nikdo však Žukova nekritizoval a ani mu nepokládal nevhodné otázky. Nu a Žukov na ně pochopitelně neodpovídal. A proto jako by se hanba roku 1941 Žukova nedotýkala: on je veliký, on je moudrý a mohutný. On Moskvu uhájil. I Leningrad... O Georgiji Konstantinoviči nikdo neřekne křivého slova: on je čistý.

Jenže hanba porážky tím není nijak smyta. A pokud tahle hanba nepadla osobně na něčí hlavu, někam přece padnout musela. A tak padla na hlavy nás všech. A po světě se vesele šíří takovýto názor:

Jéžíš, to jsou ale pitomci, tihleti Rusové! Dyť oni jsou úplně neschopní. Ani bojovat neumějí. – A nechť si nedělají iluze Ukrajinci, Kazaši, Židé ani Tataři: když cizinec hovoří o pitomých Rusech, má tím na mysli i všechny ostatní, hanba padla nejen na hlavy Rusů, ale i na hlavy všech národů bývalého Svazu.

Všechna hrdinství našeho lidu jsou zastíněna tisíci nejostudnějšími fakty začátku války, která nemají vysvětlení – kromě naší všeobecné, fantastické tuposti a hlouposti. Svět se nad námi smíchy popadá za břicho. Nad všemi.

Ale my všichni jsme přece nezodpovídali za rozmístění topografických skladů (a letišť, velitelských stanovišť, zásob paliva, statisíců tun zásob munice atd. atd. atd.). Za to všechno odpovídal generální štáb – a osobně jeho náčelník, armádní generál G. K. Žukov.

Proto navrhuji: Buď začneme Georgije Konstantinoviče Žukova veřejně nazývat idiotem, strhneme ze soklů jeho sochy a rozmlátíme je na kousky – anebo začneme společně hledat příčinu, kvůli které se sklady map (a rovněž štáby, spojovací uzly, hory kožených bot, evakuační nemocnice a všechno ostatní) ocitly v „bezprostřední blízkosti”, tedy tam, kde byly ztraceny při prvním dotyku s nepřítelem.

Buď jedno, nebo druhé: najdeme vysvětlení nepochopitelných činů Žukova (a Kudrjavceva, Stalina, Vatutina, Vasiljevského, Beriji aj.) a prohlásíme ho za génia zla, nebo nenajdeme příčinu jeho činů a prohlásíme ho za blba. Ať tak nebo tak, v každém případě je nejvyšší čas sejmut hanbu porážky s hlavy našeho lidu. A nasvědčuje-li všechno oné hlouposti, pak je načase vložit hanbu osobně na čísi konkrétní

hloupou hlavu. Nemůžeme přece dovolit kremelské propagandě, aby házela čísi osobní omyl (nebo zločinný úmysl) na náš lid, na nás všechny a na naše potomky.

Pokud nezjistíme, kdo konkrétně nese vinu za hanbu a hrůzu jedenačtyřicátého roku, pak budeme všichni za blbce – včetně našich dětí a jejich vnuků.

KAPITOLA PATNÁCTÁ

A jaké tanky měl Hitler?

Cesty jsou těžko sjízdné. Velké množství vozidel bylo vyřazeno z provozu v důsledku havárií. Štáb Hothovy tankové skupiny hlásil, že v provozu zůstalo jen 50% standardního počtu bojových strojů... Naše tanky T-1 se ukázaly být pro jednotky přítěží.

Generálplukovník F. Halder, Válečný deník, záznam ze 4. července 1941

1

Ke dni 21. června roku 1941 měl Stalin 24 000 tanků.

Otázka pro absolventa tříměsíčních podporučických kurzů: Jakou převahu musí mít útočník?

Odpověď: Trojnásobnou.

Správně. Takže k útoku na Stalina měl mít Hitler 72 000 tanků.

Ovšem protivníci se nacházeli v nerovných podmínkách. Je známo, že naše silnice jsou doslova protitankové. Naše silnice ohromně nadhazují. Samotné silnice tedy ničí tanky, nákladáky, tahače i obrněné transportéry nepřítele. Vzhledem k tomu měl mít Hitler nikoli 72 000 tanků, ale víc. Řekněme tak 100 000.

Mimoto je u nás nekonečné území. K záboru takového území je zapotřebí mít nekonečné množství tanků.

Jenže Hitler neměl nekonečné množství tanků. Hitler neměl dokonce ani 100 000 tanků. Neměl ani 72 000 tanků, ani 24 000.

Ke 22. červnu 1941 měl Hitler na východní frontě 3350 tanků.

Celkem měl wehrmacht o něco více tanků, ty však byly v akci na jiných frontách, takže je nemůžeme započítávat.

Každý absolvent tříměsíčních kurzů může učinit výpočet nezbytností i pro druhou stranu. Na to člověk nemusí být generálplukovníkem, profesorem ani doktorem věd, aby věděl, že útočník potřebuje třikrát více sil, zatímco obránce třikrát méně. Jestliže měl tedy útočící Hitler 3350 tanků, potřeboval obránce Stalin k udržení rovnováhy 1127 tanků.

Stalin měl jednadvacetkrát více tanků, než bylo nezbytné pro obranu. Pokud se ovšem Stalin rozhodl zaútočit na Hitlera, pak proti 3350 Hitlerovým tankům činí trojnásobnou převahu 10 050 tanků.

Takže i pro útok měl Stalin víc než dvakrát tolik tanků, kolik jich potřeboval.

Stalin měl úkol o to jednodušší, že před ním ležela maličká útulná Evropa s dobrými silnicemi, lázeňským podnebím, se zásobami brambor v každém sklepe, s kotouči sýra v každé spíži, s uzenou kýtou v každém komíně a navíc s obyvatelstvem, které ve své většině považovalo Stalina za osvoboditele a toužebně na příchod jeho tanků čekalo.

Hitlerův úkol byl naopak o to obtížnější, že před ním ležely nekončné prostory bez silnic, neprůchodné lesy a Polesské bažiny, jež nebyly svou rozlohou pozadu za slušným evropským státem. Čtyři měsíce – od půlky května do půlky září – se v té zemi bojovat dá, ale pak přichází déšť, bláto, zima, sníh, mráz a znovu bláto.

A chlapi se sekerami.

2

Když potom válka skončila, kremelští vůdcové shromáždili udatné sovětské maršály, generály, profesory a akademiky a zadali jim bojový úkol: dokázat, že 3 tisíce Hitlerových tanků bylo více než 24 tisíc Stalinových. Dokázat, že Hitler byl na válku připraven, ale Stalin ne.

Jak na tuhle práci dělali nábor učených soudruhů, to nevím. Nevím, co jim za to vysolili. Možná každému slíbili sud povidel a kýbl sušenek, a možná že jim slíbili po deseti milionech dolarů, třeba byt na moskevském Arbatu o velikosti 650 metrů a palác na Krymu, možná někomu kalhoty s lampasy a jinému maršálské hvězdy... Nebudeme hádat. Jedno je však jasné: na takovou špinavou práci vybírali lidi, připravené kšeftovat nejenom se svědomím...

A tak se kšeftaři dali do práce.

Nakonec se jim povedlo dokázat, že my všichni, obyvatelé bývalého Svazu, jsme úplní idioti. Dokázali, že pokud jde o rozumové schopnosti, neměli jsme zdaleka na německé standardy, a také, že lenost a hloupost jsou hlavní charakteristiky našich národů.

Jenže jak se jim to podařilo? Jak to mohli plukovníci Mercalov a Anfilov, generálové Garajev, Žilin a Volkogonov, maršálové Kulikov a Ogarkov dokázat?

Ale velmi snadno: ve svých vědeckých výzkumech prostě těch 24 tisíc Stalinových tanků zamlčeli. Za celých padesát let se toto číslo neobjevilo v žádné oficiální publikaci. Vyplavalo na povrch až v 90. letech, i když na Západě bylo známo vždycky.

Otevřme však „Vzpomínky a úvahy” maršála Sovětského svazu Georgije Konstantinoviče Žukova, prolistujme je od začátku až do konce, ale to hlavní nenajdeme. Georgij Konstantinovič raději rozpráví o bezvýznamných hovadinách.

Vzpomínat na sedminásobnou převahu v počtu tanků Žukovovi nedovolili a uvažovat na toto téma mu nenařídili. A už měl Georgij Konstantinovič prasknout dveřmi: „Nebudu psát a basta!”

Jenomže on dostal takovou chuť na ty sudy povidel a kýble sušenek...

3

Pracoval i Ústav pro válečné dějiny. Pod vedením Glavpuru a Ideologického oddělení ÚV KSSS. Naši vojenští historikové byli pocho-pitelně zařazeni pod resort propagandy. Ostatně z tohoto resortu většinou také pocházeli, a totiž z USP neboli Správy zvláštní propagandy Glavpuru, kterou řídil jistý Volkogonov. Válečné dějiny propagandisté nestudovali, nýbrž je smolili. Podle zadaných parametrů.

Tak se v útrobách resortu propagandy zrodila poučka: „Ke dni 21. června 1941 měla Rudá armáda 1861 nejnovějších tanků T-34 a KV, a dále velké množství zastaralých a lehkých tanků.”

Je to taková poučka s přídavkem. A všem nařídili, aby opakovali tuto poučku i s tím přídavkem „a dále velké množství zastaralých a lehkých”.

Tato poučka je skrz naskrz lživá. A přídavek rovněž.

Za prvé měla Rudá armáda kromě T-34 a KV ke dni 22. června 1941 nejnovější tanky T-40 a T-50. Naši propagandisté „zapomněli” zařadit tyto tanky do statistiky.

Za druhé: 1861 T-34 a KV je číslo snížené. Dva odvážní, tj. opravdoví historikové N. P. Zolotov a S. I. Isajev odvedli obrovskou

práci, pokud jde o studium tankového parku SSSR v okamžiku zahájení války. Píší: „Do poloviny 80. let se ti, kdo o tomto problému psali, přidržovali přesně stanovených čísel, uvedených ve vzorových publikacích. V souladu s oficiální verzí měla Rudá armáda k začátku války 1861 tanků KV a T-34... Už tenkrát disponovali vědci přesnějšími čísly, ale publikovat je bylo prakticky nemožné” (Vojenno-istoričeskij žurnál 11/1993, str. 75). Číslo 1861 je sice správné, avšak odráží situaci ke dni 30. května 1941. Ke dni 21. června 1941 bylo v Rudé armádě 1363 T-34 a 677 KV, tedy 2040 nejnovějších tanků pouze těchto dvou typů, bez započítání tanků T-40 a T-50.

Přídavek o „zastaralých a lehkých” je rovněž záludnou záležitostí. I kdybychom přece souhlasili s tím, že všechny ostatní tanky s výjimkou T-34 a KV byly doopravdy zastaralé a lehké, i přesto by jistě bylo zajímavé dozvědět se, kolik jich vlastně bylo. Nicméně generálové a maršálové, doktoři i kandidáti o tom pomlčeli.

A když nás v prvních pětadvaceti poválečných letech naučili lživým číslům, z ÚV KSSS přišel na Akademii věd SSSR rozkaz prohloubit ten podvod a rozšířit. Akademici odpověděli jednohlasně: „Provedu!”

Zdrojem je časopis Voprosy istorii / Otázky dějin (5/1970, str. 25).

Vydávala jej Akademie věd SSSR. Čteme zde: „Německá armáda měla 3712 tanků a Rudá armáda 1800 (těžkých a středních).”

O „velkém množství lehkých a zastaralých” ani slovo. Přídavek o „velkém množství” vypadl. Utrhli ho jako ještěřčí ocásek.

V daném případě je počet německých tanků neodůvodněně zvýšen, počet sovětských středních a těžkých tanků je uveden nesprávně a zaokrouhlen, přičemž i to zaokrouhlení je provedeno nesprávně: vždyť přijmeme-li při dobré vůli oficiální číslo 1861, pak se toto číslo blíží víc k číslu 1900 než k 1800. Když už zaokrouhlovat, pak nahoru. Bylo však nařízeno naši sílu snižovat, a tak akademikové zaokrouhlovali dolů.

4

A nyní k německým tankům.

Němečtí konstruktéři se dopustili neprominutelné chyby: motor tanku umístili na zád' a převodovku do přední části stroje. Téže chyby se dopustili konstruktéři tanků britských, amerických a japonských.

Takové rozložení má mnoho předností. Ty přednosti viděl každý.

Jenže zde byl i nedostatek tohoto řešení, a toho si nikdo nevšiml.

Ten nedostatek spočíval v následujícím: když je motor na zádi a převody vpředu, pak je nezbytné vést mezi motorem a převodem kardanovou hřídel. Tak to také udělali. Kardanovou hřídel umístili dovnitř tankového trupu, kde ani nezabírala příliš mnoho místa.

V zásadě je to přesně tak zařízeno u většiny osobních automobilů: motor je na jednom místě a převodová kola na jiném. Od motoru k hlavní ose je vedena kardanová hřídel. A nezabírá mnoho místa: zakryjeme ji krytem a zprava i zleva přimontujeme na dno trupu sedadla. Přítomnost kardanové hřídele nemá žádný vliv na výšku vozidla.

Jině je to však u tanku. Nad kardanovou hřídelí musíme umístit rovnou plochu – podlahu otočné věže. Proto byl mezi dnem trupu a podlahou věže vytvořen dutý prostor. Kvůli tomuto de facto zbytečnému prázdnu musíme zvětšit výšku tankového trupu o 30 až 40, ba až o 50 centimetrů. V souladu s tím se zvyšuje silueta tanku a jeho zranitelnost v boji. A to není všechno: zvýšila se tím i váha trupu. Tankový trup – to je pancéřová ocel. Zvětšíme-li výšku pancéřového trupu o 30, 40 nebo 50 centimetrů, nárůst hmotnosti bude činit stovky kilogramů, pokud je to pancíř proti kulkám. Jedná-li se ovšem o tlustý pancíř proti dělostřeleckým nábojům, nárůst nadbytečné hmotnosti bude nutno počítat na tuny.

A ještě to není všechno: aby bylo možné utáhnout tuto nadbytečnou a zcela nepotřebnou ocel, bylo nutno užít výkonnější (a tím také těžší) motor. Výkonnější motor má velký objem a tento objem je nutno pokrýt pancířem – čímž hmotnost ještě dále vzroste. A kruh se uzavírá: výkonnější motor vyžaduje větší prostor, který potřebuje pancéřování navíc, a aby bylo možno unést pancíř navíc, bylo nutno použít ještě výkonnější motor, který... atd. Neštěstí je ovšem v tom, že se zde neuzavírá jen jeden kruh, ale několik najednou: výkonnější motor potřebuje výkonnější převodovku, která více váží a vyžaduje prostor navíc, a ten musí být chráněn pancířem navíc. To je nadbytečná hmot-

nost. Aby bylo možněji unést, je zapotřebí výkonnější motor a k němu výkonnější převodovku, kterou je nutno... atd.

Výkonnější motor vyžaduje více paliva, které vyžaduje větší objem, který je opět nutno chránit pancířem, a aby bylo možné jej unést, je zapotřebí výkonnější motor...

Nárůst naprosto zbytečných objemů a hmotností probíhal po několika spirálách najednou, a to velkou rychlostí. S nárůstem zbytečných objemů a hmotností se snižovaly všechny bojové charakteristiky: tanky byly pomalé, nesly slaboučké kanóny a slabé pancéřování.

Nelze říci, že konstruktéři nechápali jednoduché věci: oni je chápali, jenže nárůst objemů a hmotností byl považován za přirozenou a nevyhnutelnou daň za pokrok.

Sověští konstruktéři tanků BT, T-34, KV a IS situovali motor i převody na jednom místě – na zádi. Takové umístění mělo mnoho zřejmých nedostatků a jednu nikým nepovšimnutou výhodu: z tankového trupu byla vyhozena kardanová hřídel. Nyní bylo možné spustit polovinu věže přímo až na samé dno trupu. Díky tomu se snížila výška trupu a celková silueta tanku. Ostře se snížila pravděpodobnost, že bude tank zasažen – obzvlášť z větších vzdáleností.

Ale co bylo hlavní: snížila se jeho hmotnost. Ba co víc – začarované kruhy se roztočily na opačnou stranu: snížením hmotnosti tanku lze snížit výkonnost motoru, méně výkonný motor váží méně a vyžaduje menší objem, pročez je možné odstranit další část pancíře a následně snížit výkonnost motoru. Méně výkonný motor potřebuje méně paliva – opět se snižuje hmotnost a mimoto se zmenšuje objem, takže lze odstranit nadbytečný pancíř, snížit tím hmotnost... atd.

Jakmile konstruktér pochopil toto jednoduché pravidlo, mohl jít nyní jakoukoli cestou podle vlastního výběru: nemusel třeba snižovat výkonnost motoru, nýbrž využít ušetřenou hmotnost k posílení pancéřového štítu, výbroje nebo jízdních vlastností tanku.

Zde je třeba hledat odpověď na otázku, proč sovětský tank IS-3, fakticky vrstevník tanku Königstiger, převyšoval tohoto svého protivníka prakticky ve všech parametrech: rychlostí, schopností k terénní jízdě, dvojnásobným dojezdem, pancéřováním (pancíř byl tlustší, lepší kvality a lepšího tvaru), výbrojí (122 mm kanón proti 88 mm na Königstigeru). Přitom měl IS-3 mnohem nižší siluetu a vážil o 21 tun

méně. To mělo své důsledky – IS bylo možné převážet na standardním železničním podvozku, zatímco Königstigera jedině na speciálním podvozku a jedině po určité přípravě. I s mosty měly Tigery poněkud více potíží: ani jeden pontonový most by jejich váhu neunesl.

To všechno se nám bude hodit o trochu později. Nyní si zapamatujme to hlavní: srovnání hmotnosti sovětských a německých tanků vůbec neznamená, že těžší tanky byl výkonnější. Vůbec ne: sovětské tanky měli racionální kompozici, zatímco tanky německé, americké, britské a japonské měly kompozici iracionální. Váží-li člověk 150 kilo, neznamená to hned, že bude dvakrát silnější než někdo jiný, kdo váží 75 kilo: člověk vážící víc může prostě nosit nadbytečný tuk, stejně jako na sobě tanky USA, Británie, Japonska a Německa nosily nadbytečnou ocel kolem v zásadě nepotřebných objemů.

5

Vraťme se k nejnovějším a zastaralým tankům.

Rudí váleční historikové odepsali jedním škrtem pera 22 000 Stalinových tanků, prostě je vymazali ze statistiky jako lehké a zastaralé. My se k těmto tankům ještě vrátíme. Nejdřív se ale budeme věnovat otázce, co je to v chápání komunistické vědy zastaralý tank a čím se liší od tanku nejnovějšího.

Roku 1941 existovalo pět konstrukčních prvků, které zařazovaly tank mezi ty nejnovější:

- mohutný kanón s dlouhou hlavní a kalibrem 76mm a výše;
- protidělostřelecké pancéřování, tj. schopnost vydržet a přežít za podmínek, kdy nepřítel používá protitankové dělostřelectvo;
- široké pásy, které dávají tanku schopnost operovat prakticky v jakémkoliv terénu, za jakýchkoliv meteorologických podmínek a mimo silnice;
- racionální kompozice: motor a převodovka se nacházejí vedle sebe;
- dieselový motor: lehký, hospodárný a hlavně odolný vůči snadnému vzplanutí.

T-34 a KV nebyly nejen nejnovější: byly nejnovější ve všech těchto ohledech. V jejich konstrukci bylo přítomno všech těchto pět prvků v harmonickém souladu.

Rudá armáda měla také velkolepé tanky BT. Všechny měly správnou racionální kompozici: motor a převodovka se nacházely na zádi.

Poslední z této rodiny – tanky BT-7M – měly diesellový motor V-2.

Tentýž legendární V-2, který byl také v tanku T-34 a v tanku KV.

Všechny tanky BT měly ve své konstrukci jeden z prvků nejnovějšího tanku. Tanky BT-7M pak měly dva takové prvky – racionální kompozici a diesellový motor.

To je málo, řekli komunisté – a všechny tanky BT zařadily mezi zastaralé. Všechny je vyškrtli ze statistiky.

Zvolili tedy velmi přísné hodnocení: je-li v konstrukci tanku přítomno všech pět prvků, teprve tehdy je tank zařazen do statistiky.

Dobře. Budeme s tímto přísným hodnocením souhlasit. A obrátíme svůj pohled na německé tanky.

6

Soudruzi komunisté, jmenujte německý tank, který měl v roce 1941 všech pět konstrukčních prvků nejnovějšího tanku: mohutný kanón s dlouhou hlavní, protidělostřelecké pancéřování, široké pásy, diesellový motor – a společné umístění motoru s převodovkou na zádi. Nadzvihněte mi víčka a ukažte na něj!

Takové tanky Německo roku 1941 nemělo. Nemělo ani jeden takový tank. A v celém zbytku světa taky nebyl ani jeden.

Ukažte mi tedy takový německý tank, který by ve své konstrukci slučoval čtyři prvky nejnovějšího tanku.

Obtížný úkol? Není divu: ani takové tanky totiž Německo nemělo. Ani jeden. A celý zbytek světa taky ne.

A co tři prvky? Tak tady jsme na tom... stejně. Takové rovněž nikde neměli.

Ani dva prvky? Ani dva. No tak snad aspoň jeden z těch prvků nějaký německý tank obsahoval? Zase ne. Ani nikde na celém světě.

V průběhu války využili němečtí konstruktéři sovětskou zkušenost a vytvořili tanky „Tiger” (1942), „Panther” (1943) a „Tiger II” (1944). To byly nejlepší zahraniční tanky. A ty měly ve své konstrukci tři prvky, které je zařazovaly mezi nejnovější: mohutné kanóny s dlou-

hými hlavněmi, protidělostřelecké pancéřování a široké pásy. Jenže motory byly montovány na zád' a převody na před' trupu.

Bylo to iracionální a technicky zastaralé řešení. Německo také během války nedokázalo vyrábět tankový diesel. Muselo tedy až do jejího konce bojovat se spalovacími motory.

V USA, Británii a Japonsku to s tankovou výrobou vypadalo poněkud hůře než v Německu.

7

Prakticky všechny své peníze utracím za knihy. V mé knihovně, kterou se pyšním, je jen o tancích 407 knih. A není mezi nimi jediná kniha, která by se nevysmívala „zastaralým“ tankům roku 1941. Naším „zastaralým“ tankům roku 1941 se směje celý svět. A když se oni holedbají svými triumfy v severní Africe a vyloděním v Normandii, my se kdovíproč nesmějeme. My kdovíproč neříkáme, že oni bojovali na zastaralých tancích – a že jim to zůstalo až do konce války. Přitom lze uvést prosté příklady, které přímo volají do nebe.

Americký tank M3 byl vyráběn v obrovských počtech (tedy v jejich vnímání „obrovských počtů“) až do roku 1943, ale používal se až do konce války, i po ní. Jednotlivé pláty lehoučkého pancéřování proti kulkám nebyly svařovány – byly pospojovány nýty. Jako na křižnicích z 19. století. V tanku M5 byly umístěny automobilové motory; v tanku M4A4 to bylo pět automobilových motorů (P. Chamberlain a C. Ellis: *British and American Tanks of World War Two*, New York, ARCO 1969, str. 110).

Jak pracovalo pět automobilových motorů při jedné převodovce, ať si každý představí sám. Já si to představit nedovedu.

Roku 1940 byla v americkém Kongresu pronesena slova, která vešla do dějin: „Včera jsem viděl všechny tanky Spojených států, všech čtyři sta najednou.“

V červnu roku 1940 neměl Churchill k obraně Britských ostrovů ani stovku tanků – jejich počet byl vyčíslován jen dvouciferným číslem.

Rudá armáda měla na začátku války jako jediná na světě tanky, v jejichž konstrukci se sdružovalo všech pět prvků nejnovějších bojových strojů najednou. A jen těchto nejnovějších T-34 a KV měl Stalin

víc, než měli v Británii, USA a Japonsku tanků všech typů dohromady.

Německo dokázalo až ve druhé půlce války vyvinout výrobu „Pantherů” a „Tigerů”, v jejichž konstrukci se spojovaly tři prvky nejnovějšího tanku. Ostatní státy světa to nedokázaly.

Ale celý svět se směje našim „zastaralým” tankům.

Přitom Hitler vstoupil dne 22. června 1941 na sovětské území s pouhými 3350 tanky.

A VŠECHNY JEHO TANKY BYLY ZASTARALÉ.

KAPITOLA ŠESTNÁCTÁ

S konverzační příručkou němčiny po... smolenské oblasti

Na Německo obrazení komunisté svou hlavní pozornost.

K. Marx a B. Engels: Manifest Komunistické strany

1

Moji kritikové namítají: „Kdyby takový plán existoval, nepomohlo by žádné utajení. Němcům se dostávali do zajetí vysoce postavení velitelé Rudé armády, množství štábů té nejvyšší úrovně...

Ostatně i z analýzy zadržených obálek, pokud by obsahovaly jednotný záměr útoku, by bylo možné takový plán snadno odvodit” (Vladimír Jurovickij, Rossijskoje vremja 1/1993, str. 10).

Nyní na tuto námitku odpovím. Jednotný záměr sovětského vpádu existoval a německá rozvědka jej v obecných rysech odhalila. Ráno dne 22. června 1941 načrtl tento plán poměrně přesně německý velvyslanec von Schulenburg soudruhu Molotovovi. Předal mu i odpovídající notu. Na památku. Tento sovětský útočný záměr, odhalený německou rozvědkou, byl také příčinou a důvodem německého vpádu coby preventivní akce obrany před nevyhnutelným a blízkým sovětským útokem.

Prohlášení německé vlády o neodůvodněné koncentraci sovětských jednotek na rumunských a německých hranicích bylo vzápětí po útoku potvrzeno fakty. Vladimír Jurovickij je ostatně sám uznává: „Němcům se dostávali do zajetí vysoce postavení velitelé Rudé armády, množství štábů té nejvyšší úrovně...”

Dostali se do zajetí proto, že se nepřipravovali na obranu. Co by v takovém případě dělali „štáby té nejvyšší úrovně” na německých a rumunských hranicích?

V prvních dnech války ukořistily německé jednotky množství sovětských plánů a nejednou je demonstrovali před celým světem.

Doporučuji Vladimíru Jurovickému, aby si ještě jednou prolistoval německé vojenské časopisy té doby. Například „Signál”. Sověští velitelé při výsleších také podávali zajímavé údaje. O tom existují celé haldy dokladů. Prakticky nevyčerpatelné. A vůbec není zapotřebí

obracet se jen k protokolům z výsledků těch generálů, kteří se snažili bojovat proti komunismu v rámci Ruské osvobozené armády a v dalších podobných formacích. Ti, kteří dali přednost smrti či táboru, říkali totéž. Doporučuji přečíst si protokoly z výsledků velitelů 5. armády generálmajora M. I. Potapova, 6. armády generálporučíka N. I. Muzyčenko, 12. armády generálmajora P. G. Ponědělina, 19. armády generálporučíka M. F. Lukina, 32. armády generálmajora S. V. Višněvského. O tomtéž mluvili zajatí velitelé armádních sborů, divizí, brigád, pluků a praporů, jejich zástupci a náčelníci štábů.

Náš rozhovor o topografii jsme začali tím, že velitel dělostřelecké baterie to má bez mapy těžké. Abychom tento stav podepřeli příkladem, nebylo by špatné vyslechnout si názor nějakého opravdového dělostřelce, pokud možno velitele baterie. Do německého zajetí se jich dostaly celé tisíce. Jeden z nich velel 5. baterii 14. dělostřeleckého pluku houfnic 14. tankové divize 7. mechanizovaného armádního sboru. Osud tohoto důstojníka je svým způsobem příznačný. On si nevybral vojenskou stezku, chtěl být čistě civilním člověkem: inženýrským mechanikem železniční dopravy.

A také se jím stal. Měl však panovačného otce, který trval na tom, že mladý inženýr se musí stát důstojníkem, a tudíž musí vstoupit do Dělostřelecké akademie, a to tak, aby ji absolvoval v květnu 1941.

A mladý inženýr splnil otcovu vůli, stal se důstojníkem a absolvoval Dělostřeleckou akademii. V květnu roku 1941. Dne 5. května se v Kremlu konalo slavnostní přijetí na počest absolventů vojenských akademií. Na tomto přijetí pronesl inženýrův otec projev, která se na více než padesát let stal absolutním státním tajemstvím. Syn – byl jím nadporučík Jakov Josefovič Džugašvili – seděl v sále a celý otcův projev poslouchal. O čem otec hovořil a jaké přípitky pronášel, dnes již víme i my.

Po vyřazení z akademie byl syn umístěn v Moskevském vojenském okruhu – do 7. mechanizovaného armádního sboru generálmajora V. I. Vinogradova (14. a 18. tanková divize, 1. Moskevská proletářská motostřelecká divize). Maršál Sovětského svazu A. I. Jeremenko se na samém začátku války setkal s tímto armádním sborem v Bělorusku. Maršál píše: „Sbor byl na plných stavech” (Na zapadnom napravlenii / Západním směrem, str. 29).

Je udivující, že 7. mechanizovaný armádní sbor Moskevského vojenského okruhu se ocitl v západním Bělorusku už 25. června.

Každý, kdo viděl aspoň jedenkrát naložení jednoho tankového praporu na vlak a jeho vyložení, mi dá za pravdu: mechanizovaný armádní sbor, ve kterém je 1031 tanků, 358 děl a minometů, 266 obrněných automobilů, 352 traktory, 5165 nákladních vozidel a 36 080 vojáků, seržantů a generálů, nelze přemístit z Moskevského do Západního vojenského okruhu během tří dnů. To je nemožné dokonce i za normálních podmínek.

Po sdělení TASSu ze dne 13. června 1941 však byla situace mírně řečeno nenormální: k hranicím se tajně přemísťoval nikoli pouze 7. mechanizovaný armádní sbor, nýbrž desítky armádních sborů.

Jen z téhož Moskevského vojenského okruhu se do téhož Západního zvláštního okruhu přesunoval 21. mechanizovaný armádní sbor generálmajora D. D. Leljušenka, od kterého si pak generál z 22. armády (tamtéž tajně přemístěný z Uralu) vyprošoval mapu. Nuže: 7. mechanizovaný armádní sbor zahájil naložení už před 22. červnem. Před německým útokem. Proč? To nám vysvětlí dějepisci.

Jakmile se ocitl v Bělorusku, byl 7. mechanizovaný armádní sbor zničen spolu s 5. mechanizovaným armádním sborem (tajně převezeným ze Zabajkalska), spolu s 21. a se všemi ostatními. Bylo jich tam mnoho. Spolu s 22. armádou. Spolu s 3., 4., 10. a 13. armádou.

A velitel 5. baterie houfnic 14. dělostřeleckého pluku 14. tankové divize 7. mechanizovaného armádního sboru, nadporučík Jakov Josefovič Džugašvili padl do zajetí a při výslechu sdělil: „Rudou armádu zradily mapy, protože válka se navzdory očekávání rozvinula východně od státní hranice.“ Tolik svědectví Stalínova syna, publikované německým historikem I. Hoffmannem v ruském časopisu *Otčestvennaja istoria / Dějiny vlasti* (4/1993, str. 26).

To jen na okraj coby důkaz, že materiál o plánech a záměrech sovětského velení existuje. A je ho víc než dost. Jakýkoli zájemce může v německých archivech najít haldy odhalujícího materiálu, dokumentů, svědčících o přípravě Rudé armády na „osvobození“ Evropy v létě roku 1941.

Mimochodem řečeno, to nejzajímavější se vůbec nenachází v Německu, nýbrž u Moskvy – ve městě Podolsku. Jenže z jakéhosi

neznámého důvodu ani soudruh Stalin, ani soudruh Chruščov, ani Brežněv, ani Andropov, ani Gorbačov s Jelcinem nehořeli touhou pustit historiky k německým archivům. Zdálo by se, že když jsme dobyli Berlín a ukořistili tam coby válečnou trofej archivy nejvyššího německého velení, tak by snad stálo za to je publikovat! Samozřejmě ne všechno, to se nedá stihnout. Ale za padesát let, pokud by se každým rokem vydalo tak sto dílů, by snad bylo možné něco světu ukázat.

Ale kdeže. Nebylo vydáno vůbec nic. A zájemci nejsou k těmto fondům připouštěni. Tak snadno se tam člověk nedostane. Mně osobně se to nepodařilo. A ti vysocí náčelníci, kteří tam přístup mají, projevují vůči těm materiálům nevysvětlitelnou lhostejnost.

Tohle je ale velice pozoruhodné. Po válce psali němečtí velitelé memoáry a studie o válce. V zásadě se spoléhali na vlastní paměť a na ty žalostné zbytky archivů, které Stalin nestihl pobrat a odvézt.

Zato naši generálové měli všechny možnosti německých archivů využít. A nemuseli ani jezdit do toho Podolská u Moskvy – vždyť stačilo zvednout sluchátko a nechat si vyžádané složky převézt na Staré náměstí, Frunzeho nábřeží nebo Gogolův bulvár. Ale to ne.

Naši vůdcové, kteří mají hodnosti maršálů, armádních generálů a generálplukovníků a funkce poradců prezidenta, ministra obrany, náčelníka generálního štábu a jeho zástupců, ochotně citovali z memoárů německých generálů, ale archivy ignorovali. Proč? Co skrýváme? Že by publikování ukořistěných německých dokumentů z války představovalo hrozbu naší historické vědě, naší verzi války a pilířům režimu?

Já z německých archivů necituji proto, že to nejzajímavější je mi nedostupné. A to, co se uchovalo po válce v Německu, necituji proto, že právě Vladimír Jurovickij by mě v časopisu „Rossijskoje vremja” jako první obvinil z „opakování výmyslů goebbelsovske propagandy”. Proto se budu opírat jen o naše oficiální publikace: o Žukova, Koněva, Rokossovského. Nyní k tomu jen poznamenávám, že paměti našich maršálů a generálů podivuhodně potvrzují všechno, čemu se běžně říká „výmysly fašistické propagandy”. Vladimíru Jurovickému důrazně doporučuji proniknout do podolských archivních pokladnic. Pokud jde o mě, zatím mi úplně stačí naše sovětské materiály.

Plán útoku tedy existoval. A pouze nejpřísnější utajení při uchování ukořistěných německých i našich archivů dovolilo, aby byl po několik desetiletí uchován v tajnosti.

Vladimír Jurovickij má ale pravdu: žádné utajování nakonec nepomůže. Příprava útoku byla na to už příliš zjevná. Bylo ji už vidět i neozbrojeným okem. Bylo by velmi příjemné zahrabat se do podolských složek tak na deset, patnáct let. Leč co dělat? Zatím se budu muset spokojit s veřejně přístupným materiálem. Přejde však doba, kdy se otevrou i archivní pokladnice v Podolsku.

Tomu svatosvatě věřím.

2

Pokud jde o již zmíněné topografické mapy, mnohé se vyjasní, jakmile si uvědomíme, že mapa je velmi speciální strategický výrobek.

Válka je nenasytná. Vyžaduje ropu a ocel, zlato a bavlnu, berly a protézy, obvazy a chléb, krev a maso, mangan a cín, wolfram a měď. A nikdy toho všeho není dost v zásobě: buď chybí hliník neboje málo knoflíků pro vojenské kalhoty, jindy se zase nedostává pancéřových plátů. Existuje však jeden strategický výrobek, v jehož případě je vytváření předválečných zásob nejobtížnější ze všeho.

A to jsou právě topografické mapy.

Zdroj zmíněné potíže je následující: údernickými tempy se kácí les, vysouší bažiny, na řekách se budují přehrady, vodní toky se převracejí ze severu na jih a obráceně, věžňové kopou průplavy, smělí pyrotechnici trhají dynamitem zvonice, v neprostupných lesích se objevují „provizorní dřevorubecká městečka”. Stručně řečeno – krajina se mění před očima a loňská mapa už nepodává pravdivý obraz.

To s takovými koženými botami pro osvobozenecký pochod není problém: hodí je do skladu a ať tam leží, ať čekají, až přijde jejich čas třeba pět let, nebo spánembohem deset. Ale topografická mapa náleží mezi rychle se kazící zboží. Na geografické mapě není samozřejmě zapotřebí měnit skoro nic, jenže do mapy topografické se zakresluje každý potůček a každá rokle i s určením šířky a hloubky, každý mstetek s udáním nosnosti a materiálu, z něhož je vyroben, každý hájek

s udáním průměrné výšky stromů, tloušťky kmenů a rozestupu mezi jednotlivými stromy, každá vesnice, ba i každý dům.

Proto je neustále nutné zjišťovat změny, vnášet opravy a dělat přetisky map. Pokud máte nějakou drobnou zemičku – řekněme dva či tři miliony čtverečních kilometrů – tak to samozřejmě není žádná katastrofa. Pak si dělejte nové mapy třeba každý rok. Ale co když máte největší území na světě? Co budete dělat? A pokud je oficiálně vyhlášeným cílem vašeho státu rozšířit jeho území na celý svět, VŠECHNY státy světa do posledního přeměnit na sovětské republiky a včlenit je do rámce SSSR? Jak má v takové situaci pracovat topografická služba? Jaké mapy má tisknout? Jaké má opravovat a přetiskovat?

Ani to všechno však není ta hlavní obtíž. Topografická mapa je strategický výrobek, který se od všech ostatních liší absolutní absencí univerzality. Náboje a berly, ocel a olovo, suchary i stany lze použít zrovna tak u Moskvy, jako u Stalingradu, Königsbergu nebo u Berlína, jenomže ani ta nejlepší a nejpřesnější mapa Berlína nám nebude při obraně Stalingradu nic moc platná. A obráceně: kdybyste natiskli hromady map Stalingradské oblasti, nemůžete je použít pro přípravu obsazení rumunských ropných polí: k tomu budete potřebovat mapy Galatského průchodu.

Téměř jakýkoli jiný strategický materiál je univerzální: nechali jste vyrobit deset tisíc tun ob vazů a teď je můžete použít jak pro útočnou válku, tak pro obrannou, jak ve válce proti Německu, tak proti Japonsku. Ale s topografickými mapami je problém: jedněch je vždy hodně a druhých málo.

Problém náčelníka generálního štábu spočívá v nezbytnosti určit dlouho před válkou přesně ty oblasti, jejichž mapy budou za války potřebné. Náčelník generálního štábu je povinen zadat topografiím úkol tak, aby nedocházelo k plýtvání silami topografických jednotek na měření a přeměřování oblastí, které nebudou válkou zasaženy, zatímco pro oblasti nadcházejících válečných akcí je nutno připravit mapy patřičné kvality a v odpovídajícím množství.

Mělo se za to, že válka s Německem je nevyhnutelná.

Nikoli však na sovětském území.

V souladu s tím také pracovali sovětsí topografové.

Na každé sovětské topografické mapě je napsáno „Přísně tajné“.

Mapa je tedy tajná ještě dříve, než se dostane do rukou velitele, je tajná bez ohledu na to, jestli do ní velitel zakreslil postavení svých jednotek, jednotek svých sousedů a vojsk nepřítele nebo jestli do ní nezakreslil nic. Mapa je tajná prostě proto, že jsou na ní zakresleny lesy a řeky, mosty a pole. I to je pochopitelné: mapa musí zůstat tajným dokumentem a práce vojenských topografií musí být vždy zahalena temnotou státního tajemství. Proniknout do tajemství topografické služby – to je sen nepřátelské rozvědky.

Vysvětlím to na příkladu. Představme si, že rozvědky západních států zjistí na jaře roku 1968, že sovětské kartografické továrny zahájily masovou výrobu map Československa... Na těchto mapách nejsou ještě vůbec zakresleny plány osvobozenického pochodu, na těch mapách ještě nejsou vyznačena letiště pro výsadek vojsk a objekty určené k obsazení, ale fakt masové výroby map daného státu je zajímavý sám o sobě, přičemž už to samo o sobě je dostačujícím důvodem k zamýšlení.

Nebo řekněme, že roku 1979 zjistí zahraniční rozvědky, že v Sovětském svazu byly urychleně aktualizovány mapy Afghánistánu a kartografické továrny zahájily jejich masovou výrobu. Byla by to zajímavá informace? Určitě. Z takových faktů lze přece učinit určité závěry. Ovšem mapy Aljašky zatím v Moskvě v masových nákladech netisknou. I z toho lze činit závěry.

Sovětská vojenská rozvědka vždy jevila obzvláštní zájem o topografické služby nepřítele. Například začátkem roku 1943 získala sovětská vojenská rozvědka informace o tom, že německé kartografické továrny tisknou statisíce listů map Orelské, Belgorodské a Kurské oblasti. Z toho byly činěny závěry. Na samém začátku roku 1941 hlásila sovětská vojenská rozvědka nadřízeným instancím: japonská topografická služba dostala rozkaz připravit detailní reliéfní maketu Filipínských ostrovů. – Co by to asi mohlo znamenat? Zato mapy sovětských dálnévýchodních oblastí japonská topografická služba prozatím ve velkých množstvích netiskne.

V současné době existuje dostatek důkazů o tom, čemu se věnovali sovětské topografové před válkou.

A je nad čím se zamyslet.

4

Svědčí bývalý náčelník generálního štábu, armádní generál S. M. Štemenko: „Nutno ovšem poznamenat, že před válkou nebyly na značnou část území našeho státu sestavovány mapy, které jednotky potřebují” (Generafnyj štáb v gody vojny / Generální štáb ve válečných letech, str. 128). Výjimkou, jak tvrdí Štemenko, byl úzký pás od západních hranic po města Petrozavodsk – Vitěbsk – Kyjev – Oděsa.

Tak se na to podívejme: tady je hranice, a tady hned vedle se nachází Oděsa. Teprve později byla hranice odsunuta dále na západ, ale až do roku 1940 byla Oděsa pohraničním městem. Mezi předměstími Oděsy a hranicí se nacházel úzký pruh území. Právě na tomto pruhu pracovali topografové. Ovšem pro všechna území, které se nacházejí od Oděsy na východ (a to je celý zbytek státu), se topografické mapy nesestavovaly. Nebylo proč. Na našem území se válka nepředpokládala..

Když zaútočil Hitler, topografické mapy vnitrozemí Sovětského svazu nebylo možné natisknout, stejně jako nelze vytisknout knihu, která ještě nebyla napsána.

Pokud leželo naše vlastní území před válkou mimo sféru zájmu našich vlastních topografů, o co se tedy v tom případě zajímali? To už nebude těžké uhodnout: zajímali se o území zahraniční. Vojenští topografové nejenže sestavovali mapy zahraničních území, ale také je tiskli – při zachování nejvyšší kvality – v potřebném množství. A tyto mapy neležely zbůhdarma ve skladech, nýbrž je používaly jednotky i štáby pro bojovou přípravu a pro plánování budoucí války. Generálplukovník L. M. Sandalov sděluje, že v Běloruském okruhu byly za účelem výcviku velitelského sboru používány mapy Polska a veškerý velitelský sbor znal polské území až po nejmenší vesničky. Roku 1939 Rudá armáda „osvobodila” v Polsku území s více než dvaceti miliony obyvatel. Sandalov popisuje výjezd sovětských štábních důstojníků do terénu na obhlídku „osvobozeného” území. Nikdy dříve tam nebyli, avšak za tu řádku let štábních studií si dokázali osvojit znalost krajiny podle map až do nejmenších podrobností. Sovětští velitelé byli udiveni, do jaké míry jsou jejich mapy přesné. „Jediným člověkem, kterému

cesta po osvobozeném území nepřinesla žádné nové úkoly, byl náčelník topografického oddělení” (Na moskovskom napravljennii / Na moskevském směru, str. 39).

Rudá armáda postoupila roku 1939 na 350 kilometrů kupředu, ale topografická služba nemá nic nového na práci: mapy obsazených oblastí byly totiž dávno sestaveny a vytištěny. Vzdálenost 350 kilometrů ovšem netvořila hranici zájmů rudohvězdných topografů. Již před rokem 1939 byly sestaveny také mapy území vzdálenějších od sovětských hranic. Roku 1939 vyšla v Moskvě po všech směrech skvělá kniha Alexandra Lapšinského „Vzdušná armáda”. Otevřeme kapitulu „Zajištění útočných akcí letectva” a pokochejme se zde mapami. Jsou na nich zakreslena německá letiště, prostory rozmístění německých velitelských stanovišť, strategické sklady – a samozřejmě město Berlín ve vši své velkoleposti. Na mapě jsou zaneseny jak široké ulice, tak malé uličky, mosty, nádraží a továrny. Kniha byla psána v největším vichru Velké čistky a nemyslím, že naše cenzura by dovolila vydat to nejlepší, co bylo k dispozici. Ale i to, co kniha obsahuje, vzbuzuje velký dojem. To je odvrácená strana sovětské „nepřipravenosti” na válku. Nepřipravenost vládla pouze na vlastním území, ale pro osvobozenécké pochody bylo všechno připraveno.

Soudruh Stalin neměl důvod popravovat generála Kudrjavceva (ani Žukova). Generálem Kudrjavcevem vedená Vojenská topografická služba (VTS) byla na válku plně připravena.

Jenomže ne na tu „Velkou vlasteneckou”.

Naši topografové se připravili na jakousi docela jinou válku.

A neskončilo to jen tím, že převezli do pohraničních oblastí všechny mapy. Generálporučík A. I. Losev píše: „Válka se stala pro Vojenskou topografickou službu těžkou zkouškou. Většinu jejích oddílů zastihla bezprostředně na hranicích. Některé oddíly VTS vstoupili spolu s pohraničníky do boje hned 22. června roku 1944. Služba utrpěla citelné ztráty na lidech i na technice” (Vojenno-istoričeskij žurnál 10/1992, str. 82).

Pokud se připravovala válka na vlastním území, měly i oddíly VTS pracovat v oblastech předpokládaných bojů. Proč je drželi na stanovištích pohraniční stráže? Čím se tam zabývali?

Evropa měla ohromné štěstí. Německá armáda odmrštila Rudou armádu nečekaným úderem od hranic do hloubi Sovětského svazu – do míst, kde byla Rudá armáda z mnoha důvodů (absence topografických map byla jen jedním z nich) téměř neschopná boje.

A co víc: na hranicích byly zničeny nejlepší kádry Vojenské topografické služby, ztraceny nejcennější přístroje a zařízení. Problém není jen v tom, že nebyly k dispozici mapy sovětského území, ale také v tom, že hned v prvních dnech války byly společně s miliony map ztraceny mnohé oddíly VTS, které by mohly zručně sestavit mapy nové. V důsledku tedy nebyly ani mapy, ani ti, kdo by je vyrobili.

Proto také byla Rudá armáda zahánána až ke zdem Moskvě, Lenin-gradu a Stalingradu. Na sovětském území byla Rudá armáda v průběhu tří let zcela vyčerpána. Roku 1944 ovšem mohutná Rudá armáda opět stanula na hranicích Německa. Provedla skvělé a celým světem obdivované operace. Je však nutno pamatovat na to, že nejlepší část Rudé armády byla už dávno zničena. V Polsku, Rumunsku, Maďarsku, Československu, Rakousku a Německu se objevily žalostné střepy toho, co mohlo přijít. A právě proto dokázala Rudá armáda obsadit tak malou část Evropy.

Sovětská topografická služba připravila takové mapy, jejichž sestavení jí bylo nařízeno: mapy území sousedících států. V dopisech bývalých německých vojáků a důstojníků, kteří viděli hromady ne zcela shořelých map, existují svědectví nejen o vyhořelých skladech, ale také o železničních vagonech přecpaných mapami, například na stanici Tevli v Brestské oblasti či na stanici Brody ve Lvovské oblasti.

Je zajímavé, že ani sovětské generály nehovoří jen o skladech, ale také o vagonech s mapami.

No ale proč je tedy urychleně neodvezli? Když už byly mapy ve vagonech, nebylo snad tak těžké připojit je k projíždějícím vlakům a odvézt je do bezpečného zázemí!

Jistě, ne všude a ne vždy byly k dispozici projíždějící vlaky, obzvlášť když vagony s mapami stály přímo u hranic. Víme též, že sovětské jednotky se ocitaly v obklíčení, takže nebylo možné vyvézt nejenom mapy, ale ani munici. Avšak byl zde ještě jeden důvod: takovéhle mapy byly ve vnitrozemí státu naprosto k ničemu.

Pokud bychom chtěli bránit například Smolensk nebo Moskvu, pak potřebujeme mapy Smolenské a Moskevské oblasti. Kde uschovat takové mapy před válkou? Myslím, že úplně kdekoli, jen ne na nepřátelských hranicích. Kdekoli, jenom ne na stanici Tevli u Brestu či v Alitusu u hranic s Východním Pruskem. Ve velkých množstvích mohou být mapy Moskevské oblasti použity pouze na území Moskevské oblasti a nikde jinde. Mapy Stalingradské oblasti zase jediné v prostoru města Stalingradu. Nikde jinde nejsou k užítu. Mapy Moskevské oblasti tedy pochopitelně mají být uskladněny někde neda-leko od Moskvy – a mapy Stalingradské oblasti zase u Stalingradu. V pohraničních oblastech potom uskladňujeme takové mapy, které nemají žádný užitek ve vnitrozemí státu. V pohraničních oblastech držíme tisíce tun map, které potřebujeme pro „osvobozenécké pochody“. Proto jsou také naloženy do vagonů.

Topografické mapy představují obrovskou hodnotu – a přesto byly záměrně páleny. Proč? Protože 22. armáda, tajně přemístěná z Uralu, byla postavena před nečekaný a naprosto neobyčejný úkol: připravit obranu na vlastním území. Tytéž neobyčejné úkoly – bránit vlastní území – musely nyní plnit všechny ostatní armády na hranicích spolu s těmi, které se k hranicím přemísťovaly. Mají katastrofální nedostatek map, jenže zachraňovat od hranic vagony s mapami nemělo pro ně sebemenší smysl: k čemu by jim byly pro obranu Smolenska mapy Mnichova a Hamburku?

Osvobození” bylo zmařeno a hodnota map připravených u hranic klesla na nulu jako cena akcií zkrachovalé firmy. Tyto mapy nyní naopak představovaly nebezpečí, protože mohly sloužit jako usvědčující materiál – a navíc se mohly stát zbožím, použitelným pro nepřítel: buď pro vnitřní potřebu, nebo jako sběrná surovina nejvyšší kvality. Proto tedy byly mapy u hranic páleny, ale hlavního topografii mezitím nikdo neobtěžoval otázkami typu: Proč jsi ty mapy proboha dával zrovna tam? – Vždyť on je přece dal právě tam, kam bylo zapotřebí.

6

Mimochodem, u hranic nebyly páleny pouze mapy. U hranic hořely jasným plamenem vagony až po strop zaplněné množstvím kníže-ček v šedé vazbě s nápisem „Stručná rusko-německá konverzace”.

Konverzaci sestavil generálmajor N. N. Bijazi a redigoval ji A. V. Ljubarskij. Tato knížečka byla vydána v nákladu, který by jí musel závidět lecjaký bestseller. I tento vysoký náklad byl ovšem rychle zničen. Zbylo jen velmi málo exemplářů. Jeden z nich se mi poprvé dostal do ruky v Akademii vojenské diplomacie Sovětské armády.

Osířele stál na knihovni polici a nikdo si jej nepůjčoval. Nebyla to zkrátka nijak zvlášť podstatná publikace. My jsme se sice velmi seriózně učili jazykům, jenže v knihovně byly k dispozici všechny slovníky, jazykové a konverzační učebnice, které kdy byly vydány v Rusku i v Sovětském svazu.

Ta skromná knížečka prostě nedosahovala úrovně budoucích špiónů v diplomatických oblecích: byla totiž určena milionovým masám vojáků, tedy lidem, kteří nikdy cizí jazyky nestudovali a cizí jazyk dosud slyšeli jedinečně ve filmech o kriváckých fašistech: „Vy nemluvit ty pravdu!”

Tato konverzace měla rozměry krabičky cigaret. Aby si ji každý osvobozenec mohl strčit do holínky. Roku 1941 byly k hranicím přivezeny miliony párů kožených bot za účelem osvobození a právě ke každému takovému páru patřilo tohle přilepšení.

Příručka mě zaujala svým obsahem: ani slovo o obraně. Všechno jen o útoku. Názvy kapitol: „Obsazení železniční stanice výpadem či výzvědnou skupinou”, „Orientace našeho parašutisty” – a tak dále.

Za pomoci této příručky bylo možné domluvit se bez větších potíží s místním obyvatelstvem: Jak se jmenuje vesnice? Kde jsou vodní zdroje? Kde je palivo? Projede tam nákladák? – Bylo také možné zajít na telegrafní stanici a zcela srozumitelně vysvětlit: „Ukončit vysílání – budu střílet!” Také se dalo jednoduše požádat, aby místní vypili hlt vody nebo okusili jídlo předtím, než si kousne osvoboditel, aby našeho vojína ti zatracení mameluci neotrávili.

Roku 1941 si nesli s sebou velmi podobné příručky němečtí vojáci: „Matko, mléko”, „Matko, vejce”. I naši vojáčky tedy, jak řečeno, dostali k dispozici svou vlastní minikonverzaci. Otevřeš příručku, najdeš potřebnou větičku a můžeš se hned se zájmem poptat, kdo je členem SA. Taková knížečka je nadmíru užitečná! Pokud ovšem bojujeme u města Staraja Russa či u Vzjazmy, pak je nám náhle úplně na nic. Proč bychom se měli domlouvat v lámané němčině s novgorod-

ským nebo smolenským venkovánem? Co tím rudoarmějce získá, když se bude ptát německy na název vesnice, když se nachází uprostřed Ruska?

V knížce však najdeme právě jen věty typu: „Jméno vesnice!“, „Jméno města!“, „Je pitná?“, „Napij se nejdřív sám!“, „Kde je pali-vo?“, „Kolik je tam krav?“ atd. atd.

Mně to myslí docela rychle, takže jsem všechno hned pochopil: začne „velká vlastenecká“, naši vojáci brání Vlast a bojují na rodné půdě. Jakmile se dostanou do neznámého města, najdou si v příručce potřebnou větu a spustí na prvního mužika, který jim přijde do cesty: – „Nennen Sie die Stadt!“ Mužik odpovídá: „Smolensk!“

A naši hned na to: „Sie lügen, hajzle!“

Nebo vejdou do vesnice někde u Orši, vytáhnou si ze studny kýbl vody a řvou na místní holku: „Trinken Sie zuerst man selbst!“

No dobře, ale vždyť ona jim ta holka vůbec nebude rozumět. To kdyby se obrátili na nějakou německou vesnickou holku...

Otázky v příručce jsou určeny výhradně obyvatelstvu: Kam se schovali policajti?

Naši vojáci měli totiž instrukce, aby mezi zajatci vyhledávali policisty, vojáky a důstojníky SS či aktivisty SA. Zde je však jedna potíž: oddíly SA totiž operovaly pouze na území Německa. Zato u Brestu, Smolenska či Orši se vůbec nevyskytovali. A pak je v příručce ještě otázka, která je už úplně nepochopitelná: „Kam se schovali členové strany?“ Členy jaké strany se to chystali naši vojáčci lovit v roce 1941?

Nuže, příručka byla vhodná jedině pro území Německa a jedině tam bylo také možné ji využít. Představte si, že se voják Rudé armády začne v městečku Propojsk vyptávat v němčině, jak se dostane k radnici a kam se schoval starosta...

V knize „Den M“ jsem se zmínil o rusko-rumunských konverzačních příručkách, které dostali začátkem června 1941 vojáci 9. zvláštního pěšího armádního sboru generálporučíka P. I. Batova. – Pro hlavní masu vojsk tedy byla připravena „Rusko-německá konverzace“. V oné rusko-rumunské konverzaci se všechno točí kolem základní otázky – jak se dostat k ropě. Avšak ani rusko-německá verze neo-

pomněla základní otázku: mezi možnými odpověďmi německých vojáků a důstojníků se nachází i tato: „Tam se těží ropa.”

V Německu, pokud si dobře vzpomínám ze školy, se ropné těžní věže jaksí nenacházejí. Takovou odpověď mohl tedy vyslovit jedině německý důstojník nebo voják, zajatý v Rumunsku.

Konverzace byla schválena do tisku dne 5. června 1941. Vytiskla ho 2. typografie „Vorošilovova Vojenského nakladatelství lidového komisariátu obrany SSSR” v Leningradu, Gercenova ulice č. 1.

Naše armáda a celý stát pracovaly s přesností hodinového mechanismu: kniha byla schválena do tisku 5. června – a už 23. června byl jejich náklad ukořistěn předními německými oddíly v městě Lijepaja, 25. června ve městě Rava Russkaja a 28. června u Minská. A to po celých vagonech. Shořelé, poloshořelé či uchované vcelku. Pokud by Hitler byl nezaútočil, příručka by byla rozšířena mezi mužstvem stejně snadno jako výtisky novin Krasnaja zvezda. A stejnými kanály.

Zde už mi tedy bylo všechno jasné. Jen jedna věc mi nějak neseděla: proč to tiskli v Leningradě? Při naší centralizaci... Ostatně, také distribuce až ze vzdáleného severozápadního koutu naší velké vlasti není úplně u ruky... Skrývá se snad za tím cosi?

7

Po vydání „Ledoborce” jsem dostal co proto jak v Rusku, tak v Německu, Americe, Izraeli i Británii. Ovšem žádné věcné námítky vlastně nikdo nevyslovil. Proto se kritikové rozhodli provést obchvat. A proto často hledali v „Ledoborci” to, co v něm není. Takže mě pak mlátili po hlavě něčím, co jsem neřekl ani nenapsal, ba ani nemyslel. Vezměte si například následující konstrukci: Suvorov tvrdí, že Stalin byl zločincem – to tedy snad hájí Hitlera? To tedy snad popírá existenci nacistických koncentráků a vyhlazení milionů lidí?

S takovýmito závěry vystoupil například izraelský historik Gabriel Goroděcký.

Do polemiky s Goroděckým jsem se nepustil: není nic horšího, než dohadovat se podle vzoru: „Pitomče! – Sám seš pitomec!”. Věděl jsem, že se najdou objektivní kritikové, kteří Goroděckému a jemu podobným ukážou, že není možné drtit autora za takový materiál, o němž se ani slovem nezmínil.

Skutečně se pak obhájci mé verze našli, a to v Rusku, Polsku, Izraeli, Německu i v Americe.

Izraelský historik Zeev Bar-Sella dal Goroděckému patřičnou odpověď v časopise „Okna” – a na podporu mé verze vydal fotokopii... rusko-německé konverzační příručky. Ukazuje se, že se zachovaly nejen u nás v akademii, nejen u bývalých německých vojáků, ale i v soukromých sbírkách sovětských občanů – aby se pak dostaly za hranice socialistické vlasti... S radostí jsem akceptoval toto další potvrzení... A tím by to mělo vlastně končit. Jenomže já jsem vychován jinak: a totiž tak, že je zapotřebí obracet pozornost na ty nejdrobnější známinka

Všechno jsem si tedy přečetl a prohlédl jsem fotokopii až do těch nejdrobnějších znamínek. Je to skutečně tatáž kniha, tentýž text. Ale přece jenom... Jeden rozdíl tam byl – a to na poslední stránce. Nejdrobnějšími písmenky, nejdrobnějšími znamínky: „Schváleno k tisku 29. 5. 1941. 1. typografie Timošenkova Vojenského nakladatelství lidového komisariátu SSSR, Moskva, ul. Skvorcova-Stěpanova č. 3.”

Po absolvování akademie se mi tyto příručky dostaly do ruky vícekrát a po vydání „Ledoborce” v Německu mi je posílali bývalí němečtí vojáci a důstojníci. Ale všechny byly vydány v Leningradu.

Nyní je zřejmé, že tisk příručky byl zahájen v Moskvě už 29. května 1941. Bylo jich však zapotřebí mnoho. Velmi mnoho.

A rychle. Proto se k tisku už za týden, 5. června 1941 připojila leningradská typografie a možná že i některé další.

Ta data ovšem vybízí k přemýšlení.

Všichni komunističtí historikové bez výjimky připouštějí, že se Stalin možná chystal k útoku proti Evropě. Říkají však, že se to v tom případě mělo stát... až roku 1942. Námitka: v tom případě by ležela ta příručka v sejfu generála Bijaziho až do roku 1942. Teprve asi tak měsíc před útokem by příručka dostala zelenou a byla by vydána v patřičném nákladu, náklad by byl naložen na vagony a vagony vypraveny k západním hranicím k sovětským útočným armádám. Rozesílat takovou příručku jednotkám rok před útokem – to by bylo přinejmenším neopatrné. Kvůli tomu přece soudruh Stalin proděravěl v letech 1937-38 tolik hlav soudruhů velitelů, aby ty zbylé naučil pořádku. Generál-major Bijazi by si nemohl v žádném případě dovolit odhalovat Stali-

nův plán před miliony vykonavatelů rok před útokem. A přímý nadřízený generála Bijaziho, náčelník GRU generálporučík F. I. Golikov by nedovolil tisknout takovou knížku předčasně v masovém nákladu a rozesílat ji jednotkám. Filip Ivanovic Golikov nebyl z tohoto těsta. Nikoli náhodou se stal v době války Stalinovým zástupcem. Soudruh Stalin si nedělal své zástupce z hlupáků.

Pokud by se však útok připravoval na 6. června 1941, pak byla příručka schválena k výrobě právě tehdy, kdy to bylo nutné: přesně měsíc předem.

Jenže právě v tomtéž „bouřlivém červnu“ byly pak ony příručky páleny po vagonech jako v danou chvíli nepotřebné. Zároveň s mapami Bavorska a Lotrinska.

V „Ledoborci“ jsem uvedl důkazy faktu, že sovětský generální štáb plánoval agresivní válku. Historikové z Lubjanky se se mnou kupodivu nehádali: Ano, povídají, útočné plány existovaly. Jenže, dodávají, to bylo tím, že generální štáb má pro všechny případy připraveny jak plány útoku, tak plány obrany.

Ne, soudruzi, „pro všechny případy“ byly v sovětských štábech k dispozici výhradně plány útočné. Plány obrany či alespoň protiútoků „pro všechny případy“ přitom neexistovaly vůbec.

Nebyly přece natištěny žádné mapy, do nichž by bylo možné takové plány zakreslit.

KAPITOLA SEDMNÁCTÁ

Kolik hodin trvá cesta do Ploješti?

Vojenská doktrína Rudé armády káže bít nepřítele na jeho vlastním území.

Krasnaja zvezda, 18. dubna 1941

1

Před mnoha lety byly v Sovětském svazu zveřejněny informace, že na začátku války byly některé zastaralé sovětské tanky natolik opotřebené, že jejich akční životaschopnost činila jen 40 až 150 hodin.

Jinými slovy, že jim zbývalo 40 až 150 hodin aktivního života.

Toto sdělení způsobilo hotovou senzaci, a v každé knize o tankové historii či vůbec o válečné historii se od té doby setkáme právě s těmi 40 až 150 hodinami. Tato čísla jsou uváděna coby důkaz naprosté nepřipravenosti Rudé armády na válku. Čísla jsou to doopravdy přímo otřesná. Tři hlavní američtí vojenští historikové publikovali roku 1985 rozhořčený otevřený dopis, v němž mi položili množství otázek. Mimo jiné se ptali, jestlipak vím, že některé sovětské tanky měly dojezd všehovšudy pouhých 40 až 150 hodin?! Jestlipak chápu, že pro Německo nemohly takové tanky představovat žádné nebezpečí?

Těmto třem vynikajícím historikům jsem položil kontaktní otázku:

A jaký dojezd měly německé tanky ke dni 22. června 1941?

Odpovědi se ti pánové vyhnuli.

Takový přístup některých vědců k metodice historického výzkumu mě zarmucuje. Všechno se přece zjišťuje srovnáním. A tady je srovnání kde? Když publikujete jakékoli statistické informace jedné straně, ihned vydejte i data o straně druhé. Pokud nebudeme srovnávat, nic nepochopíme a ničemu se nenaučíme. Mohou mi namítnout: Ale co je tady ke srovnání! Ta čísla hovoří sama za sebe.

40 až 150 hodin aktivního života – to je přece strašné.

Tak se na to podíváme.

V jednotlivých armádách se aktivní život tanku a jeho lhůty pro opravu vyčíslují v různých měrných jednotkách: jedni měří životnost před generálkou v kilometrech, jiní v mílích, nu a v Rudé armádě se to počítalo v hodinách. V knize „Příběhy osvoboditele” jsem s hrdostí sděloval, že sovětské tanky (jednalo se o stroje ze 60. let) mají po opuštění továrny gigantickou, téměř neuvěřitelnou životnost 500 hodin akceschopnosti. Každý, kdo to na Západě četl, považoval mé sdělení za nějakou legraci a smál se, až mu tekly slzy.

Jeden americký autor napsal populární knihu o tom, že Sovětská armáda tudíž nemůže představovat žádné nebezpečí. V zásadě byla kniha onoho amerického autora prostým převyprávěním mé knihy, ale s veselými komentáři. Právě té životnosti 500 hodin se pochopitelně smál velmi dlouho, načež prohlásil, že tanky západních armád mají životnost mnohonásobně vyšší.

Autor evidentně nechápal, že tank má více životů. Po oněch 500 hodinách je tank vrácen do továrny, kde se provádí to, čemu se říká generální oprava – anglicky „rebuild”. Výrazy se od sebe liší, ale jejich význam je totožný: z tanku je všechno odstraněno a zůstává jen holý trup. Na trup je namontován nový motor, převody a všechny ostatní uzly a agregáty. Po tovární opravě dostává sovětský tank nový život, tedy dalších 500 hodin. Takové generálky snáší tank lépe než automobil: pancéřový trup tanku se neopotřebovává stejně jako automobilová karoserie. Do pancéřového trupu lze montovat nové agregáty mnohokrát po sobě.

Nyní se však pokusíme srovnat životnost „zastaralých”, opotřebovaných Stalinových tanků roku 1941 se současnými západními statistikami. Možná že to nebude zase taková legrace, ba že to ani nebude tak strašné.

Nejhrůznějším protivníkem sovětských tanků v době studené války nebyly ani americké a dokonce ani německé, nýbrž britské tanky. Je to logické: zatímco totiž typy „Leopard” a „M-60” měly 105 mm kanóny, britské „Chifteny” už měly kanóny ráže 120 mm.

I po stránce pancéřového zaštitění ostře převyšovaly jak německé, tak americké tanky. Nezapomínejme ani, že britské tanky nepoháněly

obyčejné motory, nýbrž vícepalivové diesely firmy Rolls – Royce. Měl snad někdo ještě něco lepšího?

Zvu nyní své čtenáře do tankových závodů v Sheffieldu a do 18. opravárenské základny obrněné techniky v Bovingtonu v hrabství Dorset.

Nuže, každý z nejnovějších Chiftenů měl při opuštění továrny životnost 3000 (slovy: tři tisíce) mil neboli 4827 kilometrů. V době míru se tato životnost počítala na šest let. Ročně projede britský tank 500 mil, čili v převodu do nám srozumitelného systému – 800 kilometrů. To je limit, který nelze překročit. Po šesti letech tohoto bezohledného užívání se tank vrací do opravárenské základny, kde jej „svlečou donaha“ a provádějí – jak říkají Angličané – jeho „rebuild“, v překladu tedy „přestavbu“.

Všem, kdo nemají do britských tankových a opravárenských závodů přístup a nevěří, že bych to uváděl přesně, doporučuji únorové číslo časopisu britské armády „Focus“ z roku 1993 (str. 11).

A nyní převedeme míle (nebo chcete-li, kilometry) na hodiny.

Průměrná rychlost Chiftenů činí 25 mil za hodinu (maximální 30). Vydělíme dojezd 3000 mil průměrnou rychlostí a získáme tím dojezd tanku v hodinách. Dělá to 120 hodin.

Právě tolik měl každý zbrusu nový Chiften po opuštění továrny: 120 hodin aktivního života.

Pokud by byl tank hnán stále maximální rychlostí, jeho dojezd se zkrátí na 100 hodin.

120 hodin akceschopnosti britského tanku je rozdělováno do šesti let: to dělá dvacet hodin ročně na bojovou přípravu, řízení, střelbu a výuku. 20 hodin ročně včetně bojových poplachů a okamžiků častého zostření situace v období studené války.

Takto zvěrským způsobem pochopitelně nejsou rasovány všechny tanky. Dne 1. listopadu 1994 vysílala bristolská televizní společnost NTV pořad o britském farmáři z Gloucesteru, který si ze své farmy udělal tankodrom. Zakoupil deset tanků, obrněných vozů a transportérů, mezi nimi jeden Chiften. Farmář jej získal lacino – za pouhých deset tisíc liber. Onen tank byl vyroben roku 1971 a byl ve výzbroji 1. armádního sboru britské Rýnské armády. Roku 1994 byl vyřazen.

Za 23 let aktivního života ujel tank 200 mil, tj. asi něco přes 300 kilometrů. V představě nebyl. Při průměrné rychlosti 25 mil za hodinu to činí 8 hodin za 23 roky.

Někteří naši historikové prohlásili, že sověští tankisté měli roku 1941 za sebou jen několik hodin řízení. To je naprostá pravda. Doporučuji však ještě jednou si přečíst kapitulu o Paše Angelině v mé knize Den M. Uvádím tam informace o tom, že ze zálohy bylo do Rudé armády tajně převeleno 200 000 traktoristů. Profesionální traktorista ovšem dokáže řídit jakýkoliv tank – není v tom nijak velký rozdíl. Tolik za prvé. A za druhé, když už jsme se pustili do srovnávání, pak v nejprofesionálnější armádě světa, tedy v armádě britské, není 8 hodin řízení tanku za 23 roků taky nijak zvlášť moc.

Za ta léta se v tanku vyměnilo nejméně šest posádek. Samozřejmě, britská armáda má i takové tanky, které jsou týrány celých 20 hodin ročně. Jenže to není všechno. I těch 20 hodin ročně je limit, který smí být překročen jedinež v průběhu bojových akcí. 20 hodin ročně přitom nepřipadá na jednoho řidiče, nýbrž na celou posádku čítající čtyři muže. Větší část řízení přirozeně připadá na řidiče, ale vždyť i ostatní členové posádky si musí osvojit návyky... A nějak si s tím vystačí. A považují se za profesionály. A to zcela právem.

Nyní se tedy vraťme ke 40 až 150 hodinám životnosti, kterou měly některé sovětské „zastaralé“ tanky před válkou. Opakuji: nemluvíme zde o všech, ale jen o některých „zastaralých“ tancích. Naše tanky BT-7 vyjížděly z továren s životností 600 hodin. Ve své většině měly sovětské tanky ke dni 22. června 1941 životnost vyšší než 150 hodin.

V dnešní britské armádě je tank, který má životnost 40 hodin, ponechán ve službě ještě nejméně dva roky, dokud neprojde veškerý svůj dojezd. Mohou ho však s životností 40 hodin nechat zakonzervovaný v záloze po mnoho let, aniž by jeho drahocennou životnost vyčerpali. Základní bojové tanky s dojezdem 150 hodin se v Británii vůbec nevyrábějí. Opakuji: z továrny vyjíždějí s dojezdem 3000 mil, což znamená 120 hodin.

3

Abychom pochopili metodu práce rudých historiků, opět se uchýlíme k americkým a japonským bitevním lodím období druhé světové

války. Děla na amerických lodích, jejichž série začala být budována roku 1940, měla největší ráži 406mm. Na každé bitevní lodi bylo devět děl této ráže ve třech věžích. Zeptejme se člověka z ulice: kolik může vážit jedna dělová věž se třemi 406mm děly? Většinou se dočkáme odpovědi typu: sto tun, dvě stě tun... To je psychologický efekt. Ráže se udává v milimetrech, což nikterak nenavozuje představu velké hmotnosti. Ve skutečnosti však každá dělová věž typu MK7 se třemi děly váží 1708 tun bez munice a posádky. Posádku věže tvoří 212 mužů. Čtyři z těchto bitevních lodí jsou stále ještě v činnosti. Na jednu z nich, která nese jméno New Jersey, se mi podařilo dostat roku 1987. Přiznávám se, že na mě učinila velký dojem.

Zvýšíme-li ráži děl o 54 mm, vzrůstá hmotnost samotných děl, a tudíž i dělové věže. – Japonci montovali na bitevní lodě typu Jamato děla ráže 460 mm. Jedna hlaveň vážila 165 tun. Tři hlavně – 495 tun.

Ty hlavně však potřebují také zvedací mechanismy, zařízení proti zpětnému rázu... A to všechno musí být umístěno na otočnou věž s čelním pancířem o tloušťce 650 mm, což je něco přes půl metru. Celková hmotnost každé věže činí 2510 tun (J. Campbell: *Naval Weapons of World War Two*, London, Conway 1982, str. 180).

Každá taková věž měla 268 mužů posádky plus bojový zásobník na 100 výstřelů pro každou hlaveň, tj. 300 na věž. Hmotnost náboje rovná se 1460 kilogramů a hmotnost náplně 330 kilogramů. To však pochopitelně nepripočítáváme.

To všechno je jen příklad pro pochopení naší psychologie: při zvětšení ráže děl o 54 milimetrů vzrostla hmotnost věže o 802 tuny.

To si člověk dokáže představit jen stěží. A právě s tímto psychologickým efektem počítali komunisté.

Psychologie je zbraní, kterou ovládají kremelští dějepisci mistrovsky. Po oznámení, že některé zastaralé sovětské tanky měly dojezd „všeho všudy pouhých...“, vyvolali komunisté bouři smíchu a veselí. Pro náš mozek je zmíněné číslo neuvěřitelně nízké – a tak mozek okamžitě protestuje. Komunisté oznámili směšné číslo – a nás už pak ani nenapadne pouštět se do srovnávání. Vždyť i bez srovnání je jasné, že v Německu tak směšně nízké cifry nemohli mít.

A tak se ponenáhlu tvoří z malých (a zcela spolehlivých) faktů obraz: Hitler byl mazaný zloduch, ozbrojený po zuby a týrající Evropu,

zatímco Stalin byl naivní a dočista neschopný hlupáček, nepřipravený na válku a nepředstavující pro nikoho hrozbu, přičemž Stalinova armáda se skládala z blbečků a jeho tanky byly opotřebované do takové míry, že některé z nich měly dojezd – považte, vždyť je až trapné to říct – všehovšudy pouhých 40-150 hodin...

4

Ať už užijeme jakoukoli metodiku, nelze oponovat tvrzení, že aktivní životnost tanku je krátká. A není to náhoda, že tank téměř po celý svůj život stojí. Ne nadarmo je převážen z místa na místo na těžkém přívěsu, na traileru. My si myslíme, že je to proto, aby tank neničil silnice. Ale pak se vede válka v poušti – a stejně vozí všechny bojující strany své tanky po poušti na trailerech, jakmile je to jen trochu možné. Ale proč tedy? No právě proto, že tank se rychle opotřebovává.

Abychom to pochopili, soustředíme se na závodní automobily.

Cena takové závodničky je nesrovnatelně vyšší než cena obyčejného auta. Závodní formuli řídí profesionál hvězdné třídy a k ruce má celé mužstvo opravářů. Je to až s podivem: automobil provedl jen několik okruhů – a už mu mění kola a regulují motor. Přitom má rozhodně ta nejlepší kola a o motoru můžeme pouze snít. Proč tedy závodní vůz neustále opravují a můj třasolet jezdí už sedmým rokem a má za sebou statisíce mil? No přece proto, že závodní vůz pracuje na hranici možností a dokonce ji i překračuje.

Nyní obraťme pozornost na olympijského šampióna: chlap jako hora, svaly jedna radost a celý je ověšen medailemi. Ale to jsou věci: uběhl pouhých sto metrů (sto!) a nemůže popadnout dech, řízne sebou do trávy a kolem něj se shlukují lékaři a trenéři.

A já dokážu obejít třikrát dokola celý stadion – a neupadnu.

V čem je rozdíl?

Rozdíl je v tom, že já kráčím, aniž se příliš přepínám, zatímco on uhání tak, aby zemřel nebo zvítězil.

Právě k této odrůdě náleží i tank. Tank pracuje na hranici i za hranicí možností, a vždy v extrémních situacích. Tank nese masu pancíře, agregátů, mechanismů, výzbroje a munice skrz bláto a písek, ať je vedro nebo mráz, jede přes kameny a bažiny a hází to s ním z výmolu do výmolu. A to není všechno: každá vteřina života tanku může být pro

něj poslední, takže řidič musí rozjet stroj z nuly až do nejvyšších obrátek, pak zase vši silou brzdit, znenadání s ním otáčet a zase to hnát dopředu, seč motor stačí. V boji tank svým čelem odmršťuje lokomotivy a vagony, proráží zdi, zátaras, stromy, drtí lidi a auta. Ten taky dostává pěkně do těla... Proto tank dlouho nežije.

Dlouho může žít, když je zavřený v hangáru a čeká na svůj čas.

5

Když se nepříliš chytří (nebo nepříliš upřímní) historikové smáli některým sovětským tankům, jejichž životnost činila „všehovšudy pouhých...“, říkal jsem: tak to srovnajme.

Ale ani jeden z rozveselených historiků s žádným srovnáváním nespíchal... Hitler však měl přitom také své problémy. Dne 29. června roku 1941 probíhala v Hitlerově podzemním bunkru porada nejvyššího armádního velení. Uplynul první týden války a řeší se zásadní otázka, jak využít 4. tankovou skupinu. Jsou dvě varianty.

Podle první má být vržena přímo proti Moskvě. Podle druhé má postupovat nejprve na Leningrad a odtud teprve na Moskvu. Od hranic do Moskvy je vzdálenost 1000 kilometrů vzdušnou čarou. V případě útoku na Leningrad a odtud na Moskvu je to 1700 kilometrů. Ozývají se hlasy, že by bylo nejlepší zabít hned dvě mouchy jednou ranou – jak Leningrad, tak Moskvu. Jiní však oponují: nelze ztrácet čas, je nutno jet přímo na Moskvu. Názory se rozdělily a v nastalém sporu upozorňuje moudrý generálplukovník Jodl na to, že „pohyb tankových svazů na Peterburg může převýšit jejich motorovou životnost“.

Operace je plánována v situaci, kdy se neočekává silný odpor Rudé armády, kdy panuje horké léto a pokud budou špatné silnice, může se jet prostě mimo cesty, vždyť tank nakonec není určen pro silnice. Při rychlosti 25 kilometrů za hodinu lze urazit vzdálenost 1700 kilometrů za 70 provozních hodin. V případě manévrování, tj. zatáček do stran, návratů, ústupů a opět vyražení vpřed může na cestu do Leningradu a odtud do Moskvy tak jako tak plně stačit 100 provozních hodin. Moudrý generál však jeví nepokoj. V onom nepokoji se projevuje znalost. Generál zná a ví, čím je cítit opravdový tank – ostatně ho viděl nejen na přehlídkách. Jemu proto cifra 40 až 150 hodin nemohla

připadnout k smíchu. Kdyby měl každý německý tank ke dni 22. června dojezd 150 hodin, pak by neexistoval žádný problém: jelo by se do Pitěru, ten by se obsadil – a pak hurá do Moskvy. Jenomže německé tanky nemají dojezd 150 hodin.

A většina z nich nemá zjevně ani 100 hodin. Odtud onen nepokoj.

Uplynul druhý týden války. Dne 3. července 1941 píše generálplukovník F. Halder do služebního deníku: „Kampaň proti Rusku byla vyhrána za 14 dní.” Téhož dne se řeší otázka, kam obrátit 2. tankovou skupinu od Smolenska. Posuzují se dvě možnosti: Smolensk – Charkov (744 kilometrů) a Smolensk – Azovské moře (1150 kilometrů). Ještě není ani bláto, ani sníh, ani mráz a odpor Rudé armády se nepředpokládá: v německém velení bylo rozhodnuto, že válka je už vyhrána. Je prostě jen nutno provést nájezd tankových kolon, kterým, jak se předpokládá, nebude nikdo překážet. Vzniká však otázka, jestli budou mít tanky dostatek dojezdu. Tanky už bojují dva týdny a jsou už silně opotřebované. Na cestě k Charkovu bude nutno vyčerpat při rychlosti 25 kilometrů za hodinu 30 hodin provozního času. Ti z generálů, kteří se v tancích vyznají, vyslovují plně podložené obavy: bude stačit životnost? Přitom až k Azovskému moři bude vyčerpáno 40 až 45 hodin.

Komunističtí historikové se vysmívají malé životnosti některých „zastaralých” sovětských tanků. Přitom se však lidé, kteří plánovali a vedli válku, nesmáli životnosti 30, 40 či 45 hodin. Nedostatek či dostatek takové životnosti znamenaly vítězství ve válce – nebo porážku.

6

Nyní se budeme věnovat této otázce: Byly sovětské tanky s dojezdem 40 až 150 hodin nebezpečné pro Německo? Nebo jinými slovy: Jakou minimální životnost musely mít sovětské tanky pro zasazení drtivého úderu?

Počítejme společně.

Od sovětských hranic k ropným polím u Ploješti je vzdálenost 180 kilometrů. Jedná se o volnou, otevřenou krajinu. Zde, přímo u hranic, jsou soustředěna vojska Oděského vojenského okruhu. Ve své výzbroji mají 1043 tanky (A. G. Chorkov: Bouřlivý červen, Moskva, Voenizdat 1991, str. 21). V nejbližší době měl být okruh doplněn o dalších

220 tanků. Mimoto byl proti Rumunsku rozvinut 16. mechanizovaný armádní sbor (608 tanků) sousedního okruhu. Za zády těchto jednotek byly v první polovině června vykládány z vlaků svazky a svazy 16. armády, která byla pod krytím Sdělení TASSu z 13. června 1941 tajně přemísťována ze Zabajkalska. Tato armáda má ve výzbroji 1370 tanků. Do téhož prostoru se tajně přesunuje také 19. armáda. Ta má k dispozici 484 tanky. Proti celé této mase sovětských vojsk stála rumunská vojska (60 tanků).

Oděsský okruh a 16. mechanizovaný armádní sbor Kyjevského zvláštního vojenského okruhu mají dohromady 1651 tank. To je sedmadvacetkrát více tanků, než mělo Rumunsko. Připočítáme-li další tanky, přijíždějící do kyjevského okruhu, a tanky armád, které už byly vykládány v blízkosti rumunských hranic, poměr se zvýší na 3725 sovětských tanků proti 60 rumunským, což je více než 60 sovětských tanků proti každému rumunskému. Pokud je to málo, pak mohou být proti Rumunsku obráceny tanky 9., 19. a 24. mechanizovaného armádního sboru, nemluvě o leteckých výsadcích, letectvu a všem ostatním. Sovětský „zastaralý“ tank BT-7M měl dokonce i oficiálně rychlost 86 kilometrů v hodině (ve skutečnosti více). Rumunské tanky FT-17, které stály na opačné straně, měly maximální rychlost 9 kilometrů za hodinu. Proto si sovětské tanky vlastně nemusely rumunských tanků vůbec všimnout, mohly je ignorovat a projet mimo. I kdyby bylo proti 60 rumunským tankům vrženo až 1000 sovětských tanků, mohou jet zbylé stovky a tisíce tanků bez překážek, bez zahýbání a bez manévrování až do Ploješti. Pojedeme-li rychlostí 25 kilometrů za hodinu, budeme k tomu potřebovat 7-8 hodin. Jednu noc. My však nemáme obyčejné tanky, my máme tanky rychlé, speciálně vyrobené právě pro takovéto účely. Krajina před námi je rovná, půda je pevná, silnice dobré. Tanky BT tudy mohou klidně projíždět rychlostí 40-50 kilometrů za hodinu. Pokud shodí pásy, mohou ovšem jet až 70-80 kilometrů za hodinu. Až do Ploješti to bylo takovouto rychlostí TŘI hodiny čistého času.

Až k těžním věžím ostatně nemusí vůbec dorazit úplně všechny tanky: dojede-li tam deset tanků, bude to úplně stačit. Ropná pole se dají zapálit zápalnými náboji... nebo prostě vojáckým zapalovačem.

Dne 23. srpna 1939 podepsal Stalin (Molotovovou rukou) v Moskvě takový pakt, na jehož základě byl Hitler odsouzen k válce na dvě fronty, pakt, na jehož základě britské loďstvo blokovalo Německo a nepovolovalo mu dovoz ropy po moři. Německu zůstal jediný (smysluplný) zdroj zásobování ropou. Jeho ztráta by znamenala zastavení německého průmyslu a paralýzu armády, letectva i loďstva. Bez ropy se bojovat nedá. Ropa není jen palivo, ale i surovina pro chemický průmysl, bez něhož nebylo možné se obejít. Objeví-li se jedna sovětská tanková rota o deseti tancích v prostoru Ploješti a najde-li každý tankista v kapse krabičku sirek, válka v Evropě skončí porážkou Třetí říše.

Kdyby měl Stalin tanky s akceschopností od 1 až 2 do 5 hodin, byly by tyto tanky tak jako tak smrtelně nebezpečné pro Německo i pro celou Evropu: tanky s minimálním dojezdem by vedly boj na místě, zadržovaly by nepřítele a čas od času by měnily pozice (na což stačí několik minut jízdy), zatímco tanky s akceschopností 4 až 5 hodin by uskutečnily výpad k ropným polím.

Německo vyrábělo významné množství syntetického paliva. Na konci roku 1941 ho vyrábělo v nedostatečném množství. Mimoto nelze řešit všechny problémy armády pouze syntetickým palivem.

Obsazení Ploješti sovětskými jednotkami či prostě požár ropných polí – to by znamenalo paralýzu Německa. Právě na to čekaly další tisíce sovětských tanků. Od Brestu Litevského a Lvova, od Bialystoku a Grodna je to do Berlína nedaleko. Bude-li německá armáda i s letectvem paralyzovaná, pokud tedy nebude nikdo překážet v postupu, pak mohou tankové klíny dojet po dobrých silnicích nejen do Berlína a Mnichova, ale i do Paříže, Marseilles a Brestu v Bretani. Akceschopnost činí 40 provozních hodin při rychlosti 25 kilometrů za hodinu. To je 1000 kilometrů. Jenže západní Evropa, to není nějaká Smolenská nebo Pskovská oblast. Tudy mohou jet tankové kolony dvojnásobnou i trojnásobnou rychlostí. Proto dokážou projet za 40 provozních hodin nikoli jeden tisíc kilometrů, ale dva nebo i více. Jeden tisíc kilometrů od sovětských hranic – to je Bukurešť, Sofie, Athény, Bělehrad, Budapešť, Vídeň, Berlín, Mnichov, Hamburk, Kodaň... Dva tisíce kilometrů – to je nejen Paříž a Řím, ale i Toulouse a Barcelona.

Ovšem 150 provozních hodin, to je obrovská životnost. Dokonce i při rychlosti 25 kilometrů za hodinu ujede tank bez generálky 3750 kilometrů. Při vyšší rychlosti bude dosah na evropských silnicích ještě delší. S dojezdem 150 hodin lze obsadit nejen Evropu...

Připomínám, že mluvíme jen o určité části „zastaralých“ sovětských tanků. Ostatní měly provozní životnost vyšší než 150 hodin.

Úder do Rumunska řešil i problém opravy tanků. Po takovém úderu by bylo možné vrhat tisíce opravených tanků do Evropy a tisíce neopravených klidně opravovat, načež by se podle míry své připravenosti poslaly znovu do bojů.

Existují námitky, že tanky nejezdí ve válce po přímé čáře, že manévrují. Souhlasím. Tomu se říká manévrový koeficient. V útočných operacích proti slabému nepříteli (a Rumunsko nemůžeme při vši snaze označit za nepřítele silného), obzvlášť po nečekaných operacích, se manévrový koeficient zřídka kdy vyšplhá nad 1,3. Jinými slovy, reálně ujetá vzdálenost se může zvýšit asi o 30 procent nad hloubku bojového úkolu. V našem případě mohla činit reálně ujetá vzdálenost – při hloubce úkolu 180 kilometrů – asi 230-240 kilometrů. Tuto vzdálenost mohly tanky ujet nikoli tedy za zmíněné tři hodiny, ale... za čtyři.

Roku 1945 provedla Rudá armáda nečekaný úder proti japonským jednotkám v Mandžusku a Číně. 6. gardová tanková armáda uskutečnila bezpříkladný skok přes poušť, horský hřeben Velkého Chinganu a rýžová pole až k oceánu. Za 11 hodin jízdy mimo silnice urazila tanková armáda vzdálenost 810 kilometrů vzdušnou čarou.

Její přední oddíly dojely až do vzdálenosti 1100 kilometrů. Tohoto skoku se účastnily mimo jiné stovky tanků BT-5, BT-7 a T-26, které zůstaly ve stavech dálněvýchodních jednotek. Tanky s malou životností byly použity v pohraničních bojích, zatímco tanky s dojezdem 40 a více hodin dorazily k oceánu.

Závěr: od srpna roku 1939, od okamžiku podpisu paktu Molotov-Ribentrop žila celá kontinentální Evropa pod hrozbou sovětské sekery. Úder do ropného srdce Evropy mohl být smrtelný. Všechny sovětské tanky, nejnovější i staré, právě vyšlé z továren i opotřebované, představovaly hrozbu nejen pro Německo, ale pro celou Evropu.

Legendy o Stalinově „nepřipravenosti“ na válku lze velmi snadno odhalit, jakmile přejdeme od jednostranného posuzování problémů ke

srovnávací metodě. Všechno se pozná ze srovnání. Škoda, že někteří vážení historikové si srovnávat nepřejí.

KAPITOLA OSMNÁCTÁ

Gardové zázraky

Zázraky se nedějí.

J. Stalin

1

Na jaře 1942 utrpěla Rudá armáda hned několik drtivých porážek: v bojích u Rževa byla obklíčena a zničena 39. armáda, v obklíčení u Vjazmy byla zničena 33. armáda generálporučíka M. G. Jefremova; byla odříznuta a v obklíčení zahynula 2. úderná armáda generálporučíka A. A. Vlasova; byl proražen Krymský front, přičemž byly rozprášeny 44., 47. a 51. armáda; a v bitvě u Charkova byly zničeny 6., 9., 28. a 57. armáda, sedm samostatných tankových a jízdních armádních sborů, značné množství posilovacích divizí, brigád a pluků, byly ztraceny tisíce tanků a děl, obrovské strategické zásoby, statisíce důstojníků a vojáků byly zabity či padly do zajetí.

Sovětská strategická fronta na jihu byla protržena v obrovské délce – a německá vojska, aniž narážela na odpor, vyrazila do gigantického průlomů hned ve dvou směrech: na Kavkaz a na Stalingrad.

Obsazení Kavkazu znamenalo téměř jistou porážku Stalinova režimu. Kavkaz – to je ropa. Pád Stalingradu znamenal totéž: přes Kaspické moře putovala ropa proti proudu Volhy. Nejjednodušším způsobem, jak přeříznout ropnou artérii, byl postup až ke Stalingradu. Stačilo jen prodrat se ke břehu, postavit na sráz pár tanků zatopit vlečné lodě s ropou. Sovětské jednotky neorganizovaně ustupují. Přesněji řečeno, utíkají. Stalin vydává hromový rozkaz č. 227 o závěrových oddílech a trestních praporech, řádí komisaři a čekisté. Ale žádnými zvěrstvy, žádnými rozkazy nelze demoralizované sovětské jednotky zastavit. Jsou zapotřebí čerstvé zálohy.

Jenže zálohy byly vyčerpány v průběhu zimní ofenzívy, v průběhu neúspěšných pokusů protrhnout blokádu Leningradu, při pokusech zachránit situaci u Charkova a na Krymu.

Kde tedy vzít zálohy? Bez záloh je konec.

Stalina mohl zachránit jedině zázrak.

A ten zázrak se stal.

2

V Rudé armádě bylo v tomto okamžiku devět gardových pěších armádních sborů. Ty byly již dávno vtaženy do boje, kde se vysilovaly a krvácely. Odvelet je z úseků fronty, kde bojovaly, bylo nemožné.

Ale na kavkazském směru zničehonic stanuly před německými divizemi a armádními sbory 4. tankové armády jako zeď dva zbrusu nové, čerstvé, elitní a zcela zkompleťované gardové armádní sbory Rudé armády. 10. a 11. armádní sbor. Jejich zjevení v nejkritičtějším okamžiku právě tam, kde bylo zapotřebí, zachránilo situaci. Sovětské velení dostalo možnost chytit druhý dech, přeskupit jednotky, uvést je do patřičného pořádku a stabilizovat situaci. Neřízený útěk jednotek byl přeměněn v organizovaný ústup, poté ve vleklé boje a nakonec v protiútok.

Na stalingradském směru se rovněž stal zázrak. V tom okamžiku se v Rudé armádě nacházela 31. gardová pěší armáda. Všechny gardové divize byly pochopitelně vtaženy do bojů a v nich byly řádně zdecimovány a vyčerpány. Vytáhnout je z těch masomlýnků, v nichž se motaly, a vrhnout je ke Stalingradu bylo nemožné... Jenže zničehonic se u Stalingradu objevuje čerstvá, elitní, zbrusu nová 32. gardová pěší divize. A v závěsu za ní přichází 33., 34., 35. a 36. divize.

Stalingradské žernovy se točí. Přihazuje Hitler i Stalin. Sázky rostou. Soudruh Stalin vynáší trumfové eso – posílá do boje 1. gardovou armádu generálporučíka F. I. Golikova, jež čítá pět gardových pěších divizí: 37., 38., 39., 40. a 41.

Dříve byly gardové pluky a brigády, divize a armádní sbory. Nyní poprvé se objevuje celá gardová armáda! A to ne ledajaká armáda, nýbrž armáda čerstvá, zcela na plných stavech: samí silní chlapi a v jejich čele bývalý náčelník GRU...

Bylo to tak zavedeno, že gardové svazky dostávaly v boji vlastní vysoké tituly: tato divize se vyznamenala na Severozápadním frontu – a tahle na Ústředním, a válka míchá s pluky, brigádami, divizemi, armádními sbory i armádami kostliveckou rukou. Nemohlo se stát, že by se dalo dohromady pět čísel v posloupné řadě jedno za druhém. Jenže

tady máme deset gardových divizí a čísla jsou za sebou v nepřerušném pořádku.

Tato řada čísel mě vzrušovala už v mládí. Za tím muselo určitě něco být. Odkud se vzaly ty čerstvé divize jdoucí za sebou v přesné číselné řadě, dočista jako nové šustivé bankovky v originálním balíčku?

3

Válka šla svou cestou – a gardové zázraky pokračovaly. V létě 1943 se rozzuřila krutá bitva na Kurském oblouku. Nepřítel zde provedl dva mohutné soustředné údery.

Prorazit obranu sovětských jednotek se nepodařilo. A to z mnoha důvodů, například díky velkolepé práci sovětské rozvědky, která odhalila nepřátelské plány, díky převaze Rudé armády v množství i kvalitě bojové techniky, díky zručnému velení jednotkám, výdrži sovětských vojsk v obraně... Ale bez zázraků se to také neobešlo.

Německému úderu ze severu čelila 13. armáda Ústředního frontu.

Její součástí byl skvělý, mladými a vycvičenými muži tvořený 18. gardový pěší armádní sbor. Na jižním úseku Kurského výběžku se znenadání – jako by vyrostly ze země – objevily nezdolné gardové divize.

Po odražení úderů nepřítele přešly sovětské jednotky samy do rozhodné ofenzívy. A znovu zázrak. Do bitvy byla odvelena strategická záloha – tzv. Stepní front, v jehož rámci se kromě ostatních jednotek nacházela 5. gardová armáda, která se rovněž neskládala z vojáků příštích kdivů odkud, nýbrž z opravdových gardistů dle požadavku Petra I.: Dáš mu do ruky oj – a domlátí celé tržiště.

Takovéto gardisty vrhal soudruh Stalin do boje. Bojovali výtečně, jenže válka požírala lidi, vznikala další krize – a znovu docházelo k zázraku. Soudruh Stalin měl vždy v záloze nějakou elitní gardovou divizi, armádní sbor nebo celou gardovou armádu.

Jedno stéblo navíc zlomí hřbet velbloudu. Soudruh Stalin měl takové stéblo vždycky po ruce. A nejen stéblo, nýbrž celý snop, když je potřeba. A třeba i stoh, zakrývajíc nebe. Poslední gardový zázrak se stal v březnu 1945 během Balatonské obranné operace.

Ke konci války došel soudruh Stalin s žalostným výsledkem: celá generace mladých chlapců a mužů padla na bezejmenných vršcích a

v bezejmenných roklích. Lidové těleso na konci války řádně zhublo. Pohřbili, co mohli. „Jejich jednotky jsou mimořádně dobře vyzbrojeny, stále více však trpí nedostatkem lidí. Jejich útočící pěchota sestává z větší části z východních dělníků a Poláků, zadržených v našich východních oblastech.” To si zapsal do deníku doktor J. Goebbels 3. března 1945. Nezapsal si to pro účely propagandy či publikace. A nic se proti tomu nedá říct: sovětská vesnice byla smrtelně raněná kolektivizací a doražena „Velkou vlasteneckou válkou”. Lid u nás šetřit neměli, ani to neměli v úmyslu. Válka zahubila rolnictvo.

Pro každý případ měl však soudruh Stalin něco v záloze... Sotva si Goebbels zapsal do deníku citovaný záznam – a už 16. března byl zaregistrován nový zázrak. Co se stalo? Tohle: na začátku roku 1945 obsazuje Rudá armáda poslední zdroj ropy, který stál za řeč: ropná naleziště v Maďarsku. Poté bylo Německo odsouzeno ke zřícení.

Hitler urychleně přerušuje útok proti americkým jednotkám v Ardennách a svou hlavní údernou sílu – 6. tankovou armádu SS – přesunuje do Maďarska a začíná poslední ofenzívu v prostoru Balatonského jezera: ropu je nutno získat zpět. Sovětské jednotky se ocitly v zoufalé situaci, avšak 4. gardové armádě a 26. armádě se podařilo 6. tankovou armádu SS zastavit. A v tom okamžiku háže soudruh Stalin na stůl trumfové eso: uvedl do bojů novou 9. gardovou armádu, čítající 37., 38. a 39. gardový pěší armádní sbor, z nichž každý měl tři gardové pěší divize. 9. gardová armáda byla na plných stavech. Tvořili ji nejlepší vojáci. 9. gardová armáda provedla klasický úder na křídle a v týlu 6. tankové armády SS. Následně se 9. gardová armáda vyřítila k Vídni, načež ze zúčastnila Pražské operace a dorazila až ke břehům Labe.

Závěr: v nejkritičtějších okamžicích války byly vždy k dispozici elitní zálohy: gardové divize, armádní sbory a celé armády, které Stalin vrhal do bojů, čímž rozhodoval jejich výsledek ve svůj prospěch.

Ve vojenských učilištích a akademiích byly operace studovány do hloubky, ale když přišla řada na zázraky, učitelé je nevysvětlovali, nýbrž prostě sdělovali: stal se zázrak, objevila se záloha, ta byla uvedena do boje a pochopitelně jsme vyhráli...

A pokaždé se člověku chtělo vztyčit ruku nahoru a pokorně se zeptat: Ale kde se, soudruhu plukovníku, ta gardová armáda vzala?

Byl jsem však poučen hořkou zkušeností – a tak jsem zbytečné otázky nepokládal. Věděl jsem, že příliš zvědavým studentům se v našich akademiích a učilištích říká Kutuzov, Bonaparte, Makedonský – ale zřídka kdo z nich školu absolvuje...

Takže jsem v akademii raději mlčel, i když se všemi těmi zázraky jsem se začal osobně seznamovat odedávna.

Dne 12. června roku 1964 se naše 6. rota Kalininského suvorovského vojenského učiliště dostavila na vojenskou stáž do 35. gardové Lozovské motostřelecké divize Rudého praporu, vyznamenané řády Suvorova a Bogdana Chmelnického. Místem děje byl Moskevský vojenský okruh, učební středisko Putilovo.

Věděli jsme, co nás čeká, a proto jsme se ničemu nedivili. Čekala nás vesměs dosti surová armádní realita a bojová příprava na úrovni mírových standardů a o něco výše. Bylo nám každému 17 let, za zády jsme měli už šest roků vojenského učiliště a nebyla to nikterak naše první stáž, takže divit se nebylo čemu. Mimochodem...

Na stážích byl důraz kladen na praxi. Vyčerpávali tam vojáky tak, že pozdě v noci, když končil denní výcvik, se mnozí svalili ve stanech na hubené matrace (jedna uzoučká matrace pro dva) a usínali oblečení a obutí. K něčemu to bylo i dobré: za pár hodin bude poplach – a ty už jsi v botách...

Teorie se tam ovšem téměř neprobírala. Jenom velmi málo: každý, kdo se poprvé dostane do jakéhokoli sovětského pluku, brigády nebo divize, je povinen získat aspoň nejobecnější představu o bojové tradici své jednotky... „Soudruzi suvorovci, naše skvělá 35. gardová motostřelecká divize byla zformována roku 1942 na základě 8. výsadkového armádního sboru...”

Těžko říct, jak jsem se udržel na nohou, když jsem tohle uslyšel...

Každý normální člověk ví, že Rudá armáda vstoupila do války s pěti leteckými výsadkovými armádními sbory, které byly pochopitelně číslovány od jedničky do pětky. V obranné válce byly tyto sbory tak jako tak k ničemu, takže byly použity nikoli ke svému původnímu účelu, nýbrž jako obyčejná pěchota... Ale kde se tedy vzal 8. výsadkový armádní sbor?

A už šlo všechno svým tempem: trénink, výcvik, střelby. Pouze o nedělích po obědě zbývalo několik volných hodin a všichni, na koho nepřišla služba, měli po ten čas dovoleno „odpočívat vleže”.

Rota se svalila jedním rázem a „odpočívala vleže” jakýmsi pro všechny stejným, neprobuditelným spánkem. To nebylo jen usnutí: rota se prostě jednotně odpojila od tohoto pomíjivého světa, samozřejmě až poté, co postavila hlídky, vnitřní službu, službu v kuchyni atd. a odeslala „dobrovolníky” na individuální besedy k politickým zástupcům.

Ve všední dny jsme neměli ani minutu volnou, ale politická práce se provádět musí. Politická práce, to jsou politické semináře jednou týdně v sobotu, ale je zapotřebí pracovat i individuálně. Kde na to vzít čas? Tak si tedy političtí zástupci praporu a pluku i političtí pracovníci na úrovni divize určovali právě ten čas, kdy bylo povoleno „odpočívat vleže”. A v těchto hodinách na nás činili nájezdy. Služba se určovala podle pořádku, zatímco „dobrovolníky” pro individuální besedy s politickými zástupci si vojáci mezi sebou vybírali losem.

V naší druhé četě se však nelosovalo, protože mezi námi se nacházel jeden ne tak docela normální soudruh, u něhož se už dlouho daly pozorovat jisté úchylné známky. K všeobecné úlevě druhé čty chodil na tyto individuální besedy s politickými zástupci dobrovolně – a zachraňoval tím ostatní. Za možnost v klidu „odpočívat vleže” platila četa svému zachránci poměrně mírným žertováním a postranními úsměšky. Tím dobrovolným zájemcem jsem byl pochopitelně já.

A jak také jinak, když jsem se mohl něco dozvědět o osmém (!) výsadkovém armádním sboru?

5

8. výsadkový armádní sbor! Dodnes nechápu, proč to číslo nevzrušilo nikoho z mých kolegů. Já, když jsem je první den uslyšel, jsem je pak viděl každou noc. Udělalo na mě takový dojem, že v okamžiku, když dostala rota pohov a volno, zavíral jsem oči a okamžitě jsem se ocital v 8. výsadkovém armádním sboru. A to na celou noc, až do úsvitu, až do ranního výkřiku staršiny Alferova: „Šestá roto! Vztyk!”

Následující noc jsem opět trávil v 8. LVS – a zrovna tak všechny další.

Konečně přišla ta dlouho očekávaná neděle, kdy si budu moci promluvit s politickým zástupcem 100. gardového motostřeleckého pluku 35. gardové motostřelecké divize a zeptat se ho na 8. výsadkový armádní sbor, z něhož vznikla naše divize...

Dlouhé, nekonečné ráno, čištění zbraně, plno všelijakých nesmyslů, oběd – a po obědě...

Štáb divize, politické oddělení, muzeum bojové slávy. V chodbě bojová zástava s řády. Pod zástavou hlídka se samopalem.

V muzeu bojové slávy sedí politický zástupce pluku, který provádí individuální práci s mužstvem. V první řadě má za úkol vzbudit můj zájem o předmět. Jenže to vůbec dělat nemusí: mně přímo hoří v očích! Chci vědět podrobnosti.

A dostalo se mi jich.

6

Pro život každého člověka je nejzajímavější... organizační struktura vojskových oddělení a svazků spolu se systémem jejich číslování.

Výzbroj, taktika atd. – to je až na druhém místě. Moje první otázka proto zněla: Jaké číslo nesla divize předtím, než získala gardovou hodnost?

Odpověď mi podrazila nohy: totéž číslo – 35. Divize byla hned zpočátku formována coby 35. gardová, aniž zasáhla do bojů. Gardová hodnost a číslo v rámci gardového číslování získala předem.

To byl pro mě objev. Věděl jsem, že jednotky raketových palebných zařízení BM-8, BM-13, M-30 a BM-31 byly formovány rovnou jako gardové, takže tento titul získávaly dopředu. Těžké tankové pluky byly přetvářeny na gardové těžké tankové průlomové pluky, pokud dostaly tanky IS-2. Avšak svazky a jednotky všech ostatních druhů vojsk získávaly gardový titul jedině v boji. To jsem si aspoň myslel. A najednou se ukazuje, že i pěší divize získávaly někdy tento titul dříve, než se dostaly do bojů.

Ale proč? Za jaké zásluhy? No pokračujte, soudruhu podplukovníku, pokračujte.

A on pokračoval: V období války získalo 21 vojáků 35. gardové divize titul Hrdiny Sovětského svazu. Vůbec první byl poručík Ruben Ibárruri.

- To není, pane podplukovníku, zrovna sibiřské příjmení.
- To byl syn generální tajemnice komunistické strany Španělska, soudružky Dolores Ibárruri.
- Aha, takhle to je.
- Španělé jsou vůbec odhodlaní kluci. Bojovali skvěle.
- Jací Španělé?
- No, ten náš výsadkový armádní sbor měl španělské zaměření a v jeho rámci bojovali španělští soudruzi... Samotný Ruben tedy nezačal válku v našem sboru, my jsme byli ve druhé vlně, ale on se chtěl vyznamenat od prvních dnů, a proto byl v prvních dnech války v 7. mechanizovaném armádním sboru.
- U Vinogradova?
- U Vinogradova. Tam byl i Stalinův syn Jakov a další... 7. mechanizovaný armádní sbor se připravoval na víme jakou práci...
- Já to nevím, soudruhu podplukovníku.
- No, to jsme se dostali mimo. Vraťme se k našim Španělům.
- Válka se snad přece nepřipravovala proti Španělsku, ale proti Německu, ne?
- Proti Německu první vlna armádních sborů, ale my jsme byli přece ve druhé vlně, rozumíš?
- A já jsem se snažil porozumět. Jenže hlavolamy se množily a porozumění stále nepřicházelo.
- Stáž v následujícím roce 1965 probíhala opět ve 35. gardové motostřelecké divizi. Za ten rok jsem se teoreticky zocelil a byl jsem připraven pokládat mnoho otázek. Ale to už se mi nepodařilo. Namísto odpovědí se mi dostalo přátelského varování frontového plukovníka: Když budeš moc zvědavej, furt si budeš něco dávat do souvislostí a budeš pořád přemýšlet, můžeš se taky dopřemýšlet až k nepříjemnostem.
- Přemýšlet mi neradil. A když už přemýšlet, tak nedávat najevo, co si myslíš. Je to tak klidnější. K velikým hvězdám se dopracuješ, říkal mi smutně, pokud v tobě, mladíku, nikdo nebude předpokládat sapienta.

KAPITOLA DEVATENÁCTÁ

Kolik těžkých tanků měl Hitler?

Němci zjišťovali s údivem, že zastavit tanky KV je téměř nemožné.

Robert Goralski: World War II Almanac, 1931 až 1945; London, Hamish Hamilton, 1981, str. 164

1

Všechny generály druhé světové války lze snadno rozdělit na špatné a dobré. Existuje k tomu zcela spolehlivá metoda. Pokud generál chápal úlohu tanků ve válce, pak ho jistě čekal úspěch. A pokud ji nechápal, pak musel být později bit. Právě tento předěl odlišoval válečné génie od tupých vykonavatelů. Toto pravidlo platí bez výjimek a jeho smysl spočívá vtom, že ani ta nejrychlejší letadla, ani nejmohutnější lodě nedokážou obsadit či udržet ani jeden čtvereční metr území. Veškerá strategie směřovala k nezbytnosti porazit nepřátelské armády, obsadit a udržet území. A tuto práci dělaly tanky (samozřejmě v součinnosti s pěchotou, dělostřelectvem, letectvem atd.). Prostřednictvím náletů bombardérů bylo v průběhu války možné rozbít jakékoli německé město až do základů a ty základy vyrvat ze země. Německé město se však vzdávalo jedině tehdy, když se do jeho rozmlácených ulic vřítily protivníkovy tanky. A ještě hůř: tankové svazy nelezly do vleklých a krvavých pouličních bojů, nýbrž město obešly a jeho obranu učinily zbytečnou.

Nejen německá města byla srážena na kolena prostřednictvím tanků, nýbrž města vůbec všech zemí, kudy prošla válka: do Varšavy i do Říma, do Vídně i do Prahy, do Budapešti i do Bělehradu, do Athén i do Rigy, do Tallinu, Vilniusu i Bruselu vjížděli noví páni v tancích. Paříž i Kyjev, Minsk i Smolensk padly, protože je obešly tanky. Zato těžce zkoušené město Helsinky dostalo od letectva co proto, jenže tanky se na jeho ulicích neobjevily - a město se udrželo.

I Londýn byl zle poškozen letectvem, a také Moskva, ale nepřátelské tanky do jeho ulic nevjely, protože tato města nebyla ztracena.

A Pitěr byl trýzněn nejen letectvem: mnoho měsíců do něj střílelo těžké dělostřelectvo a pod jeho střechami zuřil hlad, ale tanky se do jeho ulic nedokázaly prodrat, takže město nebylo pokořeno...

Tanky byly v minulé válce zbraní strategickou. Kdo nechápal úlohu tanků, byl odsouzen k nezdaru. Nelze tudíž hovořit o připravenosti na válku, pokud není řeč o tancích. Začneme od tanků těžkých, protože těžký tank je v poměru k ostatním tankům cosi jako diktátor. Zaujímá mezi nimi právě takové postavení, jaké zaujímá lev v říši zvířat. Ne nadarmo byly v průběhu války těžké tanky nazývány jmény zubatých savců a strašných diktátorů.

Dnes chápe úlohu tanků každý, ale roku 1941 byla pochopena nutnost mít těžké tanky jen ve dvou armádách. Byly to armády Německa a SSSR.

2

Rozkaz k započetí prací na projektu prvního německého těžkého tanku byl vydán dne 26. května 1941. Projekt nesl jméno VK4501: 45 tun, model jedna. Ke dni 22. června stihli němečtí konstruktéři narýsovat první náčrty. Do experimentálních vzorů vyvedených v železe bylo ještě daleko, ale pokus vytvořit alespoň na papíře těžký tank byl učiněn.

V Sovětském svazu byly práce na vývoji těžkého tanku zahájeny o něco dříve. Konkrétně roku 1930. Roku 1933 byl první sovětský těžký tank T-35 uveden do sériové výroby a zařazen do výzbroje jednotek. Byl to pětivěžový gigant o hmotnosti 45 tun a s jedenáctičlennou posádkou. Výzbroj tvořily tři kanóny a šest kulometů, pancíř měl sílu 30 milimetrů. Konstrukce T-35 byla neustále zdokonalována. Například na modelu z roku 1938 byl počet kulometů zvýšen na sedm a pancéřování bylo posíleno na 50 milimetrů. Poslední série T-35 byla zařazena do jednotek roku 1939. Tank byl však zdokonalován i poté, co byla jeho výroba ukončena: po finské válce byly všechny tanky T-35 vráceny do továren, kde byl jejich pancéřový štít posílen na 80 milimetrů. Hmotnost tanku se zvýšila na 50 tun.

Roku 1939 prošly státními zkouškami za bojových podmínek tři typy nejnovějších sovětských těžkých tanků: KV-1, SMK a T-100.

Tyto tanky byly vyzkoušeny v „protitankovém” prostoru a za podmínek, v nichž je bojové použití tanků nemožné dokonce i teoreticky. Těžké sovětské tanky zvládly extrémní zátěž války s Finskem: absenci silnic, sněhem zakryté balvany, neprostupné lesy, bažiny, ničivou palbu, nedozírná minová pole, protitankové příkopy, zátaras, „ocelové ježky, umělé protitankové svahy, sních dosahující až po tankové věže i mráz, ve kterém praská ocel.

Krvavým experimentem ve Finsku bylo prokázáno, že sovětské těžké tanky jsou bojeschopné dokonce i za takových podmínek, a to s úspěchem.

Za nejlepší ze tří těžkých experimentálních tanků byl uznán KV-1.

1. Dne 19. prosince 1939 byl schválen do výzbroje Rudé armády, přičemž průmysl dostal rozkaz vyvinout jeho sériovou výrobu.

V únoru roku 1940 byl za bojových podmínek vyzkoušen těžký tank KV-2 a rovněž byl schválen do výzbroje.

Tanky KV-1 a KV-2 vážily 47 a 52 tuny. KV byl první tank na světě s opravdu protidělostřeleckým pancéřováním: čelní pancír měl sílu 100 milimetrů s možností dalšího posilování. Široké housenkové pásy dovoľovaly tanku KV bojovat téměř v jakémkoli prostoru a za jakýchkoli meteorologických podmínek. Široké pásy KV doslova zvířely nad přírodou. Představte si situaci roku 1941: německé tanky váznou v blátě a sněhu, posádky (a budoucí historikové) spílají absenci silnic a špatnému počasí, zatímco tank KV si jezdí přes bláto a sních, najíždí na křídla a do týlu, vybírá si cíle, ničí je a řítí se dál. Hitler tudíž prohrál válku nikoli vinou bláta a zimy, nýbrž vinou německých konstruktérů, kteří počítali se snadnými triumfy a vyvíjely tanky pro operetní válku, pro skleníkové podmínky, pro akce jedině za lázeňské sezóny, a i to pouze tam, kde jsou dobré silnice. Bylo však třeba vyvíjet tanky nikoli pro přehlídky, nýbrž pro válku. A bylo třeba je zkoušet ve Finsku. Bylo třeba konstruovat širší pásy. A dieselové motory.

KV měl dieselový motor o síle 600 hp. Sovětský tankový diesel, jak už víme, převyšoval všechny zahraniční tankové motory svým výkonem, spolehlivostí a hospodárností, přičemž navíc užití dieselového motoru ostře snižovalo nebezpečí vzniku požáru. Takový motor, ba ani nic, co by se mu v jeho parametrech blížilo, neměl na začátku války žádný stát na světě a nedokázal jej vyvinout ani do jejího konce.

Tank KV-1 byl vyzbrojen dlouhým kanónem ráže 76 mm. Tou dobou neexistovalo na světě nic, co by se mu mohlo rovnat. Proved'me srovnání: Německo mělo skvělé tanky, které pokořily celou kontinentální Evropu. Nejmhutnější německý tankový kanón v okamžiku války byl kanón s krátkou hlavní ráže 75 mm na tanku PzKpfw IV. Počáteční rychlost náboje činila 385 metrů za vteřinu.

To byl vynikající kanón. Jenže náboj vystřelený z kanónu tanku KV měl počáteční rychlost náboje 662 metrů za sekundu. Rozdíl počáteční rychlosti není ovšem jen rozdílem v energii náboje, nýbrž i v přesnosti palby.

KV-2 měl ještě výkonnější výzbroj: houfnici ráže 152 mm. Nejmhutnější německý tankový náboj té doby vážil 6,8 kg. To je skvělý náboj pro skvělý kanón. Jenže KV-2 pálil protibetonové náboje o hmotnosti 39,9 kg (a s počáteční rychlostí 529 metrů za vteřinu) a také tříštivé nárazové náboje o hmotnosti 48,7 kg. Existují i zmínky o náboji vážícím 50,8 kg. Náčelník generálního štábu německých polních vojsk, generálplukovník Franz Halder tomu prostě nevěřil, když ho informovali o zbrani takové ráže na sovětském tanku (viz záznam v pracovním deníku z 24. června 1941).

Soupeři KV, tedy těžké tanky SMK (55 tun) a T-100 (58 tun), rovněž vydržely státní zkoušky, a pokud by padla volba na kterýkoli z nich, mohly být klidně schváleny do sériové výroby. (Lepší z nich byl typ SMK; v koloně experimentálních strojů operoval jako první, byl však zasažen mocným nárazovým nábojem a proto se už neúčastnil závěrečné etapy bojových zkoušek. Svým vedoucím postavením jakoby tank SMK vlastně otevřel cestu pro sériovou výrobu tanku KV.) Kromě těchto tanků byly vyvinuty a ke státním zkouškám připraveny tanky KV-3 a KV-220, dále se pracovalo na vývoji tanku KV-4 o hmotnosti 90 tun a KV-5 o hmotnosti 100 tun (podle některých informací měl další typ KV-5 vážit 150 tun).

Německo a SSSR se tedy podělily o dvě první místa ve výstavbě těžkých tanků. Ovšem na třetím místě se neumístil nikdo: generálové a konstruktéři ve všech ostatních státech na světě ani nepomysleli na to, že by vůbec měli těžký tank třeba jen načrtnout na papír.

Máme tedy následující situaci: v Německu mají těžký tank jen na papíře a v ostatních zemích ho nemají ani tam.

Sovětský svaz je jediným státem světa, který má roku 1941 těžké tanky jak ve stadiu experimentálních strojů, tak v sériové výrobě.

Rudá armáda je jedinou armádou světa, která má těžké tanky ve výzbroji. V této oblasti nelze hovořit jen o sovětském prvenství, nýbrž o jeho jednoznačné dominanci: všechny ostatní státy světa mají v nejlepším případě smělé záměry a nádherné nárysy.

A teď si představme, že jsme na místě některého sovětského komunistického historika někdy na konci padesátých let. Situace je následující: v Ústředním výboru požadují vymyslet důkazy o nepřipravenosti Sovětského svazu na válku a chtějí, aby bylo jakýkoli podvodem, jakýmikoliv podpásovkami prokázáno, že my jsme pitomí a Němci chytrí. Konkrétně nařídili komunisté, aby bylo prokázáno, že německý těžký tank, který existoval jen na papíře, a to ještě jen v prvních náčrtech, byl čímsi srovnatelným s reálně existujícími, v bojích vyzkoušenými a sériově vyráběnými tanky KV. Komunisté nařídili, aby byly dějiny psány tak, že se zaretušuje rozhodující sovětská převaha (přesněji: naprostá dominance) v oblasti výroby těžkých tanků. Bylo zapotřebí danou otázku natolik zamlžit, aby se těžké tanky vůbec nedostaly do statistik.

Naši historikové ty triky vymysleli. A závidí jim v tom i ti nejlepší iluzionisté na světě.

3

Trik první: tank T-35 byl prohlášen za zastaralý a bylo tedy rozhodnuto jej nezahrnovat do statistik. Také do nich zahrnován není.

A aby ani nám nepřišlo do hlavy začlenit tank T-35 do statistiky, nebyly v Sovětském svazu nikdy publikovány informace o jejich počtu. Přitom však V CELÉM OSTATNÍM SVĚTĚ NEEEXISTOVALO V TÉ DOBĚ NIC, CO BY SE TANKU T-35 MOHLO VYROVNAT.

Provedeme srovnání. Nejvýkonnější německý tankový motor v okamžiku začátku války byl motor HL120TRM o síle 265 hp. To byl v dobové situaci skvělý tankový motor. V našem „zastaralém” tanku T-35 byl ovšem motor o síle 500 hp. Nejlepší německý tank byl zaštiťen základním pancířem o síle 30 mm a bylo možné jej vybavit doplňujícím pancířem téže tloušťky. Celkem tedy 60 milimetrů. Tou dobou to bylo zcela na výši světových standardů, vlastně je to přesa-

hovalo. Na našem „zastaralém“ tanku T-35 byl ovšem pancíř o síle 80 milimetrů. Na nejlepších německých tancích byl jeden kanón a dva kulomety, zatímco T-35 měl tři kanóny a šest až sedm kulometů. Bud’me v tomto srovnání důslední: prohlásíme-li tank T-35 za tank zastaralý, co pak budeme dělat se VŠEMI tanky všech ostatních států světa? T-35 převyšoval to nejlepší, co měly ostatní státy, pokud jde jak o výzbroj, pancéřování, výkonnost motoru, tj. ve všech hlavních parametrech. Kromě toho všeho měl tank T-35 – bez ohledu na své rozměry a svou hmotnost – menší měrný tlak na půdu než tanky německé; měl tedy vyšší schopnost k terénní jízdě, nebořil se do sněhu, bláta ani měkké půdy, kam se bořily dvakrát až třikrát lehčí tanky jiných armád.

Máme-li prohlásit tank T-35 za zastaralý, nezbyvá potom než prohlásit za zastaralé i všechny ostatní tanky na světě a nezmiňovat se o nich ve statistikách.

V tomto bodě se mnou však kremelští historikové nesouhlasí. Pokud jde o Německo, spočítali zde VŠECHNY tanky. Všechny do jednoho. A dokonce k nim připočítali i všechny tanky německých spojenců. Například tanky Rumunska. Nejlepším rumunským tankem byl ovšem ve Francii zakoupený typ FT-17. Číslo 17 přitom znamenalo jeho rok narození: 1917. Poslední tanky FT vyjely z továrních vrat roku 1919. Dva rumunské tanky FT byly během Občanské války ukořisťeny Rudou armádou, posléze byly opraveny, přemalovány a staly se vůbec prvními sovětskými tanky. Nesly jména „Bojovník za svobodu soudruh Lenin“ a „Bojovník za svobodu soudruh Trockij“. Roku 1941 nebyly tyto dva první sovětské (tedy původně rumunské, vlastně francouzské) tanky uchovány dokonce ani v muzeu, zatímco jejich bratříčci jsou ve výzbroji Rumunska. Tyto tanky ovšem za zastaralé neoznačíme. Naopak započítáme právě každý takový kus do statistiky. Každý komunistický historik ví přesně, kolik mělo Rumunsko tanků. Tohle publikujeme, tohle musíme vědět: jedna tanková brigáda – 60 tanků FT-17. Každý z nich váží 6 tun, posádka tvoří dva muži, pancíř má tloušťku 16 milimetrů a výzbroj činí buď jeden kulomet nebo jeden krátkohlavňový kanón ráže 37 mm, který nedokázal prorazit vůbec žádný pancíř, dokonce ani pancíř proti kulkám. Výkonnost motoru byla 39 hp. Maximální rychlost 9 kilometrů za hodinu. Srovnejme to

se „zastaralým” typem T-35. Před sebou máme ještě celé čeledi „zastaralých” sovětských tanků a letadel. Komunisté je uvrhli v zapomenutí a nezapočítali je do statistik.

Ústřední orgán ministerstva obrany – list Krasnaja zvezda – nikdy nepsal o počtech tanků T-35 v Rudé armádě k červnu roku 1941: to je státní tajemství. Tentýž list však zároveň nikdy nelitoval kýblů špíny, nalévaných na sovětské tankové jednotky. Poslední příklad: ústřední orgán ministerstva obrany nazývá tank T-35 „neohrabaným” (4. listopadu 1994).

List Krasnaja zvezda užívá nevyvratitelného postupu. Tímto postupem lze znevážit jakýkoli mohutný stroj. V Rusku mají skvělý strategický bombardér TU-160. Je to létající umělecké dílo. Jeho tvůrcům nelze vytknout nic. Měly by jim být stavěny pomníky ještě za života. Avšak podle metody listu „Krasnaja zvezda” lze toto letadlo velmi snadno očernit, a to tak, prohlásíme-li, že tento gigantický stroj je ve srovnání s jakoukoliv stíhačkou... neohrabaný. Vždyť je to ostatně pravda. Podle metody listu Krasnaja zvezda lze pomluvit každou velkou ponorku: například ponorka série K („Křižník”) je zcela neohrabaná ve srovnání s ponorkou série M („Drobeček”).

Také lze tímto způsobem pohanět každou velkou loď, protože bitevní křižník je opravdu neohrabaný ve srovnání s torpédovým člunem. Atomový raketový křižník je přirozeně neohrabaný ve srovnání s raketovým člunem. Jakýkoli gigantický stroj je neohrabaný ve srovnání se strojem obyčejným. T-35 byl gigantický tank. V jiných zemích na celém světě prostě takové tanky neměli. Na jakýkoli velký stroj lze umístit nálepku „neohrabaný”. Tímto způsobem lze označit jakýkoli technický zázrak. A právě touto činností se zabývají chlapi z listu Krasnaja zvezda. A Rusko jim za tuto jejich těžkou práci vyplácí peníze.

Je to zvláštní, ale ministerstvo obrany Ruska a jeho ústřední orgán Krasnaja zvezda používají tento nevyvratitelný postup pouze vůči Rusku. List Krasnaja zvezda nikdy nenazval „neohrabanými” současné gigantické atomové letadlové lodě USA, současné britské tanky Challenger, ba ani gigantické bitevní lodě Japonska z období druhé světové války pro ně nejsou „neohrabané”. Urážlivými epitety zdobí ministerstvo obrany a jeho list jedině Rusko a jeho ozbrojené síly. Při-

tom tank T-35 byl i přes svou bezprecedentně gigantickou velikost plně srovnatelný – pokud jde o jeho provozní kvality – s jakýmkoli tanky z arsenálu Hitlera a jeho spojenců. Provedme srovnání: maximální rychlost T-35 činila 30 kilometrů za hodinu, zatímco rumunský FT-17 se řídil rychlostí 9 kilometrů za hodinu. Na náš tank větší ministerstvo obrany urážlivé pseudonymy. Soudruzi z ministerstva obrany už dávno rozdělili všechny tanky roku 1941 na nejnovější těžké a zastaralé lehké. Tank T-35 o hmotnosti 50 tun, vyrobený roku 1939 a modernizovaný roku 1940, patří podle této klasifikace za rok 1941 mezi tanky lehké a zastaralé. Ovšem rumunský tank vážící 6 tun a vyrobený roku 1917 je zařazen mezi nejnovější a těžké.

4

Plukovník Viktor Alexandrovič Anfilov vnesl obrovský přínos do vědeckého bádání. Vybudoval tezi, že dva Rumuni s jedním kulometem, chránění pancířem o tloušťce 16 milimetrů, jsou silnější než 11 Rusů se třemi kanóny a sedmi kulomety, chránění pancířem o tloušťce 80 milimetrů. Přitom mohou ti Rusové vyvinout třikrát vyšší rychlost. To nevádí, pravil Anfilov, stejně jsou Rumuni silnější. Jenom si přečtěte jeho knihy: všechny rumunské tanky jsou započítány, zatímco sovětské typy T-35 nemá Anfilov ve statistice vůbec! Typy T-35 byly prohlášeny za zastaralé a vyřazeny ze statistiky, jako by nikdy neexistovaly.

Anfilov byl zarputilý a dosáhl svého: dva Rumuni s kulometem představují významnou sílu, zatímco Rusové sílu nepředstavují.

Právě v tom spočívá Anfilovův přínos vědeckému bádání. S touto tezí prošel triumfálně celý svůj život. Vděčné Rusko zasypalo Anfilova z rohu hojnosti poctami, hodnostmi a tituly, medailemi, řády, byty a vilami. Jak se mu to podařilo? Ale velmi jednoduše: vyvodil ze svého bádání právě takové teze, které od něho očekávali a požadovali páni z Ideologického oddělení Ústředního výboru. Byl vytyčen úkol dokázat nepřipravenost Sovětského svazu na válku. A to jakýmkoliv způsobem. Odpověď byla Ústředním výborem předem zadána, a Anfilov měl za úkol ji vyřešit. Vyřešit ji tak, aby mohl být výsledek uveden do souladu se zadanou odpovědí: jsme naprosto neschopní. Od Anfilova se očekávalo jenom to, aby našel teze, které by vedly

k vytožené odpovědi. A on je našel. Akademik Anfilov je od té doby čestným hostem ve vysokých vědeckých ústavech, kde bylo již pevně stanoveno, že Rumuni nás nesrovnatelně předčili kvalitou bojové techniky i ve vojenském umění. Plukovníku Viktoru Alexandroviči Anfilove, co myslíte, předčí také rumunští plukovníci plukovníky ruské?

5

Nařízení Ideologického oddělení Ústředního výboru, vydaná kdysi dávno, kupodivu nikterak neztrácejí na své platnosti a jsou důsledně plněna: „Obrovská převaha nepřítele v tancích, materiálním zabezpečení a letectvu... V každém případě by se zásadně nic nezměnilo: s pěti- až šestinásobnou převahou by nepřítel tak jako tak rozdrtil slabě připravenou obranu našich jednotek.” Takovýmto způsobem popisuje rok 1941 list Krasnaja zvezda (6. prosince 1994).

Zde opět zní nesmrtelný hlas soudruha Stalina ze stanice metra Majakovskaja: Jenže tanků mají několikanásobně více... Neexistovala tedy sedminásobná početní a absolutní kvalitativní převaha Sovětů, nýbrž pěti až šestinásobná převaha jejich nepřátel. Máme-li věřit ministerstvu obrany, pak tedy Hitler vrhl proti Sovětům nikoli 3350 tanků, nýbrž 5 až 6-krát více, než jich měl Stalin – tedy asi 120 000 až 144 000 tanků.

Světlem zní ozvěna: sovětských tanků bylo málo a byly o tolik horší než tanky rumunské, že nemá ani cenu je započítávat do statistiky. A důkazy...? Nejdále ze všech zašel časopis Vojenno-istoričeskij žurnál, vydávaný opět ministerstvem obrany. Roku 1941 byly na celém světě tanky, vyzbrojené jedním kanónem nebo dokonce jen kulomety: například německý tank PzKpfw I neměl vůbec kanón.

Na sovětských tancích T-35 byly tři kanóny: jeden ráže 76 milimetrů (v zahraničí nebyly kanóny takové ráže vůbec na tanky montovány) a dva 45 milimetrů, které prorážely pancíř jakéhokoliv zahraničního tanku. Jak utajit, zakrýt mohutnost sovětských strojů? Jak tady zdůraznit nepřipravenost Sovětů k válce, jak z nich udělat hlupáky?

Východisko se našlo. Soudruzi z časopisu Vojenno-istoričeskij žurnál (10/1992, str. 93) se rozhodli nepovažovat 45 mm kanóny na tancích T-35 za kanóny a prohlásit je za kulomety. A je to. Každý tank

měl tři kanóny – a už má jenom jeden. Podle listu Vojenno-istoričeskij žurnál to vypadá tak, že Němci, kteří měli na tancích kanóny ráží 20 mm a 37 mm, byli na válku připraveni. Sověti však neměli kanóny, nýbrž kulomety ráže 45 mm, což jednoznačně dokazuje jejich nepřipravenost. Dobrá, 45 mm kanóny byly proměněny v kulomety, ale pořád na těch tancích zůstaly kanóny ráže 76 mm.

Jak naložit s nimi? No tak na ně zapomeneme a tečka. Německý tank PzKpfw 1, který neměl kanóny vůbec, uvádíme ve statistice, PzKpfw II s 20mm kanónem uvádíme, ale tank T-35 s 76 mm kanónem a dvěma 45mm „kulomety“ vyřadíme.

Kdo by s něčím takovým polemizoval? To je přece bez diskuse.

Ale co když se soudruzi spletli? Možná to byl jenom omyl, nedopatření, že prohlásili 45 mm kanóny za kulomety?

Všechno je možné. Jenom je divné, že všechny takové omyly se vždy přiházejí ve jménu vyzdvižení nepřítele a snížení či zamlčení sovětských výdobytků. Když prolistujeme listy Krasnaja zvezda, Pravda či Vojenno-istoričeskij žurnál, najdeme příklady takovýchto možných „nedopatření“ po stovkách. Generálplukovník G. F. Krivošejev například prohlásil, že tank T-34 poté, co na něj začal být namísto kanónu ráže 76 mm montován kanón ráže 85 mm, „získal schopnost téměř se vyrovnat německým tankům PzKpfw V vyzbrojeným 88 mm kanónem“ (Vojenno-istoričeskij žurnál, 4/1991, str.38). Děkujeme generálovi za jeho shovívavost: „téměř se vyrovnat“.

Doplňme pro potřeby generálního štábu Ruské federace, Hlavní tankové správy a Ústavu vojenských dějin, že PzKpfw V rovná se „Panther“ – a že tento tank byl vyzbrojen 75mm kanónem.

Generál Krivošejev nejen soustavně zvyšuje (což je obecně vzato chronická a nevyléčitelná choroba komunistů) parametry německé vojenské techniky, ale zkresluje i data uvedení vzorků vojenské techniky do výzbroje. Königstiger se podle Krivošejeva objevil už roku 1943 na Kurském oblouku (str. 40). To je vědecký objev, za který je třeba autora vyznamenat. Železným křížem. Pokud jde o vyzdvihování fašismu, překonal náš generální štáb už dávno Goebbelse i jeho ministerstvo propagandy. Zalistujme ve svazcích německých vojenských časopisů Signál a Wehrmacht za rok 1943. Na každé stránce zní hymnus na německou válečnou sílu. Ale o Königstigeru tam není ani slo-

vo. První z nich totiž byly uvedeny do výzbroje až v červnu roku 1944.

O sovětské vojenské technice však náš vojenský tisk hovoří vždy ničivě opovržlivým tónem a data jejího uvedení do výzbroje Rudé armády jsou vždy záměrně posunována do pozdější doby. List Krasnaja zvezda své čtenáře dne 4. listopadu 1994 ohromil sdělením, že sovětský tank KV-2 byl uveden do výzbroje nikoli před začátkem sovětsko-německé války, ale až v jejím průběhu. Ministerstvo obrany při přepisování dějin uměle vytahuje za uši zprovoznění německých tanků o rok i o půldruhého roku dříve, zatímco data zprovoznění sovětské vojenské techniky zrovna tak uměle a lživě zatlačuje k pozdějším termínům.

Pavle Sergejeviči Gračove, tohle říkám osobně pro vás: KV-2 bojoval už v lednu 1940 ve Finsku – a to úspěšně. Dříve to přiznalo i ministerstvo obrany SSSR (Vojenno-istoričeskij žurnál, 6/1988, str. 54). Nyní se to všechno popírá. Náš vojenský tisk vedl intenzivní polemizační kampaň proti Rudé armádě vždycky, ale jakmile se stal Pavel Gračov ministrem obrany Ruska, kupodivu právě v té tobě zmíněná kampaň ještě zesílila. Pavle Sergejeviči, to se děje na váš rozkaz? Nebo možná nevíte, čím se zabývá vám podřízený tisk?

Není snad načase podívat se pořádně na motivy chování ministerstva obrany, jeho ústředního orgánu a osobně pana ministra? Jaké zájmy hájíte, draží soudruzi? Na čí rozkaz pracujete? Na jaký mlýn ženeíte vodu? Kdo vás platí? A za co?

6

Dobrá, ať tedy komunisté prohlašují T-35 za zastaralý tank. Ať si.

Jenže tank KV přece jen za zastaralý prohlásit nelze. Srovnávat KV s nejlepšími německými tanky PzKpfw III a PzKpfw IV nelze ani teoreticky: KV byl přece těžký tank, zatímco v německé armádě tanky této váhové kategorie vůbec neexistovaly. Vynikající německý teoretik a praktik tankové války, generálplukovník Heinz Guderian měl zato, že „boj tanků proti tankům připomíná námořní bitvy. I tam řídí boj jen ti nejsilnější...” (Vzpomínky vojáka, Moskva 1957, str. 121). Válka začala, Stalin buduje tanky KV-1 o hmotnosti 47 tun a KV-2 o hmotnosti 52 tun (T-35 vážil 50 tun), zatímco Hitler nic podobného

nemá, takže musí vyrábět to nejlepší, co měl k dispozici – střední tanky PzKpfw III a PzKpfw IV o hmotnosti 20 – 21 tun. Já bych je vůbec nesrovnával, pokud by německá armáda měla ve své výzbroji alespoň něco důstojnějšího. Jenže nic lepšího Němci neměli. Německo se na válku vůbec nepřipravovalo. Proto válka sama způsobila, že je nutno srovnávat sovětský tank KV s tím nejlepším, co měla německá armáda. A válka zde své srovnání provedla.

Dejme slovo přímému svědkovi. Armádní generál K. N. Galickij popisuje boj jednoho sovětského těžkého KV se třemi středními německými tanky PzKpfw III: dva výstřely KV – a dva německé tanky jsou zničeny, pročež ten třetí se rozhodl ujet, jenže při přejezdu přes struhu mu selhal motor. KV jej dohnal, vjel na něj, „zmáčkl jej svou tíhou a rozdrtil jej jako ořech” (Gody surových ispytanj / Léta krutých zkoušek, Moskva, Nauka 1973, str. 79). Generál Galickij zde popisuje ještě jeden případ: jednotka narazila na zničený sovětský tank KV – a kolem něj deset zničených tanků německých. Do KV udeřilo třiačtyřicet nábojů, z nichž čtyřicet zanechalo na jeho povrchu výdutě a pouze tři pronikly pancířem. Zatímco německé tanky ničily jeden KV, on sám zničil deset německých tanků.

Generálplukovník A. I. Rodimcev: „V průběhu jedenácti měsíců války jsme se nesetkali s takovým případem, že by německý kanón prorazil pancíř tohoto tanku. Stávalo se, že tank KV měl 90 až 100 výdutí od nepřátelských dělostřeleckých granátů, ale bojoval dál” (Tvoji, otěčestvo, synovja / Tví synové, má vlasti, Kyjev 1982, str. 291).

Nemálo podobných příkladů najdeme i u jiných sovětských generálů.

A co když sovětští generálové mírně řečeno přikrášlovali situaci? Ne. V německých hlášeníh té doby panuje tichá panika: němečtí tankisté si zvykli na to, že jejich tanky jsou nejlepší na světě – a najednou se objeví tohleto: KV. To nečekali. Německé dobové dokumenty jsou dost dobře známé a já je nebudu opakovat. Jen zde uvedu celkový závěr za rok 1941: „KV je nejstrašnější zbraň, se kterou se kdy voják setkal v boji. Protitanková děla jsou proti němu bezmocná.”

Pokud ovšem nevěříme ani německým dokumentům, pak se obraťme k dílům současných západních historiků a najdeme zde velmi

zajímavé náčrty portrétu KV. Britský vojenský historik R. Goralski popisuje boj jednoho KV proti skupině německých tanků a protitankových děl: KV dostal během jediného boje SEDMDESÁT přímých zásahů, přičemž všechny granáty zanechaly výdutě v pancíři ale ani jeden jej neprorazil. Představme si takový boj. KV se zřejmě také oháněl po útočnících. Proti jakémukoli německému tanku mu ovšem stačil jediný granát. Bohatě.

Poslechněme si amerického historika. Jmenuje se Stephen Zaloga. Jeho knihy doporučuji každému – v zahraničí neexistuje lepší znalec dějin sovětských tanků. Tento historik uvádí příklad, kdy jeden KV zničil osm německých tanků, dostal z velmi krátké vzdálenosti třicet přímých zásahů, ale ani jeden granát neprorazil pancíř (Soviet Heavy Tanks, London, Osprey 1981, str. 12-13). A ještě jeden příklad, ovšem zcela již fenomenální: jeden KV ničí německou protitankovou baterii, z krátké vzdálenosti dostane DVĚSTĚ přímých zásahů protitankovými granáty, završí svou spravedlivou věc a vychází z boje celý.

Ale ani to není všechno. Zaloga uvádí ještě další příklad. Jak známo, německé tankové jednotky byly na začátku války rozděleny na čtyři tankové skupiny, které byly později přetvořeny ve čtyři tankové armády. Nuže: v Litvě u města Raseiniai zadržoval v červnu 1941 jeden sovětský KV po několik dní útok 4. německé tankové skupiny.

Tanková skupina, to je čtvrtina všech německých tankových vojsk. Jeden sovětský tank proti německé tankové skupině. Neznámý nadpraporčík proti generálplukovníku Hoepnerovi. Není se zde však čemu divit: ten nadpraporčík přece patřil k té armádě, která se připravovala na válku, a měl k dispozici jeden těžký KV, zatímco německý generálplukovník se připravoval jen na snadná vítězství, na operetní válku a žádné těžké tanky nemá...

To teprve dnes nám list Krasnaja zvezda vypravuje příběhy o drtivé německé převaze.

KAPITOLA DVACÁTÁ

Milion. Nebo víc?

Všichni jsme snili o brzkém vítězství světové revoluce.

Hlavní maršál dělostřelectva N. N. Voronov:

Na službě vojennoj / Ve válečné službě, str. 27

1

Běžela léta a vycházely články a knihy. Zákonitost gardových zázraků jsem postihl. A pak jsem utekl. Až v Británii se mi dostala do rukou „Sovětská vojenská encyklopedie“. Je v ní plno zajímavých věcí, především rodokmeny našich nejvýznamnějších divizí.

A zákonitost gardových zázraků se potvrdila.

Takže Sovětský svaz se na válku připravoval. Jenom ne na tamtu.

Na přípravu války bylo utraceno omračující množství peněz, času, zásob, zdraví a mladých životů. Stalin připravil gigantické množství parašutistů. Kolik přesně, mi není dáno vědět. Není však sporu o tom, že to bylo přes milion lidí. Milion jsem uvedl v „Ledoborcí“.

Komunističtí historikové to číslo s hněvem odmítají, ale neuvádějí žádné jiné.

O milionu parašutistů, připravených v SSSR, však psal list Pravda dne 18. srpna 1940. Ale co když Pravda lhala? Vždyť pravda nebyla pro Pravdu nikdy zrovna nejtýpčtější.

No, možná že lhala. Ale jediné prostřednictvím umělého snižování. Zde máme něco alespoň trochu určitějšího: „Od dubna 1934 do února 1936 bylo na Ukrajině připraveno 427 000 parašutistů“.

Tolik oficiální dějiny Kyjevského vojenského okruhu (Kievskij krasnoznamennij / Kyjevský okruh Rudého praporu, Moskva 1974, str. 122). Tato informace byla zaštitěna odkazem na Stranický archiv Ústavu dějin strany při ÚV KS Ukrajiny (Fond 7, zápis 1, věc 1330, list 32).

427 000 parašutistů není, pravda, žádný milion. Jenže parašutisté přece nebyli cvičeni pouze na Ukrajině! Dělo se tak především v Moskvě a Moskevské oblasti, v Leningradu, v Ivanovu, v Gorkém, Kujbyševě, na Uralu, na Sibiři, na Severním Kavkazu i na Krymu

(který tehdy nebyl součástí Ukrajiny), 427 000 parašutistů připravila Ukrajina za necelé dva roky.

Ale jejich výcvik přece neskončil oním únorem roku 1936. Naopak, rok 1936 byl teprve začátek. Teprve zrození. Kolik jich jen samotná Ukrajina připravila roku 1937 a 1938? A v letech 1939, 1940 a 1941?

V zájmu hospodárnosti byli parašutisté cvičeni coby členové zájmových kroužků – tak, aby mladý nadšenec hezky makal v práci a ve volném čase aby se oddával parašutistickému sportu. Připravovaly se však i výsadkové oddíly, jednotky a dokonce svazky:

„Koncem roku 1933 disponovala Rudá armáda jednou leteckou výsadkovou brigádou, čtyřmi leteckými motooddíly, 29 jednotlivými prapory a několika rotami a četami – to vše o celkovém počtu přibližně 10 tisíc mužů” (Vojenno-istoričeskij žurnál 10/1982, str. 75).

„Roku 1938 se – na základě tou dobou existujících leteckých výsadkových jednotek a svazků – formuje šest leteckých výsadkových brigád: 201., 202., 204., 211., 212 a 214.” (Zástupce velitele Leteckých výsadkových jednotek K. Kuročkin; Vojenno-istoričeskij žurnál 8/1980, str. 94). Celkem mělo těchto šest brigád 18 000 mužů (Vojenno-istoričeskij žurnál 9/1975, str. 81).

Držet větší množství bojových jednotek a svazků by bylo příliš drahé. Do těchto stálých jednotek a svazků byli přijati jen někteří.

Ostatní ať makají na polích a v továrnách. Kdyby byla potřeba, není nic těžkého povolat je kdykoli a okamžitě pod prapory. Vždyť každý z nich už je vycvičen...

2

A pak ten čas přišel. Na jaře roku 1941 je v Rudé armádě utvořeno pět výsadkových armádních sborů. Každý sbor se skládal z velení, štábu, zásobovacích jednotek, tří leteckých výsadkových brigád, dělostřeleckého oddílu, samostatného tankového praporu (50 tanků) a dalších jednotek. Každý sbor sestával z 10 419 mužů.

Zde je výčet výsadkových brigád v rámci výsadkových armádních sborů ke konci května 1941:

1. výsadkový armádní sbor – generálmajor M. A. Usenko: 1., 204. a 211. výsadková brigáda, Kyjevský vojenský okruh.

2. výsadkový armádní sbor – generálmajor F. M. Charitonov: 2.,
3. a 4. výsadková brigáda, Charkovský vojenský okruh.
3. výsadkový armádní sbor – generálmajor V. A. Glazunov: 5.,
6. a 212. výsadková brigáda, Oděsa.
4. výsadkový armádní sbor – generálmajor A. S. Zadov: 7.,
8. a 214. výsadková brigáda, Puchoviči.
5. výsadkový armádní sbor – generálmajor I. S. Bezuglyj: 9.,
10. a 201. výsadková brigáda, Daugavpils.

Mimoto byla vybudována samostatná 202. letecká výsadková brigáda.

Čtenáře „Ledoborce” jsem nechtěl těmito čísly zatěžovat. Říkal jsem si tehdy: Kdo by proti tomu chtěl něco namítat? Našli se však nedůvěřiví plukovníci a generálové. Pochybovali.

Když jsem pak ta čísla zveřejnil, zase mi nevěří: vždyť ta čísla prý nic neříkají, to je všechno směšné: ty sbory přece nebyly úplně.

Nebudu se o tom dohadovat. Oficiální dějiny Výsadkového letectva mluví za mě: „Dne 1. června byla dokončena kompletace mužstvem” (Sovětskije vozdušno-děsantnyje / Sovětské výsadkové jednotky, Moskva, Vojenizdat 1986, str. 51).

Není ovšem třeba číst suché dějiny Vojenského letectva, stačí přechíst si svědectví účastníků událostí. Za svědka si vybereme dvojnásobného hrdinu Sovětského svazu, generálplukovníka Alexandra Iljiče Rodimceva, který byl v květnu 1941 jmenován do funkce velitele 5. brigády vojenského letectva při 3. výsadkovém armádním sboru. Tou dobou byl Rodimcev plukovníkem, měl bojovou zkušenost, bojoval ve Španělsku, kde získal svou první Zlatou hvězdu – a tenkrát se hrdinské hvězdy rozhodně nerozdávaly jenom tak za příjemné vystupování. Rodimcev píše: „Dostal jsem za úkol sloužit spolu se skvěle vycvičenými vojáky, s výkvětem naší sovětské mládeže... V základním důstojnickém sboru byli zkušení parašutisté: každý z nich měl za sebou padesát až sto seskoků.

Brigáda se skládala ze čtyř jednotlivých výsadkových praporů, samostatného dělostřeleckého oddílu, školy mladšího velitelského sboru, samostatné výzvědné roty, samostatné roty protiletadlových kulometů a samostatné spojovací roty. Po stránce výzbroje, nezbytného materiálního zabezpečení a padáků byla brigáda plně zajištěna.

Skvělý důstojnický kolektiv, disciplinovaný a přátelský... Později jsem se přesvědčil, že mě ten první dojem neklamal: každý z nich projevil v bitvách za vlast vysokou míru sebeobětování a odvahy... Brigáda plánovitě a činorodě prováděla výcvik...

Měl jsem radost z pracovitosti mých parašutistů, z jejich mužnosti a pevné vůle, jež byly mezi tou sebevědomou mládeží jasně patrné... Veškerý čas zabírala příprava na seskoky, seskoky samotné, úkoly výsadků jednotek..."

Spolu s Rodimcevovou brigádou se k bojům „v podmínkách, co nejvíc podobných podmínkám boje“, připravovala 212. výsadková brigáda, nedávno tajně přemístěná z Dálného Východu. Rodimcev vypráví i o ní: Její vojáci a velitelé měli za sebou 100 a dokonce mnohdy i 200 seskoků s padákem – a její velitel, plukovník I. I. Zatěvachin, jich uskutečnil nejméně 300 (Tvoji, otčestvo, synovja / Tví synové, má vlasti, Kyjev 1982, str. 29).

Ano, v obranné válce není kam skákat. V obranné válce je zapotřebí zastavovat nepřátelské tanky. A právě na takovou práci bylo převeleno všech pět výsadkových armádních sborů. Ovšem k výsádkům (které nyní nikomu nebyly k užitku) bylo vše připraveno.

A padáky už byly uskladněny v prostorech nástupu do letadel. Tou dobou si velitel 4. výsadkového armádního sboru generálmajor Zadov zavolal zástupce náčelníka operačního oddělení při sboru kapitána A. J. Gorjačeva:

– Víte, soudruhu kapitáne, co to je zlato?

Kapitán byl tak nečekanou otázkou překvapen, nicméně odpověděl:

– Dovedu si to představit, ale sám jsem zlato nikdy neměl.

– To není pravda, povídám mu, – za každého rudoarmějce a velitele je přivázán padák. A to je právě naše státní zlato. A kde leží několik tisíc padáků? V lese, jeden kilometr na východ od Bereziny. Zorganizujte odvoz tohoto cenného zboží do zázemí” (Četyre goda vojny / Čtyři roky války, str. 16).

Před 22. červnem byly padáky odvezeny do lesa, a nyní musí být zachraňovány. Armádní generál Žadov dále informuje, že kapitán Gorjačev úkol splnil – sebral někde auta a pod kulometnou palbou útočí-

cího nepřítele odvezl padáky do bezpečí, za což byl vyznamenám řádem.

3

Rozeberme si tento případ.

Soudruzi parašutisté, kolik padáků připadne na jednoho muže?

Správně. A najeden výsadkový armádní sbor? A včetně nákladních?

A všechny se před Hitlerovým útokem ocitly v lese. Proč?

Odpovídají: No jenom tak. Vzali je, odvezli do lesa a tam je naházeli na hromadu.

Tato odpověď se nepřijímá. Sebere-li velitel výsadkového praporu ze skladu „jenom tak” všechny padáky a odveze je do lesa, pak se ho zeptá jak jeho nadřízený velitel, tak jeho podřízení: Co to děláš?

Padák je velmi křehká věc. Parašutista nemá rád, když se s jeho padákem dělají všelijaké experimenty. V lese prší, je tam vlhko a padá tam rosa. Dokonce, i kdyby je zabalili do nepromokavého plátna, je to jedno, protože pak hrozí kondenzace a vůbec všelicos.

Takže na takového velitele praporu přijde téhož dne do zvláštního oddělení tolik udání, kolik má ten prapor mužů. Takový velitel praporu bude vzápětí zastřelen za škůdcovství.

Tím spíš to nikdo nepromine veliteli celé brigády. Na velitele brigády přijde ještě víc udání, protože brigáda má čtyři prapory, dělostřelecký oddíl, výzvědnou rotu atd. atd. A všichni ho udají.

A co takhle odvézt do lesa padáky celého výsadkového armádního sboru? No to vám nikdo nedovolí bez rozkazu z Moskvy. Pokud se tedy padáky pro celý výsadkový armádní sbor ocitly před začátkem války kdovíproč v lese, znamená to, že se tak stalo z vůle Moskvy.

Ani v Moskvě však není nic tak jednoduché. Řekněme, že tomu nejvyššímu výsadkovému veliteli zničehonic rupne v bedně, takže sedne a pošle veliteli sboru šifrovanou zprávu: Hele, Charitonove (nebo Žadove), seber dvacet pět tisíc padáků, odvez je do lesa, nech je tam – a pak je zase vrať do skladu.

Tak tohle by taky nešlo: jak v tom lese trochu zaprší, bude nutno sušit a obracet dvacet pět tisíc kusů látky... Tomu se ovšem říká ztráta bojeschopnosti. Za to by postavili ke zdi i toho nejvyššího náčelníka.

Na takového náčelníka se pohnou udání na patřičná místa od velitelů armádních sborů, sborových prokurátora, kádrových vedoucích i od stráží a hlídek (a profesionálních donašečů). Kterých musí mít výsadkový armádní sbor ještě více než činí běžný standard... Ale vždyť i prostí vojíni budou hromadně signalizovat: Otevřené škůdčovství!

I kdyby si padáky měly poležet pod širým nebem na rozkaz, ale déle, než bylo nařízeno, je po nich veta – na to je ovšem jednoznačně nejvyšší trest nepodléhající rozsudku.

No tak to se tam nejspíš připravovalo cvičení, ne? To je přece jasné, před cvičením dostalo pět výsadkových armádních sborů rozkazy, aby byly padáky vyvezeny do lesů v prostorech nákladových letišť!

Ale ani takhle verze neprojde. Nejobrannější opatření, dalo by se říct, spočívá asi v kopání zákopů a okopů. Jenomže sovětské jednotky v pohraničních oblastech žádné takové nařízení nedostali.

Dnes to vysvětlují: To proto, aby neprovokovali Hitlera. No dobrá, souhlasíme. Ale vrhnout v rámci výcviku celý armádní sbor (neřkuli dva či nakonec všech pět) – to snad není provokace? Cvičení by mohlo být zcela mírumilovné, ale v německých štábech by se velmi rychle zvedala panika: K jaké vlastně válce se tam ti Rusové připravují? A když mají cvičení, tak proč si necvičí v těch svých Gorochoveckých táborech u řeky Volhy? Gorochovecké tábory nebo Zvenigorod, Tokké tábory za Volhou – to jsou tradiční místa přípravy a výcviku sovětských parašutistů, tak proč nemají to cvičení tam? Tam by probíhalo hezky mimo dohled zvědavých očí, a hlavně to bude hodně mimo ty oblasti, kde by takové cvičení, sestávající z výsadků celých armádních sborů, zbytečně nevyvolávalo naprosto jednoznačný dojem provokace. Provádět cvičení u německých a rumunských hranic, to by bylo vlastně horší než provokace. Zajímavé by na tom bylo, že kromě německých a rumunských hranic měl Sovětský svaz mimo jiné též dlouhatánskou hranici s Japonskem na Dálném východě, ale tam se žádná cvičení nekonají a žádné padáky tam do tajgy neodvážejí.

Tak se ti parašutisté snad připravovali na obrannou válku? Pokud se připravovali na obrannou válku, tak proč přivezli tak cenné zboží v květnu 1941 na místo, odkud je pak museli hned v prvních dnech

války odvážet pod kulometnou palbou? Nemluvě o tom, že – jak jsme si už vyjasnili – v obranné válce snad není kam seskakovat.

A co když sice připravovali útok, ale až na rok 1942?

To by bylo to nejmoudřejší. V létě 1941 se vyvezou padáky do lesa, tam se nechají ležet a trochu zmoknout – a tradá zpátky do skladu. Nebo... nebo že by je v tom lese chtěli nechat ležet až do roku 1942?

Ani demencí se to nedá vysvětlit. V jiných armádních sborech se ostatně naskýtal tentýž obraz. Výsadkový armádní sbor je ovšem tajná organizace. Generálmajor Bezuglyj v Daugavpilsu nemůže rozhodně vědět, co se děje u Charitonova v Charkově a u Glazunova v Oděse. A pokud je přece jen postihla demence, pak je pozoruhodné, že se jim to stalo všem naráz a zrovna po Sdělení TASSu ze 13. června 1941.

Tak tady bychom měli opět tu připravenost na válku. Přípravu na válku. V posledním stadiu.

Jednu stránku z knihy armádního generála A. S. Žadova by bylo možné vytrhnout a vlepit ji do učebnice začínajícího špiona-analytika: za dvacet vteřin přečíst text, za dalších dvacet vteřin jej zhodnotit a ještě za dvacet vteřin určit jediný možný závěr. A ten závěr je následující: v létě roku 1941 dospěl Sovětský svaz do nejposlednějšího stadia před zasazením náhlého úderu.

To je jediné možné vysvětlení. Ostatní alternativy automaticky odpadají.

No to by bylo pěkné – to se mají činit závěry o celé Rudé armádě na základě zhodnocení jednoho armádního sboru?

Ano. Přesně tak. 4. výsadkový armádní sbor se před 22. červnem 1941 evidentně připravoval k brzkému a nevyhnutelnému výsadku, a to k výsadku nikoli cvičnému, nýbrž bojovému. A schválně: bylo by možné vrhnout jeden výsadkový armádní sbor proti Německu a celou Rudou armádu nechat na místě? Tím spíš, že k výsadku se nepřipravoval jen jeden armádní sbor, nýbrž všech pět najednou.

Pět armádních sborů, to je 52 tisíc výsadkářů. A jedna samostatná brigáda, takže celkem by to bylo asi 55 tisíc. Dobře – a kde je ten milion?

Vysvětlím to. Pět výsadkových armádních sborů, to byl začátek.

To byla první vlna, to byly jednotky prvního úderu. Bylo naplánováno, že pět armádních sborů bude rozvinuto na jaře 1941, to se usku-

tečnilo – a dalších pět, tvořících druhou vlnu, v nichž se nacházely i francouzsky a španělsky zaměřené jednotky, měly být podle plánu rozvinuty v létě roku 1941.

Hitler zaútočil, výsadkové sbory první vlny nejsou sice v obranné válce k ničemu, jenže mechanismus byl už nastartován a tak byly výsadkové armádní sbory druhé vlny rozvinuty tak jako tak. Přesně podle plánu – v létě 1941.

Zde je jejich výčet ze srpna 1941:

6. výsadkový armádní sbor – generálmajor A. I. Pastrevič: 11., 12. a 13. výsadková brigáda, Moskevská oblast.
7. výsadkový armádní sbor – generálmajor I. I. Gubarevič: 14., 15. a 16. výsadková brigáda, Povolží.
8. výsadkový armádní sbor – generálmajor V. A. Glazkov: 17., 18. a 19. výsadková brigáda, Moskevská oblast.
9. výsadkový armádní sbor – generálmajor M. I. Děnenko: 20., 21. a 22. výsadková brigáda, Ivanovská oblast.
10. výsadkový armádní sbor – plukovník N. P. Ivanov: 23., 24. a 25. výsadková brigáda, Povolží (možná Gorochovecké tábo-ry).

Kromě těchto pěti armádních sborů bylo rozvinuto ještě pět samostatných pohyblivých výsadkových brigád: 1., 2., 3., 4. a 5.

Armádní sbory první vlny byly hozeny pod tanky. Sbory druhé vlny zčásti rovněž. Například 6. výsadkový armádní sbor držel v říjnu 1941 obranu u Naro-Fominska (Rádio Maják, Moskva, 22. prosince 1984, 15:50 hod.).

Tak to je dohromady asi sto tisíc, řeknete. No dobře, sto padesát, když k tomu připočítáme samostatné brigády a záložní výsadkové pluky. A kde je ten milion?

Ten milion byl zproštěn povinnosti vojenské služby. Ten milion svědomitě pracuje.

Deset výsadkových armádních sborů fungovalo jako průchozí dvoj-ry.

Mechanismus fungoval následovně: k výsadkům byly ve výsadkových armádních sborech připravovány další desítky a stovky tisíc lidí. Přicházela však další krize. Musely být vytvořeny zálohy. Stalin nařizuje vyčlenit ze sborů určitý počet výsadkářů, zformovat z nich divize,

vrhnout je do boje – a jejich místo okamžitě zaujímali noví, jejichž zproštění povinnosti vojenské služby bylo zrušeno. A výsadkové armádní sbory byly opět plné. A opět šlo všechno od začátku.

Rudá armáda se neustále snažila útočit. Němci to věděli: „Neustálá snaha útočit za jakoukoli cenu vedla k nepřetržitému opakování zhroucených útoků a k velkým ztrátám” (E. Middeldorf: Taktika v ruské kampani, str. 357 rus. vyd.).

To se dělo na všech stupních, včetně stupně strategického.

Krymský front byl zničen, protože se připravoval k útoku a nikoli k obraně. Charkovská katastrofa spočívala v útoku několika armád.

Ty armády byly odříznuty útokem na křídlo. Útočila 2. úderná armáda – a byla odříznuta. Útočila 39. armáda – byla odříznuta. Porážky roku 1942 mají jediné vysvětlení: jednotky se neustále připravovaly k útoku místo k obraně.

I sovětské výsadkové jednotky byly připravovány jen k útoku.

K výsadku a k akcím v týlu nepřítele. Ovšem tím, že se Rudá armáda neustále vrhala do útoků, zaznamenávala obrovské ztráty. Byly zapotřebí zálohy – a Stalin znovu vydal rozkaz vyčlenit tisíce, desetitísece i statisíce mužů z výsadkových jednotek, proměnit je v pěchotu a bez jakékoli přípravy je vrhnout pod německé tanky.

A výsadkové armádní sbory byly znovu naplněny záložníky, připravenými už před válkou.

Když Hitler v létě 1942 vrhl 4. tankovou armádu na Kavkaz, postavily se mu do cesty dva gardové armádní sbory. Oficiální dějiny o nich praví: „Hrdinsky se bili vojáci výsadkových brigád, přemístěných na Kavkaz v létě 1942 jako součást Severokavkazského frontu.

Z výsadkových jednotek byly vyčleněny 1., 2., 3., 4. a 5. pohyblivá výsadková brigáda a 4. záložní výsadkový pluk, které byly přetvořeny na gardové pěší brigády a zařazeny do 10. a 11. gardového pěšího armádního sboru” (Sovětskije vozdušno-děsantnyje / Sovětské výsadkové jednotky, Moskva, Vojenizdat 1986, str. 180).

Tady máme rozluštění zázraků. Odtud se tedy vzaly ty sbory.

Vzali výsadkáře, předem jim propůjčili gardový titul a ucpávali s nimi díry.

Generálporučík I. Roslyj byl tehdy generálmajorem a dostal pod velení 11. gardový pěší armádní sbor s rozkazem zastavit Kleistovu

4. tankovou armádu. To je všechno v pořádku – lid je naše zlato. Jenom... jenom je nikdy neučili obraně – a ani těžké zbraně nebyly nic pro výsadkáře. Výsadkové jednotky, to je lehká a extrémně pružná válečná zbraň. Něco jako bič. A tanková armáda je něco jako sekera.

Vrhat výsadkáře pod tanky s rozkazem zastavit je – to bylo jako chtít zbičovat beranidlo. Ale co dělat, když nic jiného už po ruce není?

Co dělat, když jednotky jsou – a jejich plno. Jenže bohužel nebyly připraveny pro takovouto válku?

Generálporučík I. Roslyj vzpomínal: „Byl nedostatek dělostřelctva (protiletadlové nebylo vůbec), nebyly tanky, nebylo dost protitankových zbraní... Prosil jsem generála I. I. Maslennikova, aby sbor posílil protitankovými zbraněmi spolu s aspoň jedním tankovým praporem. Bohužel byla moje prosba odmítnuta. Je třeba bojovat nikoli množstvím, ale umem, odpověděl s určitým podrážděním a sedl do auta. Pochopil jsem, že prostě neměl, co by mi dal” (Vojenno-istoričeskij žurnál, 12/1972, str. 79).

Proti tankům – hrdinné odhodlání. Proti náletům – totéž.

I ke Stalingradu bylo převeleno deset gardových pěších divizí.

Bylo to 130 000 výsadkářů. A opět to bylo stejné: na obranu nebyli vycvičeni, neměli těžké zbraně, ale byli to hrdinové. Ti neustupovali.

U Stalingradu se jednalo o přeživší výsadkáře ze sborů první vlny.

3. výsadkový armádní sbor byl už dávno přeformován na 13. gardovou pěší divizi plukovníka Rodimceva (a u Moskvy byl utvořen nový 3. výsadkový armádní sbor, a složený už z nových výsadkářů.)

Tak tedy 13. gardová divize drží obranu, ale sní o té práci, pro kterou ji vycvičili:

Každý den, hodinu

V nového hrdinu

Promění se hned pěšáci chrabří...

S černou svastikou had

Nevrátí už se vzad,

Dávku svou schytal z pěchotních zbraní.

Na rozkaz – kdyby byl,

Každý se připravil –
Z nebe smrt přinesem okupantům,
Chytneme druhý dech
A v noci aspoň ve snech
Letíme ke svým vzdušným výsadbům.

S odvahou jsme družní
A proto jsme silní
Z železa jednota přerodí se
Za sebou vede nás
Velitel hrdina –
To náš soudruh, plukovník Rodimcev

Sny výsadkářů se nevyplnily. Ke svým vzdušným výsadbům nakonec nedoletěli. Házeli je pod tanky, pod tanky, pod tanky.

6

O 7. výsadkovém armádním sboru se zachovaly vzpomínky generálporučíka N. Děmina (Vojenno-istoričeskij žurnál 2/1978, str. 85 – 90). Neveselé vzpomínky. Sbor je připravován k výsadbům – a náhle přichází v prosinci 1942 rozkaz vyčlenit z mužstva sboru patřičný počet tisíců výsadkářů, zformovat divizi, předem opatřenou gardovým titulem – a kupředu na Severozápadní front. S bojovým úkolem překonat řeku Lovat' a prolomit několikapásmovou německou obranu ve smutně proslulém „Ramuševském koridoru”. A nebyla tam poslána jedna divize, ale tři: dvě další byly utvořeny z mužstva 8. výsadkového armádního sboru (a ten sbor je jako z gumy – může se roztahovat jak je libo, můžou se z něho brát divize za divizemi, a sbor se stále nezmenšuje).

V té krajině u města Staraja Russa, na řece Lovat' bojoval můj otec v 1. gardovém pěším armádním sboru. Viděl výsadkáře a vyprávěl o tom, jak prolamovali obranu. Nebudeme se však oddávat rodinným vzpomínkám. Zkusme si představit sami, jak mohla taková zapeklitá záležitost dopadnout. Prolomení obrany, to je práce, k níž je zapotřebí těžkých nástrojů: houfnice co největší ráže, těžké tanky, množství ženistů s jejich speciální technikou – s plamenometnými tanky a tanko-

vými minohledači. Prolomení obrany, to znamená množství minometů a raketometných zařízení. K prolomení obrany je zapotřebí zkušených korigentů dělostřelecké palby a množství munice. A právě tohle všechno výsadkáři nemají. Byli vrháni do boje jako stachanovci do budování moskevského metra vyzbrojeni nadšením...

7

A bezedné armádní sbory se opět zaplňovaly nejlepším lidským materiálem a připravovaly se k výsádkům. A zase rozkaz, zase gardový titul předem – a zase prolamovat obranu nebo zadržovat tanky.

Vyberme si jakoukoliv z pěších divízi u Stalingradu. Odkud se vzaly? 39. gardová divize vznikla z 5. výsadkového armádního sboru (Sovětskije vozdušno-děsantnyje / Sovětské výsadkové jednotky, Moskva, Vojenizdat 1986, str. str. 156). 41. gardová divize byla utvořena z 10. výsadkového armádního sboru. 35. divizi jste si možná zapamatovali. Mnoho let poté jsem se v této 35. divizi začal zabývat gardovými zázraky. Jestli si vzpomínáte, 35. divize pochází z bezedného 8. výsadkového armádního sboru.

Soudruzi kritici, jestli to není dost, tak vás těmi čísly zavalím.

I na Kurském oblouku šli pod tanky výsadkáři-gardisté. Stojí tam pomníky s přesnými výčty, které gardové výsadkové divize tam zadržovaly tankové klíny. (Samozřejmě spolu s trestanci a dalším frontovým lidem.)

A nyní něco o 4. gardové armádě: „4. gardová byla zformována z plnokrevných výsadkových jednotek” (armádní generál M. I. Kazakov, Nad kartoj bylých sraženíj / Nad mapou dávných bojů, Moskva 1971, str. 182).

Zavřeme oči a představme si, kolik takových plnokrevných jednotek bylo zapotřebí, aby z nich mohla být utvořena gardová armáda.

Ne nadarmo opatroval soudruh Stalin takové útvary gardovými tituly už předem. Ne nadarmo. Soudruh Stalin věděl, že výsadkáři si ten titul vyslouží krví (od toho jsou plnokrevní).

5. gardové armádě velel nám již známý A. S. Žadov. Ten, který na začátku války velel 4. výsadkovému armádnímu sboru a zachraňoval na Berezíně padáky. Nyní má ovšem vyšší hodnost generálporučíka. V 5. gardové armádě byly nejen gardové pěší divize, přetvořené z vý-

sadkových (přesněji řečeno prostě dostaly jiný název), ale i čistě výsadkové divize, které ani nezměnily svůj název. A pod tanky s nimi, pod tanky a ještě jednou – tamtéž. Podívejme se do důvěryhodného zdroje – Sovětské vojenské encyklopedie (2. díl, str.489): „Dne 11. července 1943 udeřila tanková divize „Adolf Hitler” 2. tankového armádního sboru SS do místa styku 95. gardové pěší a 9. gardové výsadkové divize 33. gardového pěšího armádního sboru...” To bylo na úplně jiném úseku Kurského oblouku, ale jinak to bylo úplně totéž: Němci útočili ze dvou směrů – a na tom druhém směru hlavního úderu čelila Němcům zase naše známá okřídlená pěchota.

Následovala čelní tanková bitva u Prochorovky. Na naší straně se jí účastnila 5. gardová tanková armáda pod velením Rotmistrova a 5. gardová armáda pod velením Žadova. Výsadkáři.

8

A proč vlastně nebyli využiti dle svého původního určení?

Proto, že „úspěšné použití hromadného výsadku je nemožné bez úplné vzdušné dominance v pásmu jeho přeletu, v prostoru výsadku i v průběhu následujících bojových akcí” (velitel vojenského letectva generálplukovník D. Suchorukov, Vojenno-istoričeskij žurnál II 1981, str. 71).

To bylo známo i před válkou: k vyložení hromadného výsadku je nezbytné mít nejen prostou převahu ve vzduchu, ba dokonce ani dominanci, nýbrž *úplnou dominanci*, a to nejen nad oblastmi průletu a výsadku, ale i nad oblastí bojových akcí výsadkářů. Jinými slovy mohly být tyto skvělé, ale příliš lehkými zbraněmi vyzbrojené svazky použity za zvláštních podmínek. Například ve válce, kterou zahájíme náhlým drtivým úderem. Druhá možnost (při tomtéž scénáři): k obsazení území, které německé letectvo ovládalo jen slabě – to bylo Rumunsko, Bulharsko, Jugoslávie atd. Třetí možnost: v podmínkách zhroucení Německé říše, a to k obsazení nikým neovládaných území Francie, Belgie, Nizozemí atd. Čtvrtá možnost: k obsazení nikým neovládaných kolonií poražených evropských metropolí a spřízněné Británie.

Ovšem pokusy shazovat výsadkové armádní sbory v průběhu normální války, kdy probíhá mnohaletý vyrovnaný boj se střídavým

úspěchem, končily katastrofálně: to se týká shození 4. výsadkového armádního sboru v únoru 1942 u Vjazmy a výsadku na Dněpru roku 1943. Bez absolutní dominance ve vzduchu je shození hromadných výsadků odsouzeno ke krachu.

S tohoto hlediska se člověk velice podíví nad úplnou ztrátou bdělosti sovětské cenzury, která v pamětech maršála Žukova propustila takovouto pasáž: „Samotná povaha možných bojových operací vytvořila nezbytnost značného zvýšení počtu výsadkových jednotek.

V dubnu roku 1941 začíná formování pěti výsadkových armádních sborů...” (Vzpomínky a úvahy, str. 211).

V únoru 1941 se stal Žukov náčelníkem generálního štábu, načež bylo zahájeno naprosto bezprecedentní rozvinování nových bojových formací. Mimo jiné se v dubnu formuje pět armádních sborů první vlny. My už víme, že to byl teprve začátek. Žukov považoval za nutné „značně zvýšit počet výsadkových jednotek”, a to „na základě povahy možných bojových akcí”. Jaké možné bojové akce to měly být? „Polní řád Rudé armády” z roku 1936 (PU-36) zcela přesně konstatoval, že použití výsadkových jednotek je možné jedině v průběhu útočných operací a jedině v součinnosti s jednotkami, útočícími na frontě (článek 7). To si ale člověk může domyslet i bez nahlížení do polního řádu. Tak o jakých možných bojových akcích tedy Žukov mluví?

9

Kdyby Stalin a Žukov nečekaně udeřili na Německo, pak by s použitím výsadkového letectva nebyl problém. Hitler je však předběhl a dal ránu jako první. Proto neměli Stalin se Žukovem žádnou možnost použít veškerou sovětskou výsadkovou sílu. Po celou válku čekal Stalin na okamžik, kdy bude německé letectvo definitivně zardoušeno, takže bude moci začít shazovat své výsadkáře k obsazení nikým neovládaných území. Po celou válku získávaly výsadkové armádní sbory nejlepší lidi, kteří byli vybráni už před válkou a vycvičeni jako výsadkáři, jenže Hitler pořád kousal kolem sebe a výsadkáři museli znovu a znovu ucpávat díry. Například takhle:

„36. gardová pěší divize byla zformována na základě 9. výsadkového armádního sboru podle direktivy hlavního stanu z 31. července 1942... 5. srpna zahájily jednotky nakládku do vlaků, přestože formo-

vání divize nebylo tou dobou ještě dokončeno: neměla ještě dělostřelecký pluk, některé zvláštní oddíly...” (K. V. Akimov: Od Volgi do Al’p, Bojevoj put’ 36. gvardějskoj strelkovojskoj Verchnědněprovskoj Krasnoznamjonnoj orděnov Suvorova i Kutuzova divizii / Od Volhy k Alpám, Bojová cesta řádem Suvorova a Kutuzova vyznamenané 36. gardové pěší Hornodněperské divize Rudého praporu, Moskva, Voenizdat 1987, str. 4 až 5).

Soudruh Stalin přijímal rozhodnutí po nocích. Dne 31. července to mohlo být klidně skoro o půlnoci, nebo dokonce i po půlnoci, tj. vlastně už 1. srpna. Pak musela ta direktiva putovat od soudruha Stalina přes množství instancí, než se dostala k veliteli sboru. A hned nabládka... Bez dělostřeleckého pluku... No to nic. Vy už se probijete.

Sbory musely takto ze svého mužstva vyčleňovat gardové divize a opět se zaplňovaly novými lidmi, připravovali je na výsadky, a opět poplach, klusej, klusej – do vagonů! A vpřed!

A všechno se opakovalo od začátku. Roku 1944 se formují tři nové gardové výsadkové armádní sbory.

37. armádní sbor generálporučíka P. V. Mironova;

38. armádní sbor generálporučíka A. I. Utvenka;

39. armádní sbor generálporučíka M. F. Tichonova.

Byly to neobyčejné sbory. Sestávaly nikoli z brigád, nýbrž z divizí – každý sbor měl tři gardové výsadkové divize. V říjnu 1944 byly sbory soustředěny do Zvláštní gardové výsadkové armády (Sovětskije vozdušno-děsantnyje / Sovětské výsadkové jednotky, Moskva, Voenizdat 1986, str. 276).

Evropa je na prahu osvobození. Soudruh Stalin se připravil...

Jenže Hitler zasadil úder u Balatonu... A tak nezbylo než přejmenovat Zvláštní gardovou výsadkovou armádu na 9. gardovou armádu, její tři sbory a devět divizí na gardové pěší a vykonat poslední zázrak války... „Celá 9. gardová armáda byla sestávala z dobře připravených kádrů důstojnických, poddůstojnických i řadového mužstva, jež prošly kurzem osvojení vedení bojových akcí v týlu nepřítele” (tamtéž, str. 277).

Závěr: nejlepší vojáci Sovětského svazu o počtu přes milion lidí se připravovali na operace zvláštního druhu, na operace v týlu nepřítele. Místo toho byli po celou dobu války náhle a bez jakékoli přípravy vr-

hání do plnění úkolů, pro jejichž řešení neměli ani patřičné návyky, ani patřičné zbraně.

NEJLEPŠÍ MILION ZNIČILI ZBYTEČNĚ.

Ovšem za jiných podmínek – a to právě při náhlém úderu našich vojsk na německá letiště – představoval tento předem vybraný a skvěle vycvičený milion vojáků nejlepší nástroj agresivní války, který kdy člověk vynalezl.

10

Jak ale shodit do týlu nepřítele milion vojáků? Moji kritikové zveřejnili strohou statistiku: roku 1944 shazovali Američané své výsadkáře v Normandii a potřebovali k tomu přímo hrůzostrašné množství letadel a kluzáků.

Je to tak. Nebudeme však uvažovat na téže úrovni. My máme přece jiný přístup k válce. K překročení Rýna potřebovali Američané dočista neuvěřitelné množství přepravních vylodovacích prostředků. To Rudá armáda provedla přechod Dněpru za použití „prostředků, jež byly k dispozici”: utopil ses – pak jsi špatný voják a do Rudé armády se nehodíš.

Můžeme si představit americkou armádu, která překonává Rýn na nafouknutých vojenských blůzách? A závěrové oddíly NKVD povzbuzují ty, kdo neumějí plavat, rovnou do zátylku...

My jsme žili v jiném světě. Letecký výsadek u Vjazmy roku 1942 provedla 8., 9. a 214. brigáda 4. výsadkového armádního sboru a 211. brigáda 1. výsadkového armádního sboru. Během šesti nocí bylo do týlu nepřítele shozeno 7000 výsadkářů a 1500 měkkých kontejnerů s výzbrojí a bojovým nákladem. Pro shození takového počtu výsadkářů by Američané potřebovali mnoho letadel. Nám ovšem stačilo... 64 letadel PS-84 a TB-3 (Vojenno-istoričeskij žurnál 9/1975, str. 82 až 83).

V průběhu plánované osvobozené války v Evropě, Asii atd. neměli být samozřejmě shozeni všichni výsadkáři najednou a rozhodně ne všichni do Německa. Před Sověty ležela obrovská území od Tichého oceánu až po oceán Indický a od Indického po Atlantický. Hitler porazil koloniální metropole, takže nyní už bylo zapotřebí jen sáhnout po koloniích bez pánů. A brát si je jednu po druhé.

Popořadě.

Po rozdrčení Německa by bylo veškeré sovětské letectvo vrženo k zajištění parašutistických výsadek. Sovětské bombardéry DB-Zf byly před válkou modernizovány speciálně k tomu, aby mohly vozit kromě bomb také výsadkáře či náklad pro jejich potřebu. Totéž platí o obrovské flotile bombardérů SB. Sovětské bombardéry TB-1 a TB-3 pak byly už od počátku konstruované ke dvojímu užití: jako bombardéry i jako transportní letouny pro výsadky – 32 mužů s padáky nebo 50 mužů bez padáků. Před německým útokem měl Stalin asi tisíc TB-1 a TB-3. Tisíc TB tedy představuje 32 000 až 50 000 mužů při jednom letu. Mimoto byly v Sovětském svazu letouny R-5 a U-2. Každý mohl nabrat jen málo parašutistů, ale zato bylo těchto letounů velmi mnoho. Před začátkem války získal Stalin z Ameriky transportní výsadkový Douglas DS-3, který byl tehdy nejlepší na světě, a zahájil výrobu tohoto letadla v SSSR. A dále: po rozdrčení Německa (nebo pouze po dobytí ropných polí u Ploješti) mohl sovětský průmysl vyrábět po desetitisících kluzáky konstruktéra O. Antonova „Massovyj-4“ a letadla PS-84 namísto Jakovlevových stíhaček a Iljušinových šturmoviků.

Jednou zadal soudruh Stalin leteckému konstruktérovi A. Jakovlevovi bojový úkol – vytvořit novou stíhačku, nejlepší na světě.

Lhůta – tři měsíce. Jakovlev se usmál a zdvořile vysvětlil nechápavému Stalinovi, že v Americe trvá vývoj takového letadla dva roky.

Soudruh Stalin se strašlivě podivil: „A vy jste copak Američan?”

Skvělá stíhačka byla zkonstruována v uloženém termínu.

Těm, kdo připomínají, kolik výsadkových letadel potřebovali Američané, odpovídám:

A my jsme copak Američané?

KAPITOLA DVACÁTÁ PRVNÍ

Jak vyrovnat vězeňskou stravovací normu s kremelskými pří- děly?

Vždyť komunistická idea je ve své podstatě svatá a věčná.
„Krasnaja zvezda”, 18. ledna 1995

1

Nyní si znovu představme situaci těch propagandistů, které si koupili komunisté a nařídili jim zhovadit dějiny Ruska zdůrazňováním oné „nepřipravenosti”. Podplacení historikové museli publikovat tisíce knih a desetitisíce článků, ale museli to udělat tak, aby byla zakryta díra, zejmén v německé výrobě těžkých tanků. Tabulky a grafy bylo nezbytné sestavovat takovým způsobem, aby v grafu „Německé těžké tanky” bylo aspoň něco. Číslo musela být rozložena tak, aby čtenáře neudivovala žádná jednoznačná nula, která by mohla vyvolat otázky.

A komunističtí historikové použili další trik: ze statistiky na rok 1941 odstranili kolonku „Těžké tanky”. Namísto ní je ve všech brožurách, vědeckých traktátech, tabulkách a grafech použita kolonka „Těžké a střední tanky”. No, a je to. A díra je zamaskovaná. Šikovný a pružný postup. Německo nemělo roku 1941 žádné těžké tanky, ale ze statistiky už to nekřičí. Naopak: název „Těžké a střední tanky” umožňuje představu, že Hitler měl jedny i druhé. To není trik, to je přímo skvělá podpurná pomůcka. Hotový objev. Tímto způsobem je pak možné srovnávat cokoli, co se nařídí. Německo například nemělo pro své vojáky beraní kožichy, ale komunisté dokážou statistickým kouzlem vytvořit iluzi, kožichy byly. Stačí k tomu počítat kožichy (které neexistovaly) a vojenské pláště nikoli zvlášť, nýbrž v jedné kolonce: „Vojenské kožichy a pláště” – a hned se v grafu objeví šestimístné číslo. V německé armádě neměli ani zimní boty, ale naši komunisté dokážou vytvořit iluzi, že je měli: stačí spojit ve statistice kolonku zimních bot s kolonkou vojenských bot všeobecně.

Stejným způsobem lze dokázat, že Hitler měl mnoho zlata (což není za války žádná zbytečnost). Spojí se tedy v grafu „Těžba zlata” s kolonkou „Výroba oceli” a přiřadí se k ní celkové číslo v milionech

tun. Ropa je krev války. Ani s ropou na tom Hitler nebyl nejlíp. Ovšem komunističtí historikové mohou v případě potřeby dokázat, že Hitler měl ropy dost. Je k tomu třeba pouze sjednotit kolonku „Těžba ropy” s kolonkou „Těžba uhlí”. A pokud by výsledek ani v takovém případě nebyl úplně uspokojivý, pak lze do té kolonky připočítat ještě rašelinu.

Je-li libo, dala by se takovouto statistickou metodou také vyrovnat stravovací norma vězně s přidělovou normou v Kremlu (v ruštině hovorově „pájka” = vězeňská stravovací norma a „pajok” = přiděl, nádílka – pozn. překl.). Stačí, když se do jedné kolonky započítá černý chléb společně s černým kaviárem a napíše se: Sovětský vězeň ve Stalinových táborech dostával dle obecné garanční normy 450 gramů černého chleba a černého kaviáru denně, 132 gramů nejlepšího uzeného jesetera a nevábných sledů s vyloupnutýma očima, 500 gramů ananasů, pomerančů, banánů a mražených brambor s páchnoucím kvašeným zelím. Hlavně přitom není záhodno upřesňovat, kolik přesně bylo černého kaviáru a kolik černého chleba.

To si nedělám legraci: za padesát let nebyla v Sovětském svazu publikována jediná tabulka, jediný graf, z něhož by vyplývalo, že Sověti měli těžké tanky a Němci ne. Ani jeden komunistický historik nezveřejnil tabulku, v níž by v kolonce „Těžké tanky” stálo trojciferné číslo u Sovětského svazu a nula u všech ostatních států světa.

Příkladem budiž výtvořky vojenského historika A. N. Mercalova.

V knize „Západoněmecká buržoazní historiografie druhé světové války”, vydané roku 1978, informoval čtenáře, že německé jednotky disponovaly o polovinu větším počtem těžkých a středních tanků, než Rudá armáda.

Andreji Nikolajeviči, svěřte se mi, jaké německé těžké tanky máte konkrétně na mysli? Ty, které byly nakresleny na konstrukčních náčrtech?

Jen tak mimochodem stojí za to poznamenat, že Mercalov píše kdovíproč v ruštině sousloví „druhá světová válka” s malým písmenem. V tomto jazyce ovšem platí, že vlastní jméno musí být psáno s velkým začátečním písmenem. Taková jsou pravidla ruštiny, s tím se přece nedá nic dělat. Nemluvě o tom, že v té válce zahynuly desítky milionů lidí po celém světě. Už proto by snad stálo za to dodržet pra-

vidla ruštiny a psát v ní název oné války s velkým začátečním písmenem...

No nic. Prolistujeme výtvary armádního generála M. Garejeva a samozřejmě se setkáme s týmiž čísly: ke dni 22. června 1941 měl Hitler na východní frontě 2800 těžkých a středních tanků (časopis Mužestvo 5/1991, str. 232).

Machmute Andrejeviči, upřesněte prosím typy těžkých tanků, kterými Německo disponovalo roku 1941. A dále: kolik tedy mělo Německo konkrétně těžkých a kolik středních tanků? Proč by neměly mít německé těžké tanky samostatnou kolonku? Proč od sebe neoddělit uzeneho jesetera a páchnoucího sledě?

Nyní oslovíme maršála Sovětského svazu N. V. Ogarkova: Nikolaji Vasiljeviči, v jakém zájmu jednáte? Pod vaším vedením pracovala fašistická propaganda v Sovětském svazu sarkastičtěji než za Goebbelse. V německých vojenských časopisech za rok 1941 není o německých těžkých tancích ani slovo. Protože neexistovaly.

Pravda, již existovaly první náčrty, ale ty byly tajné. V materiálech fašistické propagandy tehdy žádné těžké tanky nefigurovaly. To až v naší sovětské poválečné propagandě projíždějí s hřmotem a skřípotem tyto neexistující, mýtické Hitlerovy těžké tanky. Koho tím chcete zastrašit, Nikolaji Vasiljeviči? Vaši podřízení, soudruhu maršále Sovětského svazu, vykreslovali hitlerovce silnější, než doopravdy byli a chytřejší, než vykreslovali oni sami sebe.

Maršále Sovětského svazu V. G. Kulikove, i váš život spočívá ve službě rozdrčenému hitlerismu, v jeho vyzdvihování a vychvalování.

To pod vaším moudrým vedením rozkvétali propagandisté prázdné hitlerovské síly. A dnes za to pobíráte penzi od Ruského státu.

Viktore Georgijeviči, a jak se přitom cítíte?

2

Máme ovšem také Akademii tankových vojsk. Ale i v této akademii pánové důstojníci s pokorou opakovali anfilovsko-mercalovské příběhy: Hitler měl 2800 těžkých a středních... A každý rok se zde koná vědecká konference s přednáškami a referáty, a za předsednickým stolem tam sedávají vysocí hosté.

Pánové důstojníci, nenajde se mezi vámi na příští takové konferenci odvážný muž? Pokud ano, ať hodí do toho předsednictva nějakou dlažební kostku!

Já osobně jsem se k takovému odvážnému činu neodhodlal. Proto jsem utekl ze SSSR. A co vy? Nechce se nikomu z vás utéct z té země, kde se fašističtí hafani cítí lépe než v úřadu doktora Goebbelse? Copak se nikomu z vás nechce utéct kamkoli, třeba k čertu, a křičet na celý svět, že nás klamou?

3

Ještě je jeden trik, a ten nemá předchozím mazanostem co závidět. Vymysleli jej sovětští komunističtí historikové V. Rapoport a J. Alexejev. S respektem tvrdí: „Těžký stroj KV v každém případě nezaostával za svými německými protějšky” (Izměna rodině / Vlastizrada, London, ORI 1989, str. 436).

Zde se tedy objevuje respekt – jenže tento respekt je horší než pomluva. Když si tyto řádky přečte člověk, který má daleko k dějinám válek, učiní si následující obrázek: něco se budovalo u nás, něco v Německu, roku 1941 jsme měli těžké tanky, existovaly také „německé protějšky”, a nedá se říct, že bychom za nimi zaostávali nějak zvlášť moc, v každém případě se to dalo srovnat, a není vyloučeno, že jsme byli dokonce o trochu napřed. – Soudruzi historikové, a nemohli byste nám jmenovat ty vámi zmíněné „německé protějšky” konkrétně? Je podle vás poctivé srovnávat sériově vyráběný KV s německým nákresem? Vždyť v reálu neexistoval žádný protějšek na celém světě.

Poctivé by bylo říci čtenáři právě tohle. První dva vzorky německého experimentálního těžkého tanku VK4501 měly být představeny Hitlerovi k jeho narozeninám – dne 20. dubna 1942 (Armoured Fighting Vehicles of Germany, Spain, Profile 1978, str. 119).

Hitler se připravoval na válku velmi pozoruhodným způsobem: nařídil, aby bylo Rusko rozdrceno v létě 1941 bez protahování do podzimu – a první vzorek těžkého tanku mu mají ukázat na jaře 1942. Z toho je zřejmé, že „německý protějšek” nebyl dokonce vůbec určen pro Rusko. Byl připravován až proti jakýmsi budoucím nepřátelům. A Rusko hodlal Hitler rozdrtit čím? Čepicí?

Nuže, „protějšky” tanků KV-1 a KV-2 měl pouze... Stalin. Jednalo se o experimentální T-100, SMK, KV-3 a KV-220. V něčem byly horší než KV-1 a KV-2, v něčem zase lepší, ale Stalin měl z čeho si vybírat. Hitler si ovšem mohl vybírat jedině z nákresů. Řeknu ještě víc: kdyby Hitler roku 1941 nařídil výrobu něčeho podobného sovětskému „zastaralému” a „neohrabanému” T-35, jehož výroba byla v SSSR už ukončena, stejně by to Němci nedokázali. I ten „zastaralý” T-35 by přece musel zahájit výrobu od kreseb a nákresů, pak by se musely vybudovat zkušební vzorky, ty by se musely testovat, a to všechno by stálo měsíce a roky – které Hitler neměl. Dějiny, jak známo, mu daly příliš málo času. Hitler jednal velmi svérázně: roku 1939 se sám zatáhl do války proti celému světu – a roku 1941 se rozhodl zahájit rozpracování prvního těžkého tanku. A tomuhle máme říkat připravenost na válku?

4

Existuje ještě další trik. Spočívá v tom,, že se přiznají kvality KV, ale hned následuje povzdech: Bylo jich však všehovšudy 636... Neexistuje kniha, vědecký traktát či populárně-vědecký článek o válce, kde by nezněl takovýto nešťastný povzdech komunistického historika: Bylo jich však všehovšudy... Ozvěna tohoto povzdechu se pak odráží v mnohonásobné intenzitě v celé západní historické literatuře, až nabývá desetinásobné mohutnosti. Bylo jich však všehovšudy...

A tištěné slovo má už holt takovou sílu, že se pak od čtenářstva linou miliony a miliony dalších ozvěn: Bylo jich však všehovšudy...

Je na místě poznamenat zde, že rudo-fašistická propaganda se dopustila lži i v tomto případě. 636 tanků KV bylo k dispozici ke dni 30. května 1941. Ovšem dne 22. června 1941 bylo tanků KV-1 a KV-2 už 677. – No tak dobře, nebudeme se handrkovat o maličkosti. Nechrne to tedy tak, jak to říkají komunističtí agitátoři. V pořádku, tanků KV bylo 636. Při vyslovení takovéhoho čísla však není důvod k žádnému nešťastnému vzdychání: vždyť v celém okolním světě neexistoval v tom okamžiku jeden jediný tank, který by jen vzdáleně připomínal KV. To za prvé. A za druhé, KV byl vyráběn sériově. Ke dni 22. června měl Stalin „všehovšudy” 636 KV, ale už 23. června vyjede ze sovětských továren další, a 24. zase další. Za druhé pololetí roku 1941

vyrobil sovětský průmysl 965 tanků KV jako doplněk k těm, které měla Rudá armáda ve výzbroji ke dni 22. června, zatímco německý průmysl tou dobou nemohl zahájit výrobu těžkých tanků vůbec, protože němečtí konstruktéři takový tank pořád ještě kreslí. První německé těžké tanky prošly zkouškou v boji až koncem srpna roku 1942. Byly to dobré a mohutné tanky. V řadě parametrů se německým konstruktérům podařilo dohnat a dokonce i předejhnat KV. Ale ne ve všem. Pouze pohyblivost přináší vítězství. To byl názor mistra Suna, Čingischána, Batua, Bonaparta, Kutuzova, Brusilova, Guderiana, Vatutina a mnoha dalších. A pokud jde o ty parametry, které určují pohyblivost tanku – tedy rychlost na silnicích i mimo ně, životnost, schopnost manévru – právě v těchto parametrech se dohnat KV nepodařilo. Mimo to měl KV dieselový motor, který je silný, hospodárný, dobře pracuje v mrazu i vedru a navíc se nevzněcuje jako sirky v krabičce. V Německu, ve vlasti Rudolfa Diesela, takové motory neměli, takže museli používat motory spalovací... K tomu všemu je nutno dodat, že ani sovětsí konstruktéři nestáli na místě: zdokonalili KV a připravovali do výroby tanky IS, které pak zůstaly ve všech parametrech až do konce války nesplnitelným snem pro konstruktéry a generály všech ostatních zemí.

Němečtí konstruktéři dostali k dispozici tanky KV a T-34, ukořistěné v bojích, ale přesto nedokázali pochopit hlavní „tajemství“ sovětských tankových konstruktérů. Vzorky měli před sebou, ale přesto nepochopili to hlavní. A zopakovali obecnou chybu: motor na zádi – a převodovka v přední části trupu. Výsledek: byl objedнан tank o hmotnosti 45 tun – přesně jako sovětský KV – jenže výsledný Tiger vážil 57 tun.

Hned tu byl další problém: Jak jezdit s takovou váhou mimo silnice? Čím větší je poloměr pojezdových kol, tím lépe překonávají překážky. Proto se konstruktér zajímá především o to, aby měl na tanku kola o co největším poloměru. Na druhé straně je ale zainteresován také na tom, aby ve jménu zvýšení schopnosti k terénní jízdě spolu s rychlostí maximálně zvýšil počet přívěsných bodů, jednoduše řečeno, aby měl tank co nejvíce kol. K tomu však musejí mít kola poloměr co nejmenší, aby se do podvozku vešla. Konstruktér tedy musí hledat

středovou hodnotu mezi dvěma protikladnými potřebami. Velkých kol by mělo být na každém boku tanku 4 až 5.

Kdyby byla hmotnost Tigera normální, pak by to stačilo. Jenomže hmotnost Tigera byla... nenormální. Bylo zde nutno mít velká kola a mít jich zároveň mnoho – v tomto případě jich muselo být 8. Proto se němečtí konstruktéři rozhodli, že dají na každý bok tři řady kol...

Navrhli kola tenoučká jako talíře – a celý tank postavili na ty tři řady „talířků“, rozložených šachovnicově. Tři řady na jednom boku a tři na druhém. Vlci zůstali celí a ovce se nažraly. Ve výsledku měla kola velký poloměr (byla vysoká) – a při pohybu byly úderů o půdu zachycovány hned osmi přívěsnými body na každém boku...

Jenomže za všechno se musí platit. Talíře se deformovaly po dvou hodinách pohybu po členitém terénu. Panther také postavili na „talíře“. A taky se deformovaly.

Zavřeme oči a představme si situaci: tankový prapor má za sebou dvouhodinovou jízdu, zastaví se, celý prapor tanků sundá pásy a vyměňuje kola... To musí být tedy dřina. Na cvičení by to ještě šlo, ale jak se to má přezouvat v tankové bitvě u Prochorovky?

Tiger má přitom široké a těžké pásy. Konstruktéři neudrželi hmotnost tanku na smysluplné výši, takže pásy musejí být velmi široké.

Aby se ten darebák nepropadl do země.

A další neštěstí: tank o takové hmotnosti udrží málokterý most.

Pontonové mosty se pod ním prolomí stoprocentně, takže Tiger dokázal překonat řeku jedině na železničním mostu. Bylo tedy nezbytné ukořistit nepřátelský železniční most a na druhé straně ještě i nádraží s vysokým peronem. I na vlastní straně řeky bylo ovšem nezbytné najít nádraží s vysokým peronem, dovalit tam své tanky, naložit je na vlak, převézt přes řeku a na tom druhém nádraží je vyložit z vysokého peronu...

Že je to snadné?

Kdepak, není všechno tak snadné, jak vám to připadá. Neštěstí je v tom, že na širokých pásech se Tiger nevlezl na železniční podvozek.

Řešení bylo následující: pro Tigery byly vyvinuty široké pásy a úzké pásy. Jezdí na širokých pásech – a za ním vezou pásy úzké.

Takhle byly ty tanky převáženy přes řeky. Tank dojel na nádraží se zvýšeným peronem, kam se též dostavil nákladňák s úzkým pásem.

A další nákladák s druhým úzkým pásem. Ony totiž ty pásy, i když byly úzké, se nedaly pro svou váhu převážet na jednom nákladáku. A ještě přijede třetí nákladák s jeřábem: jsou to sice úzké pásy, ale rukama se z korby sundat nedají. No a pak už je to snadné: z Tigera se odejmuly široké pásy, pak jedna řada „talířů“, nasadily se úzké pásy a tank mohl pomalíčku najet na peron, přičemž musel jenom dávat pozor, aby nevjel na měkkou půdu, tam by se na úzkých pásích probořil. Pak naložili široké pásy na nákladáky, vyvezli je taky na podvozek, přešli přes řeku a dojeli na další stanici, kterou musela německá pěchota dobýt bez tankové podpory. Pak se tanky musí vyložit a musí se na nich vyměnit úzké pásy za široké.

A Tiger se hrne do boje – a v patách mu jedou tři nákladáky s pásy a jeřábem. Pokud se vpředu objeví pět metrů široká říčka, jak ji přejít? Opět je nutno mít k dispozici dvě nádraží a železniční most a všechno jde znovu od začátku.

5

Roku 1941 Hitler pochopitelně ještě tuto zázračnou techniku neměl k dispozici. To všechno tehdy existovalo jen ve smělych plánech. Testy prvních německých těžkých tanků byly ukončeny na podzim 1942 – a v prosinci téhož roku se první prapor objevil na frontě.

Prapor se dostavil s malým zpožděním: kruh stalingradského obklíčení se už uzavřel.

V letech 1940-1941 vyrobil sovětský průmysl 1 601 těžkých tanků a německý průmysl... 0. V roce 1942 vyrobil sovětský průmysl 2 553 těžkých tanků – a německý průmysl... 89. Součet vyrobených těžkých tanků v okamžiku přelomové bitvy u Stalingradu tedy činí 89 německých proti 4154 sovětských. Přičteme-li „zastaralý“ T-35, bude sovětských těžkých tanků ještě víc.

Je ovšem pravda, že pokud jde o použití těžkých tanků, existoval zde zásadní rozdíl. Německá válečná věda se nacházela na velmi vysoké úrovni a němečtí generálové chápali základní strategický princip, tj. princip koncentrace, jenž v praxi se ho nepřidržovali vždycky. Proto museli vést válku na několika frontách najednou.

Z tohoto důvodu nemohli vrhnout všech 89 těžkých tanků na jednu frontu proti jednomu nepříteli: těžké tanky musely být rozmístěny na

více frontách včetně Tuniska. Sovětská válečná věda ovšem nepřipouštěla odklony od strategických principů. Proto bylo všech 4 154 KV, vyrobených před stalingradským přelomem, použito na sovětsko-německé frontě – a to spolu se všemi „zastaralými” tanky T-35.

6

A tady mě konečně někdo přeruší: Co že se sovětská převaha neprojevila v červnu jedenačtyřicátého?

Příčina je jednoduchá: Rudá armáda připravovala agresi.

Tato příčina měla množství důsledků, přičemž každý z nich vedl ke katastrofě.

Rudá armáda připravovala agresi, a proto byly tanky shromážděny v celých hordách přímo u hranic (přesně totéž dělali Němci, jen s tím rozdílem, že Sověti měli tanků víc). Při náhlém německém úderu byli sovětské tankisté postříleni dřív, než stihli doběhnout ke svým strojům, a tanky byly spáleny nebo ukořistěny bez posádek.

(V případě sovětského náhlého úderu na druhou stranu mohlo dojít k přesně totožnému efektu, s tím rozdílem, že německá armáda měla sedmkrát méně tanků než armáda sovětská, takže otázka jejich rozdrčení se tím výrazně zjednodušovala.)

Rudá armáda připravovala agresi, a proto byly její štáby a spojovací uzly přemístěny k hranicím. (Na druhé straně se odehrávalo totéž.)

Po náhlém německém úderu se tedy tankové masy ocitly bez velení.

Rudá armáda chystala náhlý úder ke dni 6. července 1941, a proto – stejně jako před každou grandiózní akcí – probíhala horečná příprava. V tankových jednotkách to vypadá následovně: výměna či utahování pásů, regulace motorů, distribuce přenosných vysílaček, výměna kol, rozborka kanónů. Už před zahájením těchto prací bylo pochopitelně nutno vyložit z tanků bojové zásobníky munice a odčerpat z nich palivo a oleje. (Němci prošli touto činností v polovině června.) Náhlý úder proti jakékoli armádě je za takovéto situace úderem smrtelným.

Rudá armáda byla, pravda, natolik silná a obrovská, že vydržela i tohle. Výsledek byl tedy následující: před ubitím dravce v jeho vlast-

ním doupěti rozebrali sovětští lovci své pušky, aby si je vyčistili, nao-lejovali a provedli poslední kontrolu. V tom okamžiku jim do domu vtrhl ten dravec. A právě proto dokázal Stalin nakonec obsadit jen po-lovinu Německa.

Rudá armáda chystala agresí, a proto byly desetitisíce tun náhrad-ních dílů pro tanky spolu se statisíci tun tankového paliva a munice soustředěny v pohraničním pásmu (totéž dělali i Němci, samozřejmě v nesrovnatelně skromnějších měřítcích). Následoval náhlý úder, so-větská vojska ustoupila o několik kilometrů – a byl konec.

Nejlepší tanky na světě zůstaly bez paliva, bez munice a bez ná-hradních dílů.

Rudá armáda chystala agresí, a proto se nepřipravovala na obranu.

Sovětská vůdcové nevěřili, že Německo je schopno zaútočit.

A k tomuto názoru měli velmi vážné důvody. Sovětská rozvědka po-dávala hlášení o situaci ve výstavbě německých tanků. Z hlášení se přímo vnucoval prostý a jediný závěr: Německo není na válku připra-veno a v nejbližších letech – dokud nevyvine těžké tanky – válku ne-zahájí. Jenže Německo ji zahájilo. (Co Hitlerovi zbývalo?) Německé letectvo náhle udeřilo proti sovětským letištím, což mělo ty nejstrašli-vější důsledky. Dokonce i bez munice, dokonce i bez paliva a náhradních dílů, dokonce i po ztrátě tisíců tanků u hranic a na ná-kladních vlcích byla síla sovětských tankových vojsk kyklopská.

Jenže nepřítel získal dominantní převahu ve vzduchu. Sovětské výzvědné letouny nemohou vzlétnout. A když vzlétnou, jsou sestřele-ny. Našemu sovětskému kyklopovi vyrazili oko. Bez výzvědných le-tounů nic nevidí. Jiné druhy rozvědky v této situaci nemůžou pomoci: dokud špioni dodají své mikrofilmy... V rychlém tankovém boji je nutno vědět právě v daný okamžik, co dělá nepřítel a kam zamířily jeho tankové klíny. Jenže náš kyklop je slepý. Mává ocelovými pěstmi a řve v bezmocném hněvu. Němci měli různě strašně málo tanků a všechny byly ještě ke všemu zastaralé. Ale viděli, zatímco Sověti byli slepí.

Klíč k pochopení událostí roku 1941 je nutno hledat také v kon-strukci sovětských těžkých tanků. Vraťme se k „zastaralému“ tanku T-35. Byl vyvinut coby „tank doplňujícího kvalitativního posílení při průlomu opevněných pásů“. Jednalo se o stálá opevněná pásma typu

„Heilsbergského trojúhelníku” v prostoru Königsbergu nebo obranné linie na ohybu tvořeném soutokem řek Odry a Varty.

Úkol prorážet opevněná pásma nepřítele byl plánován na červenec, jenže Hitler udeřil dřív – a daný úkol odpadl. Nástroj existuje, ale práce, pro kterou byl vytvořen, neexistuje. A nástroj musí být použit za jiným účelem. Přitom pro rychlý tankový boj nebyl T-35 určen.

Byl určen k boji proti nepřátelským pevnostem, které stojí na místě a nikam neutíkají. Byl určen pro poklidné, rozvážné kousání do betonu. Jenže v rychlém boji byl tank T-35 doopravdy neohrabaný, nešikovný a příliš vysoký.

I tank KV byl konstruován jako tank pro průlom. Obzvlášť zřetelně jsou útočné parametry vyjádřeny u tanku KV-2. Byl to tentýž KV, měl však velice mohutnou výzbroj a samozřejmě také druhou věž, aby bylo kam tu výzbroj umístit. KV-2 byl vytvořen v rekordně krátkém čase (za jeden měsíc) během „osvobozené” války proti Finsku. KV-2 si stihl zabojovat ještě předtím, než tato krátká válka skončila. KV-2 byl vyvinut na základě zkušeností s průlomem mohutných opevněných linií. Železobetonové palebné pevnůstky se daly zlikvidovat jedině děly velmi těžkého kalibru, a i to jen tehdy, když se je podařilo přitáhnout blízko a zasáhnout opěrnou část. Jenže přitáhnout dělo supertěžkého kalibru k pevnostem bylo prakticky nemožné: nepřátelští ostřelovači, kulometčici a dělostřelci likvidovali možnosti děl i tahačů dřív, než dělo stihlo zaujmout palebnou pozici.

I zrodila se myšlenka nainstalovat něco mohutného na podvozek KV a přikrýt to 100mm pancířem, který byl určen k výstavbě sovětských křižníků. Tato myšlenka byla ihned realizována tankem KV-2, a to tím, že na něj bylo umístěno to nejmohutnější, co šlo: 152mm houfnici. Houfnice je ze své podstaty útočnou zbraní. Houfnice má ostrou trajektorii. To je skvělé, když se postupuje kupředu a nepřítel se brání, protože ho útočník musí vykourit ze zákopů a bunkrů. Pokud se však bráníme my, pak je zapotřebí zastavovat ty, kdo na vás běží. Pro takovou práci je nutná nikoli houfnice uzpůsobená pro přímou střelbu, nýbrž dělo uzpůsobené pro střelbu balistickou. 152 mm houfnice na KV-2 je skvělá pro průlom. Cílem je betonové palebné postavení. To se nehýbe. Není tedy kam spěchat: nabijeme své monstrózní dělo a střílíme. Ovšem v obranné válce, v rychle probíhajícím boji

nemá houfnice obrovské ráže žádné výhody. Musí se dlouho nabíjet. A ani granáty pro KV nepatří k těm, které jsou nezbytné pro obrannou válku. Nejsou určeny k prorážení pancíře, k zastavení nepřátelských tanků, nýbrž k prorážení betonu. Jenže na sovětském území nestojí a nemůžou stát žádné německé betonové stavby. Aby bylo možné se s takovými stavbami setkat, bylo by nutné překročit hraniční řeku. Bylo by nutné prodat se do Východního Pruska.

Tam stojí u Königsbergu železobetonové obranné stavby nepřítele, nebo na okrajích Berlína, na Seelovských výšinách. Mimochodem: všechny tanky KV-2 byly v červnu 1941 shromážděny tam, kde bylo jejich místo: v Litvě, u hranic Východního Pruska.

Na vlastním území jsou protibetonové granáty naprosto k ničemu, stejně jako 152mm houfnice instalovaná na tank. Po 22. červnu byla také výroba KV-2 okamžitě zastavena. Ne proto, že by KV-2 zastaral, nýbrž proto, že v obranné válce prostě taková obluda nenašla práci – v obranné válce je zapotřebí nástrojů jiného druhu.

7

Někteří historikové neustále dokazují, že Rudá armáda nebyla připravena na válku. Podívejte se, říkají, roku 1945 ukončily sovětské tanky válku v Berlíně, Vídni, Praze, Pchjongjangu a Port Arturu. Není to snad důkaz slabosti? Není sporu o tom, že Stalin ukončil válku s velmi skromnými výsledky. Nelze však souhlasit s tím, že takový rozvoj událostí byl jediný možný, že Rudé armádě bylo za všech okolností souzeno ukončit válku dobytím Berlína a nic víc.

Dějiny mají nekonečné množství variant vývoje, a Sovětům připadla ta nejhorší z nich. Zato Hitler měl takové štěstí, jako nikdy nikdo jiný. Konal se souboj bez sekundantů, Hitler vystřelil první a zasadil Stalinovi smrtelný úder. Celý zbytek války sestával už jen z Hitlerových pokusů dobít smrtelně raněného Stalina. Jenže Stalin měl ještě tolik sil, že se ho nepodařilo dobít, i když byl tak těžce zraněn. Není divu, že krví zbrocený Stalin zakončil válku bez zvláštního lesku.

Jenže dějiny měly i jiné možné varianty: Hitler například odkládá svůj úder ještě jednou – a sám se ocitá pod Stalinovou sekerou. Takové nečekané údery cepínem do lebky měl Stalin v oblíbě. Jeden úder proti německým letištím – a německé tankové skupiny ztrácejí mož-

nost vidět prostory bitev. Zní to paradoxně, ale je to tak – náhlý úder proti letištím oslepuje tankové divize. Další vývoj situace si lze snadno představit: údery německých jednotek připomínají boj s vyraženými očima. V takové situaci by navíc nebyl ztracen sovětský tankový průmysl, takže výroba tanků včetně těžkých by mohla být nepoměrně vyšší než ve skutečnosti.

Připomeňme, že před válkou měl Sovětský svaz tři střediska výroby tanků – Leningrad, Stalingrad a Charkov. Každé z nich samo o sobě převyšovalo kapacity všech ostatních tankových továren na světě dohromady. Sověti však byli vystaveni náhlému úderu a ztratili na hranicích strategické zásoby, letectvo, tanková vojska, dělostřelectvo – a bez nich pak museli vydat zásoby doněckého uhlí, záporožského hliníku a oceli z Dněprodzeržinska, ztratili téměř veškerý válečný průmysl, a to včetně jediné továrny na světě, kde se vyráběly tankové diesely a jež stála v Charkově. Už v červenci 1941 byly dodávky dieselů z Charkova přerušeny, Pitěr nebyl ztracen, ale byl blokován, a o jaké tankové výrobě se dá mluvit v blokovaném městě, bez oceli a energie? Ani Stalingrad nebyl ztracen, ale kolem něj se děly takové události, které rozhodně neprospívaly harmonické práci místní „traktorové“ továrny. Takže čtyři tisíce KV, vyrobené před zásadním přelomem ve válce, byly vlastně výsledkem čisté improvizace. Jednalo se fakticky o minimum, které dokázal vyprodukovat průmysl v nejstrašnější ze všech teoreticky možných situací po zastavení či ztrátě VŠECH tankových továren a po úplném přerušení výroby tankových dieselů. Čtyři tisíce KV – to je počet, který se podařilo vyrobit po přemístění tankového průmyslu na Ural a na Sibiř, kde v listopadu roku 1941 probíhala montáž KV na mrazu pod širým nebem. Zkuste přemístit Detroit na Aljašku a zahajte tam výrobu. Zkusme přesunout martinskou pec nebo válcovnu pancířů řekněme o sto metrů doleva nebo doprava a potom zkusme zahájit výrobu. – Takže čtyři tisíce KV představovalo katastrofické minimum. V jakékoli jiné situaci by byla výroba sovětských těžkých tanků vyšší.

Na druhé straně 89 těžkých tanků, vyrobených před stalingradským přelomem, představovalo maximum, kterého se podařilo dosáhnout v té nejprůhodnější situaci, jakou si jen lze představit.

V jakékoli jiné situaci, například při ztrátě energetických zdrojů v Rumunsku, by byla německá výroba nižší.

Válka byla konfliktem kontinentálním, a tedy tankovým. Těžké tanky zaujímaly mezi ostatními tanky tu pozici, kterou zaujímají boxeři těžké váhy mezi všemi ostatními boxery: jakmile vstoupí do ringu těžká váha, nemá tam boxer jiné váhové kategorie co dělat.

Hitler měl nepochybně skvělou armádu i výzbroj. Přízněji však alespoň sami sobě, že v rozhodující oblasti, tedy ve výrobě těžkých tanků, byl Stalinův stupeň připravenosti na válku o něco vyšší než Hitlerův.

Historikové nás přesvědčují, že Stalin nemohl na Hitlera zaútočit roku 1941, protože tehdy ještě neměl všechno připravené k válce.

Nejbližší termín zahájení války – a to „s minimálními šancemi na úspěch” – prý byl rok 1942. Budiž, budeme s tím souhlasit. Potom však pochopíme i Stalina, který viděl německou „připravenost” na válku a také nikterak nechtěl věřit, že Hitler je schopen zaútočit roku 1941. Srovnajme si znovu čísla a zeptejme se historiků: v jakém roce byl Hitler schopen zaútočit alespoň s „minimálními šancemi na úspěch”? Vojenská věda vyžaduje, aby měl útočník minimálně trojnásobnou převahu. V opačném případě se útok mění v dobrodružný podnik. Tehdy útočník riskuje, že skončí tak, jak skončil Adolf Hitler. Zeptejme se historiků: v jakém roce mohl Hitler dosáhnout trojnásobné převahy ve výrobě těžkých tanků?

Někteří historikové obviňují Stalina z krátkozrakosti: copak to bylo tak těžké, odhadnout Hitlerovy záměry? Pokud přece začali němečtí konstruktéři v květnu 1941 črtat nákresy prvního německého těžkého tanku, pak musí v červnu následovat útok – no to je snad jasné!

Z krátkozrakosti však netřeba obviňovat Stalina, nýbrž některé historiky: Stalin měl roku 1941 těžké tanky už nakreslené, vyrobené z kovu, vyzkoušené na polygonech a v bojích; tyto tanky už byly sériově vyráběny, nacházely se už ve výzbroji jednotek a po nocích byly tajně přesunovány k německým hranicím. Bratři historikové, je to tak těžké, odhadnout Stalinovy záměry?

KAPITOLA DVACÁTÁ DRUHÁ

Jaké tanky považovat za lehké?

Na jaře 1941 vydal Hitler rozkaz ukázat sovětské vojenské delegaci naše tankové továrny a výcviková střediska. Hitler zvláště zdůraznil, že má být ukázáno všechno a nic se nemá skrývat. Poté, co si sověští důstojníci všechno prohlédli, kategoricky odmítali věřit, že tank PzKpfw IV je našim nejtěžším tankem. Neustále opakovali, že před nimi schováváme naše nejnovější tanky.

Generálplukovník H. Guderian (Panzer Leader, London, Futura 1974, str. 143).

1

Pro historika jsou hlavní věci fakta. Pro agitátora pak intonace.

Komunističtí historikové často sklouzávali z výšin vědecké analýzy do nížin křiklounství. O „lehkých a zastaralých“ sovětských tancích hovořili tak opovržlivým tónem, že si k nim každý utvořil trvale pohrdavý vztah. O německých tancích ovšem tyto historikové neřikali nic. Vznikal tudíž následující dojem: Stalin měl lehké a zastaralé tanky, zatímco Hitler těžké a nejnovější. Tento efekt vzbuzovali křiklouni s úspěchem.

Už jsme si ujasnili, že roku 1941 byly VŠECHNY Hitlerovy tanky zastaralé. Nyní dodávám: a všechny byly lehké. Podíváme se na ně zblízka. Nejdříve se však zaměříme na Stalinovy lehké tanky.

Skutečně, Stalin měl mimo jiné i množství lehkých tanků. Ale na tom není nic špatného. Tank je jen nástroj. Pracovní nástroj.

Existuje taková práce, pro kterou se lépe hodí perlík, a jiná práce, na kterou je lepší vzít kladívko.

Tank plnil ve dvacátém století tutéž úlohu jako v předchozích staletích kavalérie. Jízda se tradičně dělila na těžkou a lehkou. Zdálo by se, že těžká jízda musí být lepší než lehká: obrovský chlap na obrovském koni, celý v brnění, dokonce i kuň má brnění, v pravé ruce kopí (může mít i tři), v levé neprůbojný štít...

Ovšem takový mongolský koník, ten byl docela malý, ani jezdec nebyl žádný obr, neměl žádnou obrněnou ochranu a byl vyzbrojen pouze lukem a zakřivenou šavlí.

Čingischán dobyl nedozírné prostory a pokořil milionové národy jen s lehkou jízdou. Těžké rytíře neměl. Čingischán je nepotřeboval.

A to z následujícího důvodu: v taktice vítězíme zbraní. K boji potřebujeme mohutné zbraně a těžké pancéřování. Ve strategii však vítězíme manévrem.

Jak ale mohl mongolský voják bojovat s udatným rytířem? Odpověď zní: on nebyl tak hloupý, aby s ním bojoval. Jeho výhoda spočívala v rychlosti, manévrovací schopnosti – a chcete-li, v dojezdu.

Za den a noc dokáže projet takovou vzdálenost, jakou by neujel žádný rytíř. A proto je Čingischánův koník schopen porazit manévrem kohokoli. Rytíři se seřadili do boje, jenomže lehká mongolská jízda boj nepřijímá, prostě rytíře objede, sebere jim trén – a pálí za sebou mosty, města a vesnice. S výhodou pohyblivosti mohla mongolská jízda kdykoli udeřit na křídlo či do týlu – a v případě neúspěchu mohla prostě ujet, odpoutat se. Mongolská jízda se mohla držet v blízkosti nepřítele a vyčerpávat ho, aniž by přitom byla dosažitelná. Jako cikánata na trhu: malí, drzí, hbití, čilí, ještě na tebe dělají ksichty – a zkus chytit aspoň jednoho.

Právě tak jednala mongolská jízda v blízkosti silného nepřítele: vždy byla nedaleko, vždy byla nepolapitelná, ale její přítomnost vyčerpávala jako roj hnojných much. Pohyblivost lehké jízdy znamenala, že Mongolové jsou schopni kolem jakéhokoli vojska vždy otrávit studny, zapálit stohy, vyplnit města a vesnice – a následně v rychlosti ujet tam, kde najdou vodu a potraviny.

Lehký tank v boji proti těžkému tanku, to je totéž co mongolský jezdec proti rytíři zakutému do pancíře: tomu lehkému se ve střetu dobře nepovede. Pokud jste si však usmysleli provést blitzkrieg, pak nebudete potřebovat na tanku v první řadě mohutnou výzbroj a těžké pancéřování, nýbrž v první řadě pohyblivost, rychlost a dojezd. Těžký pancíř a mohutná výzbroj vám bude jenom překážet.

2

Nyní se zaměříme na hmotnost německých tanků. Předem upozorňuji, že nic nepochopíme, pokud si nejdřív neujasníme, co je to lehký tank, střední a těžký.

Jednotná mezinárodní klasifikace nikdy neexistovala. Každý stát používal svou vlastní. Ale i v rámci jednoho státu docházelo ke změnám pohledů a to, co bylo včera považováno za těžký tank, mohlo být dnes chápáno jako tank střední – a tak podobně.

Výsledek je následující:

Americký tank M24 – 18,3 tuny;

Německý tank PzKpfw IIIA – 15,4 tuny.

Ten americký tank je považován za lehký, zatímco ten německý, který je o něco lehčí, je řazen mezi střední.

Roku 1941 se německá armáda střetla v boji se sovětskými tanky KV-1 o hmotnosti 47 tun. V německých dokumentech je tento tank nazýván supertěžkým. Po dvou letech byl do výzbroje německé armády zařazen Panther vážící 44,6 tuny. Hmotnostní rozdíl vůči KV-1 byl nevelký. Podle dané logiky měl být tedy Panther nazýván rovněž jako supertěžký. Ale nikdo jej tak nenazývá. V krajním případě by měl být řazen aspoň mezi těžké tanky. Komunisté však trvají na tom, aby byl Panther řazen mezi tanky střední.

Americký tank M26 (o bojové hmotnosti 41,7 tuny) je těžký, zatímco těžší Panther se za těžký tank nepovažuje.

Výsledkem je, že v německé armádě se tank PzKpfw IIIA o hmotnosti 15,4 tuny a Panther o hmotnosti 44,8 tuny dostaly do stejné kategorie středních tanků. To je něco jako když jeden boxer váží 50 kilo a jeho soupeř 150, ale oba jsou zařazeni do téže hmotnostní kategorie.

Britský experimentální tank Independent vážil 32 tuny a byl řazen do kategorie těžkých tanků. Francouzský B-1bis vážil rovněž 32 tuny a patří rovněž mezi těžké. I sovětský T-34-85 váží 32 tuny; je to ovšem tank střední.

V otázce hmotnostních kategorií nikdo neudělal pořádek. Toho ovšem využila rudá propaganda.

3

Musíme zavést obecný systém řazení. Nezáleží na tom, jaký.

Hlavně jednotný. Nejlépe takový, který ve válečných letech platil v Americe. Mluvíme-li totiž o sovětských a německých tancích, pak bude pro nás americký systém neutrálnější a nikdo si nemůže stěžovat. Britskou stupnici použít nelze, protože britské tanky se nerozdělovaly podle hmotnosti, nýbrž podle určení na pěchotní, křížníkové atd. Ostatní státy nevyráběly tanky v celém spektru hmotnostních kategorií, takže neměly vlastní klasifikační systém. Užití amerického systému je výhodné i proto, že byl jednoduchý a logický: všechny tanky do 20 tun jsou lehké, do 40 střední a do 60 těžké. Užití amerických metrických tun pro klasifikaci vlastních tanků bylo vyvoláno tím, že americké tanky musely operovat hlavně v Evropě, kde existovalo dělení mostů v dvacetitunové stupnici. S americkým systémem se pracuje nejsnadněji: máme před sebou čtyřicetitunový most a hned víme, že po něm projedou všechny tanky kromě těžkých.

Americký systém se hodil i k převážení tanků na lodích, prámech a železničních plošinových vozech: na plošině o nosnosti 20 tun lze převážet jakékoli lehké tanky, ale žádné větší... Použití amerického systému krajně zjednodušovalo propočty při úpravách vojenských silnic, řízení přepravy, stavbě pontonových mostů atd.

Pokud se někomu nelíbí americký systém, lze užít jakýkoliv jiný, ale proboha pro všechny jednotný.

4

Nyní se podíváme na Hitlerovy tanky.

Roku 1941 měl tanky čtyř typů: PzKpfw I, PzKpfw II, PzKpfw III a PzKpfw IV.

PzKpfw I byl přijat do výzbroje roku 1934. Jeho bojová hmotnost činila 5,4 tuny, posádka 2 muži. Výzbroj – žádné kanóny, 2 kulomety. Pancíř proti kulkám – 13 mm. Motor – 100 hp. Rychlost 40 km/hod. Dojezd 170 kilometrů.

PzKpfw II byl přijat do výzbroje roku 1936. Bojová hmotnost 7,6 tun, v pozdějších modelech do 10 tun. Posádka 3 muži. Výzbroj :

kanón 20 mm a jeden kulomet. Motor – 140 hp. Pancíř proti kulkám, u prvních modelů o tloušťce 13 mm.

PzKpfw III byl přijat do výzbroje roku 1937. Bojová hmotnost – 15,4 tun. Výzbroj – kanón 37 mm a dva kulomety. Pancíř – 15 mm. Motor – 250 hp. Rychlost – 35 km/hod. Dojezd – 165 km.

PzKpfw IV byl přijat do výzbroje roku 1937. Bojová hmotnost – 18,4 tun. Motor – 250 hp. Pancíř – 15 mm. Rychlost – 31 km/hod. Dojezd – 150 km. Výzbroj – 75mm kanón s krátkou hlavní a dva kulomety.

Závěr: všechny německé tanky byly lehké. Všechny totiž vážily pod 20 tun.

Typy PzKpfw I a PzKpfw II byly přitom velmi lehké. Všechny měly pancíř proti kulkám a slabou výzbroj. Ani jeden z nich nemohl být použit proti nepřátelským tankům. Zdálo by se, že PzKpfw IV byl vyzbrojen dobře. Ale není tomu tak: jeho 75mm kanón měl totiž krátkou hlaveň a tudíž nízkou počáteční rychlost náboje a vysokou trajektorii. Pro boj proti tankům se takový kanón nehodil a nebyl k tomu ani určen – jeho úkolem bylo likvidovat kulometná hnízda a lehké dělostřelectvo.

A s těmito tanky vstoupil Hitler do druhé světové války.

Ke dni 31. srpna 1939 zahrnoval tankový park Německa několik set ukořistěných československých lehkých tanků a 2 977 tanků německé výroby. Konkrétně se jednalo o 1 445 tanků PzKpfw I, 1 223 PzKpfw II, 98 PzKpfw III a 211 PzKpfw IV.

Závěr: Německo vstoupilo do druhé světové války se směšným počtem špatných tanků.

5

Podle podivné německé klasifikace byly tanky PzKpfw III a PzKpfw IV považovány za střední. To je typická hitlerovská šalba.

Tanky o váze 15 tun, s pancířem proti kulkám a 37mm kanónem přece v kategorii středních tanků vůbec nemají co dělat, stejně jako tanky o váze 18 tun se 75 mm kanónem s krátkou hlavní. Ale i když

nazveme tyto tanky jako střední, i tehdy dostaneme dosti divoký obrázek, ani tehdy není Hitlerův vstup do druhé světové války vysvětlitelný.

K 1. září 1939 měl Hitler:

těžkých tanků – 0;

takzvaných „středních“ tanků – 309;

velmi lehkých tanků – 2668.

A co ukořistěné československé tanky?

Nespěchejte, k nim se také dostaneme a taky se zasmějeme.

A do toho si přijde maršál Sovětského svazu S. F. Achromějev (Vojenno-istoričeskij žurnál 4/1991, str. 31) a vypráví historky o tom, že Sovětský svaz nebyl vůbec na nic připraven a roku 1939 že se musel zachránit diplomatickým manévrem – paktem Molotov – Ribbentrop: „Kdyby nebylo této smlouvy, Sovětský svaz by byl zavlečen do války už roku 1939, a to za ještě horších podmínek, než roku 1941.”

Tento horůrek nám udatní maršálové vyprávěli 50 let: kdyby byl Molotov nepodepsal 23. srpna 1939 pakt o zahájení druhé světové války, pak by Hitler zaútočil na Polsko, zničil by je během září a dále by bez zastavení pokračoval do Minsku, do Smolenska, Moskvy, Kujbyševa a dál a dál a ještě dál.

To je děsivé. Pro toho, kdo tomu nerozumí.

Námítka: za prvé bylo jednoznačně zjištěno, že rozkaz k rozpracování plánu útoku na Sovětský svaz byl Hitlerem vydán dne 21. července 1940. Předtím žádné plány války proti Sovětskému svazu neexistovaly a němečtí generálové neměli ani jejich teoretické náčrty.

Z toho vyplývá, že Stalinovy obavy byly neopodstatněné (pokud je Stalin vůbec měl).

Za druhé, podpisem paktu se Stalinem na konci srpna musel Hitler ztratit měsíc září na rozdrčení Polska.

A pak měl jako v říjnu zaútočit na Sovětský svaz? A to se směšným počtem tanků, z nichž polovina váží 5 tun a má jen kulometnou výzbroj? A druhá polovina není o moc lepší.

Útočit v říjnu a po ruských cestách se hnát na Moskvu v tancích, jejichž drtivá většina má motory o výkonu 100 až 140 hp? Jak daleko se proderou blátem? A pak je listopad. A každý ví, co následuje po

listopadu. A zde opět vyvstává otázka po zimních olejích, tankovém palivu, které se v mrazu nerozkládá, a zase by se muselo mluvit o beraních kožiších. Ale i kdyby se Hitler (bez plánů) rozhodl zaútočit na Stalina v říjnu 1939, nemohl by to učinit. Blitzkrieg v Polsku měl za následek prakticky úplné vyčerpání dojezdových možností všech německých tanků. Otevřeme opět paměti německých tankových generálů: motorový dojezd byl vyčerpán – a proto byly VŠECHNY německé tanky vráceny do továren na generální opravu. Od října 1939 do února 1940 sice německé tankové jednotky existovaly, ale... bez tanků.

Takže podpis smlouvy o zahájení druhé světové války nebyl nikterak diktován Stalinovým strachem. Maršálové si budou muset vymyslet něco lepšího.

Nyní dodejme, že v roce 1939 měla Rudá armáda 2 595 obrněných vozů, jejichž většina byla vyzbrojena 45 mm kanóny, které byly schopné prorazit jakýkoli německý tank. Už jen tato síla naprosto stačila k tomu, aby byl zastaven německý vpád.

Mimoto měla Rudá armáda roku 1939 asi 9 000 tanků T-26 se stejným pancířem proti kulkám, jaký měly tanky německé, a přibližně s týmiž provozními vlastnostmi, ale s mocnější palebnou silou: měly kanóny ráže 45 mm a 2-3 kulometry. I kdybychom ignorovaly zmíněné obrněné vozy, pak stačily tanky T-26 bohatě k tomu, aby zničily německou tankovou sílu – a to velmi rychle.

Hitler měl 98 kanónů ráže 37 mm na tancích PzKpfw III proti 9 000 Stalinových 45 mm kanónů na tancích T-26. Na pozadí takovéto aritmetiky poněkud bledne Stalinova nepřipravenost na válku, není-liž pravda?

Jenže německý PzKpfw IV měl krátkou hlaveň ráže 75mm... Ani toho se však nebojme: i Sověti měli odpovídající variantu, jmenovala se T-26A – „dělostřelecký tank“. Byl vyzbrojen kanónem ráže 76 mm s krátkou hlavní. Ráží měl tedy o 1 mm vyšší. To je jenom maličkost, ale příjemná.

Mimochodem, i Stalin měl k dispozici tanky, které byly vyzbrojeny pouze kulometry: T-37 a T-38. Rozdíl spočíval v tom, že Stalinovy kulometné tanky byly plovoucí a Hitlerovy nikoli. V celém zbytku světa neexistoval tehdy ani jeden plovoucí tank. A jen těch plovoucích

kulometných tanků měl Stalin třikrát víc než Hitler neplovoucích kulometných.

Navíc k tomu všemu měl Stalin tanky BT. Jejich výroba byla zahájena roku 1932. To ještě Hitler nebyl u moci. A v Německu ještě nebyly žádné tanky. První tank oné slavné série byl BT-2. Vážil 10 tun, měl pancíř 13 mm, 37 mm kanón a 1-2 kulometry. V těchto parametrech odpovídal tomu nejlepšímu, co měl Hitler roku 1939. A pokud jde o jízdní vlastnosti, ostře převyšoval všechno, co existovalo na celém světě. Jeho motor měl na tehdejší podmínky obudný výkon – 400 hp. Tento výkon byl ještě zdůrazněn malou hmotností tanku. Vzpomeňme zde, že hmotnost není nízká proto, že má tank tenký pancíř (Hitler na tom nebyl lépe), nýbrž díky racionálnímu umístění motoru a převodů.

Spojení výkonu 400 hp a nízké hmotnosti vytvořilo měrný výkon 40 hp na každou tunu váhy. A když pomlouvači rozprávějí o naší hlouposti a nepřipravenosti na válku, nebudeme jim oponovat, jen si pro sebe poznamenejme následující:

ANI JEDEN TANK NA SVĚTĚ NEDOSPĚL NA KONCI 20. STOLETÍ K TĚMTO PARAMETRŮM.

Vychvalovaný Hitlerovský Panther, vyrobený roku 1943 a od některých lidí nedomyšleně nazývaný nejlepším tankem druhé světové války, měl 700 hp na 45 tun hmotnosti. Vypočítejte si měrný výkon.

A Königstiger měl 700 hp na 68 tun hmotnosti.

Když nás rudá propaganda přesvědčuje, že tanky BT měly rychlost všehovšudy pouhých 70 kilometrů za hodinu, nehodlám s tím hned tak souhlasit. K tomu se ještě vrátíme.

Roku 1933 byl namísto BT-2 zahájena výroba tanku BT-5. Vylepšení spočívalo v tom, že namísto 37mm kanónu měl kanón ráže 45 mm. Roku 1939, při vstupu na polské území, Hitler ještě neměl takové kanóny, jako byly ty, kterými disponovaly tanky T-26 a BT-5 na počátku 30. let. Ohledně pancíře se BT-5 vyrovnal německým tankům, ale ohledně jízdních vlastností je převyšoval natolik, že ani Německo, ani žádná jiná země na světě se nemohly těmto vlastnostem vyrovnat tehdy, stejně jako se a nimi nemohou rovnat dnes, na počátku 21. století.

Roku 1935 zahájil Sovětský svaz výrobu tanků BT-7. Pancíř byl zesílen na 22 mm, hmotnost vzrostla na 13,8 tuny a výkon motoru činil až 450 hp. Existovala též verze BT-7A se 76mm kanónem s krátkou hlavní.

Bylo vyrobeno asi 600 BT-2, 1 900 BT-5 a 4 600 BT-7.

To není všechno. Roku 1939 zahájil Sovětský svaz výrobu tanků BT-7M. Bojová hmotnost – 14,65 tun. Hlavním vylepšením byl dieselový motor o výkonu 500 hp. Rychlost – 62 km/hod. na pásech a 86 km/hod. na kolech. (To jsou oficiální čísla. Ve druhé části knihy vyslovím svůj osobní názor ohledně těchto čísel: rychlost byla vyšší.) Dojezd činil 400 kilometrů a na kolech 900.

A teprve úplně na závěr byl – koncem roku 1939 – přijat do výzbroje KV a posléze T-34.

Pokud máte dost trpělivosti, jednou se dostaneme i k letectvu, ponorkám a také k dělostřelectvu, v němž byla Stalinova převaha přímo drtivá.

8

Dokonce, i kdybychom ignorovali sovětské těžké dělové pancéřové vozy, i tehdy měl Stalin proti 98 německým 37 mm tankovým kanónům 600 zrovna takových kanónů na BT-2 a 15 500 výkonnějších 45 mm tankových kanónů na T-26, BT-5 a BT-7. Proti 211 Hitlerovým tankovým kanónům ráže 75 mm s krátkou hlavní měli Sověti 600 kanónů ráže 76 mm s dlouhou hlavní na tancích T-28 a 60 na T-35, a kromě toho neznámé, ale rozhodně obrovské množství 76mm kanónů s krátkou hlavní na T-26A a BT-7a.

To vše je stav ke dni 1. září 1939. V září bojovalo Německo v Polsku a neslo ztráty. Tanky se přitom opotřebovávaly i tehdy, pokud se nedostaly do přímé nepřátelské palby. Rudá armáda v Polsku prakticky nebojovala. Rudá armáda uskutečnila vlastně jen vítězný pochod. Hitler vrhl do Polska všechny své tanky, zatímco soudruh Stalin jenom zlomek svého neomezeného počtu. Od 1. října 1939 vyžadovaly všechny německé tanky opravu a kontrolu, zatímco tanky soudruha Stalina nikoli.

Kdokoli si to sám spočítal, dojde k jedinému a nevyhnutelnému závěru: roku 1939 mohl Stalin zničit Německo.

Z toho ovšem plyne otázka, proč tedy...

Odpověď: soudruh Stalin si Hitlera nepřestoval proto, aby ho zardousil předčasně.

9

Výkřiky však neutichají: Stalin byl vystrašen německou vojenskou silou! Zhypnotizován! Stalin zaútočit nemohl! Nejdřív tak roku 1942, a to s minimálními šancemi na úspěch! Drtivá německá technická převaha! Sověti nemohli bojovat proti Německu, mohli se bránit jedinečnou diplomacií! Vydáním Polska Hitlerovi k roztrhání jsme zachraňovali sebe! Nic jiného nám nezbývalo, než se zaštitit Polskem!

Na pozadí těchto maršálských výkřiků je proti nám otáčena veškerá tanková statistika. Maršál Achromejev dokazoval, že roku 1939 jsme byli nepřipraveni. Při drtivé kvalitativní a 160násobné početní převaze, pokud jde o podstatné tankové kanóny, jsme se (podle Achromejeva) báli bojovat!

Tedy mělo hned zaznít: No, to je tedy voják, ten Achromejev! (A s ním také Kulikov, Jazov, Ogarkov, Mojsejev, Gračov a další.)

Jenomže o našich salonně-kabinetních vojácích nikdo nemluví.

Mluví se o všech Rusech: No, to jsou tedy vojáci, tihle Rusové!

Na pozadí této statistiky a mnoha prohlášení ministerstva obrany o nemožnosti bránit těmito silami Sovětský svaz vzniká nezbytně otázka (z té se nijak nevykrotíme), ohledně rozumových a fyzických schopností ruského národa.

O jeho plnohodnotnosti.

10

Otázka je zde – a bývá zodpovídána s chápavým úsměvem: lidský faktor, copak mohli Rusové proti Němcům... Jeden Němec s puškou je silnější než sto Rusů s tanky.

New York, list NRS ze dne 26. června 1989. Článek začíná fotografií. Přesně tak jako u Alfreda Rosenberga, teoretika rasové převahy Němců nad Slovany: na snímku jsou vojáci Rudé armády s tupými fyziognomiemi. Jistě, z milionu tváří lze vždycky vybrat jednu tupou držku. Smysl komentáře: Byli schopni bojovat? Dále je v textu mnoho zajímavého, například o našich tancích: „BT-7 byl vyzbrojen ubohým

45 mm kanónkem se dvěma kulomety rovněž nevelké ráže – 7,62 mm.”

Začneme od těch kulometů: na německých tancích konce 20. století slouží dvojice kulometů ráže 7,62 mm. A na konci století jim to stačí. Pokud však o půl století nazpět měly takovou dvojici kulometů sovětské tanky BT, tak to znamená (podle názoru listu NRS), že se jednalo o tanky zastaralé a výzbroj nedostatečně výkonnou.

Ještě zajímavější je informace listu NRS o 15 000 „ubohých kanónků” ráže 45 mm na sovětských tancích: Hitler ovšem neměl ani sto kanónů ráže 37 mm. Z toho lze odvodit, že Hitlerovy kanóny ráže 37 mm ubohé nebyly.

Stalin měl kromě ráže 45 mm také ráže 76 mm s dlouhými hlavními na tancích T-28 a T-35 a k sériové výrobě už byly připraveny tanky KV a T-34 s ještě delšími 76 mm hlavními, zatímco Hitler tou dobou neměl ani ň!

Hitler potřeboval ještě půl roku, aby vydal konstruktérům rozkaz začít s nákresy těžkého tanku.

A tak si holt žijeme, a našim „ubohým kanónkům” se smějí... a taky našim vojákům s tupými drážkami.

Pánové z listu NRS, jistý Alfred Rosenberg začínal zrovna tímhle: publikoval drážky zajatých sovětských vojáků a ptal se: Dokážou něco? Fašisté používali právě tento postup: z milionů zajatců vyhledali patřičné exempláře – samé odporné drážky – a do tisku s nimi.

Ale Alfréd se, pánové, zmýlil.

A špatně skončil.

11

Lze namítnout, jaký to má smysl, všimát si nějakého newyorského plátku?

Má. Ten plátek má dávné a zřetelné přátelské vztahy s ministerstvem obrany SSSR a jeho ústředním orgánem, naším drahým listem Krasnaja zvezda. Šéfredaktor NRS dokonce vystupoval na jeho stránkách. A všechna špína, která se objevuje v NRS, se pak nevyhnutelně objevuje v našem oblíbeném armádním orgánu: „staříčkový BT-7M” (Krasnaja zvezda 4. listopadu 1994). Tank, který byl přijat do výzbroje roku 1939 a vyroben roku 1940, byl tedy roku 1941 již staříčkový. Za-

to hitlerovský PzKpfw I byl vyroben už roku 1934, prošel celý hitlerovský předválečný tyjatr, všechny přehlídky a všechna cvičení, posléze projel Rakouskem, Československem, Polskem, Norskem, Francií, Jugoslávií a Řeckem – a tento stroj je tedy roku 1941 zbrusu nový. Sovětský BT-7M měl dieselový motor o síle 500 hp, který zůstal až do konce války snem pro všechny tankové velitele všech zemí, ovšem pro list Krasnaja zvezda je „staříčkový“. Zato hitlerovský spalovací motor o výkonu pětkrát menším je pro list Krasnaja zvezda zcela nový. Tank PzKpfw I do statistik začleňují, zatímco „staříčkový“ sovětský stroj z ní škrtají společně s typy T-28, T-35 a dalšími a dalšími. A 4000 sovětských plovoucích tanků vyškrtili také jako staříčké. V celém okolním světě neexistuje jediný plovoucí tank, ovšem tyto neexistující tanky považuje zřejmě ruské ministerstvo obrany za dočista nové a moderní.

Ta otázka rozumové plnohodnotnosti Rusů (z níž se nijak nevyroutíme) se nakonec objevuje i na stránkách listu Krasnaja zvezda.

A nejen otázka – je tam i odpověď. Tohle píše list Krasnaja zvezda 19. června 1993 o Rudé armádě na začátku války: „Velení armády sestávalo z nevzdělaných a dokonce ignorantských lidí. Nejvyšší velení bylo kvalitativně neplnohodnotné. Důstojnický sbor lze celkově charakterizovat podobným způsobem. Voják byl nedostatečně důvtipný a chápavý...” atd. atd.

Máme před sebou velkou otázku, KDE na tohle přišli soudruzi z listu Krasnaja zvezda. (V našem případě je zdroj přímo skandální: vojenská rozvědka USA. Ruský ústřední armádní list pokorně opakuje jakoukoli hnusotu americké rozvědky a ještě zdůrazňuje, že se jedná o pramen navýsost důvěryhodný.) Nyní je ovšem tohle svinstvo publikováno po celém světě. Pokud by ten hnus zveřejnila samotná americká rozvědka svým jménem, pak by se takové hloupé rozvědce smál celý svět – každý přece pochopí, že zde se americká rozvědka mírně řečeno zmýlila. Jestliže je však ta špína zveřejněna nikoli americkou rozvědkou, nýbrž ústředním orgánem ruského ministerstva obrany... pak je to už možné citovat v učebnicích a disertacích. Nikoli už s odkazem na americkou rozvědku, nýbrž na list Krasnaja zvezda: vždyť to říkají Rusové sami!

Pokud by se takové svinstvo objevilo v armádním listě jakékoli normální země, tak by poslanci parlamentu rozbili ministru obrany hubu a vyhodili by ho ze sedmého patra, dav by vypálil redakci a vojenské redaktory onoho listu by vlastenecky naladěni občané věšeli na kandelábrech.

V Rusku jim to ovšem prominuli.

Slovo pro armádního generála Gračova: Možná kdybyste se, Pavle Sergejeviči, častěji zmiňoval o svých vlastních schopnostech, jistě by to bylo rozumnější, stejně jako rozbor rozumových schopností chytráků z listu Krasnaja zvezda maskovaných coby ruští důstojníci, kteří mažou po vlastní zemi a vlastním lidu lejna.

Ale to jsme myslím poněkud odbočili.

O čem jsme to mluvili?

O fašistických tancích.

V květnu 1940 byla porážka Francie uskutečněna rovněž ponejvíce lehkými tanky. Podle informací generálplukovníka H. Guderiana se operace účastnilo 2 574 tanků. Z toho bylo 1 908 lehkých a 666 středních. Jenže střední tanky jsou takto hodnoceny, jak řečeno, jen podle podivných německých standardů.

Tanky každého typu byly vyráběny v sériích. Od série k sérii se zvyšovala hmotnost strojů.

V květnu 1940 vážil PzKpfw IIIF 19,8 tuny. Měl přitom stále ten 37 mm kanón. (Zatímco Sověti měli ubohé 45 mm kanonky, Němci disponovali těmito strašlivými 37 mm děly.)

Nejtěžším tankem při porážce Francie byl PzKpfw IVD. Vážil rovných 20 tun. Nesl přitom stále kanón s krátkou hlavní ráže 75 mm. Všechny tanky PzKpfw IV předchozích sérií hmotnosti 20 tun nedosahovaly.

Na sovětské území vstoupila německá armáda 22. června 1941 se 439 PzKpfw IV a 965 PzKpfw III (S. Zaloga, J. Grandsen: The T-34 Tank, London, Osprey 1980, str. 5).

Ostatní byly lehké.

Mezi tanky PzKpfw IV byly ke dni 22. června 1941 nejtěžší stroje vyrobené v sérii F; vážily 22,3 tuny. Ostatní série tanků tohoto typu vážily méně.

Mezi tanky PzKpfw III byly nejtěžší stroje série J; vážily 21,5 tuny

Před vpádem byla většina tanků PzKpfw III přezbrojena 50 mm kanónem, zůstaly však i tanky tohoto typu s původním kanónem ráže 37 mm.

12

Aha! Vykřiknou vesele kritikové: Takže se Němci taky dostali přes hranici 20 tun a teď už se jejich tanky dají považovat za střední?

Nespěchejte. Tanky byly vyvinuty coby lehké. Pokud byly postupně dovedeny až k hranici středních, vůbec z toho ovšem nevyplývá, že se kvůli tomu staly lepšími. Byl na ně navěšen doplňkový pancíř, za což se ovšem muselo platit rychlostí, dojezdem a schopností terénní jízdy. Dojezd byl evidentně neuspokojivý, a proto měl tank zezadu připojený barel na kolech s prvotřídním benzinem. Barel nebyl vůbec nijak chráněn. Má-li tank tahat po ruské silnici barel na kolech, rozhodně se tím nikterak nezvýší rychlost tanku ani jeho schopnost k terénní jízdě. A v boji navíc létají zbloudilé kulky, střepiny... To ovšem mluvíme o nepříjemnostech, které se přiházejí tam, kde není očekáván odpor.

Do většiny tanků PzKpfw III byly nainstalovány 50 mm kanóny, no tak prosím... Ale zase ne. Od roku 1939 uplynul určitý čas. Zatímco Hitler pomalu zdokonaloval své nedokonalé tanky, sovětsí tankoví konstruktéři vyrobili 700 „staříčkových“ BT-7M a mnoho dalších obdivuhodných strojů včetně plovoucího T-40. A kromě všeho ostatního navíc uskutečnili revoluci ve výrobě tanků: stvořili KV a T-34.

Ani ráže 37 mm, ani 50 mm a rozhodně ani 75 mm krátkohlavňová ráže neprostřelily těžký tank KV ani střední tank T-34. Generálmajor D. I. Osadčij bojoval na tanku KV. Názor tohoto frontového vojáka zní: „Lze bez zveličování říci, že na každý tank KV připadalo deset i více zničených nepřátelských strojů“ (Vojenno-istoričeskij žurnál 6/1988, str. 54). Takže 677 Stalinových KV už jen samo o sobě bez další pomoci plně převyšovalo všechny německé tankové jednotky.

Vůbec na tom nesejde, jestli byly na Hitlerových tancích kanóny ráže 37 mm nebo 50 mm: žádný z nich neprorazil pancíř KV. A to nemluvím o všelijaké Hitlerově doprovodné kulometné drobotině.

Kromě toho měl Stalin ke dni 22. června 1941 také 1 363 tanků T-34. I kdyby neměl nic jiného – ani BT, ani KV, ani T-26 –, stejně by tyto tanky byly silnější než všechny německé tanky dohromady.

Generálporučík D. Rjabyšev napsal: „40 nepřátelských tanků se bez překážek prodralo do prostoru velitelského stanoviště 12. tankové divize. Generál T. A. Mišanin proti nim poslal 3 tanky KV a 4 T-34.

Já jsem jim vyčlenil na pomoc 3 KV. Posádky těchto deseti tanků operovaly skvěle: dokázaly zničit všech 40 prodravších se tanků.

Sami jsme ztráty neměli díky tomu, že tankové kanóny fašistů nedokázaly probít čelní pancíř našich těžkých a středních tanků” (Vojenno-istoričeskij žurnál 6/1978, str. 72).

Střední tanky T-34 dokázaly úspěšně operovat i bez podpory KV.

Němečtí generálové to potvrzují. Generálporučík G. Blumentritt: „37 mm a 50 mm kanóny... jsou bezmocné proti tankům T-34...

Bylo zapotřebí přinejmenším 75 mm kanón, jenže ten bylo teprve nutno vytvořit” (Rokovyje rešenija / Osudová rozhodnutí, Sborník, str. 93).

Tato poznámka je pozoruhodná tím, že německý generál považuje za nutné teprve vytvořit 75 mm tankový kanón s normálně dlouhou hlavní, takže 75 mm krátkohlavňové kanóny na tancích PzKpfwIV, s nimiž německé tankové jednotky vstoupily na sovětské území, vůbec za kanóny nepovažuje. Má pravdu: pokud nelze z tankového kanónu střílet proti tankům nepřítele, tak co je to za kanón?

Za kanóny lze tedy považovat jen 37 mm a 50 mm tankové kanóny.

Přesně takové kanóny byly též ve výzbroji německých protitankových oddílů. Podplukovník E. Middeldorf: „Protitanková obrana je bezpochyby nejsmutnější kapitolou v dějinách německé pěchoty.

Trnitá cesta německé pěchoty v boji s ruskými tanky T-34 vedla od 37 mm protitankového kanónu, kterému vojáci říkali klapačka, přes 50 mm až k 75 mm protitankovému dělu s mechanickým potahem.

Zřejmě zůstane navždy nejasné, proč nebyl za tři a půl roku od okamžiku prvního objevení tanku T-34 vytvořen přijatelný protitankový prostředek pěchoty” (Taktika v ruské kampani, str. 23).

Existovaly tedy 37 mm kanóny na německých „středních“ tancích a ty byly pak nahrazeny ráží 50 mm – čímž se vlastně nic nezměnilo.

Roku 1941 neměl Hitler těžké tanky, ale neměl ani tanky střední.

Stalin měl střední tank T-34, který byl schopen prostřelit německé „střední“ tanky z jakékoli vzdálenosti, zatímco německé tanky vůbec nedokázaly soupeřit s T-34. Tak co je to tedy za střední tanky a kdo je má k čemu zapotřebí?

Avšak PzKpfw III a PzKpfw IV přece jen překonaly hranici 20 tun – váží 21 a 22 tun, tak bychom je měli uznat za střední aspoň čistě formálně, ne?

Ne, nemůžeme. Ne nadarmo jsem plýtvál papírem a časem, abych nyní mohl vysvětlit velmi jednoduchou věc: jejich konstrukce byla neracionální, takže těch několik tun na sobě tahaly úplně zbytečně.

Pokud by jejich konstrukce byla racionální, pak by se tyto nadbytečné tony shodily a dané tanky by se zcela podloženě vrátily tam, kam také patří: do kategorie lehkých tanků.

Opakuji závěr: ke dni 22. června 1941 byly všechny německé tanky nejen zastaralé, ale všechny byly ještě ke všemu lehké.

Slyším jízlivou námitku: Ale akademik Anfilov přece píše, že hitlerovský tank PzKpfw III nevážil 21 tun, nýbrž 38 tun.

Námitce jsem porozuměl.

A akademikovi nařežu.

KAPITOLA DVACÁTÁ TŘETÍ

O 38tunových tancích

Je to zvláštní, ale bez ohledu na drtivou porážku nespílají v SRN německé armádě tolik, jako v naší zemi spíláme své vítězné armádě.

Armádní generál M. Garejev, Mužestvo 5/1991, str. 276

1

Když mým protivníkům docházejí argumenty, vyzdvihují ten poslední a rozhodující: vždyť ty nejsi profesionální historik, ty nemáš tituly, hodnosti ani ceny, a podívej se na nás...

Otevřeně řečeno, je na co se dívat. Dívám se a závidím: řády, lesklé nárameníky, generálské lampasové kalhoty... Odhalím vám teď jedno tajemství: já bych taky chtěl mít řády, hodnosti a kalhoty s lampasy.

Utěšuji se však tím, že kalhoty s lampasy nejsou nakonec ve vědě to nejdůležitější. Utěšuji se tím, že pro miliony čtenářů je otázka, jaké kalhoty nosí autor knihy, kterou čtou, poměrně podružná. Utěšuji se také tím, že lampasové kalhoty ještě nezaručují, že jejich nositel dokáže projevit při zahryzávání se do žuly vojenských věd dostatek snahy. Příklad: armádní generál Machmut Achmetovič Garejev, bývalý zástupce náčelníka generálního štábu pro otázky vědy, doktor vojenských věd, profesor, skutečný člen Akademie přírodních věd Ruské federace a prezident Akademie vojenských věd. Armádní generál M. A. Garejev absolvoval Frunzeho vojenskou akademii se zlatou medailí a Vojenskou akademii generálního štábu rovněž se zlatou medailí. Na generálově krku se houpe obrovská hvězda ze zlata a platiny, posypaná brilianty. Armádní generál Garejev byl nejvyšším šéfem ruské vojenské vědy a jejím ztělesněním. Do jejího rozvoje vnesl nezanebatelný osobní vklad. Obecně vzato se armádní generál Garejev věnoval otázkám vojenské historie a konkrétně počátečnímu období sovětsko-německé války.

Podívejme se na jeho práci.

Jako příklad si vezmeme dílo M. Garejeva „Rok 1941 – začátek války” ve sborníku Mužestvo č. 5 z roku 1991.

Armádní generál Garejev měl díky svému postavení přístup ke všem vojenským tajemstvím. Postavení, které zaujímal v sovětské vojenské hierarchii a vojenské vědě umožňovalo – spolu s jeho tituly – doufat, že armádní generál přijde s něčím zcela neobyčejným.

A taky že ano.

Nebudeme se zabývat drobnostmi, jako že například armádní generál Garejev píše termín SSSR v ženském rodě: „... vystoupit proti SSSR tehdy, když bude oslabena v německo-sovětské válce”. To může být nakonec jenom překlep nebo tisková chyba. V generálově práci je však bohužel takových překlepů a tiskových chyb víc než je zdrávo.

Nelze však považovat za překlep zmínku o 28 divizích Druhého strategického sledu (str. 241), které zahájily pod krytím Sdělení TAS-Su tajný přesun k západním hranicím. Po celá desetiletí plavaly informace o 28 divizích z jedné knihy do druhé. Oficiální historikové prostě přepisovali to číslo jeden od druhého, dokud se z ní nestala absolutní a nezpochybnitelná pravda. Nikdo si prostě nedal práci sám ty divize spočítat. Stejnou cestou šel i armádní generál Garejev. Já jsem v „Ledoborci” dokázal, že Druhý strategický sled neměl 28, nýbrž 77 divizí. Nyní vydávám výzvy k souboji. Ale generálové boj nepřijímají. Uhýbají.

Armádní generál Garejev se s těmi divizemi pořádně sekl. Ze 77 jich vynechal 49. To je ovšem třikrát víc divizí, než kolik jich měla americká armáda v nejvrcholnějších okamžicích studené války.

Odpusťme však generálovi ty divize. Jedna divize čítá 10 až 15 tisíc vojáků. Vynechal 49 divizí – ale nebudeme zabíhat do takových maličkostí. Promineme mu to. Jenže generál se neobtěžoval spočítat ani armádní sbory. No, odpustíme mu i to.

Ale on nepočítal rovněž armády. On je prostě plete. Pro něho vypadají prostě stejně: když se splete a omylem napíše špatné číslo, ničeho si nevšimne. Plést dohromady 16. armádu s 10. armádou je ovšem totéž co plést si Lenina s Hitlerem: souhlasím, bylo mezi nimi mnoho společného, ale byly tam přece také určité rozdíly!

Na straně 255 sděluje armádní generál Garejev, že 16. armáda se nacházela v Bialystockém výběžku... Každý, kdo se zajímá o historii, ví, že 16. armáda v Bialystockém výběžku nikdy nebojovala.

16. armáda byly skvělá trestná armáda. Jejím prvním velitelem byl generálporučík Michail Fjodorovič Lukin. Tato armáda byla tajně zformována roku 1940. V květnu roku 1941 byla za podmínek nej-
přísnějšího utajení naložena do vlaků a převezena na Ukrajinu, do prostoru obce Šepetovka. Preventivní německý úder zastihl 16. armádu, stejně jako mnoho jiných armád, armádních sborů a divizí, ve vlacích...

Na straně 240 informuje generál o tom, že součástí Druhého strategického sledu byly čtyři armády: 16., 19., 21. a 22. Z toho vyplývá, že 16. armáda byla zároveň v Prvním strategickém sledu v Bielostockém výběžku i ve Druhém strategickém sledu. – Při výčtu čtyř armád Druhého strategického sledu pak generál kdovíproč vynechal 20. armádu. Není ani třeba být zástupcem generálního štábu a mít přístup ke zcela tajným archivům, aby si člověk zavedl kartičku ke každé armádě a zanášel si na ni všechno, co se dané armády týká. K tomu není ani zapotřebí snižovat se ke studiu vzpomínek generálů, úplně by stačilo přečíst si paměti maršálů: tam je ke každé armádě materiálu hromady. Odkazují profesora Garejeva na vzpomínky maršála dělostřelectva V. I. Kazakova, který byl roku 1941 dělostřeleckým generálmajorem a velitelem dělostřelectva 7. mechanizovaného armádního sboru. Dne 26. června přijel maršál dělostřelectva V. I. Kazakov coby člen velení svého sboru do Smolenska: „Ve Smolensku na nás čekal velitel 20. armády, generálporučík F. N. Remizov, náčelník štábu generálmajor T. F. Kornějev a velitel dělostřelectva V. S. Bodrov. Štáb této armády byl zformován na základě bývalého Orelského vojenského okruhu a dorazil do Smolenska nedlouho před námi” (str. 7).

Zajímavé, není-liž pravda? Před Sdělením TASSu z 13. června 1941 existoval Orelský vojenský okruh, kterému velel generálporučík Remizov, náčelníkem štábu byl generálmajor Kornějev a náčelníkem dělostřelectva okruhu generálmajor dělostřelectva Bodrov.

Zaznělo však podivné Sdělení TASSu o tom, že Sověti na Němce-ko útočit nehodlají – a zničehonic vznikla 20. armáda, která předtím neexistovala, veškeré velení okruhu přešlo do rámce této armády

a Orelský vojenský okruh zůstal vůbec bez velení. Hitler teprve zaútočil, ale 20. armáda už se tajně zformovala, už jela ve vlcích, došla do Smolenska a už je vykládána. V jiných vojenských okruzích probíhaly zrovna tak udivující záležitosti. Nemenší údiv vzbuzuje fakt, že zástupce náčelníka generálního štábu, armádní generál M. Garejev, píše vědeckou práci o „nepřipravenosti“ Stalina k válce, ale ve svém popisu vynechává nejen desítky armádních sborů a divizí, ale i celé armády. Ochotně věřím, že armádní generál M. Garejev nečetl paměti generálů. Ale aspoň ty vzpomínky maršálů jste si, Machmute Achmedoviči, přečetl? Věřím, že jste si nezavedl nejen složky, ale ani kartičky na brigády, divize a armádní sbory, ale na armády jste si je zavést přece jenom měl! Vždyť vy jste ve svém popisu nevynchal jen jednu armádu...

Z jakéhosi důvodu jste vynechal 24. armádu generálporučíka Kalina a 28. armádu generálporučíka Kačalova.

Zapomněl jste vysvětlit, jak se na rumunské straně najednou objevila 18. armáda generálporučíka Smirnova. Před Sdělením TASSu tam zmíněná armáda nebyla a generálporučík Smirnov velel vnitřnímu vojenskému okruhu – Charkovskému.

Ještě podivuhodnější je, co píše o válce generálplukovník D. A. Volkogonov, který rovněž vynechává divize po desítkách, vynechává armádní sbory a také celé armády. Přitom vynechává tytéž armády: Volkogonovův článek v listu Izvestija z 16. ledna 1993 uvádí 16., 19., 21. a 22. armádu, ale 20., 24. a 28. armády jsou vynechány. Dmitriji Antonoviči, jak se vám podařilo ztratit tři armády? A kdo od koho opisoval chyby? Vy od Machmuta Achmetoviče nebo on od vás?

A tu se v Moskvě objevuje „nezávislý badatel“ Gabriel Goroděckij a píše odhalující knihu proti mně. Podívejme se na jeho práce.

Obsahují velmi zajímavé soudy, ale jakmile přijde řeč na čísla, konkrétně na informace, že ve Druhém strategickém... Dál hádejte sami:

Goroděckij vynechává divize po desítkách, vynechává armádní sbory a celé armády. Čtyři armády uvedl a tři vynechal (str. 287).

A vynechal právě zmíněnou 20., 24. a 28. armádu.

„Nezávislý badatel“ přepisoval buď od Garejeva nebo od Volkogonova, což je ovšem prašť jako uhod'.

Nebo snad možná 20., 24. ani 28. armáda v rámci Druhého strategického sledu Rudé armády na počátku války vůbec neexistovala?

Jak to má můj čtenář poznat? Co když jsem si ty tři armády vymyslel já, zatímco u Garejeva, Goroděckého a Volkogonova je vše pojmenováno správně?

Ale to je právě to, že ty armády ve Druhém strategickém sledu byly – že tam byla 20., 24. i 28. armáda. Chcete se přesvědčit? Není nic snazšího: stačí otevřít knihy právě jmenovaných autorů! Když totiž tito autoři pro názornost doplňují text mapami, mají tam zakreslené všechno správně. Co se to vlastně stalo? Asi tohle: kdosi kdesi nesprávně spočítal armády a tři z nich vynechal – a experti to po něm opakují. Někdo jiný ovšem kreslil mapu a nakreslil ji správně.

Pročež titíž experti danou mapu zkopírovali. Výsledek je jasný: při čtení děl našich světlonošů historické vědy najdeme u každého čtyři armády Druhého strategického sledu: 16., 19., 21. a 22. Na mapě, kterou učený muž doplnil svůj text, pak máme vždy navíc ještě 20., 24. a 28. armádu.

Totéž sledujeme u „nezávislého badatele“. Podle textu na str. 287 se jednalo o čtyři armády, zatímco na mapě (str. 296) je armád sedm.

Nutno uznat, že mapa byla (kýmsi neznámým) sestavena mistrovsky.

A na té mapě je 20. armáda zakreslena v oblasti Rogačeva a Žlobinu.

Výborně, Gabrieli! Místo soustředění 20. armády máte na mapě vyznačeno úplně správně. A 24. armáda je umístěna do oblasti Brjanska.

Přesně jako ve skutečnosti. A 28. armáda je v prostoru Vjazmy. Jenom v textu o tom není ani slovo.

Gabrieli, my se spolu pereme na stránkách časopisů už od roku 1985. Já jsem vlastně tvůj chlebodárce. Nebýt mě, kdo by tě v Kremlu krmil nomenklaturními dobrotami? Přiznej se, buď kamarád, proč máš na mapě všechno správně, a v textu ti řadí nesmysly?

A to, mezi námi řečeno, dočista tytéž nesmysly, jaké najdeme v knihách Anfilova, Mercalova, Volkogonova, Garejeva...

3

Tak to u nás také bylo zavedeno: Volkogonov píše knihu, ztrácí se mu armády, ale na mapách má všechno správně. Nikdy totiž nesrovnával svůj text s mapami. Ani Garejev. A po nich ani „nezávislý badatel”.

To je, pánové, cena za kolektivní tvorbu. Tohle je tedy úroveň našeho oficiálního vědeckého myšlení. Když mi ovšem říkají, že Volkogonov s Garejevem užívají naprosto tajné archivy, k nimž já nemám přístup, s tím musím plně souhlasit. A pořádně jim to závidím.

Přijde čas, a Rusko mě do svých archivů pustí. To je nevyhnutelné.

Dosud jsem ovšem nucen vystačit si s tím, co leží na povrchu. Já však mám před profesionály jednu přednost. Rozpracoval jsem si totiž systém a jsem připraven odpovídat před jakoukoli televizní kamerou, před miliony diváků na otázky typu: Kdo se nacházel napravo od 3. pěšího praporu 142. pěšího pluku 5. Vitebské pěší divize nesoucí titul Československého proletariátu a řád Rudého praporu a náležející k 16. pěšího armádního sboru 11. armády?

Trochu se zamyslím a pokusím se odpovědět: napravo byl 3. pěší prapor 328. pěšího pluku 48. pěší divize nesoucí titul Kalinina a náležející k 1. pěšímu armádnímu sboru 8. armády.

Pokud se pak ti profesionálové, kdož mají přístup k tajným archivům a kteří vynechávají a pletou nejen divize a armádní sbory, ale celé armády, někdy rozhodnou dát se se mnou do souboje před televizní kamerou, já jsem na to připraven: zatelefonujte jakémukoli nakladateli mých knih – a miliony televizních diváků nám budou sekundovat. Odhalte mě, soudruzi profesionálové.

4

Na straně 161 cituje profesionál, armádní generál Garejev, maršála Sovětského svazu B. M. Šapošnikova: „Mobilizace je opium války.”

Ach, Machmute Achmetoviči, hašiš a heroin, to by se vám líbilo!

Knihu maršála Sovětského svazu Šapošnikova „mozek armády” jste dozajista četl – ale četl jste ji nepříliš pozorně. Boris Michailovič Šapošnikov vůbec o žádném opiu nic nepsal. Poslední kapitola jeho knihy „Mozek armády” se jmenuje „Mobilizace – ódium války”. Ve všech mně známých vydáních Šapošnikovovy knihy je název kapitoly

vytištěn velkými tučnými písmeny, nemluvě o to, že ve všech vydáních považovali redaktoři za nezbytné připojit k učenému latinskému termínu čísílko a v poznámce vysvětlit, co to slovo znamená.

Vy jste, Machmute Achmetoviči, nepochopil význam Šapošnikovovy knihy, nepochopil jste její obsah, neujasnili jste si terminologii a nenašel jste čas přečíst si její význam v poznámkovém aparátu. Což se dá odpustit, protože tam je to vytištěné jen malými písmenky...

Vy si pletete opium s mobilizací! Chápete rozdíl mezi kokainem a strategickým rozvinutím jednotek?

Já bych tomuto profesionálovi rozhodně nedělal ostudu, ale když už se svými spoluautory zavedli řeč na professionalismus, pak se musím ohnat. To máte, Machmute Achmetoviči – spolu s vaším spoluautorem Andrejem Nikolajevičem Mercalovem – ode mě jako protiúder. Přijměte jej na památku.

Nebudu čtenáře nudit množstvím divokých příkladů z vědeckých prací akademika Garejeva, z nichž každý by si zasloužil veřejný výsměch. Už se zastavíme jenom u jednoho. Na straně 229 své vědecké práce se armádní generál Garejev zmiňuje o 35tunových německých tancích.

V naší historické literatuře uvádějí učení mužové tam či jinde 35tunové a 38tunové německé tanky.

Je pochopitelné, že 35 a 38tunové tanky převyšovaly svými parametry naše tanky BT – toto hledisko vyjadřovali naši vojenští experti po celá dlouhá desetiletí. Naposledy tak učinil generálplukovník G. F. Krivošejev, který vystřídal armádního generála M. Garejeva ve funkci zástupce náčelníka generálního štábu v otázkách vědecké práce. Generálplukovník Krivošejev sdělil, že tyto tanky převyšovaly naše BT-7 (Vojenno-istoričeskij žurnál 4/1991, str. 36).

Skutečně, už jen srovnání hmotnosti je ve prospěch německých tanků. BT-7 vážil 13,8 tuny. Mohl snad úspěšně bojovat proti německým 35tunovým tankům, nemluvě už o těch 38tunových?

Naši historikové a generálové zařadili 35 a 38tunové tanky do kategorie tanků středních. Někteří je považují dokonce za těžké.

Je zcela přirozené, že kremelští experti chválí německé 35tunové a 38tunové tanky a mají zato, že když už se nevyrovnaly parametrům

našich T-34 a KV, pak evidentně převyšovaly všechny ostatní sovětské tanky. To je oficiální hledisko. Toto hledisko panuje už padesát let.

Takové srovnání hovoří jasně – ani se nechce ho provádět.

Oficiální historikové je ovšem také neprovádějí. Všechno je přece jasné i bez srovnání.

5

Ani já jsem nepochyboval o tom, že 35tunové a 38tunové tanky jsou lepší než naše BT. Do věku 13 let.

Potom se stalo tohle: přečetl jsem si, že u Němců se na konci války objevily protitankové řízené rakety, například „Rotkópchen” – Červená Karkulka. Tento název mě překvapil, vždyť je tak něžný a laskavý. Tak nějak nevojenský. Němci mají vůbec slabost pro krásná pojmenování. Ale proč nevymysleli názvy pro některé svoje tanky?

Co je to, ten 35tunový tank? Nebo ten 38tunový? Copak ty tanky nemají pojmenování? Neříkáme přece: 150kilogramový generál, ani 180kilogramový maršál. Mnozí generálové a někteří maršálové mají přece své křestní jméno, jméno po otci a někdy i příjmení.

Ale i každý model zbraně má přece své číslo, často i více čísel, a kromě toho také nějaký název. A Němci, to jsou romantikové, ti dávali svým zbraním s oblibou zvučná jména. Obzvlášť tankové technice: „Sobol”, „Nosorožec”, „Lev”, „Slon”, „Kuna”, „Čmelák”, „Vosa”, „Kulový blesk”. A to už nemluvím o názvech jako je „Panter” nebo „Tygr”.

Ale co to má být 35tunový tank? Nebo 38tunový? Vždyť to přímo řeže do ucha. Tady něco nehraje. Že by dva typy tanků zůstaly bez indexů a beze jmen? No to bychom neudělali ani my. A žádná armáda na světě neměla žádný model výzbroje bez indexu nebo jména.

Tehdy jsem studoval na Voroněžském suvorovském vojenském učilišti (pět let ve Voroněžském a dva v Kalininském). Šel jsem do knihovny. Sebral jsem všechno, co tam měli o německých tancích, a zjistil jsem, že v Německu měli skutečně tanky, které se jmenovaly 35 (t) a 38 (t).

Vzhledově však vůbec na 35 nebo 38 tun nevypadaly. Byly takové chciplé, vyzáblé. A proč je to písmeno v závorkách? Jsou to vůbec tuny?

Rozhodl jsem se, že proberu systém indexů německé tankové techniky. A to jsem také udělal. Například se v německém wehrmachtu nacházel tank T-34 (r). Co to znamená? To je přece náš sovětský T-34, ukořistěný v bojích a zařazený do německé armády.

K sovětskému indexu byl však kdovíproč přidáno to malé písmenko „r”.

Nebo třeba německé tanky BT-7 (r), KV-1 (r), KV-2 (r), T-26 (r). To jsou všechno naše ruské tanky. A Němci k nim všem připisovali do závorky malé písmenko „r”. Něco to písmenko určitě znamenalo.

Němci měli ve výzbroji také ukořistěné francouzské tanky, například S-35. Takový tank dostal v německé armádě název S-35 (f).

I každý další typ francouzských tanků si v německé armádě uchovával svůj index, k němuž však Němci připojili písmenko „f”. Němci brali vůbec do své výzbroje všechno, co se jim podařilo získat v bojích, a k indexům ukořistěných amerických tanků přidávali písmenko „a”, zatímco u polských zase bylo písmenko „p”. A člověk ani nemusí být velkým stratégem, aby zachytil logiku celé záležitosti: k indexům ukořistěných tanků bylo připojováno písmenko, které označovalo zemí výrobce. Když byly do německé armády začleněny italské tanky, dostaly k indexu písmenko „i”, holandské dostaly písmenko „h” a britské „e” (englisch). Nu, a písmenem „t” byly označovány ukořistěné československé tanky – tschechisch. Takže písmeno „t” vůbec neznamená tuny, nýbrž stát, kde byly tanky vyrobeny.

V Československu měli tank, vyvinutý roku 1935, a ještě jeden, vyvinutý roku 1938. Německo obsadilo Československo – a československé tanky byly přijaty do výzbroje wehrmachtu. Tanky v něm získaly indexy 35 (t) a 38 (t), což znamenalo „český tank z roku 1935” a „český tank z roku 1938”.

6

Při dalším průzkumu jsem zjistil následující: „35tunový tank” vážil 10,5 tuny a „38tunový tank” vážil ještě méně: 9,5 tuny.

Tyto tanky byly ztělesněním technické zaostalosti nejhoršího druhu, což je vidět i prostým okem: jejich pancíř nebyl svařovaný, jednotlivé pláty byly spojeny nýtováním. To byla tatáž předpotopní úroveň, jakou bylo tehdy možné vidět v Americe.

Srovnávat takovéto „35tunové“ a „38tunové“ tanky s našimi BT nemá smysl.

Když už ale generálplukovník Krivošejev jednou prohlásil na celý svět, že Sověti byli na válku zcela nepřipravení a že československé tanky ve výzbroji wehrmachtu převyšovaly naše BT, tak to srovnání přece jenom provedeme. Generálplukovníku Krivošejevovi a jeho přímým nadřízeným – náčelníkovi generálního štábu a ministrovi obrany – sděluji stejně jako profesionálním historikům z listu *Vojeno-istoričeskij žurnál*, publikujícím díla armádního generála Garejeva a generálplukovníka Krivošejeva, že „35tunové“ tanky měly benzínové motory o výkonu 120 hp a „38tunové“ o výkonu 140 hp.

Doporučuji generálnímu štábu, aby je srovnal s našimi diesely V-2 o výkonu 500 hp, které vlastnily tanky BT-7M. A dokonce i naše nejhorší, nejstarší tanky BT-2 měly 400 hp.

„35tunové“ tanky jezdily rychlostí 35 km/hod. (*Encyclopedia of German Tanks of World War Two*, London, Arms and Armor Press, 1978, str. 41-47). Zato náš BT-7M měl dokonce jen oficiálně rychlost 86 km/hod. a ve skutečnosti vyšší.

„35tunový“ tank měl dojezd 190 kilometrů a BT-7M 900 kilometrů (I. P. Šmelev: *Tanky BT*, str. 24). Československé tanky byly vyzbrojeny 37 mm kanóny, zatímco BT měly kanóny ráže 45 mm. Některé – BT-7A – měly 76 mm kanón.

BT převyšovaly československé tanky v kvalitě pancíře, měli racionální kompozici, nesrovnatelně lepší tvar trupu – a pancéřové pláty se na tancích BT pochopitelně nestloukaly nýty, nýbrž se svařovaly.

„35tunové“ a „38tunové“ tanky byly natolik slabé, že v zimě přes noc přimrzávaly k půdě a samy se od ní nedokázaly odtrhnout. To je také důvod, proč jsou na jakékoli fotografii v zimním období zachyceny, jak stojí na kládách nebo prknech. Jinak by přimrzly. A jak potom odtrhnete takový tank od země?

Německá armáda neměla nic lepšího, takže musela vzít zavděk i těmito tanky. Ve válce proti Francii, kde nebyl odpor, se tyto tanky

osvědčily velice dobře. Kvalita britských a francouzských tanků té doby je všeobecně známá. Proti nim se dalo s úspěchem využít cokoli, co bylo po ruce. Dokonce i „35 tunové” tanky. Ale v Rusku se s takovými tanky nedalo dělat nic. Také je na konci roku 1941 všechny vyřadili. A darovali svým spojencům.

Ale ani tam se s nimi těžko dalo co pořídit. Svéhlavost těchto tanků se stala všude předmětem anekdot a žertů.

7

Nyní se podíváme na práce hlavního experta, pokud jde o počáteční období války, akademika, doktora atd. atp. V. A. Anfilova. Napsal velmi mnoho knih, ale ve všech opakoval stále totéž. Otevřeme například stranu 72 v knize „Krach Blitzkriegu”. Anfilov zde píše:

„Z jednotek byly vyřazeny... všechny 35tunové tanky; minimální hmotnost tanku PzKpfw III byla nyní 38 tun.”

Zde je popleteno úplně všechno. Anfilov si plete německé tanky s ukořistěnými československými, nemá ponětí o parametrech ani německých, ani československých tanků. Německé tanky PzKpfw IIIJ, jejichž výroba byla zahájena v březnu 1941, vážily 21,5 tuny (Encyclopedia of German Tanks of World War Two, London, Arms and Armor Press, 1978, str. 58-67). Všechny předchozí modely vážily méně.

Anfilov spletl německý tank PzKpfw III s československým „38tunovým”, který, jak nyní už víme, vážil 9,5 tuny.

Každá zmínka v našem tisku o „35tunových” a „38tunových” tankách představuje naši národní ostudu. Jak jinak to ještě nazvat?

Druhá světová válka v Sovětském svazu byla studována velmi podivně. Skupiny akademiků dělaly dojem, že studují válku. Výsledek přímo bije do očí. Německý blitzkrieg, to je tanková válka. Abychom pochopili rok 1941, musíme začít studiem německých tanků.

V létě 1941 měl wehrmacht ve výzbroji čtyři typy německých tanků od PzKpfw I po PzKpfw IV a rovněž zahraniční ukořistěné tanky, mezi nimi i československé, kterým kdosi začal říkat „35tunové” a „38tunové” tanky. Ale hlavní expert na blitzkrieg, který píše knihu a do jejího názvu vepisuje slovo „Blitzkrieg”, nemá o předmětu vlastního výzkumu ani nejmenší ponětí.

Studium blitzkriegu představovalo pro Anfilova jeho hlavní pracovní náplň. Tomuto studiu zasvětil Anfilov život. V Kubince u Moskvy se nachází nejbohatší tankové muzeum na světě. Britský Bovington je dobrý, ale s Kubinkou se srovnávat nemůže. V Kubince jsou shromážděny skvělé kolekce tankové techniky. Pro koho? Na co? Asi pro ty, kteří ty tanky profesionálně studují. Pro ty, kdo píšou knihy o tankovém blitzkriegu. Pro soudruha Anfilova. Pro veřejnost to bylo všechno nepřístupné. Veřejnost tam nepouštěli, protože to tam bylo rezervované jen pro experty. Copak si hlavní expert ohledně právě těchto tanků nenašel za celý život jediný den času, aby navštívil toto bohaté muzeum, vybudované speciálně pro něho?

Přitom by nebylo zapotřebí tam prohlížet úplně všechno: stačilo by podívat se na čtyři německé a dva československé tanky. Nic víc nebylo potřeba, stačilo si ujasnit, že existovaly čtyři německé typy a kromě toho typy ukořistěné, že tanky vyrobené v Německu se odlišovaly od ukořistěných a že těm ukořistěným by nikdo nehádal 35 či 38 tun už od pohledu.

Později bylo muzeum v Kubince otevřeno pro veřejnost. To by bylo, zajet si tam na den. Když už nedostal přidělen čas na takovou návštěvu, nyní si tam mohl zajet aspoň ve volném čase coby zvědavý zájemce. Aspoň na hodinku. Nakonec, vždyť by mu stačilo deset minut: celý život psal o blitzkriegu a německých tancích, tak proč by se ze zvědavosti jednou nepodíval, jak vlastně vypadají?

Ale kdeže. Anfilov o to nemá zájem. Celý život mlel nesmysly jako Lenin z obrněného auta, v jeho případě vlastně z „38tunového“ tanku – a nikdy se nezajímal o to, na čem to vlastně stojí.

Ani zástupce náčelníka generálního štábu v otázkách vědy (jeden ani druhý, stejně jako jejich předchůdci) nemají ponětí o tom, jaké tanky mělo vlastně Německo ve výzbroji.

Právě díky svému výzkumu otázek počátečního období války se armádní generál Garejev vyšvihl tak vysoko. Právě počáteční období války představuje jeho koníček, sféru jeho zvláštního zájmu.

Otázka: a jakpak že dokázal absolvovat dvě vojenské akademie a to ještě se zlatými medailemi? Že by tohle byla standardní úroveň absolventů Frunzeho vojenské akademie a vojenské akademie generálního štábu? Nebo že by si snad armádní generál Machmut Garejev

prostě ty diplomy, medaile, vědecké tituly a hodnosti, stejně jako vojenské hodnosti a vysoké funkce koupil?

8

Garejev neustále opakuje, že naše tanky byly lehké a zastaralé.

Jenže generál si nedal tu práci, aby sovětské „lehké a zastaralé“ tanky srovnal s tanky, kterými disponovalo Německo.

Nejprekvapivější na tom je, že to byl právě samotný armádní generál Garejev, kdo ve své práci hovoří o tom, že v Německu bylo vylito méně špíny na Hitlera a jeho armádu, než v naší zemi na naši armádu. Armádní generál Garejev to říká s hraným rozhořčením a staví se tak, že on sám je čistý, tedy že on sám rozhodně na svou zemi a její armádu nikdy špínu nelil. Existují prý nějaké temné síly, které naše dějiny pomazávají špínou. Machmute Achmetoviči, a copak vy osobně právě těm silám nestojíte v čele? Copak to nejste vy, kdo je řídí?

Nechápu v této souvislosti pozici některých mých kritiků. Já jsem vystoupil s knihou, jejíž podstata spočívá v tom, že nejsme hloupější než jiní. Na tuto knihu se obořilo krupobití kritiky. A naši oficiální historikové, v jejichž čele byl opět Machmut Garejev, vychvalují Hitlerovu armádu, která měla údajně ve výzbroji 35tunové a 38tunové tanky, proti čemuž ovšem nikdo neprotestuje.

Soudruzi drazí, na čí mlýn to lijete vodu?

9

A tu vystoupí plukovník Andrej Nikolajevič Mercalov, doktor historických věd, profesor, autor nesčíslných atd. atp.

Andrej Nikolajevič mě osočuje z toho, že nejsem nositelem vysokých hodností a zvučných titulů. Za příklad uvádí sám sebe: doktor historických věd, profesor, i jeho dcera je doktorkou historických věd a profesorkou, přičemž profesor Mercalov píše ve spolupráci právě s Machmutem Garejevem.

Andreji Nikolajeviči, otázka pro vás: A proč jste neprotestoval, když váš spoluautor M. Garejev psal o 35tunových tancích? Báli jste se? Nebo jste se taky nikdy vojenské historii nevěnoval? Proč jste mlčel, když profesor Garejev pletl vojenské termíny dohromady?

Nemusel jste ho veřejně napadat, stačilo přátelsky mu mezi čtyřma očima napovědět: „Machmute Achmetoviči, tady něco není v pořádku...”

Když někdo něco neví, dá se mu to prominout. Bylo by však promínutelné, kdyby doktor matematických věd neznal násobilku? Dá se vám odpustit, Andreji Nikolajeviči, jako profesorovi a doktorovi historických věd a expertovi ohledně počáteční fáze války, když nevíte, jaké tanky měli Němci k dispozici právě v této počáteční fázi?

Vy se holedbáte přístupem do archivů, ale k čemu vám ty archivy jsou, když jste se nenaučil pracovat ani s veřejně přístupnou literaturou? A když jste se za celý život neobtěžoval zajet si do tankového muzea?

Sovětský svaz produkoval nejvíc inženýrů, lékařů a učitelů na světě. Jednoho dne byla v Uzbekistánu provedena nečekaná zkouška mezi studenty ekonomie v posledním ročníku. Dostali tehdy jediný, ale velice obtížný úkol: odečíst jednu polovinu ze dvou třetin. Úkol to byl pochopitelně velice těžký, ale řekněme si otevřeně, že ekonom by měl při své práci skutečně ovládat nejen marxisticko-leninskou metodologii. Zkoušející chápali, že se jedná o složitý úkol, a neurčili tedy studentům žádnou lhůtu: někomu na to stačí všehovšudy hodina, ale jiný na to potřebuje třeba celý den, ba možná i dva. Správně odpovědělo 23% dotázaných. Z takového výsledku by snad bylo možno mít radost. Neštěstí však bylo v tom, že všichni ostatní správnou odpověď dát nedokázali.

Co dělat s takovými ekonomy? Snadná odpověď: vydat jim diplomy, někomu se zlatou medailí a někomu bez ní. Bylo snad jiné východisko? Dříve přece absolvovali zrovna takoví studenti. A později rovněž. O co jsou tihle horší? To vidí jenom ti, kteří je nyní vyzkoušeli. Ale jejich předchůdce takto nezkoušeli. A diplomy jim vydali. A ekonomové vyrazili do širého světa s cestovními doklady do života. A pokud není s naší ekonomikou všechno v pořádku, musíme za to poděkovat právě takovýmto ekonomům...

Nebudu se uchylovat k paralelám, ale nezdá se vám, Andreji Nikolajeviči Mercalove, že specialista ohledně počátečního období války, který sám nikdy nepočítal divize a armádní sbory, který vynechává celé armády a který nemá ponětí, co měly znepřátelené země za tanky,

se velice podobá ekonomovi, který si neosvojil elementární aritmetiku? Naše oficiální historická věda se nachází v tomtéž stavu, jako naše ekonomika. Historikům už se nevěří. Za sedmdesát let úporné práce jsme dospěli k tomu, že neexistuje učebnice dějin pro obyčejnou školu, které by se dalo věřit aspoň ze čtvrtiny.

Nemáte na tom osobní zásluhu? Nebyl jste to vy, kdo ve spolupráci s Garejevem, Anfilovem, Volkogonovem a Krivošejevem dovedl vědu do stavu naprostého idiotismu? Vy jste profesionální historik, ale má cenu se tím honosit na pozadí úspěchů naší historické vědy? Vám se zdá podezřelá úroveň mých znalostí v oblasti vojenské vědy. Andreji Nikolajeviči, já vím velmi málo. Vám se zdá, že vím mnoho, ale to platí jen v porovnání s vědomostmi náčelníka generálního štábu a jeho zástupce ohledně otázek vědy. Divit byste se měl jejich úrovni. Ta je opravdu podezřelá.

A pokud se domníváte, že amatérští badatelé jsou naprosto neschopní, pak se vynasnažím dokázat vám opak. Roku 1993 vydalo v Moskvě nakladatelství „Hobby-kniha” (už ten název!) skvělou knihu Igora Pavloviče Šmeleva o sovětských tancích série BT.

V knize je mnoho nového a zajímavého, například se v ní poprvé sdělují počty vyrobených tanků BT, což se v časopisu Vojenno-istoričeskij žurnál člověk nedočte. Autor provedl srovnávací analýzu tanků BT se zahraničními tanky, včetně tanků 35 (t) a 38 (t), tedy s československými tanky ve výzbroji wehrmachtu. Autor textu ty tanky správně pojmenoval, přesně je popsal a svědomitě porovnal jejich technické parametry. Autor textu není generálem ani profesorem, ba ani doktorem věd. Má nad vámi vlastně jedinou výhodu: on má o předmět svého výzkumu zájem.

Takovým lidem by měly být udělovány vědecké tituly a funkce.

KAPITOLA DVACÁTÁ ČTVRTÁ

Svědék nalezen!

Hurá! Říjen už přišel!

S. Puškin (v díle profesora G. Goroděckého Mit „Ledokola” / Mýtus „Ledoborce”, str. 25)

1

Sovětský svaz byl připraven na válku jako nikdo jiný.

Komunisté musejí tuto připravenost na válku pomazat špínou, aby si jí nikdo nevšiml. A tak pracují.

Mažou.

Ze zahraničí povolali „vědeckého profesora” G. Goroděckého a ten napsal knihu Mýtus „Ledoborce”. Na první pohled to vypadá, že ta kniha je namířena jen proti mně, ale na druhý se ukazuje, že jenom proti mně nemíří...

Člověka to potěší, když o něm píšou knihy. Jenom je škoda, že není snadné se do té knihy začíst. Zkoušel jsem to několikrát, a nic.

Knihy je příliš nudná. A tak jsem začal knihu číst pozpátku – ne od první stránky, ale od poslední. A hned to začalo být zajímavé.

Nuže, poslední věta celé knihy působí jako slavnostní finále o nás všech, o obyvatelích bývalého svazu i o jeho vůdcích: „Všichni byli přesvědčeni, že britské loďstvo pluje plnou parou po Baltském moři, aby společně s Hitlerem zaútočilo na Leningrad a Kronštadt” (str.338).

Goroděckého kniha vlastně pojednává – máme-li ji obsáhnout jedním pohledem – o naší celonárodní zbabělosti. Zbabělost, máme-li věřit Goroděckému, je základním rysem našeho národního charakteru. Tím Goroděckij svou knihu začíná a tím ji také končí.

Po úvodu, který se mu roztáhl do dvou kapitol, se Goroděckij pustil do hlavního tématu: „RUSKO V OBKLÍČENÍ”. To je začátek třetí kapitoly. Goroděckij vypráví dojemný příběh o tom, že nás chudáky od 20. let obklíčili nepřátelé ze všech stran a chtěli na nás zaútočit

– od Finska a Estonska až po Afghánistán a Írán. A celá sovětská země se toho strašně bála.

Téma strachu prochází celou knihou. Největší strach měl pochopitelně Stalin: „Stalin byl zhypnotizován německou válečnou silou...” (str. 345). A všichni Sověti byli vystrašení do té míry, že dočista ztratili soudnost a věřili, že britské loďstvo se sjednotí s německým a „plnou parou” se řítí Baltským mořem, aby spolu zahájily palbu na Leningrad... Všichni v Sovětském svazu – máme-li věřit Goroděckému – všichni věděli o blížícím se Churchillově a Hitlerově loďstvu a všichni očekávali jeho úder každou minutou. Goroděckij popisuje také chudáka Stalina, který je na jedné straně k smrti vyděšen a „zhypnotizován silou” a na straně druhé zhypnotizován není, ničeho se nebojí, odmítá věřit v možnost německého útoku a posílá do onedlouhdy již zmíněných pekel autora agenturního hlášení o připravenosti Německa k zasazení úderu (str. 323). A na pozadí tohoto všeobecného sovětského děsu a zmatku jedná britský velvyslanec, moudrý Cripps, který se snaží vysvětlit Stalinovi, Molotovovi a Vyšinskému ty nej-jednodušší věci, ale nenalézá u nich pochopení...

2

Nyní uveďme fakta.

Británie vyhlásila Německu válku dne 3. září 1939. Od tohoto okamžiku až po červenec 1941 potopily německé ponorky 2 038 britských obchodních lodí (viz Kapitola devátá) a přivedly tím Británii na pokraj porážky.

Válka mezi Británií a Německem nebyla vůbec taková „podivná”, jak nám ji popisovali komunisté. Má zde na co vzpomínat jak britské, tak německé obyvatelstvo, takže si snad smíme vzpomenout i my. V říjnu 1939 pronikla německá ponorka U-47 do zálivu hlavní základny britského loďstva Scapa Flow, potopila britskou bitevní loď Royal Oak a nepozorovaně vyklouzla do otevřeného oceánu.

V prosinci britské křižníky v jižním Atlantiku během vleklého boje poškodily a zahnaly do neutrálního přístavu německou kapesní bitevní loď Graf Spee, kde jej posádka potopila.

Po porážce britských a francouzských sil na kontinentu v květnu 1940 pronáší Churchill dne 4. června svůj nejslavnější projev: „Nikdy

se nevzdáme.” Dne 30. června obsadily německé jednotky Normanské ostrovy. V tisíciletých dějinách Británie to byl první případ, kdy nepřítel obsadil část britského území. Německé ponorky spustily opravdový teror proti prakticky bezbrannému britskému obchodnímu loďstvu a německé letectvo zahájilo vzdušný útok, který vstoupil do historie jako „bitva o Británii”. Německé letectvo provedlo masivní nálety na britská města, zabilo tisíce lidí a zničilo obrovské materiální hodnoty. Některé stopy válečného ničení se bristký lid rozhodl uchovat navždy. Navštivte Bristol a prohlédněte si tam zříceniny kostelů v centru města...

V průběhu „bitvy o Británii” Královské letectvo německý vzdušný útok odrazilo a samo započalo s bombardováním německých měst.

Přímým svědkem této situace byl Molotov. Dne 13. listopadu 1940 soudruh Molotov mile rozprávěl se soudruhem Ribbentropem v Berlíně. „Místo rozhovoru: protiletecký kryt v budově říšského ministerstva zahraničí” (SSSR – Německo. 1939-1941. Dokumenty a materiály o sovětsko-německých vztazích od září 1939 do června 1941. Seřadil J. Fefšinskij, New York, Telex 1983, str. 121). Proč spolu dva ministři rozprávěli v protileteckém krytu? Inu proto, že britské letectvo té noci nemilosrdně bombardovalo Berlín. A předcházející noci se soudruh Molotov sešel s Hitlerem. Do protileteckého krytu se neuchylovali, ale „se zřetelem k možnému leteckému poplachu byly u tohoto bodu rozhovory přerušeny a odloženy na zítřek” (tamtéž, str. 109).

V první polovině roku 1941 dosáhly válečné akce mezi Británií a Německem kritického vypětí.

V noci z 9. na 10. dubna 1941 provedlo britské bombardovací letectvo masivní úder na Berlín.

Dne 20. května 1941 byla zahájena letecká výsadeková operace, která byla nejmohutnější v německých dějinách a možná nejskvělejší v dějinách všech armád – obsazení Kréty. Na ostrově bylo dislokováno 32 000 britských a 10 000 řeckých vojáků. Aniž disponovali početní převahou, obsadili němečtí výsadkáři tento ostrov za několik dnů a vyhnali z něho či zničili početně silnější síly britské a řecké armády.

Jednohlasný závěr válečných expertů té doby zněl: Obsazení Kréty je generální zkouškou hitlerovských parašutistů před výsadekem na Britských ostrovech.

Dne 24. května 1941 se přihodilo cosi, co je v britských námořních dějinách nazýváno jejich nejčernější stránkou. V Atlantiku se největší koráb britského loďstva Hood pustil do boje s největším korábem německého loďstva, křižníkem Bismarck. Boj trval 8 minut. Po jediném přímém zásahu Hood explodoval a za několik vteřin zmizel pod hladinou. Z 1 416 členů posádky se zachránily tři osoby.

Jenže britské loďstvo Bismarcka dohnalo. Dne 27. května jej svou palbou poškodily dvě bitevní lodě, načež jej dva křižníky dorazily svými torpédy. Pro německé loďstvo to byla nenahraditelná ztráta.

Od tohoto okamžiku začal přelom v námořní válce ve prospěch Británie a obě strany to chápaly.

V boji na obchodních komunikacích však k přelomu ještě nedošlo. V červnu 1941 potopily německé ponorky 61 britských obchodních lodí o celkovém výtlaku 310 000 tun. Britské loďstvo potopilo od 3. do 23. června 1941 jen 9 německých zásobovacích plavidel.

Nicméně ztráta německého panství na moři byla celkem jasná. Bez velkých hladinových lodí nelze panství na moři udržet.

V červnu bombardovalo německé letectvo Manchester. Britské letectvo pětkrát bombardovalo základnu německých ponorek v bretaňském Brestu a rovněž průmyslové oblasti Porúří.

Dne 13. června poškodilo britské letectvo německou kapesní bitevní loď Lutzow, která tím byla na sedm měsíců vyřazena z boje.

Dne 15. června byl v severní Africe zahájen mohutný útok britských jednotek.

Dne 16. června odrazily německé jednotky útok britských vojsk a způsobily jim obrovské ztráty...

3

Mezi Německem a Británií tedy zuřila krutá válka. Mohl snad Churchill bojovat proti Hitlerovi a zároveň sjednotit své síly s Hitlerem... k útoku proti Stalinovi?

Stalo se někdy ve světových dějinách, aby dva státy bojovaly proti sobě a zároveň aby sjednotily své síly k náhlému útoku na třetí, neutrální stát?

Nejde vůbec o to, čím opilecké žvanění Goroděckij opakoval. Jde o něco jiného: Věřím sám Goroděckij takové možnosti nebo ne? Když

Goroděckij použil něčí pitomý náhled coby argument, a to ještě argument závěrečný a rozhodující, pak tomu tedy sám věří. A když tomu věří, pak je povinen uvést pro toto tvrzení důkazy, protože jinak jsou jakékoli řeči o sjednocení německého a britského loďstva pomluvou jak vůči Německu, tak vůči Británii. Ani logicky uvažující Britové, ani logicky uvažující Němci by si přece nemohli navzájem potápět největší bitevní lodě a zároveň sjednocovat to, co jim zbylo, do jednotného loďstva... Takové sjednocení bylo vyloučeno. Bylo vyloučeno proto, že část britského území – Normanské ostrovy – byla okupována Německem, takže britští občané byli pod nadvládou SS a gestapa. Aniž by Churchill osvobodil Normanské ostrovy, nemohl se sjednocovat s Hitlerem.

Goroděckého výmysly jsou ovšem urážlivé i pro Rusko. Představme si jakéhokoli normálního člověka, který čte Goroděckého knihu a věří mu. Co z takové knihy vyplývá? Především je spojenectví mezi Německem a Británií během války nesmyslem. To pochopí každý. Pokud ovšem (jak Goroděckij tvrdí) v takovou možnost věřili všichni obyvatelé Sovětského svazu počínaje Stalinem a pokud se jí strašně báli, pak to byli nezbytně idioti, k smrti vystrašení kreténi, idioti neschopní elementární úvahy a zakletí v moci vymyšlených hrozeb.

Generálplukovníku Volkogonove, vy tomu věříte, že Churchill mohl sjednotit zbytky britských divizí vyhnaných z Kréty s Hitlerovými parašutisty, kteří je právě zmasakrovali, a vrhnout je společně na Leningrad?

Nevěříte tomu, generálplukovníku? Pak tedy snad věříte tomu, že Stalin s Molotovem a Žukovem byli hloupější než vy a že tedy této alternativě věřili oni?

Nyní nám, generálplukovníku, povězte, proč jste se účastnil napsání takového svinstva? Goroděckij vám v úvodu děkuje za vaši „neomezenou pomoc“. Na čí mlýn lijete vodu, Dmitriji Antonoviči?

... A proč?

Generálmajore V. A. Zolotarjeve, i vy jste se dostal do Goroděckého knihy. I vám, generále, děkuje Goroděckij za poskytnutou pomoc. Vysvětlíte nám, prosím, jestli vy osobně věříte tomu, že britské

loďstvo – aniž by přerušilo válečné akce proti loďstvu německému, by se s ním mohlo sjednotit a zaútočit na Sovětský svaz.

Věříte tomu, že britské bombardovací letectvo by mohlo poté, co bombardovalo Berlín, sjednotit s německým bombardovacím letectvem, které házelo bomby na britské přístavy – a společně pak uskutečnit nálet na Moskvu?

4

Představme si nyní na jednu minutu, že všechno bylo tak, jak to popisuje Goroděckij, jemuž „neomezeně pomáhal” poradce ruského prezidenta. Nuže: Britské loďstvo se tajně sjednocuje s loďstvem německým, načež sjednocené Hitlerovo a Churchillovo loďstvo vyplouvá „plnou parou” Baltským mořem a na úsvitě dne 22. června vypálí z děl na Leningrad. Nechť tomu tak tedy jest, nechť má pravdu Goroděckij, Volkogonov a Zolotarjev.

A nyní si představme pondělí dne 23. června 1941. Churchill vstoupí do parlamentu a vysvětluje lidovým zmocněncům: „Nuže, pánové a sirové, spojili jsme se s Hitlerem a udeřili jsme na Lenin-grad...”

Mám zato, že kdyby Churchill něco takového pronesl, okamžitě by dostal otázku z pléna: „A proč, sire?”

Divokým Goroděckého výmyslům se dostalo podpory od veškeré moci ideologického aparátu Ruska. Tímto postojem rozdváděný Goroděckij následně pokračuje v objasňování naší zbabělosti, zbabělosti, zbabělosti. A o naší katastrofální nepřipravenosti.

Uvedu nyní pouhé čtyři věty z jedné jediné stránky jeho elaborátu, ze strany 67: „Výsadečový armádní sbor vytvořil Tuchačevskij, a zřejmě právě proto byl tento sbor po čistkách rozpuštěn... Brigáda, utvořená na Ukrajině, kterou Suvorov uvádí coby příklad Stalinových agresivních záměrů, byla naprosto nedostatečně připravena.

Polovina branců neprovedla jediný seskok s padákem a ostatní si skočili jednou nebo dvakrát. Dne 22. června byli absolutně neschopní boje...”

Nebudu se kvůli tomu rozhořčovat. Nebudeme kvůli tomu dávat průchod citům. Jen klid. Vyřídíme to bez rvačky.

Především připisuje Goroděckij Tuchačevskému něco, co Tuchačevskij neuskutečnil. Už před dávnými časy to tak zařídil Chruščov – byl jednou jeden největší, nejmoudřejší atp. atd. Tuchačevskij, který vymyslel všechno počínaje bicyklem, načež hloupý Stalin geniálního Tuchačevského popravil a rozbil všechny bicykly...

Otázka: Kde načerpal soudruh Goroděckij ty informace o tajném výsadkovém armádním sboru Tuchačevského? Kdy byl tento mýtický sbor utvořen? A kde? Kdo tomu záhadnému sboru velel? Jaké svazky a oddíly byly jeho součástí?

Druhá věc. Goroděckij naprosto bezostyšně lže: „Brigáda..., kterou Suvorov uvádí...” Dobří moji čtenáři, rozsud'te nás. Dvanáctá kapitola „Ledoborce” nese název: „K čemu potřeboval Stalin deset výsadkových armádních sborů?” V „Ledoborci” se nehovoří o brigádě, o divizi a dokonce ani o armádním sboru, nýbrž o deseti armádních sborech – pět jich bylo rozvinuto na jaře 1941 a dalších pět v létě. To je snad rozdíl – jedna brigáda nebo deset armádních sborů! Goroděckij se dokonce ani nesnaží mě popírat, on prostě nemá co namítnout, a tak nepokrytě lže: „Brigáda..., kterou Suvorov uvádí...”

Podle Goroděckého se jednalo o jednu brigádu, a ta byla ještě neschopná boje.

Já mám však jiné informace. Nebudu ovšem pochopitelně mluvit o jedné brigádě, ale přinejmenším o armádním sboru. Svědčí I. A. Samčuk, a to v knize „Trinadcataja gvardijskaja / Třináctá gardová divize, válečná stezka 13. gardové Poltavské pěší divize vyznamenané Leninovým, Suvorovovým a Kutuzovovým řádem a dvěma řády Rudého praporu” (Moskva, Vojenizdat 1971, str. 6). Autor se opírá o množství archivních dokumentů a sděluje, že 3. výsadkový armádní sbor, z něhož pochází 13. gardová divize, obsahoval tři brigády: 212., 5. a 6. „První z nich měla dobrou bojovou a speciální přípravu, a hlavně měla válečnou zkušenost, protože se účastnila bojů na řece Chal-kin-Gol. V 5. a 6. výsadkové brigádě sloužili dělesloužící rudoarmějci. Extrémně obtížný bojový výcvik probíhal dnem i nocí... Parašutistické seskoky z letadel se uskutečňovaly každodenně.”

Takže nikoli branci, jak tvrdí Goroděckij, nýbrž dělesloužící rudoarmějci. A právě na to se nyní soustředíme. To je přece fakt přímo ohromující: 3. výsadkový armádní sbor čítal jednu brigádu s válečnou

zkušeností a dvě další sice dosud bez takové zkušenosti, ale přesto plné dělesloužících vojáků. Samozřejmě sloužili v mnoha jednotkách jen mladí vojáci – jedná se o cvičné oddíly, poddůstojnické školy atd. Pokud je však brigáda (a ne jedna) tvořena samými dělesloužícími vojáky, pak je nad čím se zamyslet. Dělesloužící vojáci nebývají slučováni dohromady jen tak. Když už k tomu dochází, pak to musí mít nějaký zcela konkrétní důvod – musí se utvořit cosi zvláštního. Takovou situaci zná každý velitel: nováčky za dveře a dělesloužící, zkušené vojáky, kteří už spolu snědli psa – stranou do hloučku: Kluci, de vo todle...

Podle rozdělení povinností pro případ války odpovídal Žukov za Jižní a Jihozápadní front a Černomořské loďstvo. V Žukovově směru se nacházelo Rumunsko. A do tohoto směru, k Oděse, Žukov v květnu 1941 tajně přesunul svou oblíbenou 212. brigádu s válečnou zkušeností od Chalkin-Golu a dále zformoval ještě dvě brigády, které zaplnil dělesloužícími vojáky. To je ovšem právě ta zmíněná situace: Kluci, de vo todle... A zmíněné „todle“ nemělo být pro Žukova předmětem jeho zájmu, protože vojáci s válečnou zkušeností spolu s vojáky dělesloužícími měli být přece brzo propuštěni domů. Ale to jen tak na okraj.

Popis 3. výsadkového sboru v Samčukově knize (a v mnoha jiných knihách a článcích) zcela odpovídá tomu, o čem informuje generálplukovník A. I. Rodimcev, který v onom sboru sloužil. Ve 212. brigádě provedl každý voják 100 až 200 seskoků a velitel brigády plukovník I. I. Zatěvachin jich měl za sebou 300, přičemž ve dvou dalších brigádách se sice neskákalo tolik, ale přece jen to úplně stačilo – a výcvik probíhá dnem i nocí.

5

Otázka: Komu máme věřit? Rodimcevovi nebo Goroděckému?

Nevnucuji čtenáři svůj názor. Co nakonec znamená názor nepřítele všeho pokrokového lidstva?

Ať si můj čtenář sám vybere, komu věřit.

Možnost první: Pokusme se věřit generálplukovníku Alexandru Iljčovi Rodimcevovi, hrdinovi od Stalingradu, oblíbenci vojáků, nositeli tří Leninových řádů, řádu Říjnové revoluce, čtyř řádů Rudého prapo-

ru, řádu Bohdana Chmelnického 1. třídy, dvou Suvorovových řádů 2. třídy, Kutuzovova řádu 2. třídy, dvou řádů Rudé hvězdy, mnoha medailí – a rovněž mnoha zahraničních řádů a medailí. Rodimcev vstoupil do války jako velitel 32. gardového pěšího (ve skutečnosti výsadkového) armádního sboru. Napsal sedm knih. Nikdy ho nikdo neosočil z falšování faktů. Rodimcev vstoupil do našich dějin, psali o něm mnozí autoři včetně básníků, počínaje jeho nadšenými vojáky z 13. gardové divize a konče vysokými profesionály.

Vzpomeňme na báseň Alexandra Mežurova:

A bez kožichu
Ze stalingradských bytů
Střílel „maxim”
a Rodimcev z něj odsekával led...

A spolu s A. I. Rodimcevem můžeme věřit armádnímu generálu A. S. Žadovovi, hrdinovi Sovětského svazu a nositeli podobného sboru válečných vyznamenání včetně dvou platinových Suvorovových řádů 1. třídy. Můžeme věřit hrdinovi Sovětského svazu, generálporučíkovi N. Děminovi, bojujícímu v 7. výsadkovém armádním sboru. Můžeme věřit statisícům lidí, bojujícím v řadách výsadkových armádních sborů. Můžeme věřit nespočtým hrobům parašutistů od Duga-vpilsu, Konotopu, Kyjeva, Bachmače, Mcensku a Naro-Fominsku až po Stalingrad, Ržev, Kursk, Charkov, Čerkassy, Varšavu, Königsberg, Vídeň, Prahu a Berlín.

Možnost druhá. Můžeme tomu všemu neuvěřit a místo toho můžeme uvěřit Gabrielu Goroděckému, který neodkazuje na žádné prameny a neuvádí žádné dokumenty, nýbrž prostě oznamuje, že existovala jediná brigáda, v níž sloužil neznámo kdo a jež byla absolutně neschopná boje.

Chápu rozhořčení svých čtenářů: Copak se ta otázka dá pokládat takhle? K čemu se ponižují? Proč si vůbec všímám nějakého zmatkáře?

Milý čtenáři, já bych si ho nevšímal. Neštěstí však spočívá v tom, že naši demokratičtí vůdcové si Goroděckého oblíbili. Stejně jako vedoucí činitelé ministerstva obrany. A stejně jako veškerá obludná ide-

ologická mašinérie Ruského státu. A oficiální historická věda se k tomu připojila. Goroděckij je chválen. Skupina odborníků v čele s doktorem historických věd, plukovníkem a profesorem A. Mercalovem prohlásila Goroděckého za vědce. A to ne jen tak někde, nýbrž na stránkách časopisu „Rodina” (5/1994, česky Vlast – pozn. překl.). Uznává-li redakce časopisu „Vlast” pana Goroděckého za úctyhodného analytika, pak je nezbytné jít dále a prohlásit Alexandra Iljiče Rodimceva za lháře. Potom bude nutné přiznat, že Žukov připravoval na rumunských hranicích pitomce, které vůbec nenechal vycvičit. Existovala jen jedna brigáda – a ta byla nejen prostě neschopná boje, nýbrž absolutně neschopná boje.

Ovšem ústřední orgán ministerstva obrany, list Krasnaja zvezda, zašel ještě dál. Plukovník Jurij Rubcov zde prohlásil Goroděckého nikoli jen za badatele, nýbrž ke všemu za svědka událostí. Píše totiž tohle: „Goroděckij dosvědčuje, že v červnu 1941 se ani mechanizované jednotky Rudé armády, ani její válečné letectvo nenacházely ve stavu připravenosti” (Krasnaja zvezda 14. března 1995).

Přitom „svědek” Goroděckij ovšem neexistoval roku 1941 dokonce ani v projektových nákresech.

Matko vlasti! To jsou svědkové tvé války!

To ses dožila.

Dovalila.

Doplácala.

6

Svědkem bývá ten, kdo sám viděl události, kdo sám bojoval.

Ale takovým svědkům se ani v listu Krasnaja zvezda, ani v časopisu „Vlast” nevěří. A moc spolu s oficiální propagandou si berou za svědka kohokoli, kdo pomazává naše dveře dehtem.

To jsem z Goroděckého citoval jen čtyři věty. Ale ta kníhaje celá namířená proti nám, a to s následujícími zákrutami: „Velitelé byli ze 40% budižkničemové, bezcharakterní lidé, zbabělci atd.” (str. 125).

To se mluví o velitelském sboru Rudé armády.

Zajímalo by mě, jestli to takhle vypočítal sám velký matematik Goroděckij nebo jestli mu při tom výpočtu někdo pomáhal. Prolistu-

jeme jeho knihu – a bude nám jasné, že mu někdo pomáhal. Celá Goroděckého kniha je plná odkazů na archivy GRU, ministerstva obrany, ministerstva zahraničí a také na osobní archiv poradce prezidenta Ruska, generálplukovníka D. Volkogonova.

Jenom v samotných moskevských archivech se nachází miliardy stránek papíru – a najít se tam dá všechno možné. A mezi těmi miliardami stránek našli čísi přiblblý deník, v něm potřebnou stránku – a publikuj to, Goroděckij! Budeš objevitelem. – S tím, že mu pomáhali oficiální ruští historikové včetně generálplukovníka Volkogonova a generálmajora Zolotarjeva, se Goroděckij netají: „Pomáhali mi především pokud jde o vytěžení různých dokumentů” („Okna”2. března 1995). Ach, Dmitriji Antonoviči. Vy jste toho vytěžil.

A kniha byla vydána, a Goroděckého v Moskvě vítají generálové Ruska a rozvinují před ním rudý koberec. On sám to popisuje takto:

„K prezentaci mé knihy došlo v Moskvě. Musím říct, že to bylo něco monumentálního. Moje kniha byla prostě neustále na televizních obrazovkách a na stránkách novin. A historikové i vojáci opakovali totéž: ‚Vy jste za nás udělal to, co jsme my udělat nemohli.

Velmi, velmi závažná práce.‘ Po celou dobu byla opakována otázka:

„Proč to vyřešil právě Izraelec, tedy člověk, kterého se to netýká?’

V tom všem jsem z jejich strany cítil velmi silný prvek sebekritiky.

Pochopitelně jsem očekával kritické výhrady, ale žádná kritika od profesionálů nepřišla.”

Takže takhle: Sovětský generál, bývalý zástupce náčelníka hlavní politické správy a náčelník Správy zvláštní propagandy hledá materiály a mezi miliardovými závějeji dokumentů najde jediný správný kus papíru: Rusové jsou pitomci a zbabělci. Velký badatel Goroděckij to vydá tiskem – a „žádná kritika od profesionálů nepřišla”. Naopak! Soudruh Goroděckij je vítán jako triumfátor. Vskutku: Triumf a tragédie.

Goroděckij publikoval jako první na světě informace o počtu pitomců ve velitelském sboru Rudé armády. Něco podobného ještě nikdo ve světových dějinách vyčíslit nedokázal. No tak mu pověste na krk brilantovou hvězdu!

Západ má rád přesnost, rád všechno vidí vyjádřeno číselně. Procento pitomců v Rudé armádě je nyní už uvedeno do „vědeckého obratu“ a nyní zde bude cirkulovat do skonání věků.

Vyčíslit počet pitomců v procentech, to je – říkejte si co chcete vědecký hrdinský čin. To je přímo vrchol vědeckého myšlení. To je zdravě odvážné vzepětí. A na stránkách vědeckých periodik po světě už to opravdu zní: 40%. Počet pitomců v jiných armádách vyčíslováno nebylo, protože číslo, které by se dalo zveřejnit, neexistuje. To je důvod, proč není zveřejňováno. Z toho nezbytně vzniká přesvědčení, že nikde jinde pitomci vlastně podle všeho nejsou. Ale pokud jde o Rusy – 40%, prosím pěkně. To je vědecky podloženo. A při obhajobě dizertací je na koho se odvolat. Jenom si myslím, Dmitriji Antonoviči, že ve jménu úplné vědeckosti neměl Goroděckij uvádět zao-krouhlené číslo. Měl uvést nějaké číslo jako třeba 41,3 %.

7

Francie byla ve druhé světové válce poražena za jeden měsíc.

Zkuste však najít v Paříži knihu o nepřipravenosti Francie na válku!

Prošlapal jsem tři páry bot se železnými podrážkami, tři drátěné košile jsem roztrhal, tři železné špacírky jsem prošoupal o pařížské chodníky – ale v žádném z pařížských megaknihkupectví jsem o nepřipravenosti Francie na válku nenašel nic. Jediné, co jsem tam našel, byly knihy o naší nepřipravenosti, o naší hlouposti, o vystrašenosti Stalina, jeho maršálů, generálů, důstojníků a vojáků. Pokud by si ovšem nějaký chytrák usmyslel vyčíslovat procento pitomců a zbabělců v důstojnickém sboru francouzské armády, velmi rychle by mu utrhli nohy, aby už s nimi nešpinil francouzskou půdu. A nakladatelství, které by vydalo knihu s informacemi takového druhu, by rozhořčený dav prostě vypálil.

U nás se ovšem nic takového neděje. Žádné nohy se netrhají. Naopak. Rozvinují pod ně rudý koberec. A kupodivu ani nehoří nakladatelství „Progress-Akadēmija“ a nesrocují se kolem něj hasiči.

A generálové Ruska v rozpacích vítají objevitele. Poražení učitelé uznávají převahu vítězného žáka nad sebou samými. Ty jsi za nás udělal to, co my jsme udělat nedokázali... O veliký...

Naše generály ani netrýzní závist. My sami jsme nedokázali vyčís-
lit procento pitomců a zbabělců, ale to nic, hlavní je, že se našel obje-
vitel, který to udělal za nás...

Tak tohle je, pánové, soudruzi a bratři, naše porážka ve válce.

Nějaký hajzl nám všem plive do tváří, a naši generálové z toho za-
koušejí pocit hlubokého uspokojení. A jsou přeplněni radostí. Ale
z čeho máte, páni generálové, takovou radost jako kozlové v ohradě?

A kam se, promiňte, dívá ministr obrany? Země věří svému minis-
trovi, věří, že hluboce pronikl do problémů rozvoje letectva a loďstva,
raketových jednotek a dělostřelectva, tankových vojsk a všeho ostat-
ního. Vzniká však pochybnost, jestli ví ministr Pavel Gračov vůbec
něco o výsadkových jednotkách. Když byl jmenován do tak vysoké
funkce, měl by ministr obrany povinně oslovit některého výsadkového
důstojníka a podrobně ho vyslechnout ohledně toho, co takové jednot-
ky obnášejí, k čemu jsou určeny, jaké jsou jejich možnosti a jaké jsou
jejich dějiny. Jenže armádní generál Gračov se o tyto otázky nezají-
mal, a o výsadkových jednotkách neví nic. Každý šarlatán může vy-
právět ministru obrany o výsadkovém armádním sboru Tuchačevské-
ho stejně jako libovolná svinstva o jedné brigádě neschopné boje –
a ministr nastraží uši, poslouchá a souhlasí. Stejně jako náčelník gene-
rálního štábu. A dokonce i velitel výsadkových jednotek. A rovněž
vedoucí Ústavu vojenských dějin. A list Krasnaja zvezda, podřízená
právě ministru vnitra a vyjadřující názory nejvyššího vojenského ve-
lení státu, diskredituje výsadkové jednotky a vychvaluje veškerá odha-
lení „objevitele“ Goroděckého.

Tak mi teď řekněte, kam nás to všechny zaneslo.

Mimochodem řečeno, v Izraeli znají Goroděckého cenu přesně.

Prodal se oficiální ruské propagandě a zostuzuje lid Izraele. A také
mu to tam dávají najevo. A ústně i písemně tam Goroděckého nazýva-
jí takovými jmény, která si zaslouží. Věřím, že mi čtenář promine,
když na stránkách své knihy nebudu ta slova opakovat.

Neobracím se zde na plukovníky Rubcova, Chorjeva, Poroskova,
Anfilova a Mercalova. Neobracím se ani na generály Zolotarjeva,
Pavlova, Krivošejeva, Gračova, Garejeva a Volkogonova. Neobracím
se zde na ty, kteří se radují v ohradě.

Obracím se zde na vojáky, poddůstojníky a důstojníky výsadkových jednotek, k udatným vojákům námořní pěchoty a k vojákům jednotek „Specnaz“, kteří jsou mému srdci obzvlášť blízcí.

Bratři! Tady se jedná o čest naší vlasti. A nikdo mimo vás ji neochrání. Tam nahoře kdosi kšeftuje s kalhotami i s vlastí. Kdosi tam má veliký zájem na tom, aby z nás nadělal pitomce. A tomu tanci rozhodně neporoučí nějaký Goroděckij. To svinstvo se rodí v Moskvě, letí kolem celého světa, vrací se zase do Moskvy a usedá na naše hlavy a uši. Zahraničního „objevitele“ potřebovali do toho všeho instalovat jenom pro větší věrohodnost. A tak ho tam také instalovali.

Neobracím se zde jen na ruské výsadkáře. Oslovuji zde také výsadkáře Ukrajiny. Kluci, když Goroděckij rozpráví, že sovětští výsadkáři byli nebojeschopnými impotenty a jejich velitelé že byli bezcharakterní budižkničemové, zbabělci a pitomci, když vyčísluje procento pitomců ve velitelském sboru Rudé armády, tak to má na mysli také vaše otce a dědy. Z 427 000 parašutistů, vycvičených Ukrajinou jen za dva roky, padlo mnoho tisíc pod tanky Guderiana a Mansteina, Kleista, Hotha a Hópnera. A Goroděckij je čestným hostem zrovna tak v Kyjevě, jako v Moskvě. Ostatně se tím sám holedbá ve zmíněném interview („Okna“ 2. března 1995): „Ředitel Ústavu dějin Ukrajiny mi řekl: „Vaše kniha na nás udělala velmi hluboký dojem.““

Zajímalo by mě, co ředitele Ústavu dějin Ukrajiny na té knize tak dojalo. Snad to, že my všichni, obyvatelé bývalého Svazu, tj. Ukrajinci i Rusové, Turkmeni i Tataři, Židé i Gruzíni jsme v ní představeni coby idioti a zbabělci?

Bratři výsadkáři, je nutné vám napovídat, co musíte učinit?

Nebo snad budete bránit svou čest i bez nápovědy?

A zároveň také čest své vlasti?

Obsah

Kapitola první

Proč Stalin nevykonal přehlídku vítězství..... 11

Kapitola druhá

K čemu potřebují světovou revoluci?..... 29

Kapitola třetí

Pokus první..... 42

Kapitola čtvrtá

Co bude po přestávce?..... 54

Kapitola pátá

Směřování k poslední republice..... 68

Kapitola šestá

Dějiny nám daly málo času..... 81

Kapitola sedmá

Kdo byl autorem legendy o Stalinově nepřipravenosti na válku?..... 99

Kapitola osmá

Kdo měl lepší spojence?..... 118

Kapitola devátá

A jak by reagovala Británie?..... 132

Kapitola desátá

Kdy byla vytvořena antihitlerovská koalice?..... 148

Kapitola jedenáctá

Jak jsem bojoval s Mart'any..... 157

Kapitola dvanáctá

Kdo prohrál válku ve Finsku?..... 175

Kapitola třináctá

O hořlavých tancích..... 183

Kapitola čtrnáctá

Proč soudruh Stalin nepopravil soudruha Kudrjavceva?..... 193

Kapitola patnáctá

A jaké tanky měl Hitler?..... 211

Kapitola šestnáctá

S konverzační příručkou němčiny po... smolenské oblasti..... 222

Kapitola sedmnáctá

Kolik hodin trvá cesta do Ploješti?..... 241

Kapitola osmnáctá

Gardové zázraky..... 254

Kapitola devatenáctá

Kolik těžkých tanků měl Hitler?..... 264

Kapitola dvacátá

Milion. Nebo víc?..... 279

Kapitola dvacátá první

Jak vyrovnat vězeňskou stravovací normu s kremelskými příděly?..... 299

Kapitola dvacátá druhá

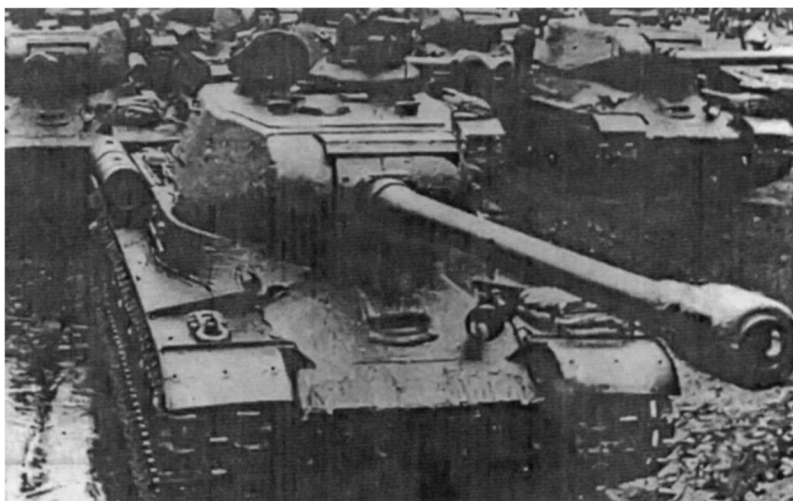
Jaké tanky považovat za lehké?..... 315

Kapitola dvacátá třetí

O 38tunových tancích..... 333

Kapitola dvacátá čtvrtá
Svědék nalezen!..... 350

Obrazová příloha

Přehlídka Vítězství. Nejmhutnější tank druhé světové války „Iosif Stalin” – IS-2. Proč se Stalin na tomto tanku neobjevil?

„Iosif Stalin” – IS-3 na Přehlídce vítězství v Berlíně. Nejmhutnější tank své doby, model pro početné zahraniční nápodoby. Dokonce i čistě esteticky byl krásný. Ani jeden tank na světě za posledních 50 let se mu nevyrovnal v půvabu tvarů. Jako by to byl tank z budoucnosti.

A kde je druhá hvězda?

Pohraničníci jsou taky jen lidi. 13. srpna 1961. Zahájení výstavby Berlínské zdi. První východoněmecký pohraničník volí svobodu. Bu-
de za ním následovat ještě 2798 vojáků NDR.

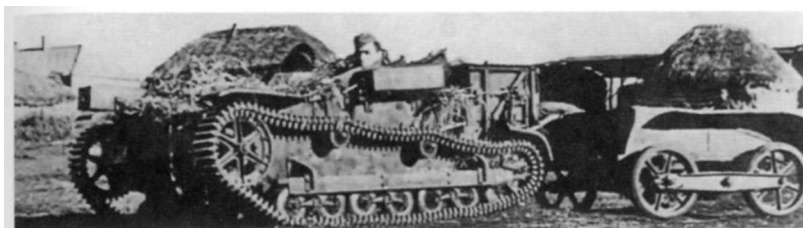
Místo zlatého kohouta – Lenin coby otáčivá korouhvička.

Přísaháme, že rozšíříme svaz republik!

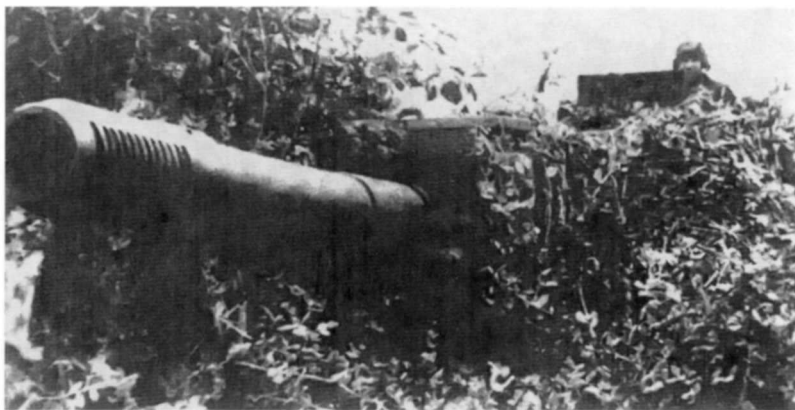
Americké Studebackery - pro Stalina. Tomu se říká připravenost na válku.

Německá „obrněná technika” roku 1941: posádka obrněnců není kryta a výzbroj tvoří jeden kulomet. To vše zařadila rudá propaganda mezi „nejnovější modely”.

„Dravcobijec” v záloze. Nejmhutnější mechanizované dělo druhé světové války bylo vyvinuto za 25 dní. Nepřátelům ani Spojencům nestačilo celých šest válečných let, aby dokázali vyvinout něco aspoň vzdáleně podobného sovětskému krotiteli Pantherů a Tigerů.

Německá „obrněná technika” roku 1941 – s kulometnou výzbrojí. Tank PzKpfw I byl dle přiznání generálplukovníka F. Haldera pro wehrmacht přítěží. Bez nich by jim bylo lépe...

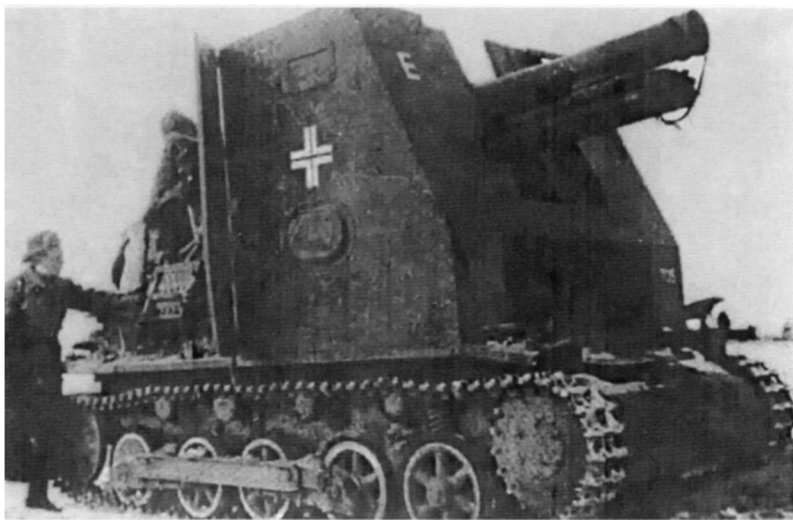

Dokonce ani nejlepší tanky se k blitzkriegu nehodily. Jejich dojezd byl trestuhodně krátký. Proto bylo nutné zapřahat za tanky barely s prvotřídním benzinem, což mělo své důsledky... Povšimněme si ráže kanónu na tanku PzKpfw II.

Velitel baterie houfnic 14. dělostřeleckého pluku 14. tankové divize 7. mechanizovaného armádního sboru Jakov Džugašvili při výslechu uvedl...

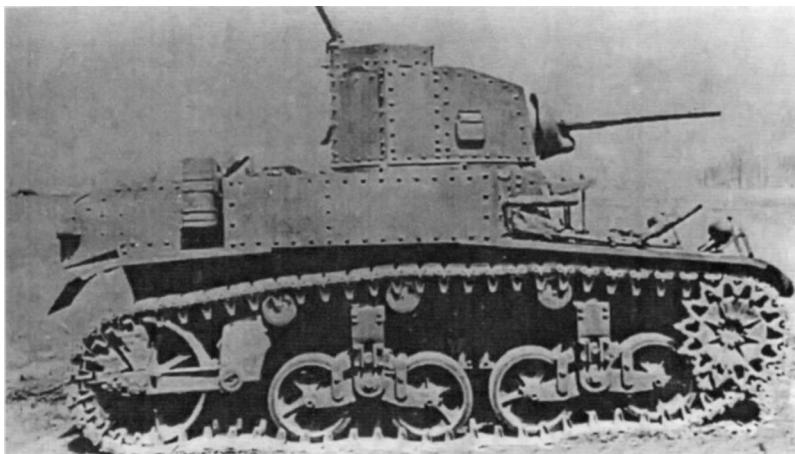

Zdalo by se, jako by „mobilní dělostřelecké zbraně“ wehrmachtu vyráběli selští řemeslníci ve vesnických kovárnách.

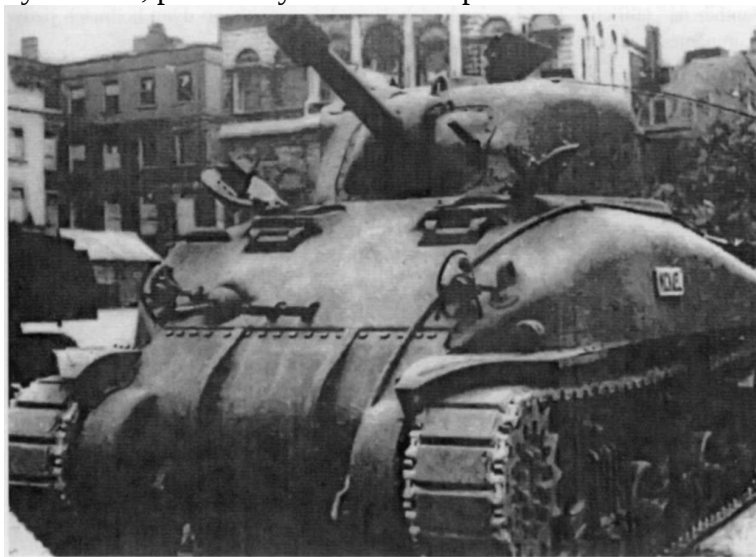
A opět si povšimněme ráže tankového kanónu. Roku 1941 měly dokonce i nejlepší tanky wehrmachtu (toto je PzKpfw III) nedostačující výzbroj, která byla podle slov H. Guderiana nepoužitelná v boji proti tankům T-34 a KV.

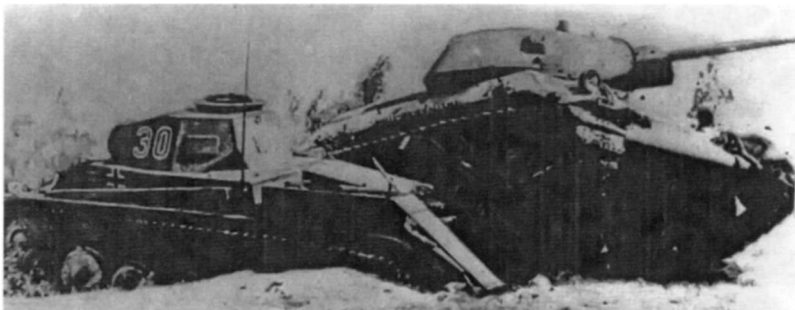

V celém průběhu války vyráběly USA pouze zastaralé tanky. Do roku 1943 bylo u mnoha tanků stále ještě používáno nýtování. Toto je tank M-3, vyrobený v mnoha tisících kusech.

„Sherman” – hlavní tank americké armády v letech druhé světové války: slabá výzbroj, slabý a vznětlivý motor (případně dva nebo i pět motorů), nízká rychlost, neuspokojivá manévrovací schopnost, krátký dojezd, dokonce i kusy tenkého čelního pancíře byly spojeny nýtováním, přílišná výška – terč na pásech.

„Zmáčkl jej svou tíhou a rozdrtil jej jako ořech“. Tank T-34 drtí německý PzKpfw II.

Panther na „talířích“. Tenká pojezdová kola se deformovala po dvou hodinách jízdy.

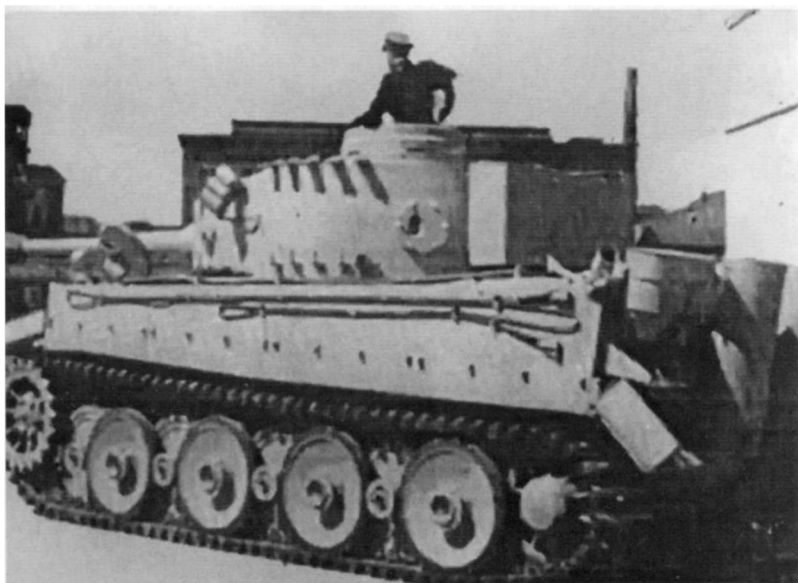
Všimněme si náhradního „talíře“.

„A valí se blátem i sněhem..." Široké pásy sovětského KV zvítězily nad přírodou.

Tiger s úzkými pásy.

Tiger s širokými pásy.

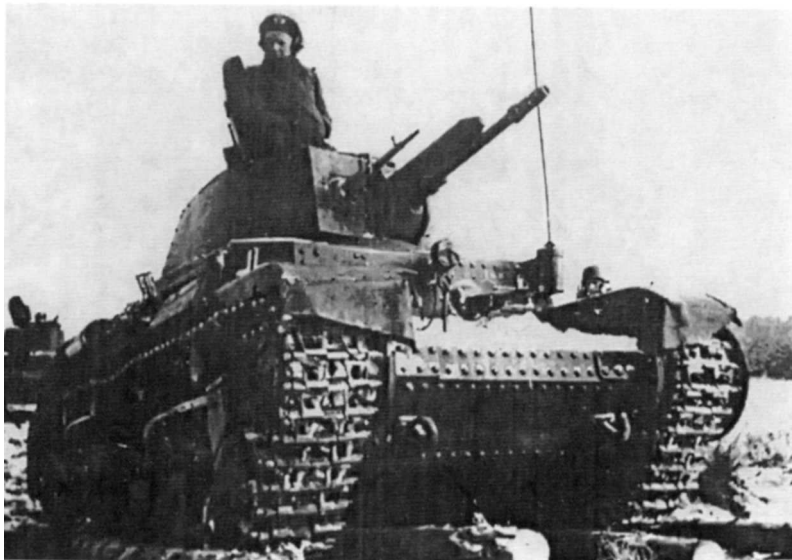
Třetí (zád'ová) věž hlavní ráže na bitevní lodi Jamato. Hmotnost každé hlavně - 165 tun; hmotnost věže se třemi kanóny bez muničního zásobníku a posádky - 2510 tun.

Stalin a Churchill.

Británie zakončila válku s těžkým tankem Churchill a Sovětský svaz s typem IS-3. Churchill měl slabé pancéřování, neracionální kompozici motoru a převodovky, krátký dojezd, slabý vznětlivý motor na prvotřídní benzin a špatný výhled. Sovětské lehké tanky měly na počátku války mohutnější výzbroj než britské těžké tanky na jejím konci. Pro zhodnocení úrovně tankové konstrukce stačí srovnat tvar trupu a ráži zbraní.

„38tunový“ tank... vážil 9 tun. Všimněme si nýtování a ráže kanónu. Motor „38-tunového“ tanku byl natolik slabý, že stroj musel v zimě stát na kládách. Jinak by mu pásy přimrzly k zemi a „strašlivý“ válečný stroj by se nemohl hnout z místa.

Viktor Suvorov

POSLEDNÍ REPUBLIKA

Proč Sovětský svaz prohrál druhou světovou válku

DÍL I.

Z ruského originálu přeložil Bruno Solařík.

Obálku a garfickou úpravu navrhl Jiří Pánek.

**Vydalo nakladatelství NAŠE VOJSKO, s. r. o., jako svou 6832.
publikaci.**

**(NAŠE VOJSKO, s. r. o., Mašovická 202/8, 142 00 Praha 4, tel./fax:
224 313 071, e-mail: info@nasevojsko.com.)**

Jazyková redakce Václav Šimice..

**Tisk a vazba FINIDR, s. r. o., Český Těšín.
Praha 2008.**

**Žádná část tohoto díla nesmí být reprodukována nebo kopírována
v podobě mechanické, elektronické anebo šířena jakýmkoliv
jiným informačním systémem bez předcházejícího souhlasu
držitelů autorských práv.**

ISBN 978-80-206-0912-0